

ΤΕΥΧΟΣ
NUMBER

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

10

χημικά χρονικά

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1976
OCTOBER 1976

ΤΟΜΟΣ
VOLUME **41**

chimika chronika

[CCGEAC 41 (10) 1-72 (1976)]

Έκατό περίπου χρόνια και
μερικά έκατομμύρια μπουκάλια

πρίν

μέ τις πρώτες σταγόνες κρασιού από
κλίματα της Νάουσας, γεννιόταν η ποιότητα ΜΠΟΥΤΑΡΗ.

Μαζί της γεννιόταν και η παράδοσι ΜΠΟΥΤΑΡΗ.

Η αυστηρή προσήλωσι στην παραγωγή, παλαιώσει και εμφιάλωσι καλού κρασιού.

ΜΠΟΥΤΑΡΗ πρίν έκατό χρόνια. Σήμερα. "Υστερα από έκατό χρόνια.

Πάντα καλό. Κρασί η ούζο ΜΠΟΥΤΑΡΗ.

μπουταρη

ΟΥΖΟ - ΚΡΑΣΙ ΑΠΟ ΤΟ 1879

Ἡ Γενική Συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τῶν Τεχνικῶν Ὑπαλλήλων τοῦ Γ.Χ.Κ. (Χημικῶν-Χημικῶν Μηχανικῶν) πού συνήλθε στίς 21 τρέχοντος μηνός, ἀφοῦ ἐνημερώθηκε ἐπί τοῦ Σχεδίου τοῦ Νέου Ὁργανισμοῦ τῆς Ὑπηρεσίας πού κατήρτισε τό Ὑπουργεῖο,

Ψηφίζει τ' ἀκόλουθα:

1.- Διακηρῦσσει ὅτι τό Γενικό Χημεῖο τοῦ Κράτους (Γ.Χ.Κ.) εἶναι καί πρέπει νά μείνη καθαρά Τεχνική Ὑπηρεσία γιά τό συμφέρον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

2.- Ἀπορρίπτει μέ ἀγανάκτηση τήν ἐπιχειρουμένη διαίρεση τοῦ Γ.Χ.Κ. σέ δύο Ὑπηρεσίες καί τήν ἀνευ λόγου διόγκωση τοῦ ἔργου τοῦ ἐπικουρικοῦ προσωπικοῦ εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου χρήματος, γεγονός πού μεταβάλλει μιά καθαρά Τεχνική Ὑπηρεσία σέ δαιδαλώδη γραφειοκρατικό μηχανισμό.

3.- Εἰδικώτερα ἀπορρίπτει:

α) Τήν δημιουργίαν θέσεων Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Δ/ντοῦ Διοικητικοῦ καί Ἐπιθεωρητοῦ Διοικητικοῦ

β) Τήν τοποθέτηση Προσωπάρχου Διοικητικοῦ

4.- Ἐκφράζει τήν ἀπογοήτευσή της διότι ὕστερα ἀπό ἓνα χρόνο ἀγῶνων καί διαπραγματεύσεων μέ τήν Διοίκηση τοῦ Γ.Χ.Κ. καί τό Ὑπουργεῖον, ἀντελήφθη ὅτι ἐμπαίχθηκε ἀφοῦ τό τελικό σχέδιο Ὁργανισμοῦ πού προτείνει τό Ὑπουργεῖον ὅσον ἀφορᾷ τήν διάρθρωσιν τῶν Διοικητικῶν Ὑπηρεσιῶν εἶναι παντελῶς ἀπαράδεικτον.

5.- Καταγγέλλει τήν ἐχθρική στάση τοῦ Κυρίου Γενικοῦ Δ/ντοῦ τοῦ Γ.Χ.Κ. στό θέμα τοῦ νέου Ὁργανισμοῦ πού ἔχει ὀλέθριες ἐπιπτώσεις ἐπί τῆς λειτουργίας τῆς Ὑπηρεσίας.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἀποφασίζει:

1.- Τήν ἀνάληψη ἀγῶνος γιά τή δικαίωση τῶν ἀνωτέρω θέσεών της.

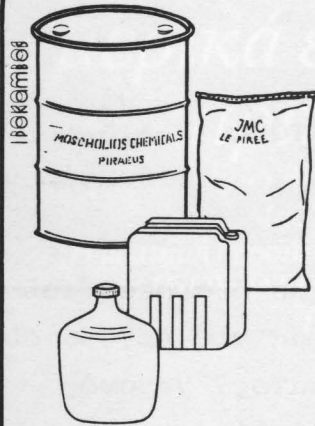
2.- Νά θέσῃ τάς παραιτήσεις τῶν μελῶν της στή διάθεση τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου.

3.- Τά μέλη αὐτῆς νά κατέλθουν εἰς δώρους στάσεις ἐργασίας ἀπό 24.11.1976 καί ἀπό ὥρας 10 - 12 π.μ. καί στή συνέχεια σέ ἀπεργιακό ἀγῶνα.

Τέλος ἐξουσιοδοτεῖ τό Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου καί τήν Ἐπιτροπή Ἀγῶνος γιά τόν περαιτέρω χειρισμό τοῦ θέματος ὡς ἐπίσης νά ἐπιδώσῃ τό παρόν ψήφισμα στούς ἀρμοδίους.

Ἡ Γενική Συνέλευση

χιλια δυο χημικα στη διαθεση σας...

- Πρώτες ύλες για όλους τους κλάδους της Χημικής Βιομηχανίας.
- Προϊόντα έπεξεργασίας ύδατος και λυμάτων.
- Απολυμαντικά.
- Διαλυτικά.
- Συντηρητικά τροφίμων, φαρμάκων, χρωμάτων.
- Έπιφανειακώς ένεργά προϊόντα.
- Γαλακτωματοποιείται τροφίμων, καλλυντικών.
- Όξειδωτικά μέσα.
- Υδρόφοβα προϊόντα.
- Αντιαφριστικά.
- Συστήματα άφρωδών πολυουρεθάνης.

Μοσχολιός Χημικά α.ε.

κουμουνδουρου 37 αθηναι τηλ 5220121 5245811
τερμα 26^{ης} οκτωβριου θεσ/νικη τηλ 521283

αντληστε αυτοματα
... γρηγορα
... αποδοτικα

με αντλιες

MONO & JABSCO
pumps

... οξα, παχυρευστα, στερεα εν αιωρηση
χυμους, τροφες, κρεμες, πολτους, λυματα

Α.ΛΕΩΝΙΔΟΠΟΥΛΟΣ Κ ΣΙΑ ΕΠΕ

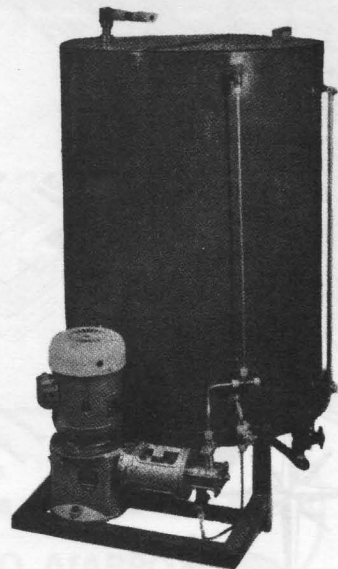
Κ.Μαυρομιχαλη 12, Πειραιευς
411.3817, 411.3818

για δυσκολες αντλησεις

METERING PUMPS LTD
ΔΟΣΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΑΝΤΛΙΕΣ
ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Λέβητες, Βιοχημική παραγωγή, Ψυκτικά κυκλώματα, Κατεργασία ύδατος και λυμάτων, Έργαστήρια.

Οι δοσομετρικές αντλίες ελαττώνουν το κόστος και αυξάνουν την απόδοσιν. Οι χημικές ουσίες στοιχίζουν χρήματα... ή παραγωγή απαιτεί παρακολούθησιν και προσοχήν... ή απλουστερά και πλέον εφοδοτική μέθοδος προσθήκης υλικών με μεγίστη ακρίβεια είναι: ή χρησιμοποίησιν μιὰς δοσομετρικῆς αντλίας τῆς METERING PUMPS LTD.

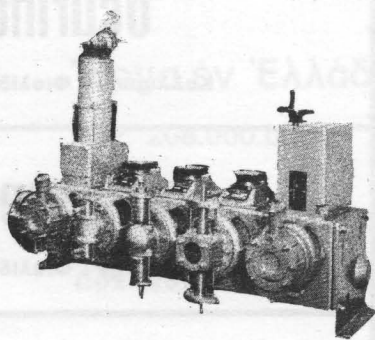

CORD CHEMICAL COMPANY LTD
ΑΥΤΟΜΑΤΟΙ ΑΠΟΣΚΛΗΡΥΝΤΕΣ
ΥΔΑΤΟΣ

Έχουν ἀρίστην ἀπόδοσιν, ή λειτουργία τους είναι ἀπλή, συνεχῆς και πλήρως αὐτοματοποιημένη. Είναι ἐκ πλαστικῆς ὕλης και δὲν ὑφίστανται διαβρώσεις. Κυκλοφοροῦν εἰς διάφορα μεγέθη κατάλληλα διὰ ὅλες τῖς ἀπαιτήσεις.

MACLEOD & MILLER ENGINEERS LTD
ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΛΥΜΑΤΩΝ

Μελέτες & μηχανήματα διὰ βιολογικὸ καθαρισμὸ βιομηχανικῶν και οἰκιακῶν λυμάτων.

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Χημικὰ προϊόντα διὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ ὕδατος, ὡς και διὰ τὴν συντήρησιν και καθαρισμὸν λεβήτων, ἀτμογεννητριῶν, ψυκτικῶν κυκλωμάτων, σωληνώσεων ὕδατος κλπ.

ΣΗΜΕΝΑ Ο. Ε.

ΕΔΡΑ : ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ΤΑΧ. ΘΥΡΙΣ : 306
ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ : SEWTRE - ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΤΕΛΕΞ : 21-2134, 21-2869 CNAP GR
ΤΗΛΕΦΩΝΑ : 4120-832, 4522-467.

ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΠΡΩΤΑ την Ελλάδα με τους χαρτες της Mobil

Τώρα η MOBIL OIL HELLAS σάς προσφέρει μοναδική ευκαιρία να προγραμματίσετε σωστά τα ταξίδια σας.

8 ΥΠΕΡΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΧΑΡΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΕ OFFSET
Οι έπτά είναι όδοι χαρτες. Οι υπό ένημερωμένοι και λεπτομερείς. Με πλήρες συγκοινωνιακό δίκτυο και έπισήμανση τουριστικών και άρχαιολογικών χώρων. Ό όδος είναι γεωφυσικός τής Έλλάδος, χρήσιμος και στά παιδιά. Περιέχει λεπτομερή δημογραφικά και γεωφυσικά στοιχεία.

ΠΛΗΡΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Όλες οι κατηγορίες Ξενοδοχείων, Κάμπινγκ και Ξενώνες νεότητος με όλες τις χρήσιμες πληροφορίες.

Ζητήστε την πλήρη σειρά τών χαρτών και του Ξενοδοχειακού οδηγού στην πολυτελή τους θήκη, σε όλα τα πρατήρια Μόμπιλ με 75 μόνο δραχμές.

Μιά ακόμη μεγάλη προσφορά τής MOBIL OIL HELLAS

Mobil

“ΑΛΕΚΤΩΡ”

Ίδιοσκευάσματα

Διά

<h3>oculocort</h3> <p>Κολλύριον 1%: Φιαλίδιον 5 ml Κολλύριον 2.5%: Φιαλίδιον 5 ml Άλοιφή 2.5%: Σωληνάριον 3 gr</p>	<h3>ocurinus</h3> <p>Κολλύριον: Φιαλίδιον 5 ml</p>
<h3>filocorten</h3> <p>Κολλύριον 1%: Φιαλίδιον 5 ml Κολλύριον 2.5%: Φιαλίδιον 5 ml Άλοιφή 1%: Σωληνάριον 3 gr Άλοιφή 2.5%: Σωληνάριον 3 gr</p>	<h3>micoseptile</h3> <p>Κολλύριον: Φιαλίδιον 15 ml</p>
	<h3>lyokatarol</h3> <p>Κολλύριον: Φιαλίδιον 15 ml</p>

 αντιβιοτική α.ε.
Βιομηχανία φαρμάκων - Κουμουνδούρου 37 - Τηλ. 5235.042 - 5243.787

ΠΡΟΤΕΞΙΟΝ Ε.Π.Ε.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΑΠΟ ΔΙΑΒΡΩΣΕΙΣ

Άμμοβολαι - Βαφαι - Έπενδύσεις
διά ρητινών εις :

- Βιομηχανίαν
- Διύλιστήρια
- Πλοία
- Τεχνικά Έργα

Έργα εν Ελλάδι (1966 - 1975) αξίας :

Δρχ. 208.000.000

Έργα εξωτερικού αξίας :

Δρχ. 297.000.000

Διεύθυνσις : Πειραιώς 1 - Αθήναι 112

Τηλέφωνα : 3249 781, 3249 442, 3249 032, 3249 921, 3249 639

Telex : 21 6816 IF GR

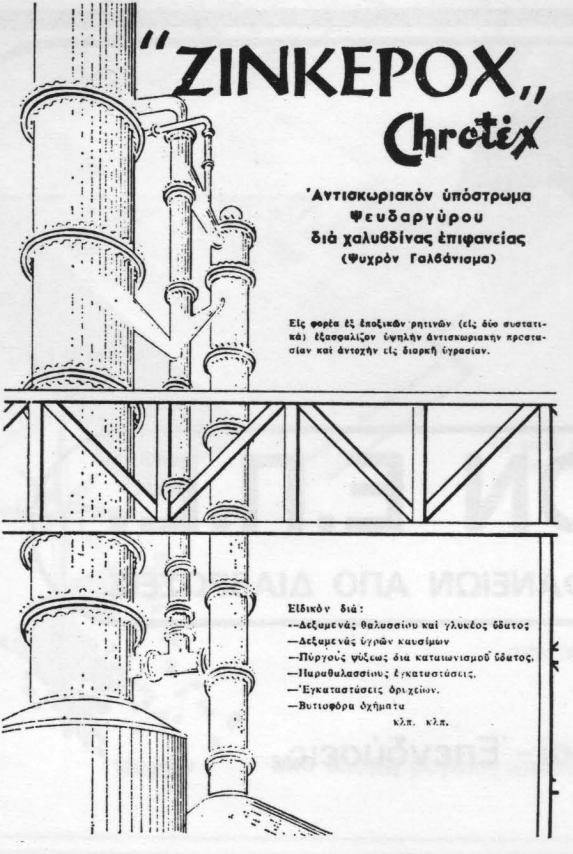

ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΟΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

"ZINKEROX," Chrotex

Αντισκληροειδών υπόστρωμα
Ψευδαργύρου
διά χαλυβδίνας επιφανείας
(Ψυχρόν Γαλβάνισμα)

Εις φορέα εξεοικισμένων ρητινών (εις δύο συστατικά) εξασφαλίζει ύψηλην αντίσκληροειδη προστασίαν και άνοστον εις διαρκή ύλησιν.

Ειδικόν διά:

- Δεξαμενάς θαλάσσιου και γλυκέου ύδατος
- Δεξαμενάς υγρών καυσίμων
- Πύργους ψύξεως δια καταιωνισμού ύδατος
- Πιερωθαλάσσιους εξαερισμούς
- Έγκαταστάσεις όριζήσων
- Βυτιοφόρα όχηματα

κ.λ.π. κ.λ.π.

"SMALTOX," Chrotex

Όξύμαχον χρώμα
ύψηλης άντοχής
βάσεως πολυουραιθάνης
(δύο συστατικών)

REDOX-A 50 RUST PRIMER Chrotex

Αντισκληροειδών υπόστρωμα συνδυασμού Έρυθρών Όξειδίων Σιδήρου και Χημικού Ψευδαργύρου εις Γλυκεροφθαλικός Ρητίνας

NOVEPOX Chrotex

Ειδικά χρώματα ύψηλης άντοχής
βάσεως εποξεικών ρητινών
(δύο συστατικών)

- Το «NOVEPOX» ΧΡΩΤΕΧ χρησιμοποιείται από έτων έπιτυχώς δια την προστασίαν επιφανείων, οι όποιας έκτίθενται εις βαρείαν καταπόνησιν εκ κρούσεως και τριβής, εις ύψηλην υγρασίαν, ός και εις την έκτίθασιν διαφόρων όξειδογενών παραγόντων, ός αναθυμιάσεις όξέων, θαλάσσιον και γλυκού ύδατος κ.λ.π.

- Το «NOVEPOX» ΧΡΩΤΕΧ χρησιμοποιείται έπίσης δια την έσωτερικήν ένένδυσιν δεξαμενών ύδατος, εις πύργους ψύξεως βιομηχανικών και δια την πολυετή προστασίαν κολυμβητικών και διακοσμητικών δεξαμενών, τουριστικών έγκαταστάσεων, έπαύλεων κ.λ.π.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΡΩΜΑΤΩΝ & ΒΕΡΝΙΚΙΩΝ
Β. ΝΙΚΟΛΟΓΙΑΝΝΗΣ & Γ. ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ
Χ Ρ Ω Τ Ε Χ Α.Ε.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΜΑΡΝΗ 39 ΑΘΗΝΑΙ (102) ΤΗΛ. 533.842-521.343-529.901

Χημικά Χρονικά

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

ΤΟΜΟΣ
VOLUME 41

ΤΕΥΧΟΣ
NUMBER 10

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1976
OCTOBER 1976

Συντακτική Έπιτροπή

Α. Στασινόπουλος, Δ/ντής Συντάξεως
Β. Καπούλας
Θ. Κούρκουλας
Γ. Μακρής
Σ. Χρ. Ζηγιαννακός

Έκπρόσωποι Δ.Σ. Ε.Ε.Χ.

Θ. Αργυρίου, Γεν. Γραμματέας
Α. Καλλιπολίτης, Ταμίας

Συνεργάτες - Άνταποκριτές

Κ. Αποστολόπουλος
Δ. Αργύρης
Δ. Βαλάρης
Μ. Βαλάρη
Μ. Ζουρίδου
Β. Θεοδώρου
Ι. Ίωσηφίδης
Αικ. Καρακουλάκη
Σ. Καρανίκας
Γ. Κυριακάκου
Α. Μπατσάκης
Μ. Περτέση-Κέη
Β. Ραγκούση
Μ. Σκούλλος
Ν. Σπυρέλλης
Κ. Ταλαμπέκου

Γραμματέας Έκδόσεως

Μ Σωφρονά Κάνιγγος 27, Άθηναι 147

Έπιμέλεια Έκδόσεως

Έκδοτική-Διαφημιστική, Καλλιρόης 47
Τηλ. 9217121

Φωτοστοιχειοθέτηση

Φωτοκύτταρο Ε.Π.Ε., Βασ. Άλεξάνδρου 2
Τηλ. 713604

Έκτύπωση

Νέα Πειραιϊκή Λιθογραφία Ε.Π.Ε
Τέο 17 - 3453.313

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

Συντάξεως:
Α. Στασινόπουλος, Κάνιγγος 27
Τηλ. 621524

Τυπογραφείου:
Στ. Χατζηράπτης, Όδουσσέως 9
Τηλ. 2797264

Συνδρομές:

Βιομηχανίες - Όργανισμοί	1000 δρχ.
Ίδιώτες	300 "
Φοιτητές	150 "
Συνδρομή έξωτερικού	15 \$
Τιμή τεύχους	30 δρχ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Τό Ταμείο μας. Άναπροσαρμογή στους πόρους του 9
- Η συλλογική σύμβαση των Χημικών της Βιομηχανίας .. 11
- Νέα από τον Π.Σ.Χ.Β. 12
- Ειδήσεις-Σχόλια 15
- Συνέδρια-Συμπόσια-Σεμινάρια 17
- Περισκόπιο 18
- Α.ΜΕΓΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Τό πρόβλημα των αποθέσεων (καθαλατώσεων καί μή) του βιομηχανικού νερού 20
- Θ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑ: Διοξειδίο του Θεϊου καί ρύπανση της ατμόσφαιρας 34
- Πρακτικά της Γεν. Συνελεύσεως της 1 Φεβρουαρίου 1976 37

Ή Ε.Ε.Χ. καί ή Σ.Ε. των Χημικών Χρονικών δέν εϋθύνονται
για άπόψεις που διατυπώνονται στα ένυπόγραφα κείμενα.

SULZER® Pumps for the Food Industry

A wide range of pumps, which includes the right type
for your specific application

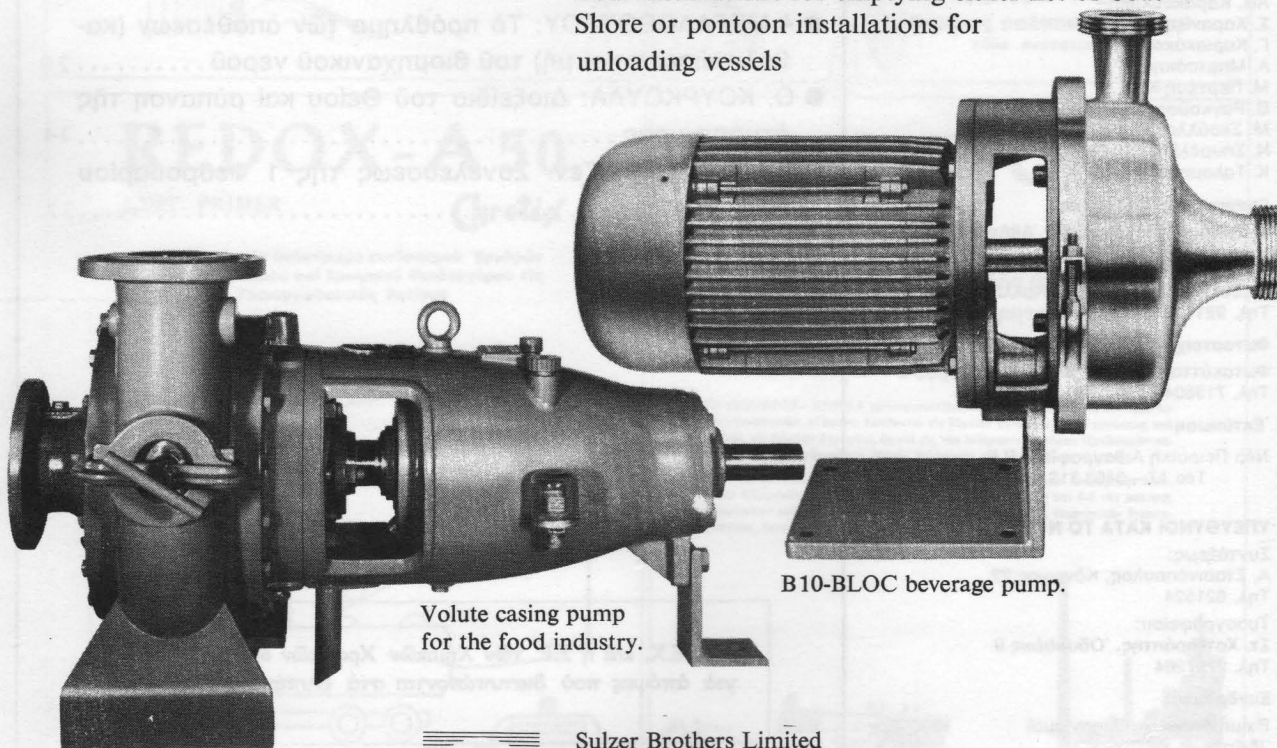
Our delivery programme comprises:

Beverage pumps

for dairies, breweries and the beverage industry
For the hygienic and biologically perfect pumping of liquids
Parts in contact with liquid of stainless steel

Single-stage volute casing pumps

for the food industry
for handling thin and viscous juices, fruit pulp, etc.
For use in the sugar industry
For pumping fish
Boat installations for emptying either net or boat
Shore or pontoon installations for
unloading vessels

Volute casing pump
for the food industry.

B10-BLOC beverage pump.

4.47e

Sulzer Brothers Limited
CH-8401 Winterthur, Switzerland

Nautec O.E.
Th. G. Pappas - A. A. Halkiopoulos
18, Valaoritou Street - Athens 134
Phones 3636 402 - 3639 359
Telex papa 215716

ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΜΑΣ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΤΟΥ

Οι σημερινές συνθήκες εξέλιξης τών επιστημονικῶν καί τεχνικῶν δυνατοτήτων γιά τήν προώθηση τών αναπτυξιακῶν προγραμμάτων τῆς χώρας μας θά ἔπρεπε νά συμβαδίζουν μέ τήν ἰσορροπη ἀνάπτυξη καί τών κοινωνικῶν θεσμῶν γιά τήν προστασία τών συντελεστῶν αὐτῆς τῆς προσπάθειας. Εἶναι ὅμως γνωστό, ὅτι στή σημερινή δομή τῆς κοινωνίας μας οἱ κοινωνικοί θεσμοί αὐτοί χωλαίνουν καί ἐφαρμόζονται μέτρα ὅπου ἡ ἀνάπτυξή τους εἶναι ἑτεροβαρῆς καί πάντα μέ τή μεριά τοῦ ἰσχυρότερου ἀπό ἀποψη δύναμης καί χρημάτων.

Οἱ χημικοί καί οἱ ἄλλοι ἐπιστήμονες, πού ἔχουν καίριο λόγο στήν προώθηση τών τεχνικῶν καί επιστημονικῶν δυνατοτήτων τῆς χώρας, εἶναι ἀπό τούς κλάδους πού ὑποφέρουν ἀπό τήν ἐφαρμοζόμενη αὐτή πολιτική μέ ἀποτέλεσμα μικρές ἀπολαβές, μικρές καί μέ ἀργότερο ρυθμό αὐξήσεις, χαμηλές συντάξεις. Πράγμα πού σημαίνει ὅτι ἡ τάξη μας δίνει πολλά στό κοινωνικό σύνολο καί ἀπολαμβάνει στήν πλειονότητά της λίγα.

Ὅλες οἱ προσπάθειες ἀνακούφισης τῆς ταλαιπωρημένης τάξης μας βρίσκουν συστηματική ἄρνηση ἀπό τούς κρατοῦντες κι' αὐτό γίνεται ἀκόμα πιό φανερό στό Ταμεῖο μας, ὅπου οἱ πόροι του ἔχουν ν' ἀναπροσαρμοσθοῦν ἀπό τό 1946.

Μιά ὁλόκληρη τριακονταετία ὁ κοινωνικός πόρος μένει καθηλωμένος στά ἴδια ποσά, τά ὅποια στόν προϋπολογισμό τοῦ Ταμεῖου τό μέν 1946 συμμετεῖχαν κατά ποσοστό 60%, τό δέ 1975 συμμετεῖχαν μόνο κατά ποσοστό 12% ἢ καί λιγότερο.

Ἡ ἀδικία γίνεται ἀκόμα πιό φανερή γιατί εἶναι τό μόνο Ταμεῖο Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως πού ὁ κοινωνικός πόρος δέν εἶναι ποσοστιαῖος ἀλλά ἀπό τόν ἰδρυτικό του Νόμο ἔχει καθιερωθῆ σέ σταθερό ποσό πού ὄλο καί ἐξανεμίζεται.

Τήν ἀδικία αὐτή τό Δ.Σ. θέλησε νά τή μετριάσει μέ μιά συντονισμένη προσπάθεια τών μελῶν του μέ τούς ἐκπροσώπους μας στό Ταμεῖο – τούς ἐκπροσώπους τών ἀσφαλισμένων καί τών συνταξιούχων – ζητώντας τήν ἀναπροσαρμογή τοῦ κοινωνικοῦ πόρου τουλάχιστο στό ἐπίπεδο τοῦ 1946.

Ἡ προσπάθεια αὐτή ἀπορρίφθηκε τελικά ἀπό τό Ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ, ἐνῶ εἶχε ἐγκριθῆ σ' ὅλα τά προηγούμενα στάδια, ὅπως Ὑπουργεῖο Κοινων. Ὑπηρεσιῶν, Ἐπιτροπή Τιμῶν καί Εἰσοδημάτων. Τό σκεπτικό βέβαια τῆς ἀπόρριψης εἶναι ὅτι οἱ γενικότερες συνθήκες δέν ἐπιτρέπουν καμιά ἀναπροσαρμογή ἢ ἀναδιάρθρωση τών κοινωνικῶν πόρων γιά τά Ταμεῖα Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως γιά νά μή διαταραχθῆ ἡ νομισματική σταθερότητα ἢ ἄλλη.

Μιά ἀπάντηση χρειάζεται νά δοθῆ σ' αὐτό. Ἐπί 30 ὁλόκληρα χρόνια ἡ σταθερότητα τοῦ νομίσματος διαταράχθηκε πολλές φορές μέ ἀποτέλεσμα τήν ἀπομείωσή του κατά 800% κι' ὅμως ἡ σταθερότητα τοῦ κοινωνικοῦ πόρου τοῦ TEAX δέν συγκράτησε τίποτα ἀπό τήν πτώση τοῦ νομίσματος μας. Πῶς τώρα ὁ μικρός πόρος τών ὀλίγων δραχμῶν – γιατί γιά πολύ μικρό ποσόν πρόκειται – θά ὠφελήσει καί δέν θά ἔχουμε νέα ἀπειλή ὑποτιμῆ-

σεως αν μείνει σταθερός, είναι ή μεγάλη άπορία. Μιά θαρραλέα απάντηση ενός αρμοδίου στό πιό πάνω έρώτημα θά ήταν ευπρόσδεκτη. Άλλά πιστεύουμε ότι απάντηση δέν υπάρχει. Άπλά έπιβεβαιώνεται γιά μιá φορά άκόμη ότι οί κοινωνικοί μας θεσμοί ύποφέρουν και αναπτύσσονται έτεροβαρώς.

Τό θέμα γιά μās είναι άνοιχτό και θά τό ξαναθέσουμε σ' όλους τούς αρμοδίους και πρώτα-πρώτα στό TEAX τό όποίο πρέπει νά επανέλθει, έντονα μάλιστα, κρούοντας τόν κώδωνα του κινδύνου στό Υπουργεία Κοινων. Υπηρεσιών και Συντονισμού και όπου άλλου χρειάζεται, ότι ή τακτική αυτή οδηγεί στή χρεωκοπία του Ταμείου και μοιραία στήν πλήρη άνέχεια τών χημικών και δικαιοδόχων συνταξιούχων του. Κί' αυτό είναι άνεπιτρεπτό.

Τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. πιστεύει ότι υπάρχει άκόμα έλπίδα γιά μιάν αναπροσαρμογή τών πόρων του TEAX. Γιά τούτο καλεί τό Δ.Σ. του TEAX νά πάρει όλα τά μέτρα και νά επέμβει δραστικά, τά Υπουργεία Κοινων. Υπηρεσιών και Συντονισμού νά διορθώσουν τήν προηγούμενη άδικία και νά αναπροσαρμόσουν τόν κοινωνικό πόρο. Άλλιώς θά αναγκασθεί τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. νά κηρύξει τόν κλάδο σέ διωγμό και καθένας τότε θά αναλάβει τίς ευθύνες του. Τό σφάλμα δέν θά είναι δικό μας.

Τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ.

Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΜΕ ΠΟΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΕ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ 20%

Η συλλογική σύμβαση των Χημικών της Βιομηχανίας.
Με ποιά στοιχεία αποφασίστηκε η αύξηση του 20%

Όργη και αγανάκτηση προκάλεσε στους χημικούς της βιομηχανίας η απόφαση του Π.Δ.Δ.Δ. Αθηνών για αύξηση των αποδοχών τους μόνο κατά 20%. Με την εξοργιστική αυτή απόφαση καθορίζεται ο νέος βασικός μισθός για τους επιστήμονες χημικούς της βιομηχανίας σε 9.600 δραχ. (καθαρά 8.000 δραχ.) για εργασία 45 ωρών την εβδομάδα κάτω από δυσμενέστερες συνθήκες: άνθυγιεινό και πολλές φορές επικίνδυνο περιβάλλον, μεγάλες αποστάσεις, σωματική, πνευματική και ψυχική εξουθένωση.

Πρέπει και άξιζει να σημειωθεί τό εξής γεγονός: η ταυτότητα απόψεων και η σύμπτωση αποφάσεων του Σ.Ε.Β. και του Υπουργείου Απασχολήσεως. Πράγματι, κατά την μεσολάβηση του υπουργείου ο Σ.Ε.Β. δέχθηκε αύξηση 17%. Κατά την έκδικαση της διαφοράς στο Π.Δ.Δ.Δ. τό υπουργείο εισηγήθηκε με την αρμόδια υπηρεσία του αύξηση 20%. Έτσι συνεχίζεται η χαριστική για τούς βιομηχάνους και εξουθενωτική για μάς καθήλωση των αποδοχών μας επί 11 ολόκληρα χρόνια στα ίδια επίπεδα.

Στόν παρακάτω πίνακα αναφέρονται οι επί τοις εκατόν αυξήσεις από τό 1965 έως τό 1975 (76) των ακόλουθων οικονομικών μεγεθών:

1. Του γενικού δείκτη τιμών καταναλωτού.
2. Της παραγωγικότητας σε τρέχουσες τιμές στή μείζονα βιομηχανία
3. Του κατά κεφαλήν άκαθαρίστου έγχωρίου προϊόντος.
4. Τών καθαρών κερδών τών βιομηχανικών επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.
5. Του βασικού ήμερομισθίου του άνειδίκευτου εργάτη.
6. Του βασικού μισθού του επιστήμονα χημικού της βιομηχανίας.

Πίνακας πού δείχνει τις εξελίξεις από τό 1965 έως τό 1975 (76) βασικών οικονομικών μεγεθών πού σχετίζονται στενά με την συλλογική μας σύμβαση (1)

Έτος	Γεν. Δείκ. τ.καταν.	παραγ. σε τ.τ.	κατά κεφ. άκ.έγγ.π.	καθ. κερ. βιομ.έπιχ.	κερ. βιομ.έπιχ.	βασ. ήμερ. άνειδ.έργ.	βασ.μισθ. χημ.βιομ.
1965	100	100,0	100,0	100	100	100	100
1966	105,0	109,7	109,9	124,4	100,0	100,0	100,0
1967	106,8	118,0	117,0	93,3	120,0	100,0	100,0
1968	107,1	130,8	125,5	136,2	128,4	109,5	109,5
1969	109,8	146,3	141,3	250,3	138,0	109,5	109,5
1970	113,0	164,0	158,7	389,7	138,0	119,1	119,1
1971	116,4	171,9	175,4	349,7	146,7	119,1	119,1
1972	121,4	189,2	199,1	492,4	153,3	135,7	135,7
1973	140,2	245,5	256,5	940,1	220,8	145,2	145,2
1974	177,9	323,0	312,4	922,1	242,9	172,6	172,6
1975	201,8	348(3)	357,4	(2)	292,0	190,5	190,5
Ιούλιος-Ιούλ							
1976	230,3	380(3)	(2)	(2)	341,3	228,6	228,6

- 1) Τά πρωτογενή στοιχεία του πίνακα πάρθηκαν από την Ε.Σ.Υ.Ε. τά Υπουργεία Συν/σμού και Προγραμ/μού και Απασχολήσεως και την έκδοση του Σ.Ε.Β. «Ελληνική Βιομηχανία».
- 2) Δέν υπάρχουν στοιχεία
- 3) Κατά προσέγγιση

Από τόν πίνακα εύκολα γίνεται φανερό, ότι ενώ τά καθαρά κέρδη τών βιομηχανικών επιχειρήσεων καλπάζουν (αύξηση 840% μέσα σε 8 χρόνια) και τό βασικό ήμερομισθίο του άνειδίκευτου εργάτη πλησιάζει την άνοδο της παραγωγικότητας σε τρέχουσες τιμές στή μείζονα βιομηχανία (αύξηση 241,3% μέσα σε 11 χρόνια) ο βασικός μισθός του χημικού της βιομηχανίας μόλις προφθάνει τόν επίσημο τιμάρθμο και από τό 1974 και έδω (κάτι άπίστευτο!!!) ύπολείπεται συνεχώς και αυτής της επίσημης άνοδου του τιμαρίθμου (αύξηση 128,6% μαζί με την τελευταία αύξηση του Π.Δ.Δ.Δ. μέσα σε 11 χρόνια). Τούτο σημαίνει ότι τό βιοτικό επίπεδο του χημικού της βιομηχανίας καθηλώθηκε στό έτος 1965 ή πίο σωστά ύποβιθάστηκε κάτω από εκείνο του έτους 1965, άφου σε όλους είναι σήμερα γνωστό, ότι η πραγματική άνοδος του κόστους ζωής είναι μεγαλύτερη από εκείνη πού έμφανίζει ο επίσημος τιμάρθμος.

Μήπως όμως ο μισθός του χημικού της βιομηχανίας τό 1965 ήταν παχυλός και δικαιολογημένα ύποβάλλεται σε θεραπεία άπίσχνασης από τόν Σ.Ε.Β. και τό Υπουργείο Απασχολήσεως; Ασφαλώς όχι, άφου και ο μισθός εκείνος καθορίστηκε με απόφαση Δ.Δ.Δ.Δ. και ύστερούσε τών τότε αποδοχών τών χημικών δημοσίων υπαλλήλων.

Τότε γιατί αυτή η μεθοδευμένη προσπάθεια για καθήλωση η πίο σωστά ύποβιθάσμο του ήδη άνεπίτρεπτα χαμηλού βιοτικού επιπέδου του χημικού της βιομηχανίας; Βάσει ποιάς λογικής και ποιών οικονομικών μεγεθών προτάθηκε και άποφασίστηκε τό 20%; Στο έρώτημα αυτό νομίζουμε ότι άφείλει κάποια άπάντηση ο κ. Υπουργός επί της Απασχολήσεως.

Σύμφωνα με τόν νόμο 3239/55 πού ρυθμίζει τις συλλογικές διαφορές και ο οποίος αναφέρει ότι «Τά Διοικητικά Διαιτητικά Δικαστήρια, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια,..... προκειμένου ίδια περί καθορισμού αποδοχών, δέον νά λαμβάνωσιν ύπ' όψιν και νά σταθμίζωσι τας κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες άς έξυπηρετούν αι ύπό κρίσιν, επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις, την οικονομικήν και τεχνικήν αυτών άντοχήν, τό επίπεδον τών χρησιμοποιώνων άμοιβών και ήμερομισθών εν σχέσει προς τό κόστος ζωής, τούς δρους, τας συνθήκας και τό είδος της παρεχομένης εργασίας και τό γενικώτερον συμφέρον της εθνικής οικονομίας» και σύμφωνα με την κυβερνητική ανακοίνωση της 17.3.76 πού εκδόθηκε μετά από σύσκεψη της Οικονομικής Έπιτροπής ύπό την προεδρία του κ. Πρωθυπουργού και η όποια αναφέρει ότι «τά επίπεδα τών εργατοϋπαλληλικών άμοιβών θά διαμορφωθούσιν έτσι ώστε:

Πρώτον: Νά άντισταθμισθί η αύξησης του τιμαρίθμου, και Δεύτερον: Νά περιέληθι εις τούς οικονομικούς άσθενεστέρους τό μερίδιον πού τούς άνήκει από την αύξησην του έθνικού προϊόντος και της παραγωγικότητας». Ο βασικός μισθός του χημικού της βιομηχανίας στή νέα Σ.Σ.Ε. πρέπει νά καθορισθί με βάση τόν μισθό της τελευταίας προδικτατορικής συμβάσεως (4.200) δραχ. και την εξέλιξη, από τό έτος πού άρχισε νά ισχύει η σύμβαση εκείνη (1965), ένόσ η περισσοτέρων από τά οικονομικά μεγέθη πού αναφέρουμε πίο πάνω και πού είναι:

- 1) η άνοδος της παραγωγικότητας σε τρέχουσες τιμές στή μείζονα βιομηχανία (αύξηση 280%).
- 2) η άνοδος του κατά κεφαλήν άκαθαρίστου έγχωρίου προϊόντος σε τρέχουσες τιμές (αύξηση 257,4%).
- 3) η άνοδος του βασικού ήμερομισθίου του άνειδίκευτου εργάτη (αύξηση 241,3%).

Σύμφωνα με τις εξελίξεις πού είχαν τά πίο πάνω οικονομικά μεγέθη

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Π.Σ.Χ.Β.

Μετά την έκδοση της εξοργιστικής απόφασης του Π.Δ.Δ.Δ. Αθηνών για αύξηση των αποδοχών μας μόνο κατά 20% και χωρίς να γίνη δεκτό κανένα από τα άλλα αιτήματά μας, τό Δ.Σ. του συλλόγου άρχισε νέο κύκλο έπαφών με βουλευτές όλων των κομμάτων με σκοπό την κατάθεση στη Βουλή έρωτήσεως πάνω στο θέμα αυτό. Μέ την έρώτηση θά καλείται ό κ. Υπουργός επί της Άπασχολήσεως νά άπαντήσει πάνω σέ ποιά στοιχεία στηρίχτηκε ή πρόταση του Υπουργείου του και στη συνέχεια ή άπόφαση του Π.Δ.Δ.Δ. για αύξηση των αποδοχών μας κατά 20% και γιατί τό Π.Δ.Δ.Δ. άπέρριψε χωρίς καμιά συζήτηση όλα τά άλλα αιτήματά μας. Έπιδώξη του Δ.Σ. είναι ή έρώτηση νά γίνη από βουλευτές όλων των κομμάτων και νά κατατεθί όσο τό δυνατόν συντομότερα.

Στά πλαίσια της καλλίτερης, κατά τό δυνατόν, πληροφόρησης των συναδέλφων πάνω στό θέμα της συλλογικής μας συμβάσεως δημοσιεύουμε πιδό κάτω την αντίκρουση του συλλόγου στό ύπόμνημα πού κατέθεσε ό Σ.Ε.Β. στό Π.Δ.Δ.Δ. Αθηνών.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΡΟΥΣΙΣ

Έπί του από 5 Αύγουστου 1976 ύπομνήματος του ΣΕΒ, εις την μεταξύ τούτου και του Π.Σ.Χ.Β. συλλογικήν διαφοράν έργασίας περί των όρων άμοιβής των έπιστημόνων χημικών άπάσης της χώρας, άντικρούοντες τούς ίσχυρισμούς του ΣΕΒ, έπαγόμεθα τά ακόλουθα:

1.- Ό ίσχυρισμός ότι «ή μεταξύ βιομηχάνων και έπιστημόνων χημικών σύμβασις δέν είναι σύμβασις έργασίας αλλά σύμβασις έντολής» είναι τούλάχιστον άτυχή. Έν προκειμένω, πέραν των άλλων διακριτικών γνωρισμάτων μεταξύ της συμβάσεως έργασίας και της συμβάσεως της έντολής, άναφερόμεθα εις τό στοιχείον της εξαρτήσεως του εκμισθωτού από τον μισθωτήν. Τό στοιχείον δέ τούτου της εξαρτήσεως άποτελεί γεγονός πασιδηλον ότι διέπει και χαρακτηρισίζει άποφασιστικώς τάς μεταξύ των βιομηχάνων και των έπιστημικών βιομηχανίας σχέσεις.

2.- Οι έπιστήμονες χημικοί βιομηχανίας δέν είναι εκείνοι οι όποιοι επιδιώκουν την «ισοπέδωσίν» των προς μισθωτούς, «άπρόσωπον και εξηρητημένην παρέχοντας έργασίας». Η «ισοπέδωσις» είναι γεγονός άναμφισβήτητον ότι ύφίσταται και έδημιουργήθη άφ' ης στιγμής οι έπιστήμονες χημικοί δέν έτυχον της προσήκουσης μεταχειρίσεως. Δέν είναι δυνατόν νά όμιλούμεν περί «άκαδημαϊκής προσωπικότητας», περί «ύποκαταστάσεως» και «άντικαταστάσεως» του έργοδότη-βιομηχάνου υπό του έπιστήμονος χημικού μισθωτού όταν ό τελευταίος λαμβάνει τό ήμερομίσθιον του άνειδικεύτου έργάτου.

3.- Η ρύθμισις των μεταξύ βιομηχάνων και έπιστημόνων χημικών βιομηχανίας σχέσεων διά συλλογικών συμβάσεων άποτελεί την έλαχίστην άλλ' άναγκαίαν συμβολήν εις την επίλυσιν των προβλημάτων των χημικών βιομηχανίας.

Τό υπό του ΣΕΒ χρησιμοποιούμενον παράδειγμα των Διευθυντών

Άνωτύμων Έταιρειών, προκειμένου ούτος (ό ΣΕΒ) νά θεμελιώση τον ίσχυρισμόν περί μή ύπάρξεως στοιχείων «συλλογικής διενέξεως» είναι άτυχές.

Εις την νομικήν έπιστήμην γίνεται δεκτόν ότι οι Διευθυνταί ή οι Διευθύνοντες σύμβουλοι έταιρείας χαρακτηρίζονται ως έντολοδόχοι αύτης (της έταιρείας) διότι «ούτοι εξασφαλίζουν την έκπροσώπησιν ταύτης έναντι των τρίτων, της άρμοδιότητός των έκτεινόμενης εις την διαχείρισιν του συνόλου των εταιρικών ύποθέσεων, ως εκ τούτου ούτοι δέν διατελοϋσιν έν εξαρτήσει προς τινα» (Καυκάς 'ΕΝΟΧ. ΔΙΚ. Α', σελ. 440).

Οι χημικοί της βιομηχανίας όμως έν ούδεμιά περιπτώσει δύνανται νά ύπαχθουν εις τό νομικόν πλαίσιον των Διευθυντών άνωτύμων έταιρειών, έστω και άν τινες έξ αυτών άσκούν καθήκοντα τεχνικών Διευθυντών, διότι και πάλιν ή άρμοδιότης των είναι περιωρισμένη, ύπάγονται εις την εξουσίαν του γενικού Διευθυντού, διατελοϋντες ούτω έν σχέσει εξαρτήσεως (Πρωτ. Αθηνών 12346/58).

Η υπό της Πολιτείας άντιμετώπισις των όρων άμοιβής των έπιστημόνων χημικών της βιομηχανίας διά των συλλογικών συμβάσεων, εύθύς άμέσως από της έμφανίσεως του θεσμού, άποτελεί και έξ άλλης θέσεως έπιβεβαίωσιν και άναγνώρισιν του γεγονότος ότι ή σχέσις των χημικών προς τούς βιομηχάνους είναι σχέσις μισθωτού προς έργοδότην.

Έν προκειμένω, ως σημειωθή ότι οι έπιστήμονες χημικοί εις ποσοστόν 99% παρέχουν την έργασίαν των ως μισθωτοί, διατελοϋντες έν σχέσει εξαρτήσεως, εις χημικές βιομηχανίας ιδιωτικές (ως επί τό πλείστον) ή και δημοσίας.

4.- Ό ίσχυρισμός του ΣΕΒ ότι τό Ύμέτερον Δικαστήριον δέν δύναται νά έπιληφθή αιτημάτων μας (οικ. έπίδομα, έπίδ. άνθυγιεινής έργασίας κ.λ.π.) περί των όποιων ύφίσταται διαιτητικά άποφάσεις λόγω «δεδικασμένου» είναι όλως άβάσιμος.

Η έννοια του δεδικασμένου είναι άνύπαρκτος έν τώ δικαίω των συλλογικών συμβάσεων έργασίας. Η όποιαδήποτε σκέψις περί ύπάρξεως δεδικασμένου θά άπετέλει άρνησιν αύτου τούτου του κυττάρου του περί συλλ. συμβάσεων δικαίου, τό όποϊον (δικαίον) άποκλειστικώς όρα την έν διαρκεί εξελίξει τελοϋσαν κοινωνικήν πολιτικήν.

Τά τό πρώτον τιθέμενα ύφ' ημών αιτήματα περί έπίδοματος ξένης γλώσσης, διδακτορικής έργασίας και θιβλιοθήκης έξ ούδεμιās έτέρας «σκοπιμότητος» διέπονται πλην της σκοπιμότητος την όποϊαν ό Νόμος όρα. Αύτη δέ είναι τό γενικώτερον συμφέρον της Έθνικής οικονομίας, ως και τό είδος της υπό των μισθωτών παρεχόμενης έργασίας.

5.- Ό ΣΕΒ ένω προκειμένου νά επιτύχη άρσιν της δυνατότητος καταρτίσεως Σ.Σ.Ε. υπό των έπιστημόνων χημικών της βιομηχανίας άναφέρει ότι ούτοι είναι άμεσοι συνεργάται, εκπρόσωποι και ένίοτε άντικαταστάται των ιδίων των βιομηχάνων, άκολούθως έπικαλείται την ύπ' αριθ. 24/1976 άπόφασιν του Δ.Δ.Δ.Δ. Αθηνών, της όποίας αι διατάξεις άφορούν «τάς πωλητριάς άνθοπωλείων, χαρτοπωλείων και άλλων παραπλησιών καταστημάτων» διά νά άναφέρη ότι αι έν λόγω συμπαιθείς πωλητρία φθάνουν τον σημερινόν βασικόν μισθόν των έπιστημόνων χημικών της βιομηχανίας (8.000 δρχ.) μετά 25ετήν ύπηρεσίαν. Καί τούτο άνακρίβως, διότι ό μισθός των 7.800 δρχ. λαμβάνεται υπό των έν λόγω πωλητριών, βάσει της άναφερομένης συμβάσεως, μετά συμπλήρωσιν 8 έτών ύπηρεσίας. Άλλά «πρέπει νά είναι τις άτρόμητος πρό του παραλογισμού» διά νά επιδιώκη παραλληλισμόν των αποδοχών και κατά συνέπειαν της έργασίας του έπιστήμονος χημικού της βιομηχανίας προς την έργασίαν πωλητριάς άνθοπωλείου. Είναι ως νά επιδιώκη παραλληλισμόν της έργασίας χειριστού ύπερατλαντικού τζέτ προς την έργασίαν ύπαλ-

λήλου ινστιτούτου καλλονής... Ό ν. 3239/55 όρίζει ότι κατά τών καθορισμών τών άμοιβών πρέπει νά λαμβάνεται. μεταξύ τών άλλων, ύπ' όψιν τό είδος τής προσφερομένης έργασίας· ούδεμία δέ σχέση υπάρχει μεταξύ τής έργασίας τού έπιστήμονος χημικού τής βιομηχανίας καί τής πωλητικής άνθοπωλείου.

Εάν ό Σ.Ε.Β. έπιθυμεί νά θέσει ένώπιον τού Ύμετέρου Δικαστηρίου συγκριτικά στοιχεία δέν έχει άλλην έκλογήν από τού νά θέσει ύπ' όψιν τής άρχικής άποδοχάς τού έπιστήμονος χημικού τού προσλαμβανομένου εις Κρατικήν βιομηχανικήν έπιχείρησιν (20.000 δρχ.) καί τής άρχικής άποδοχάς τού έπιστήμονος χημικού τού προσλαμβανομένου εις ιδιωτικήν βιομηχανικήν έπιχείρησιν (8.000 δρχ.) Άλλά τά στοιχεία αυτά, άπολύτως άκριβή, είναι άσφαλώς συντριπτικά διά τās έν προκειμένω θέσεις τού Σ.Ε.Β.

6.-Ο Σ.Ε.Β. προκειμένου νά συσκοτίσει καί νά διαστρέψει τήν σαφή Κυβερνητικήν άνακοίνωσιν τής 17/3/76 έπί τής άναπροσαρμογής τών εργατοϋπαλληλικών άμοιβών καταφεύγει εις άσφαεις δήθεν κυβερνητικάς δηλώσεις γενομένας εις άόριστον χρόνον καθώς καί εις οικονομικάς άοριστίας διά νά καταλήξει εις κάτι συγκεκριμένον καί έπώνυμον: Τήν φράσιν τού Διοικητού τής Τραπεζής τής Έλλάδος κ. Ζολώτα, τήν περιλαμβανομένην εις τήν έκθεσίν του προς τήν Γενικήν Συνέλευσιν τών μετόχων τής 29/4/76, κατά τήν όποιαν «βασικής σημασίας παράγων διά τήν έπίτευξιν αύτου τού στόχου (περιορισμού τής άνόδου τού τιμαριθμού κάτω τού 10% έπί έτησίαις βάσεως) είναι ή έπιβράδυνσις τού ρυθμού αύξήσεως τών μισθών καί ήμερομισθίων».

Άλλά είναι προφανές έν προκειμένω, ότι ό Διοικητής τής Τραπεζής τής Έλλάδος άναφέρει εις άποδοχάς (μισθούς καί ήμερομισθία) αί όποιαί είχαν ένα σ χ ε τ ι κ ω ς ύψηλόν ρυθμόν αύξήσεως κατά τά τελευταία έτη ή εις άποδοχάς μή παραγωγικών άπασχολήσεων. Άσφαλώς δέ όχι εις τās άποδοχάς τών έπιστημόνων χημικών τής βιομηχανίας, αί όποιαί, αί όσάς εις τό ήμέτερον ύπόμνημα δεικνύομεν, κυριολεκτικώς καθηλώθησαν κατά τήν τελευταίαν δεκαετία. Ένδεικτικώς άναφέρονται, έκ νέου, ότι ένώ τό βασικόν ήμερομισθίου τού άνειδικεύτου εργάτου άνήλθεν από 1/1/66 μέχρι σήμερον κατά 241,3%, ό βασικός μισθός τού έπιστήμονος χημικού τής βιομηχανίας άνήλθεν από 1/10/65 μέχρι σήμερον μόνον κατά 90,5%. Είναι δέ βέβαιον ότι ή ικανοποίησις τών οικονομικών αιτημάτων τών έπιστημόνων χημικών τής βιομηχανίας θά έχη εύνοϊκάς καί όχι δυσμενείς επιπτώσεις έπί τής βιομηχανίας καί κατ' έπέκτασιν έπί τής οικονομίας, ούδεμίαν δέ δυσμενή έπίπτωσιν έπί τού τιμαριθμού, ως κατωτέρω διευκρινίζεται.

7.- Τό κεφάλαιον τού ύπομνήματος τού Σ.Ε.Β. «μεταβολή οικονομικών Συνθηκών» είναι πλήρες σοβαρών άνακριθειών. Ούτω: α) Άναφέρει ότι ή ύπολογισθείσα ύφ' ήμών άνοδος τής παραγωγικότητας εις τήν μείζονα βιομηχανίαν διά τά έτη 1965-1975 (102,5%), άναφέρει εις τρεχούσας τιμάς καί κατά συνέπειαν περιέχει τās επιβράσεις τού πληθωρισμού τιμών τής έν λόγω δεκαετίας. Είναι όμως όφθαλμοφανές καί διά τόν πλέον άνίδεον περί τά οικονομικά, ότι έφ' όσον κατά τόν ύπολογισμόν τής παραγωγικότητας έγινε άποπληθωρισμός τής άξιας τού βιομηχανικού προϊόντος βάσει τού δείκτου τιμών χονδρικής (ίδτετε σχ. 5 τού ύπομ.) ή εύρεθείσα παραγωγικότης καί κατά συνέπειαν ή άνοδος τής παραγωγικότητας εκφράζεται εις σταθεράς τιμάς τού έτους 1965 καί όχι εις τρεχούσας τιμάς. β) Άναφέρει ότι άνοδος τού βασικού μισθού τής 1/10/65 (4.200 δρχ.) κατά ποσοστόν ίσον προς τό ποσοστόν άνόδου τού Γ.Δ. τιμών καταναλωτού, ήτοι κατά 130,3%, άφ' ενός μόν καλύπτει τήν έκ τού πληθωρισμού άπώλειαν τής άγοραστικής ικανότητας καί άφ' έτέρου υπερκαλύπτει κατά σημαντικόν ποσοστόν τήν βελτίωσιν τής παραγωγικότητας!!! Άλλά σήμερον είναι γνωστόν εις πάντας, ότι άνοδος ενός μισθού κατά ποσοστόν ίσον προς τό ποσοστόν άνόδου τού Γ.Δ. τιμών καταναλωτού άπλώς άποκαθιστά τήν άπολεσθείσαν άγοραστικήν δύναμιν τού μισθού. Όχι δέ πλήρως, διότι κατά γενικήν όμολογίαν ή έπίσημος άνοδος τού Γ.Δ. τιμών καταναλωτού δέν άποδίδει πλήρως τήν πραγματικήν άνοδον τού κόστους ζωής.

γ) Ισχυρίζεται ότι δέν υπάρχει ούδεμία βάση εις τό αίτημά μας περί αύξήσεως τού βασικού μισθού κατά τό άθροισμα τών ποσοστών αύξήσεως τού τιμαριθμού καί τής παραγωγικότητας. Ό ισχυρισμός ούτος θά εύσταθούσε εάν ό ύπολογισμός τής άνόδου τής παραγωγικότητας είχε γίνει εις τρεχούσας τιμάς. Τότε θά ώφειλομεν νά ζητήσωμεν αύξησιν τού βασικού μισθού μόνον κατά ποσοστόν ίσον προς τήν άνοδον τής παραγωγικότητας. Έφ' όσον όμως ή άνοδος τής παραγωγικότητας έχει ύπολογισθή εις σταθεράς τιμάς τού έτους 1965 είναι φανερόν ότι: 1) Αύξησις τού βασικού μισθού τού έτους 1965 (4200δρχ.) κατά ποσοστόν ίσον προς τήν άνοδον τού τιμαριθμού (130,3%) άπλώς άποκαθιστά τήν άγοραστικήν δύναμιν τού βασικού μισθού (καί μάλιστα όχι πλήρως ως προηγου-

μένως άνεφέρθη) εις τό επίπεδον τού έτους 1965. Ούδέν όφελος άπολαμβάνει ό έπιστήμων χημικός έκ τής άνόδου τής παραγωγικότητας εις τήν βιομηχανίαν από τού έτους 1965 μέχρι σήμερον. 2) Έφ' όσον υπάρχει άνοδος τής παραγωγικότητας εις τήν βιομηχανίαν ύπολογισμένη εις σταθεράς τιμάς τού έτους 1965 ό έπιστήμων χημικός δικαιούται επίσης νά βελτιώση τήν άγοραστικήν δύναμιν τού βασικού μισθού τού έτους 1965 (4200 δρχ.) κατά ποσοστόν ίσον προς τήν άνοδον τής παραγωγικότητας (102,5%). Συνεπώς τιμαριθμική άναπροσαρμογή τού βασικού μισθού τών 4200 δρχ, άπλώς άποκαθιστά (όχι πλήρως) τήν άγοραστικήν δύναμιν αύτου εις τό επίπεδον τού έτους 1965. Άναπροσαρμογή κατά ποσοστόν ίσον προς τό άθροισμα τής άνόδου τού τιμαριθμού καί τής άνόδου τής παραγωγικότητας εις σταθεράς τιμάς (130,3%+102,5%) παρέχει τήν δυνατότητα εις τόν έπιβραδυνόν χημικόν νά συμμετάσχη εις τά οικονομικά όφέλη έκ τής άνόδου τής παραγωγικότητας εις τήν βιομηχανίαν. (Κυβερνητική άνακοίνωσις τής 17/3/76).

Άλλά εις τό κεφάλαιον τούτου τού ύπομνήματος περιλαμβάνεται καί έν θετικόν στοιχείον. Άναφέρεται ότι ή μόνη αύξησις ήτις δέν άντιστρατεύεται τούς στόχους τής κυβερνητικής πολιτικής είναι εκείνη ή όποία καλύπτει τήν βελτίωσιν τής παραγωγικότητας εις τρεχούσας τιμάς έντός τής ύπό έξέτασιν περιόδου. Άφίνεται δέ νά έννοηθή ότι ό Σ.Ε.Β. θά έδέχεται όλολογικήν μία τοιαύτην αύξησιν τού βασικού μισθού τών έπιστημόνων χημικών.

Ό άκριβής ύπολογισμός τής άνόδου τής παραγωγικότητας εις τρεχούσας τιμάς εις τήν μείζονα βιομηχανίαν από τού 1965 μέχρι καί τού 1975 δέν είναι έφικτός, λόγω τού ότι δέν έχουν εισέτι συγκεντρωθή καί έπεξεργασθή ύπό τής Ε.Σ.Υ.Ε. τά απαιτούμενα στατιστικά στοιχεία (άξια βιομηχανικού προϊόντος, συνολικός αριθμός άπασχολουμένων). Τά στοιχεία ταύτα έχουν συγκεντρωθή καί έπεξεργασθή μέχρι καί τού έτους 1973, έντός δέ τών ήμερών θά συμπληρωθή ή έπεξεργασία τών στοιχείων τούτων διά τό έτος 1974. Δυνάμεθα όμως νά ύπολογίσωμεν κατά προσέγγισιν τήν άνοδον τής παραγωγικότητας εις τρεχούσας τιμάς κατά τό ως άνω χρονικόν διάστημα ως έξης: 1) Από τού 1965 μέχρι καί τού 1973 χρησιμοποιήσας τά πλήρη στατιστικά στοιχεία τής Ε.Σ.Υ.Ε. 2) Από τού 1973 καί έντεύθεν θά θεωρήσωμεν ότι ή άνοδος τής παραγωγικότητας εις τρεχούσας τιμάς όφείλεται μόνον εις τόν πληθωρισμόν τιμών καί κατά συνέπειαν είναι ίση προς τήν άνοδον τού ειδικού δείκτου τιμών χονδρικής λαμβάνοντες πάντοτε ως βάση τό έτος 1965. Ό ύπολογισμός ούτος δίδει άνοδον τής παραγωγικότητας εις τρεχούσας τιμάς από τού 1965 μέχρι καί τού 1973 εις ποσοστόν 145,5% καί άνοδον αύτης από τού 1973 μέχρι καί τού Άπριλίου 1976 εις ποσοστόν 94,9%. Ήτοι, άνοδον τής παραγωγικότητας εις τρεχούσας τιμάς από τού 1965 μέχρι καί τού Άπριλίου 1976 εις ποσοστόν περίπου 240%.

Έφ' όσον ή μόνη αύξησις άφ' ενός δέν άντιστρατεύεται τούς Κυβερνητικούς στόχους άφ' έτέρου κρίνεται λογική ύπό τού Σ.Ε.Β. είναι ή καλύπτουσα τήν βελτίωσιν τής παραγωγικότητας εις τρεχούσας τιμάς διά τό ύπό εξέτασιν χρονικόν διάστημα, όφειλομεν νά αύξήσωμεν τόν βασικόν μισθόν τού έτους 1965 (4200δρχ) κατά ποσοστόν 240%. Ό ύπολογισμός δίδει νέον βασικόν μισθόν 14280 δρχ. ό δέ μισθός ούτος είναι παραπλήσιος προς τόν ύπολογισθέντα μέ βάση τού άθροισμα τής άνόδου τού τιμαριθμού καί τής άνόδου τής παραγωγικότητας εις σταθεράς τιμάς (13978 δρχ), καί έπιβεβαιώνει τήν όρθότητα τών άπόψεών μας.

Ούτως, έν κατακλείδι, συμφώνως προς τό ύπόμνημα τού ΣΕΒ ό βασικός μισθός τού έπιστήμονος χημ. βιομ. κατά τήν πρόσληψιν πρέπει νά καθορισθή εις τό ποσοστόν τών 14300 δρχ.

Καί πρέπει έν προκειμένω νά όμολογήσωμεν ότι ή ύπό τού ΣΕΒ γενομένη παραδοχή αύξήσεως τού μισθού τών έπιστημόνων χημικών εις 14.300 δρχ. άποτελεί θετικόν στοιχείον.

4.-Εις ό,τι άφορά εις τό κεφάλαιον «Οικονομική Άντοχή τών Έπιχειρήσεων», ούδεμίαν προσπάθειαν κατεβάλομεν διά νά στριβώμεν τά αίτήματά μας έπί τών ύπερκερδών τά όποια έπραγματοποιήσαν αί βιομηχανικαί έπιχειρήσεις κατά τά τελευταία έτη, ως άτυχώς εις τό ύπόμνημα τού ΣΕΒ άναφέρεται. Τά αίτήματά μας στριβώμεν εις τό πνεύμα τού ν. 3239/55 καί τήν σαφή Κυβερνητικήν άνακοίνωσιν τής 17/3/76. Έπικαλούμεθα τά πραγματοποιηθέντα ύπό τών βιομηχανικών έπιχειρήσεων κέρδη, τά όποια είναι άναμφισβήτητα έφ' όσον άναφέρονται εις έκδοσιν τού ίδίου τού Σ.Ε.Β., ως κερμήριον τής οικονομικής άντοχής αύτων.

Έφ' όσον όμως ό Σ.Ε.Β. έπικαλείται τās έκτάκτους εισφοράς τών έτών 1974 καί 1975 διά νά ισχυρισθή ότι αύται εξησθένσαν σημαντικώς τά όρια παροχών τών έπιχειρήσεων, μέ στόχον τήν συνέχισιν

της καθήλωσης των αποδοχών μας, είμεθα υποχρεωμένοι προς αποκατάστασις της αληθείας να θέσωμεν υπ' όψιν ύμών τα ακόλουθα: 1) Περικοπήν εκ των δηλώσεων αρμοδίας Κυβερνητικής πηγής της 6/3/76 εις τήν οποίαν αναφέρεται: «Δέν πρέπει εξ άλλου οί βιομήχανοι να ξεχνούν ότι διά της μεθόδου των υπεραποσβέσεων καμμία βιομηχανία σχεδόν δέν πληρώνει φόρους. Τοῦτο πιστοποιείται καί εκ τῆς μικρῆς ἀναλογίας ἀμέσων φόρων στήν Ἑλλάδα ἐπί τοῦ συνόλου των φορολογικῶν ἐσόδων. Ὅσον ἀφορᾷ τόν ἰσχυρισμόν τῆς βιομηχανίας ὅτι ἐπεβαρύνθη μέ ἔκτακτες εἰσφορές, ἡ μέν ἔκτακτη εἰσφορά τοῦ 1974 ὑπελογίσθη ἐπί τοῦ φόρου εἰσοδήματος καί ἐπομένως τό κύριον βάρος τῆς ἔφεραν οί φορολογούμενοι τῶν μεσαίων εἰσοδημάτων καί ὄχι οί βιομήχανοι πού δέν πληρώνουν φόρους ἡ δέ ἐφετεινή ἔκτακτος εἰσφορά τῶν 10 δισ. δρχ. πράγματι ἐπεβλήθη ἐπί τῶν οἰκονομικῶς ἰσχυρῶν ἐπιχειρήσεων τῆς χώρας συμφωνούντος ὀλοκλήρου τοῦ πολιτικοῦ κόσμου.....»

2) Περικοπήν εκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 257/1976, «περί ἐπιβολῆς ἐκτάκτου εἰσφοράς ἐπί τῶν τυχόντων δανείων καί πιστώσεων, βάσει τοῦ ποσοῦ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καί περί τροποποιήσεως φορολογικῶν τιμῶν διατάξεων» εις τήν ὁποίαν αἰτιολογικήν ἐκθεσιν ἀναφέρεται ὅτι «ὡς κριτήριον διά τόν ἐπιμερισμόν τῆς εἰσφοράς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ χρησιμοποίησις σημαντικῶν δανειακῶν κεφαλαίων μέ τά ὅποια ἀπεκόμισαν οί δανειοδοτηθέντες δι' αὐτῶν σοβαρά οἰκονομικά ὄφελῃ μὴ συνδεδεμένα ὁμως μέ τήν παραγωγικήν δραστηριότητα τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλά ὀφειλόμενα εις τήν μεγάλην ἄνοδον τῶν τιμῶν καί εις τήν μείωσιν τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εις ἣν εἶναι ἐξοφλητέα τά ἐκ δανειακῶν κεφαλαίων χρέη των, ἐν συνδυασμῶ καί πρὸς τήν διατήρησιν τῶν τραπεζικῶν ἐπιτοκίων εις σχετικῶς χαμηλά ἐπίπεδα. Τοῦτο ὁμως ἀποτελεῖ ἐν τελικῇ ἀναλύσει μεταβάσιν κεφαλαίων ἐκ τῶν ἀποταμιευτῶν πρὸς τὰς δανειοδοτηθείσας ἐπιχειρήσεις καί

εἶναι δίκαιον ἕνα μέρος αὐτῶν νά περιέλθῃ εις τό Δημόσιον.....».

3) Ἐπιβάλλεται ἐν προκειμένῳ νά ἀναφέρωμεν ἐπίσης ὅτι ἡ ἐπιμερισθεῖσα ὡς ἀνωτέρω ἔκτακτος εἰσφορά τῶν 10 δισ. δρχ. θά καταβληθῇ εις τό Δημόσιον ἀπό τὰς δανειοδοτούσας τὰς βιομηχανικάς ἐπιχειρήσεις τραπεζῶν καί θά θεωρηθῇ ὡς δάνειον χορηγηθέν ὑπό τῶν τραπεζῶν πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτάς, ἐξοφλητέον ἐντός πέντε ἐτῶν. Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τοῦ ὕψους τῶν ἐπιτοκίων καί τοῦ ὕψους τῆς ἐτησίας ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου καθίσταται σαφές ὅτι τό μεγαλύτερον βάρος τῆς εἰσφοράς αὐτῆς μετατοπίζεται εις τούς ἀποταμιευτάς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγονται τά ἀκόλουθα συμπεράσματα: 1) Ἡ ἔκτακτος εἰσφορά τοῦ 1974 δέν ἐπεβαρύνει τὰς βιομηχανικάς ἐπιχειρήσεις. 2) Μικρόν μόνον ποσοστόν τῆς δευτέρας ἐκτάκτου εἰσφοράς ἐνδέχεται νά ἐπιβαρύνῃ τὰς οἰκονομικῶς ἰσχυράς βιομηχανικάς ἐπιχειρήσεις. 3) Ἐπικαλούμενος ὁ Σ.Ε.Β. δῆθεν ἐξασθένεισιν τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἐπιδιώκει μετατόπισιν τοῦ ἐνδεχομένου ποσοστοῦ ἐπιβαρύνσεως ἐπί τῶν ἐργαζομένων εις τήν βιομηχανίαν καί ἐν προκειμένῳ ἐπί τῶν ἐπιστημόνων χημικῶν.

Ἐν κατακλείδι ἀναφέρομεν ὅτι ἡ πλήρης ἰκανοποίησις τῶν αἰτημάτων τῶν ἐπιστημόνων χημικῶν τῆς βιομηχανίας θά ἐμείωνε τά καθαρά κέρδη τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων Α.Ε. καί Ε.Π.Ε. μόνον κατά ποσοστόν 1% περίπου χωρίς οὐδεμίαν ἐπίπτωσιν ἐπί τοῦ τιμαρίθμου.

Εἶναι ὁμως ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἀπόδοσις δικαιοσύνης ἐνθαρρύνει καί ἐνισχύει τό ἐνδιαφέρον διά μεγαλύτεραν ἀπόδοσιν καί ὑπό τό πρῖσμα τοῦτο θεωρουμένη ἡ ἰκανοποίησις τῶν δικαίων αἰτημάτων μας εἶναι θέβαιον ὅτι θά προσκομίσει ὄφελῃ καί ὄχι θάρη εις τήν βιομηχανίαν καί κατ' ἐπέκτασιν εις τήν ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 10ῃ Αὐγούστου 1976

Ὁ Πληρεξούσιος Δικηγόρος

Συνέχεια ἀπὸ σελ 11

ὁ νέος βασικός μισθός πρέπει νά καθορισθῇ ἀντίστοιχα σέ:

- 1) 16.000 δρχ.
- 2) 15.000 δρχ.
- 3) 14.300 δρχ.

Μήπως ὁμως ἐνῶ προσπαθήσαμε νά ἐφαρμόσουμε μέ ἀντικειμενικότητα τό γράμμα καί τό πνεῦμα τοῦ νόμου 3239/55 καί τήν Κυβερνητική ἀνακοίνωση τῆς 17.3.76 καί ἐνῶ στηριχθήκαμε σέ ἐπίσημα στατιστικά στοιχεῖα φθάσαμε τελικά σέ ποσά πού ἔρχονται σέ καταφανῆ ἀντίθεση μέ τήν ὑπάρχουσα οἰκονομική πραγματικότητα;

Τήν ἀπάντησιν δίνει τό ἴδιο τό Κράτος μέ τίς ἀποδοχές πού καταβάλλει σέ χημικούς καί μηχανικούς πού προσλαμβάνονται σέ κρατικές βιομηχανίες καί δημόσιες ὑπηρεσίες.

Οἱ ἀποδοχές αὐτές εἶναι 20.000 δρχ. γιά τίς κρατικές βιομηχανίες καί 17.000 δρχ. ἕως 22.000 γιά τίς δημόσιες ὑπηρεσίες.

Ἀντί λοιπόν τοῦ θεμελιωμένου μέ ἀδιαφιλονίκητα στοιχεῖα βασικοῦ μισθοῦ τῶν 15.000 δρχ. πού ζητᾶμε, τό Π.Δ.Δ.Δ. Ἀθηνῶν μέ ἀπόφασή του κατά πλειοψηφία καθόρισε νέο βασικό μισθό τίς 9.600 δρχ. καί συγχρόνως ἀπέρριψε ὅλα τά ἄλλα αἰτήματά μας.

Μειοψήφησε ὁ ἐκπρόσωπός μας γενικός γραμματέας τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. κ. Καρακίτσος, ὁ ὁποῖος ὑπεστήριξε τίς ἀπόψεις του.

Μέ τήν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀπασχολήσεως γιά αὐξηση τῶν

ἀποδοχῶν μας κατά 20% ἡ Κυβέρνησις παρασύρεται σέ ἕνα σφαλερό δρόμο. Στό δρόμο πού ὀδηγεῖ στήν παραπέρα ἐξαθλίωση καί τόν βαθμιαῖο ἀφανισμό τοῦ τεχνικοῦ ἐπιστήμονα τῆς βιομηχανίας

Γιατί τί ἄλλο σημαίνει ἡ καθήλωση ἢ σωστότερα ὁ ὑποβιβασμός τῶν ἀποδοχῶν μας ἐπί 11 ὀλόκληρα χρόνια; Ἀποτελεῖ τουλάχιστον ἀντίφαση τό γεγονός ὅτι ἐνῶ ἡ Κυβέρνησις διακηρύττει τήν ἀνάγκη ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς οἰκονομίας καί ἐξυγιάνσεως τῆς διοικήσεως ὑπηρεσιακά ὄργανα πού εὐρίσκονται κάτω ἀπό τόν ἄμεσο ἐλεγχό τῆς συνεργοῦν στή λήψη ἀποφάσεων πού ἔρχονται σέ ἀντίθεση μέ κάθε ἔννοια δικαίου καί ὀδηγοῦν σέ ἀφανισμό ἐκείνους τούς ἐπιστήμονες τῆς βιομηχανίας πάνω στοῦς ὁποίους ἀναγκαστικά θά θεμελιωθῇ κάθε ἀναπτυξιακή προσπάθεια.

Εἶναι ἀνάγκη νά γίνῃ συνείδηση σέ ὄλους ὅτι καθαρά εὐνοϊκές διαιτητικές ἀποφάσεις ὑπέρ τῶν οἰκονομικῶν ἰσχυρῶν δημιουργοῦν τροχοπέδη γιά τήν οἰκονομική μας ἀνάπτυξη, δέ βοηθοῦν τήν Κοινωνική γαλήνη καί συνοχή καί εἶναι ἰδιαίτερα θλαθερές σέ ἐποχές κρίσιμες ὅπως αὐτή πού περνᾷ σήμερα ὁ τόπος μας.

Ἐλπίζουμε ὅτι τό Δ.Δ.Δ.Δ. Ἀθηνῶν θά σταθμίσει μέ ἀντικειμενικότητα τό σύνολον τῶν στοιχείων πού συνιστοῦν τή συλλογική μας διαφορά μέ τόν Σ.Ε.Β. καί θά ἀποδώσῃ δικαιοσύνην στό χεμαζόμενον κλάδο τῶν χημικῶν τῆς βιομηχανίας γιά τό συμφέρον τῆς ἴδιας τῆς βιομηχανίας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

Ό πρόεδρος του TEAX

Απαίτηση από παλιά του κλάδου μας ήταν να διορίζεται από την Κυβέρνηση Πρόεδρος του TEAX από την τάξη των Χημικών. Τουτό τό αίτημά μας έγινε δεκτό από τό 1963 όταν διορίστηκε Πρόεδρος του TEAX ό άείμνηστος Καθηγητής Άγγελος Μαρανής.

Από τή μεταπολίτευση καί έδω αυτή ή κατάκτηση του κλάδου καταπατήθηκε καί γιά δεύτερη φορά τό Ύπ. Κοινωνικών Ύπηρεσιών διόρισε γιά Πρόεδρο πρόσωπο άσχετο μέ τούς χημικούς.

Τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. έθεσε τό θέμα έντονα στον τότε άρμόδιο Ύπουργό κ. Χρυσανθόπουλο αλλά χωρίς νά εισακουσθῆ τελικά. Καί πρίν δυό μήνες διορίστηκε στό TEAX ό κ. Άλέξιος Γιαννόπουλος, λογιστής τό επάγγελμα. Καί πάλι τό Δ.Σ. διαμαρτυρήθηκε έντονα στον ίδιο Ύπουργό αλλά χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Έλπίζουμε όμως τώρα πού στό Ύπουργ. Κοινωνικών Ύπηρεσιών ένας νέος Ύπουργός προϊσταται από μηνός ότι τό αίτημά μας θά γίνει δεκτό.

Οί προσπάθειες του κλάδου καί στό θέμα αυτό θά παραμείνουν άμειώτες μέχρι τήν άποδοχή του αιτήματός μας. Καί σάν πρώτο θήμα προσέφυγε στό Συμβούλιο Έπικρατείας κατά του διορισμού του νέου Προέδρου του TEAX.

Άνοιχτή συζήτηση γιά τούς κλινικούς Χημικούς

Ό Σύνδεσμος Χημικών Βορείου Έλλάδος μέ συνεργασία των Φοιτητών του Χημικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, διοργάνωσε άνοιχτή συζήτηση μέ θέμα τό Ν.Δ. 131/73, πού αναφέρεται στην άπόκτηση τής ειδικότητας του Κλινικού Χημικού καί πού άπειλείται ή κατάργησή του.

Στή συζήτηση συμμετείχαν καθηγητές τής Φυσ/τικής καί Ιατρικής Σχολής καί εκπρόσωποι του Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης.

Άρχικά μίλησε ό αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Χημικών Βορείου Έλλάδος κ. Κεσίσογλου, πού αναφέρθηκε στό ιστορικό τής υποθέσεως καί ενημέρωσε τούς παρόντες στις ένέργειες πού έχουν γίνει από τήν Ε.Ε.Χ., τό Σ.Χ.Β.Ε., τούς καθηγητές του χημικού τμήματος γιά τό επίμαχο θέμα.

Οί άπόψεις πού διατυπώθηκαν είναι περιληπτικά οί παρακάτω:

Παπαδαντωνάκης: Έκπρόσωπος των φοιτητών

1. Είναι άνάγκη νά μήν υπάρχουν επαγγελματικοί άνταγωνισμοί ούτε νά καταστρατηγούνται δικαιώματα άλλων κλάδων.

2. Είναι άδιανόητο ν' άποκλείωνται από τήν άπόκτηση τής ειδικότητας του Κλινικού Χημικού οί χημικοί, πού έχουν έπαρκή ύποδομή γι' αυτή τήν ειδικότητα.

3. Κατήγγειλε τήν προσπάθεια δημιουργίας κλειστών επαγγελματών καί κάλεσε τον Ύπουργό νά συστήσει έπιτροπή απ' όλους τούς άρμόδιους φορείς, πού θά εισηγηθῆ νέο νομοσχέδιο, πού νά καλύπτει τό θέμα τής Κλινικής Χημείας.

Άλεξάνδρου: Καθηγητής τής Οργανικής Χημείας τής Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

1. Κατά τά διεθνή δεδομένα ή Κλινική Χημεία δέν είναι ιατρική αλλά χημική κυρίως εργασία.

2. Στίς Η.Π.Α. ή ειδικότητα χορηγείται από τό 1969 σέ πτυχιούχους τής Χημείας ή άλλων συγγενών επιστημών έφ' όσον έχουν παρακολουθήσει όρισμένα χημικά μαθήματα καί έχουν πείρα έξι χρόνων σέ ειδικά κλινικά εργαστήρια.

3. Η δυνατότητα νά κάνουμε σωστή άνάλυση μέ μία σταγόνα αίματος δίνεται μέ τίς σύγχρονες μεθόδους κλινικής ανάλυσεως, στις όποιες θά εκπαιδεύεται ό κλινικός χημικός καί έπομένως αντιμετωπίζεται τό πρόβλημα τής δειγματοληψίας, πού προβάλλουν σάν επιχείρημα οί γιατροί.

4. Ό νόμος είναι άπόρροια συζητήσεων από τό 1963 καί οί ιατρικές σχολές είχαν δεχθῆ καί εισηγηθῆ τήν ειδικότητα όπως περιπου περιγράφεται από τό Ν.Δ. 131/73.

Η «χούντα» λοιπόν δέν προώθησε τό νόμο, αλλά τον καταβαράθρωσε, άφου μέ τίς άτέλειες του μόνο ένας χημικός μέ ειδικές σπουδές στό έξωτερικό καί δέκα μικροβιολόγοι έκαναν χρήση του Ν.Δ.

5. Τό Ν.Δ. 131/73 πρέπει νά εφαρμοσθῆ ίσως μετά από όρισμένες τροποποιήσεις πού θά γίνουν, άφου συζητηθῆ μεταξύ πανεπιστημιακών καί επαγγελματικών φορέων.

6. Η άντιδικία μεταξύ γιατρών καί χημικών πρέπει

νά πάψει καί ὅλοι νά βοηθήσουμε στήν καλλιτέρευση τῶν συνθηκῶν τῆς δημόσιας ὑγείας.

Φωκᾶς: Καθηγητής Φαρμακευτικῆς Χημείας καί Φαρμακογνωσίας.

1. Ἡ ἀναγνώριση τῆς ειδικότητος τῆς Κλινικῆς Χημείας ὅπως προβλέπει τό Ν.Δ. 131/73 ἐπιβάλλεται.

2. Ἐνας μικροβιολόγος δέν μπορεῖ νά χαρακτηριστῆ πραγματικά καλός ὅταν ἔχει τίς ἀπαιτούμενες γιά τή δειγματοληψία γνώσεις, ἀλλά ξέρεي πολύ λίγα γιά ἀναλυτικές χημικές μεθόδους. Ἀντίθετα χημικοί καί φαρμακοποιοί μποροῦν νά καλύψουν αὐτόν τόν τόμῆα, ἂν ἐκπαιδευθοῦν κατάλληλα στήν τεχνική λήψης αἵματος καί βιολογικῶν ὑγρῶν.

3. Τό Ν.Δ. 131/73 πρέπει καί μπορεῖ νά ἐφαρμοστῆ στήν Ἑλλάδα ἐφ' ὅσον παραμεριστοῦν ἢ λυθοῦν ὀρισμένα ἐπαγγελματικά προβλήματα.

Τρακατέλλης: Καθηγητής Ἱατρικῆς Σχολῆς.

1. Στήν Ἀμερική ἡ ειδικότητα τοῦ κλινικοῦ χημικοῦ ἀσκεῖται ἀπό χημικούς. Γιά τούς ἄλλους συγγενεῖς ἐπιστημονικούς κλάδους ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόκτηση διδακτορικοῦ διπλώματος.

2. Ἡ Κλινική Χημική Ἀνάλυση εἶναι περίπλοκη καί χρειάζεται σωστός τρόπος ἐκπαίδευσης. Ὁ κλάδος τοῦ μικροβιολόγου εἶναι διαφορετικός. Μαζί μέ τόν Κλινικό Χημικό μποροῦν ν' ἀποτελέσουν ἐπιστημονική ὁμάδα.

3. Τό θέμα τοῦ Ν.Δ. 131/73 δέν τοποθετήθηκε σέ σωστή βάση. Δέν ἔχει ἀντίρρηση νά ὑπάρχει νομοσχέδιο ἀλλά νά ὀρισθοῦν οἱ προϋποθέσεις ἐκπαίδευσης καί νά εἶναι οὐσιαστικό καί ὄχι ἐπαγγελματικό.

4. Προτείνει νά γίνει ἐπιτροπή πού νά μελετήσῃ τίς προϋποθέσεις τοῦ μεταπτυχιακοῦ κλάδου.

Σφυρίδης: Πρόεδρος Ἱατρικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης

1. Τό Ν.Δ. 131/73 δέν ἔγινε γιά νά ἀντιμετωπιστῆ ἡ Δημοσία Ὑγεία, ἀλλά γιά νά παίρνουν ἄδεια ἀσκήσεως ὀρισμένοι.

2. Αἰτία τῆς διαμάχης εἶναι ἡ ὑπερπληθῶρα τῶν ἐπιστημῶν πού θγαίνει ἀπρογραμματίστα. Λόγω αὐτῆς τῆς καταστάσεως ὁ Ἱατρικός Σύλλογος δέν μπορεῖ ν' ἀδιαφορήσῃ γιά τά προβλήματα τοῦ κλάδου.

3. Δέν ὑπάρχει ἀντίρρηση νά ὑπάρχουν χημικοί στά Νοσοκομεῖα ἀλλά τό Βιοχημικό Τμήμα πρέπει νά ὑπάγεται στή Δ/νση τοῦ Μικροβιολογικοῦ.

4. Οἱ χημικοί μποροῦν νά κάνουν τίς ἀναλύσεις τῆς κλινικῆς Χημείας ἀλλά ἔτσι πολλοί μικροβιολόγοι θά χάσουν τή δουλειά τους.

Βυζαντιάδης: Ἀντιπρόεδρος Ἱατρικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης.

Οἱ Μικροβιολόγοι ἔχουν ἐπεκταθῆ καί σέ ἄλλα ἀντικείμενα ἐκτός ἀπό τά μικρόβια, ὅπως κλινική Χημεία, αἱματολογία κ.λ.π.

Μέ τό Ν.Δ. 131/73 περνᾶμε σ' ἓνα προηγμένο στάδιο χωρίς νά ἔχουμε τακτοποιήσει τά ἄλλα θέματα μας.

2. Ἡ κλινική Χημεία πρέπει ν' ἀναπτυχθῆ σάν ἐπιστημονικός κλάδος καί μετά νά συζητήσουμε τό θέμα τῆς ειδικότητος.

3. Οἱ χημικοί χρειάζονται στά Νοσοκομεῖα καί θά πρέπει νά ὀριστῆ ὁ τρόπος ἐξέλιξής τους.

4. Πολλά Μικροβιολογικά ἐργαστήρια δέν ἀνοίγουν μέ τό σωστό τρόπο, δέν θά πρέπει ὅμως ν' ἀνοίξουν κι ἄλλα μέ χειρότερες προϋποθέσεις.

Βασιλικιώτης: Καθηγητής.

1. Οἱ χημικοί τοποθετοῦν τό θέμα σέ καθαρά ἐπιστημονική βάση ἐνῶ οἱ γιατροί σέ ἐπαγγελματική.

2. Ἡ κλινική Χημεία δέν εἶναι κλάδος τῆς Ἀναλυτικῆς Χημείας καί οἱ χημικοί ἔχουν πλήρη ὑποδομή στόν κλάδο αὐτό.

3. Ὑπάρχουν κατοχυρωμένες ειδικότητες γιά τούς χημικούς ὅπως τοῦ Οἰνολόγου πού μπορεῖ νά τήν ἔχει εἴτε χημικός εἴτε γεωπόνος.

Γιαννακουδάκης: Καθηγητής Φυσικῆς-Χημείας Παν/μίου Θεσ/κης

1. Ὁ ἀποπροσανατολισμός ὑπάρχει ἀπό τήν πλευρά τῶν γιατρῶν. Ἡ κλινική Χημεία εἶναι ειδικότητα πού ἀνήκει στοῦς χημικούς. Εἶναι ἄσχετο μέ τήν πραγματική οὐσία ἂν οἱ χημικοί ὑποχωροῦν καί δέχονται ἴση μεταχείριση μέ τούς γιατρούς.

ΔΙΗΜΕΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ: Ἡ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ Δ. ΕΥΡΩΠΗ

Στίς 6 καί 7 Σεπτεμβρίου ἔγινε στό Ἐθνικό Ἴδρυμα Ἐρευνῶν διήμερο μελέτης μέ θέμα τήν Ἀνώτατη Ἐκπαίδευση στή Δ. Εὐρώπη. Τό διήμερο ὀργάνωσε ἡ Ἐνωση Ἑλλήνων Πανεπιστημιακῶν Δ. Εὐρώπης σέ συνεργασία μέ τήν ΕΦΕΕ, τό Ἐπιστημονικό-Διδακτικό Προσωπικό τῶν ΑΕΙ, τόν Πανεπιστημιακό Ὅμιλο καί μέ τή συμμετοχή τοῦ ΤΕΕ.

Τό διήμερο αὐτό μελέτης, ἐπίκαιρο λόγω τῶν δι-αρθρωτικῶν ἀλλαγῶν πού πρόκειται νά γίνουν καί στήν Ἑλληνική Ἀνώτατη Ἐκπαίδευση, δέν προσπάθησε νά δώσῃ (ὅπως ἄλλωστε ἐπανελημμένα τονίστηκε) ἔτοιμα πρότυπα γιά ἀντιγραφή. Ἀντίθετα, μέ μιὰ σειρά κριτικῶν εισηγήσεων προσπάθησε νά τοποθετήσῃ ἀντικειμενικά τήν κατάσταση τῆς Ἀνώτατης Ἐκπαίδευσης στή Δ. Εὐρώπη κυρίως μετά τίς μεταρρυθμίσεις, ὅπου αὐτές ἔγιναν. Κατόρθωσε ἔτσι νά θέσῃ στή διάθεση τῶν ἐνδιαφερομένων στοιχεῖα πού, μέ κατάλληλη ἐπεξεργασία, μποροῦν ν' ἀποδειχθοῦν πολύτιμα.

Ἀναλυτικότερα, τό διήμερο χωρίστηκε σέ 4 συν-εδριάσεις μισῆς μέρας, πού περιλάμβαναν ἀντίστοιχα εισηγήσεις γιά τήν κατάσταση στή Δ. Γερμανία (1. Ἡ μεταρρύθμιση τῆς Ἀνώτατης Παιδείας, προϋποθέσεις-στόχοι-ἐξελίξεις. 2. Μεταπτυχιακές Σπουδές καί Ἐρευνα στήν Ὄμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας. 3. Δομή καί Λειτουργία τοῦ Πανεπιστημίου στή Δ. Γερμανία), στήν Ἱταλία καί στήν Ἀγγλία (1. Ἡ Ἀνώτατη Παιδεία στή Βρετανία. 2. Ὁ θεσμός τῆς συνδιοίκησης στά Βρετανικά Πανεπιστήμια: πρότυπο γιά μίμηση ἢ γιά ἀποφυγή;) καί στή Γαλλία (1. Κοινωνική τοποθέτηση καί Γενική Δι-άρθρωση τῆς Ἀνώτατης Παιδείας στή Γαλλία. 2. Τό Γαλλικό Πανεπιστήμιο 3. Ἡ Ἀνώτατη Τεχνική Ἐκπαίδευση στή Γαλλία 4. Οἱ μεταπτυχιακές σπουδές στίς θεωρητικές ἐπιστήμες. 5. Οἱ μεταπτυχιακές σπουδές στή Γαλλία στίς Φυσικές καί Μαθηματικές Ἐπιστήμες) καί ἓνα τέταρτο μέρος πού, μετά ἀπό σύντομες εισηγήσεις ἀπ' τή μεριά τῆς ΕΦΕΕ, τοῦ Ἐπιστημονικοῦ-Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ τῶν ΑΕΙ καί τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Ὁμίλου, ἀφιερῶθηκε σέ συζή-τηση πάνω στίς θετικές καί ἀρνητικές πλευρές τῶν στοιχείων πού εἶχαν ἤδη ἐκτεθῆ, κυρίως δέ σέ συ-σχετισμό μέ τήν κατάσταση πού ἐπικρατεῖ στήν Ἑλ-ληνική Ἀνώτατη Ἐκπαίδευση καί στίς ἀλλαγές πού πρέπει ἢ πού ὑπάρχει προοπτική νά γίνουν.

Άγορανομικές Διατάξεις

Από τό Έπουργείο Έμπορίου εκδόθηκε ή ύπ' αριθ. 61/76 Άγορανομική Διάταξις «περί συμπληρώσεως, τροποποιήσεως καί κωδικοποιήσεως Άγορανομικών Διατάξεων περί προμηθείας σίτου καί παραγωγής άλεύρων». Μέ τήν διάταξιν αυτήν καθορίζεται ό τρόπος τής προμήθειας σίτου από τούς έμπόρους καί τούς κυλ/λους, οι έπιτρεπόμενοι τύποι άλεύρων, ή διαδικασία παραγωγής νέων τύπων άλεύρων καθώς καί άλλαι λεπτομέρειαι πού αναφέρονται εις τήν κυκλοφορίαν άλεύρων καί σιμιγδαλίωv.

Υλικά συσκευασίας από VC καί PVC

Μέ απόφαση του Έπουργείου Κοινωνικών Έπηρεσιών άπαγορεύθηκε ή χρησιμοποίηση υλικών συσκευασίας τροφίμων από σκληρό βινυλοχλωρίδιο (VC) καί πολυβινυλοχλωρίδιο (PVC) ,διότι καί τά δύο είναι επικίνδυνα γιά τή δημόσια υγεία, λόγω τής διαλυτότητος αυτών στην άλκοόλη καί τούς λοιπούς όργανικούς διαλύτες. Οι πλαστικές αυτές ύλες μπορούν νά χρησιμοποιηθούv γιά τήν κατασκευή ειδών ύδρεύσεως λόγω τής άντοχής των στό ύδωv. (Άπόφαση Έπουργού Κοινωνικών Έπηρεσιών Α1α/4745/1976)

Άποφάσεις Άνωτάτου Χημικού Συμβουλίου

Άπό τό Άνωτατο Χημικό Συμβούλιο εκδόθηκαν οι παρακάτω άποφάσεις.

α) Άπόφασις 1415/76 (ΦΕΚ τ. Β' 1005/76)

Μέ αυτήν έτροποποιήθη ή παράγραφος 10 του άρθρου 136 του Κώδικος Τροφίμων, πού άφορά τήν όνομασία των ζελέ με άρωμα φρούτων.

β) Άπόφαση 872/76 (ΦΕΚ τ. Β' 1005/76)

Μέ αυτήν έτροποποιήθησαν οι παράγραφοι 3, 6 καί II του άρθρου 38 του Κώδικος Τροφίμων, σχετικά με τήν προσθήκη εις τό άλάτι ιωδιούχου καλίου.

Νέα από τή Βιβλιοθήκη.

Η Βιβλιοθήκη τής Ε.Ε.Χ. άρχισε νά παίρνει τά έξής καινούργια περιοδικά.

1. Journal Association Official Analytical Chemists
Edit. The Association of Official Analytical Chemists, INC
Washington, - U.S.A.
2. Journal of Pharmaceutical Sciences
Edit. American Pharmaceutical Association
Washington, - U.S.A.
3. CHEMTECH
Publ. American Chemical Society
Washington, - U.S.A.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΥΜΠΟΣΙΑ ΕΜΙΝΑΡΙΑ

Στή Βουδαπέστη στις 8 - 12 Νοεμβρίου 1976 θά γίνει Conference με τίτλο «Composition and corrosion of aluminium».

Η Conference έχει σκοπό νά πληροφορήσει τούς συμμετέχοντες γιά τά αποτελέσματα πού έχουν έπιτευχθή στην προστασία από τή διάβρωση του Άλουμινίου καί άκόμη νά έπεξεργαστή μελλοντικές τάσεις αναπτύξεως.

Πληροφορίες από τή βιβλιοθήκη τής Ένώσεως.

Η I.U.P.A.C. άναγγέλλει τά πιά κάτω προσεχή Συμπόσια τής Χημείας.

α) VI International Symposium on Magnetic Resonance 21 - 27 Μαΐου 1977 στη Banjj/Alberta του Καναδά.

β) VII International Conference on Organometallic Chemistry, 12 - 16 Σεπτεμβρίου 1977 στό Κίότο τής Ιαπωνίας

γ) V International Conference on thermal Analysis στό Κίότο τής Ιαπωνίας 1 - 6 Αύγούστου 1977.

Η I.U.P.A.C. άναγγέλλει τή δημοσίευση στό Infor-

mation Bulletin του Σεπτεμβρίου 1976 τεσσάρων συμπληρωματικών Παραρτημάτων καί μιās Τεχνικής Έκθέσεως πάνω στην προσωρινή Όνοματολογία, Σύμβολα καί Μονάδες, πού έχουν τούς πιά κάτω τίτλους.

No 49 Appendices on Provisional Nomenclature, Symbols and Units.

No 50 Recommendations for the Presentations of Infrared Absorption Spectra in Data Collections.

No 51 Symbolism and Nomenclature for Mass Spectroscopy.

No 52 Reporting Experimental Data dealing with Critical Micellization Concentrations (c.m.c.s.)

Technical Report

No 14 Recommended Methods for Ochratoxins A and B in Barley.

Οι ενδιαφερόμενοι γιά τίς συμπληρωματικές εκδόσεις μπορούν νά τίς προμηθεύονται δωρεάν από τήν I.U.P.A.C.

ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

Τό κόστος για την προστασία του περιβάλλοντος στις ΗΠΑ

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γραφείου Οικονομικής Αναλύσεως του Υπουργείου Εμπορίου των ΗΠΑ, τό κόστος για την προστασία του περιβάλλοντος από τη μόλυνση για τό 1973 ήταν 23 δισεκατομμύρια δολάρια.

Από αυτά τό 9,6 δισ. διατέθηκαν για την προστασία του νερού, τό 9,2 δισ. για τόν καθαρισμό του άερα καί 4,4 για τόν έλεγχο τών στερεών άπορριμμάτων.

Τό 94% του ποσού διατέθηκε για άγορά προϊόντων καί ύπηρεσιών για τόν περιορισμό τών άποβλήτων καί τό 6% ήταν τό κόστος για έρευνα, νομοθετικά μέτρα καί έλεγχο για τήν τήρηση τής νομοθεσίας έναντίον τής μόλυνσεως.

Από τό συνολικό ποσόν τών 23 δισ. δολλαρίων, τό 13,2 διατέθηκαν από τή βιομηχανία, τό 2,8 άπ' έθειας από τούς καταναλωτές καί τό 7 από τήν κυβέρνηση. Τό κόστος για τήν καταπολέμηση τής μόλυνσεως του περιβάλλοντος άντιστοιχεί για τό 1973 με τό 1,8% του άκαθάριστου έθνικού προϊόντος.

Paper Film & Foil Converter
Απρίλιος 1976

Έρευνα για τό τριχλωροαιθυλένιο

Ο Σύνδεσμος Χημικής Βιομηχανίας στις ΗΠΑ άνάθεσε στην INDUSTRIAL BIO - TEST LABORATORIES ένα πρόγραμμα για τή διερεύνηση τής σχέσης του τριχλωροαιθυλενίου με διάφορες έπαγγελματικές ασθένειες. Τό πρόγραμμα περιλαμβάνει τή μελέτη τής επιδράσεως του τριχλωροαιθυλενίου σε ποντικούς καί άρουραίους, όταν αυτό δίνεται διά τής αναπνευστικής όδοϋ.

Ο σκοπός του προγράμματος πού θά χρηματοδοτηθί με \$ 400.000 είναι νά πλατύνουν οί γνώσεις μας γύρω από τήν ένδεχόμενη τοξικότητα μιās πρώτης ύλης πού χρησιμοποιείται εύρύτατα από τή χημική βιομηχανία.

Paper Film & Foil Converter
Φεβρουάριος 1976

Μιά λύση στό πρόβλημα τής άποθηκεύσεως του θεϊκού όξέος

Τά παραδοσιακά δοχεία άποθηκεύσεως όξέων έχουν μιά επένδυση μολύβδου ή καουτσούκ.

Τέτοια δοχεία χρησιμοποιεί κατά κανόνα ή Courtaulds για τήν άποθήκευση θεϊκού όξέος 9% πού χρησιμοποιείται στην παραγωγή βισκόζης. Έδώ καί τριάντα μήνες ή Courtaulds έγκατέστησε ένα νέο δοχείο θεϊκού όξέος κατασκευασμένο άποκλειστικά από εύκαμπτο πολυεστέρα τύπου Atlas 382 ένισχυμένο με ύαλοβάμβακα.

Στίς φωτογραφίες διακρίνεται τό έξωτερικό του δοχείου καί τό έσωτερικό στό όποιο έχουν ένσωματωθί διάφορα πολύπλοκα έξαρτήματα πάλι από πολυεστέρα.

Ύστερα από συνεχή χρήση τριάντα μηνών δε χρειάστηκε κανενός είδους συντήρηση.

Atlas Chemical Industries
Δελτίο Δημοσίων Σχέσεων, Ιούλιος 1976

Έλεγχος ρυπάνσεως

Οί Ύπουργοί περιβάλλοντος τής Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας κατέληξαν σε μιά σημαντική άπόφαση σχετικά με τή ρύπανση τών ύδάτων τής κοινότητας. Οί κυβερνήσεις τών έννέα κρατών τής Εύρωπαϊκής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.) θά μπορούσαν νά διαλέξουν μεταξύ του νά συμφωνήσουν για τόν καθαρισμό τών ύδάτων-νά διορθώσουν δηλαδή τήν ποιότητα του ύδατος-του νά καθορίσουν τή λεγόμενη «μαύρη λίστα» τών τοξικών ουσιών πού θά άπαγορεύεται νά ρίπτονται στα ύδατα. Τελικά κατέληξαν στό νά συμφωνήσουν καί για τά δύο, έλαττώνοντας έτσι τή ρύπανση τών ποταμών, λιμνών καί ένθικων ύδάτων τής ΕΟΚ.

Έτσι τώρα έπετράπησαν διάφορες μετρήσεις κατόπιν τής άπό κοινού συμφωνίας όλων τών μετρήσεων όσων είχαν άπαγορευθεϊ. Καί για άρχή όπως είπε καί ο Stanley Johnson (άπό τούς ιθύνοντες του συμβουλίου περιβάλλοντος του τμήματος τής ΕΟΚ στις Βρυξέλλες) μπορούμε νά άρχίσουμε με τόν καθαρισμό.

Τό συμβούλιο περιβάλλοντος τής ΕΟΚ επίσης εξ-

ουσιοδότησε την ειδική επιτροπή της να συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις για τον καθαρισμό του Ρήνου. Η Γαλλία, ή Δυτική Γερμανία, το Λουξεμβούργο, ή Ολλανδία και ή Έλβετία συμμετέχουν στη Διεθνή Επιτροπή για την προστασία του Ρήνου από τη ρύπανση.

Κατάρτισαν μία «μαύρη λίστα» χημικών προϊόντων ύψηλης τοξικότητας που είναι άνθεκτικά και βιοαθροιστικά. Αυτή περιλαμβάνει οργανοαλογονούχα, ενώσεις φωσφόρου και κασσιτέρου, καρκινογόνα, υδράργυρο, κάδμιο και τὰ προϊόντα των. Άνθεκτικά ανόργανα έλαια και άλλους υδρογονάνθρακες που προέρχονται από τὸ πετρέλαιο, και συνθετικά που μπορούν να παρέμβουν σε κάποια χρήση του ύδατος. Υπάρχει επίσης ή «γκρίζα λίστα» λιγότερο τοξικών προϊόντων που περιλαμβάνει 20 μέταλλα, άμέταλλα και τις ενώσεις των αρχίζοντας απ' τὸ άντιμόνιο μέχρι και τὸν ψευδάργυρο.

Επίσης άλλες ούσιες που καταστρέφουν τή ζωή (βιοκτόνες) άσχετες με τή μαύρη λίστα. Τώρα κάθε κράτος μέλος τής Ε.Ο.Κ. θά πρέπει να καταρτίσει τὸ δικό του πρόγραμμα για έλάττωση τής ρύπανσης. Μεταξύ Άγγλίας και Ε.Ο.Κ. υπήρξε διαμάχη ὅσον άφορά τὰ διεθνή πρότυπα που θά καθορισθουν ἔτσι ὥστε να υπάρχει δικαία μεταχείριση μεταξύ βιομηχανιών που εκμεταλλεύονται τὰ πλεονεκτήματα τής θέσεως τους (ένα εργοστάσιο π.χ. που βρίσκεται δίπλα σε ποτάμι πολύ γρήγορης ροής, ή ή γειννίαση με ένα μεγάλο έμπορικό κέντρο).

Τὸ συμβούλιο περιβάλλοντος τής Ε.Ο.Κ. έχει δύο χρόνια μπροστά του για να σκιαγραφήσει και καθορίσει τις μέγιστες «ὀριακές στάθμες» για τή «μαύρη λίστα».

Οί τοπικές αρχές θάναι υπεύθυνες ὥστε να τηρούνται τὰ επιτρεπόμενα επίπεδα ρυπάνσεων.

Μία μηχανή για τή διδασκαλία τής Χημείας.

Με άκουστικά στά αυτιά, οί μαθητές μιās τάξης ενός Γυμνασίου τής Γενεύης εισάγονται στά μυστήρια τής σύστασης του άτόμου. Στην ὀθόνη μιās συσκευής μεγάλης σάν μία τηλεόραση πάνω στο γραφείο τους, παρακολουθουν άκίνητες εικόνες, κείμενα και κινούμενα σχέδια, να παρελαύνουν σχολιαζόμενα από μία ζωντανή και σύντομη διδασκαλία. Κατά διαστήματα ένας από τούς νεαρούς άπαντάει σε μία έρώτηση πατώντας ένα από τὰ τέσσαρα κουμπιά πάνω.

Πάντησε λάθος, τότε ή συσκευή ξαναρχίζει τὸ μάθημα, συμπληρώνει τις έπεξηγήσεις, μέχρις ὅτου ή άπάντηση νάναι σωστή· τότε ή μηχανή συνεχίζει τήν επίδειξη που ὀδηγεί στο έπόμενο στάδιο.

Έτσι θά γίνονται στο μέλλον τὰ μαθήματα τής Χημείας θεωρητικά και πρακτικά από τή στιγμή που οί μηχανές αυτές θά προσαρμοστούν στη διεξαγωγή εργαστηριακών πειραμάτων;

Αυτό τὸ ὄραμα του μέλλοντος δέν είχε άκόμα πραγματοποιηθί με ίκανοποιητικό τρόπο. Μία μεγάλη Γερμανική χημική εταιρεία ή Β.Α.Σ.Φ. κατασκεύασε

μιά συσκευή που επιτρέπει σημαντικές πτικοακουστικές επιτεύξεις. Έλλειπε άκόμη μία σειρά από προγράμματα διδασκαλίας έτοιμη από επιστημονική και διδακτική άποψη.

Μία Έλβετική χημική εταιρεία (SANDOZ S.A) επειδή δίδει μεγάλη σημασία στη διδασκαλία τής Χημείας στά σχολεία καθώς και στη συνεχή επιμόρφωση τών συνεργατών της, αποφάσισε να κάνει τις έρευνες που θά ὀδηγοῦσαν στη δημιουργία ὀλοκληρωμένων μαθημάτων. Άφοσιώθηκε στη επινόηση έξι προγραμμάτων σε βασικά θέματα τής Χημείας.

Με τή βοήθεια εμπείρων επιστημόνων διαφόρων κατευθύνσεων και ενός Ίνστιτούτου τής Όμοσπονδιακής Πολυτεχνικής Σχολής, εργάστηκαν 4 χρόνια για να έπεξεργασθουν και να πραγματοποιήσουν αυτά τὰ μαθήματα. Παραδείγματος χάριν, αυτό που είναι άφιερωμένο στά στοιχεία που άποτελουν τὸ άτομο διαρκεί τουλάχιστον 37'. Άποτελείται από 16 συνέχειες σε φίλμ και 400 άκίνητες εικόνες· κατά τή διάρκεια του μαθήματος, ὁ μαθητής πρέπει να άπαντήσει σε 10 έρωτήσεις κατανεμημένες στις 28 συνέχειες του κυρίου μαθήματος, στις ὁποίες προστίθενται οί 38 συνέχειες συμπληρωματικών έξηγήσεων.

Ο καθένας βέβαια έχει συνείδηση ὅτι ή μηχανή αυτή δέ μπορεί σε καμμία περίπτωση να άντικαταστήσει τούς δάσκαλους· θρίσκεται εκεί για να τούς βοηθήσει στο έργο τους, για να δώσει μία άλλη διάσταση σε ὀρισμένα προβλήματα, να προσφέρει μία διδασκαλία διαφορετική από τὰ παραδοσιακά μαθήματα, να άτομικοποιήσει τή διδασκαλία για τήν κατανόηση τών ιδιαίτερα περίπλοκων και άφηρημένων προβλημάτων.

Και οί μαθητές; Κατά τή διάρκεια διαφόρων πειραμάτων και δοκιμών, μπόρεσαν να εκφραστούν με ένθαρρυντικά λόγια. Η συσκευή τούς φάνηκε ὅτι είναι έτοιμη για λειτουργία και ή μέθοδος διδασκαλίας αξιόλογη.

Τὰ μεταδιδόμενα «μηνύματα» κατανοήθηκαν και άφομοιώθηκαν παρ' ὄλο που ὁ τύπος αυτός διδασκαλίας άπαιτεί ιδιαίτερη προσοχή.

Και κατόπιν; Η έρώτηση έξακολουθεί να υπάρχει. Η χημική Έταιρεία που είχε αυτή τήν πρωτοβουλία, έκανε πρωτοποριακή δουλειά που θά έπρεπε να συνεχισθεί. Μόνον για μία πλήρη διδασκαλία τής Χημείας θά χρειάζονταν άκόμη πολλές δεκάδες μαθήματα ὅπως αυτά τὰ 6 που έγιναν. Τά σχολεία θάπρεπε να διαθέτουν τις άπαραίτητες συσκευές. (που μπορούν βέβαια να χρησιμοποιηθουν και για άλλα μαθήματα). Πρέπει να κερδηθουν οί δάσκαλοι σ' αυτές τις καινούργιες τεχνικές και να βραθουν τὰ οικονομικά μέσα για τήν πραγματοποίηση τών προγραμμάτων.

Χωρίς άμφιβολία θά περάσουν ὀρισμένα χρόνια, προτού ή «μηχανή για διδασκαλία» να γενικευθεί· εάν έπεκταθεί, αυτό θά ὀφείλεται στη Έλβετική χημική Έταιρεία που πέτυχε να δείξει τή διδακτική και διανοητική άποτελεσματικότητα μιās μεθόδου διδασκαλίας, για τήν ὁποία μόνον ή τεχνική ήταν έτοιμη σήμερα.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΣΕΩΝ (ΚΑΘΑΛΑΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΗ) ΤΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ, ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ.

Υπό Α. ΜΕΓΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

1. Εισαγωγή

Οι αποθέσεις του νερού είναι κάτι πολύ οικείο, γιατί η καθημερινή χρήση του έχει δημιουργήσει σ' όλους σαφή αντίληψη του λεβητόλιθου (πουρι).

Εξηγείται έτσι εύκολα, γιατί στους εργαζόμενους στη βιομηχανία οι αποθέσεις είναι τό γνωστότερο από όλα τα σχετιζόμενα με τό νερό προβλήματα.

Γι' αυτό κι όλοι λίγο - πολύ κάτι κάνουν γιά τήν αντιμετώπισή του. Στην προσπάθεια αυτή συχνές είναι οι υπερβολές. Έτσι, στην Έλληνική Βιομηχανία συναντά κανείς σήμερα όλο τό φάσμα τών περιπτώσεων, πού κυμαίνονται μεταξύ τών έξης όρίων: "Άλλοι αφήνουν τό νερό τελείως άνεπεξεργαστο καί περιμένουν ώσπου νά φράξουν οι σωληνώσεις καί οι έναλλάκτες θερμότητας, πού τότε τούς άντικαθιστούν με καινούργιους καί άλλοι άποσκληρύνουν τό νερό μερικά ή όλικά, άκόμη κι άν πρόκειται νά χρησιμοποιηθί σαν ψυκτικό με θερμοκρασία κάτω από τούς 50°C.

Μεταξύ τών δύο αυτών άκρων κυμαίνονται άλλες λύσεις, τεχνικά καί οικονομικά όρθότερες καί τέτοιες άκολουθούν εύτυχώς οι περισσότερες βιομηχανίες μας.

Στό ένημερωτικό αυτό άρθρο θά προσπαθήσω νά προσδιορίσω τό πρόβλημα τών αποθέσεων (καθαλατώσεων καί μή) στις διάφορες έναλλαγές του, νά έμβαθύνω στη φυσικοχημική εξήγησή του καί με βάση αυτά τά στοιχεία νά εξηγήσω τούς τρόπους, πού σήμερα χρησιμοποιούνται γιά τήν αντιμετώπισή του.

Έλπίζω ότι έτσι τό άρθρο μου θά είναι χρήσιμο σ' όλους τούς συναδέλφους, πού λίγο ή πολύ άσχολούνται με τό βιομηχανικό νερό, γιατί θά τούς προβληματίσει, άν αυτό πού σήμερα εφαρμόζουν είναι καί τό άριστο.

Στοιχεία του άρθρου μου είναι ή μακροχρόνια πείρα μου σ' αυτό τό θέμα καί ή σύγχρονη σχετική βιβλιογραφία.

2. Οι αποθέσεις στη βιομηχανία

Μέ τόν όρο άπόθεση χαρακτηρίζεται, στη βιομηχανία, ό άποχωρισμός στερεής φάσης από μία ρευστή.

Όταν ή στερεή φάση άποχωρίζεται άνεξέλεγκτα καί σέ άνεπιθύμητες θέσεις μιας έγκατάστασης (π.χ. σωληνώσεις, έναλλάκτης θερμότητας) δημιουργεί εμπόδιο καί φράζει τή ροή του ρευστού, πράγμα πού συνεπάγεται άνωμαλίες στη συνεχή λειτουργία.

Ό σχηματισμός αποθέσεων είναι ένα γενικώτατο πρόβλημα στην βιομηχανία.

Τό άρθρο αυτό άσχολεϊται ειδικώτερα με τίς αποθέσεις του βιομηχανικού νερού, όπου τό πρόβλημα έχει ιδιαίτερη βαρύτητα καί εύρύτητα. Στην περίπτωση αυτή, δηλαδή τή ρευστή φάση άποτελεί τό νερό. Όξύ όμως είναι τό πρόβλημα καί στη βιομηχανία επεξεργασίας του πετρελαίου (διυλιστήρια, πετροχημική βιομηχανία), πού θά παρουσιασθί σ' ένα έπόμενο άρθρο καί όπου τή ρευστή φάση άποτελούν οι ύδρογονάνθρακες.

Οι αποθέσεις του βιομηχανικού νερού μπορεί νά οφεί-

λονται:

- σέ φερτές αδιάλυτες από τό νερό ύλες, όπως είναι ή σκόνη, ή άμμος, τά λάδια, ή λάσπη, οι μικροοργανισμοί, κλπ.
- σέ διαλυτές στό νερό ένώσεις ή ίοντα, πού ή συγκεντρωσή τους ξεπερνά τήν διαλυτότητά τους ή τό γινόμενο συγκεντρώσεων τών ίόντων είναι μεγαλύτερο από τό γινόμενο διαλυτότητας τών αντίστοιχων άλάτων. Τέτοια άλατα είναι π.χ. τό $CaCO_3$, $CaSO_4$, CaC_2O_4 , $3Ca_3(PO_4)_2$, $Ca(OH)_2$ (ύδροξυαπατίτης), κλπ. Αυτές οι αποθέσεις λέγονται συνήθως καθαλατώσεις.
- Σέ αντιδράσεις τής ρευστής φάσης, κυρίως με τόν σίδηρο του μεταλλικού έξοπλισμού. Οι αντιδράσεις χωρούν στην έπιφάνεια καί από τίς πιο συνηθισμένες είναι ό σχηματισμός τών όξειδίων FeO - Fe_3O_4 - Fe_2O_3 κατά σειρά από τό έσωτερικό προς τήν διεπιφάνεια χάλυβα - νερού ή άτμού.

Οι καθαλατώσεις είναι οι δυσκολότερες αποθέσεις στην βιομηχανική πράξη έξ αιτίας τής ύψης τους. Άποτελούνται από κρυσταλλικά δυσδιάλυτα άλατα, πού σχηματίζουν συμπαγείς κρούστες με πολύ μικρό συντελεστή θερμικής άγωγιμότητας (Πίνακας 1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Συντελεστής θερμικής άγωγιμότητας διαφόρων καθαλατώσεων (2)
λ σε Kcal/m.hr °C

Φωσφορικό ασβέστιο	3,1	Μαγνητικό όξειδιο Fe	2,5
Θειικό ασβέστιο	2,0	Πορώδες SiO ₂	0,07
Φωσφορικό μαγνήσιο	1,9	Χάλυβας	38,4

Η θερμομονωτικότητα τών αποθέσεων είναι από τά σοβαρότερα μειονεκτήματά τους καί τίς κάνει έξαιρετικά άνεπιθύμητες, γιατί έχει σαν συνέπεια άντιοικονομική λειτουργία καί υπερθερμάνσεις του έξοπλισμού (π.χ. αύλοι λεβητών), πού μπορεί νά όδηγήσουν στην άπώλεια τής άντοχής καί τήν καταστροφή του.

Έκτός όμως άπ' αυτό ή παρουσία τους συνεπάγεται άπώλεια στην πίεση τής ρευστής φάσης κι έπομένως μία συνεχή σπατάλη ενέργειας.

Τέλος, δέν χρειάζεται σκόλιο γιά τήν άνεξέλεγκτη άνάπτυξη αποθέσεων, πού φράζουν τήν ροή καί διακόπτουν τήν συνεχή λειτουργία τών βιομηχανικών έγκαταστάσεων.

Στόν πίνακα 2 αναφέρονται διάφοροι τύποι αποθέσεων πού έχουν βρεθί σ' όλο τό σύστημα νερού-άτμου διαφόρων άτμολεβητών¹⁹. Έπειδή σ' ένα τέτοιο σύστημα τό φάσμα τών συνθηκών του νερού είναι εύρύτατο, γι' αυτό καί τά στοιχεία του πίνακα είναι γενικά καί σ' αυτόν μπορεί νά ύπαχθί κάθε ειδική περίπτωση καθαλατώσεων τής πράξης, όπου όρισμένες ένώσεις του πίνακα σε μία όρισμένη αναλογία άποτελούν τά συστατικά. Η ταυτοποίηση τών χημικών τύπων τών αποθέσεων έχει γίνει με τή βοήθεια άκτίων Χ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Τύποι αποθέσεων σ' όλο το κύκλωμα νερού-ατμού των λεθθτων

Όμάδα Α: Λέθητας καίς υπερθερμαντής

Ίόν	Τύπος απόθεσης	Ίόν	Τύπος απόθεσης	Ίόν	Τύπος απόθεσης
Βάριο	BaCO ₃ BaSO ₄ β-CaCO ₃ CaSO ₄ CaSO ₄ .1/2H ₂ O Ca(OH) ₂ Ca ₁₀ (OH) ₂ (PO ₄) ₆ β-Ca ₃ (PO ₄) ₂	Μαγνήσιο Νάτριο Σίδηρος Σίδηρος	Mg(OH) ₂ Na ₂ SO ₄ FeO Fe ₃ O ₄ Fe ₂ O ₃ FeS β-CaSiO ₃ 5CaO.SiO ₂ .H ₂ O	Πυριτικό	SiO ₂ Na ₂ O.Fe ₂ O ₃ .4SiO ₂ NaAl(SiO ₂) ₂ .H ₂ O Na ₂ Al ₂ Si ₃ O ₁₀ .2H ₂ O Na ₂ Al ₂ Si ₃ O ₁₂ S ₂ O ₄ Na ₂ O.4CaO.6SiO ₂ .H ₂ O 3MgO.2SiO ₂ .2H ₂ O

Όμάδα Β: Συμπυκνωτές, εξατμιστήρες, έναλλάκτες θερμότητας

Άσβεστιο	CaSO ₄ CaSO ₄ .2H ₂ O 4CaO.Na ₂ O.6SiO ₂ .H ₂ O CaCO ₃ .MgCO ₃ CaF ₂	Χαλκός Σίδηρος	CuS CuCO ₃ .Cu(OH) ₂ Cu ₂ O Fe ₃ O ₄ Fe ₂ O ₃ .H ₂ O	Μαγνήσιο Νάτριο	Mg ₂ SiO ₄ Mg(OH) ₂ 3MgO.2SiO ₂ .2H ₂ O Na ₂ Al ₃ Si ₃ O ₁₂ SO ₄
----------	---	-----------------------	--	------------------------	---

Όμάδα Γ: Γραμμές ατμού καί συμπυκνώματα

Άμμωνία	NH ₄ HCO ₃	Σίδηρος	FeCO ₃	Νάτριο	Na ₂ SO ₄
---------	----------------------------------	---------	-------------------	--------	---------------------------------

Όμάδα Δ: Άτμοστρόβιλος

Χαλκός	Cu ₂ S	Πυριτικά	SiO ₂ (quartz) SiO ₂ (χριστοβαλίτης) SiO ₂ .nH ₂ O(όπάλιος)	Νάτριο	Na ₂ SO ₄ Na ₂ CO ₃ .2Na ₂ SO ₄ NaCl
--------	-------------------	----------	---	--------	--

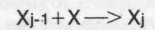
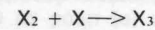
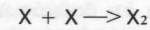
3. Μηχανισμός σχηματισμού των αποθέσεων

Οί φερτές αδιάλυτες στο νερό ύλες μπορεί να βρίσκονται σε κ ο λ λ ο ε ι δ ή ή ά δ ρ ο μ ε ρ ή διασπορά, ανάλογα αν ή διάμετρος των τεμαχιδίων είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από 0,5 μ.³⁵ Η διάκριση μεταξύ κολλοειδών καί άδρομερών διασπορών, μέ μόνο κριτήριο τό μέγεθος των τεμαχιδίων δέν είναι πιά σήμερα ίκανοποιητική³⁴. Έτσι, σήμερα δέν τοποθετείται άνωτατο όριο μεγέθους τεμαχιδίων για τή διάκριση μεταξύ κολλοειδούς καί άδρομερούς, αλλά άπλά μιά διασπορά λέγεται κολλοειδής, όταν τά τεμαχίδια τής διασκορπισμένης φάσης είναι μέν μεγάλα σε σύγκριση πρός τά άπλά μόρια, παραμένουν όμως τόσο μικρά, ώστε να παρουσιάζουν τίς ιδιότητες των κολλοειδών. Βασική ιδιότητα των κολλοειδών, από τήν όποία απορρέουν όλες οι άλλες είναι ή ρόφηση σωματων στην επιφανεια των σωματιδίων, πού τούς δίνει ήλεκτρικό φορτίο³⁵.

Στήν πρώτη περίπτωση ή άρση τής σταθερότητας του κολλοειδούς οδηγεί λίγο πολύ στο σχηματισμό αποθέσεων. Για να άρθη όμως ή σταθερότητα ενός κολλοειδούς συστήματος πρέπει να ληφθούν όρισμένα μέτρα, πού δέν πρόκειται να άπασχολήσουν αυτό τό άρθρο. Στή δεύτερη περίπτωση ή απόθεση έξαρτάται κυρίως από τήν ταχύτητα τής ρευστής φάσης καί τή φύση καί τό μέγεθος των αιώρουμένων στερεών. Είναι φανερό ότι μεγάλα καί βαριά (μεγάλο ειδικό βάρος) σωματίδια χρειάζονται μεγάλες ταχύτητες τής ύγρης φάσης για τή μετακίνησή τους, πού στίς πλείστες περιπτώσεις δέν μπορεί να έχη τό βιομηχανικό νερό, καί γι' αυτό αποτίθενται. Τά μικρότερα όμως τεμαχίδια, πού τά μεγέθη τους γειτονεύουν μέ τίς κολλοειδείς διαστάσεις 1-2 μ, μπορούν να μεταφέρονται από τό βιομηχανικό νερό. Κατά τήν κίνηση όμως έρχονται σε έπαφή μεταξύ τους καί αναπτύσσουν έλκτικές δυνάμεις London-Van der Waals, όποτε συσσωματώνονται. Τονίζεται λοιπόν από τώρα ότι στα πλαίσια αυτού του άρθρου έξετάζονται λεπτές άδρομερές διασπορές μέ διαστάσεις τεμαχιδίων γειτονικές στίς κολλοειδείς.

Ό σχηματισμός των καθαλατώσεων ακολουθεί ένα πιά πολύπλοκο μηχανισμό. Τρία είναι κυρίως τά στάδια³.

- 1) Η άλληλεπίδραση μεταξύ των ιόντων ή μορίων οδηγεί στο σχηματισμό συγκροτημάτων μορίων μέ τυχαίο προσανατολισμό (cluster).

(συγκρότημα μορίων μέ τυχαίο προσανατολισμό)

Σχηματισμός πυρήνα κρυ- X_j + X → X_{j+1} (πυρήνας) στάλλωσης

Μέ τό σχηματισμό των πυρήνων παρουσιάζονται τά νέα κέντρα, από τά όποια μπορεί να άρχισή αυτόματη ανάπτυξη κρυστάλλων. Τό στάδιο του σχηματισμού των πυρήνων καθορίζει τό μέγεθος καί τήν κατανομή των μεγεθών των αναπτυσσομένων κρυστάλλων.

- ii) Ό σχηματισμός κρυσταλλιτών από τήν απόθεση ύλικού στους σχηματισθέντες πυρήνες.
- iii) Ό σχηματισμός μεγάλων κρυστάλλων.

Άπό άποψη θερμοδυναμική, όταν τό γινόμενο συγκεντρώσεων των ιόντων ενός δυσδιαλύτου άλατος ξεπεράσει τό γινόμενο διαλυτότητάς του, τό διάλυμα βρίσκεται έκτός ίσορροπίας καί τείνει να τήν άποκτήσει μέ τό σχηματισμό τής στερεής φάσης.

Για να άρχισή όμως μιά αντίδραση να χωρή μέ κάποια ταχύτητα, πρέπει να διατεθή στο σύστημα ή έներγεια ένεργοποίησης, δηλ. να δοθή στίς πρόσ αντίδραση ουσίες ή έλάχιστη άπαραίτητη έներγεια, πού θα τούς επιτρέψη να συγκρουσθούν μεταξύ τους καί να δώσουν τά προϊόντα τής αντίδρασης.

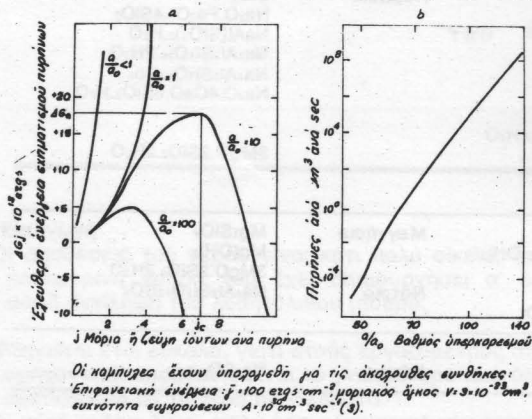
Για τό σχηματισμό τής στερεής φάσης ή έներγεια ένεργοποίησης άπαιτείται για να μπορέσουν να σχηματισθούν οι πυρήνες κρυστάλλωσης, πού, επειδή είναι πολύ μικροί σε μέγεθος, άπαιτούν μεγάλη επιφανειακή έներγεια. Μόλις σχηματισθούν σταθεροί πυρήνες, τότε πιά ή ανάπτυξη των κρυσταλλιτών είναι ταχύτατη.

Έδώ πρέπει να τονισθή, ότι οι άρχικά σχηματιζόμενοι πυρήνες μπορεί να έχουν τελείως διαφορετική κρυσταλλική ύψη από τούς τελικούς κρυστάλλους. Έτσι, αν οι πυρήνες έχουν μέγεθος μικρότερο από τό στοιχειώδη κρύσταλλο, είναι πιθανότατο ή σχηματιζόμενη στέρεη φάση να είναι άμορφη. Αυτής τής ιδιότητας γίνεται χρήση στην έπεξε-

γασία του νερού λεβήτων με φωσφορικά.

Το σχήμα 1 δίνει παραστατικά την ενέργεια ενεργοποίησης (=ένέργεια σχηματισμού πυρήνων) σε εξάρτηση προς το μέγεθος του πυρήνα και με παράμετρο το βαθμό υπερκορεσμού (Σχ. 1α).

Η ενέργεια ενεργοποίησης ελαττώνεται όσο αυξάνεται ο βαθμός υπερκορεσμού. Επίσης η ταχύτητα σχηματισμού πυρήνων αυξάνει πολύ με την αύξηση του βαθμού υπερκορεσμού (Σχ. 1β).

Σχ. 1: Ενέργεια ενεργοποίησης και ταχύτητα σχηματισμού πυρήνων σε εξάρτηση προς το βαθμό υπερκορεσμού³.

Υπενθυμίζεται ότι βαθμός υπερκορεσμού είναι ο λόγος της πραγματικής συγκέντρωσης (ή ενεργότητας) ενός αλάτος στο διάλυμα (α) προς τη θεωρητική διαλυτότητα (α₀) ενός μεγάλου κρυστάλλου του.

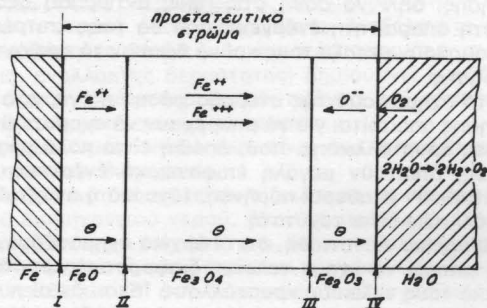
Όλα τα προηγούμενα ισχύουν για τον όμοιογενή σχηματισμό πυρήνων, δηλαδή για διαλύματα που ένα είδος πυρήνων είναι κατανεμημένο ομοιόμορφα σ' όλη τη μάζα τους.

Στό βιομηχανικό νερό όμως πάντοτε είναι παρόντα διάφορα ξένα αιωρούμενα σωματίδια, που μπορούν να δράσουν σαν καταλύτες κατά το στάδιο σχηματισμού των πυρήνων, μειώνοντας έτσι την ενέργεια ενεργοποίησης. Με άλλα λόγια, ο σχηματισμός των πυρήνων μπορεί να αρχίσει με μικρότερο βαθμό υπερκορεσμού του συστήματος. Σαν έτεροπυρήνες μπορούν να χρησιμεύσουν άλλοι ανόργανοι κρύσταλλοι, άμμος, πηλός, μικροοργανισμοί, κλπ.

Σχετικά με τις αποθέσεις από την αντίδραση της ρευστής φάσης (άτμος, νερό) με το υλικό κατασκευής του εξοπλισμού, που την περικλείει, τη μεγαλύτερη σημασία στη βιομηχανική πράξη έχει η αντίδραση Fe/H₂O.

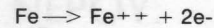
Περισσότερο μελετημένη είναι η αντίδραση Fe/H₂O (άτμος)¹. Πάντως και η Fe/H₂O (ύγρο) είναι κατά πολύ όμοια.

Τά βασικά στάδια της αντίδρασης Fe/H₂O (άτμος) δίνονται με τις παρακάτω αντιδράσεις και παρουσιάζονται στο Σχ. 2.

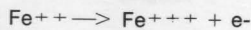
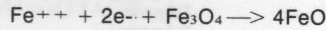
Σχ. 2: Σχηματική παράσταση του σχηματισμού προστατευτικού στρώματος στο σίδηρο για T570°C¹.

2. i) Στη διεπιφάνεια των φάσεων I ιονίζονται άτομα Fe

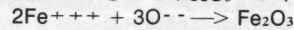
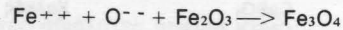
ii) Τά ιόντα σιδήρου και τά ηλεκτρόνια διαχέονται μέσα στο στρώμα του FeO.

iii) Στη διεπιφάνεια των φάσεων II χωρούν ταυτόχρονα οι ακόλουθες αντιδράσεις:

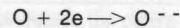

iv) Fe⁺⁺ και Fe⁺⁺⁺ καθώς και ηλεκτρόνια διαχέονται μέσα στο στρώμα του Fe₃O₄.

v) Στη διεπιφάνεια των φάσεων III χωρούν οι ακόλουθες αντιδράσεις:

vi) Στο όριο της φάσης IV ιονίζεται το οξυγόνο

Στό σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι ο σχηματισμός στρωμάτων των οξειδίων είναι επιθυμητός, αν τά στρώματα αυτά είναι λεπτά και συμπαγή χωρίς πόρους, γιατί έτσι προστατεύουν το υλικό κατασκευής από τη διάβρωση. Στην ουσία βέβαια τά στρώματα αυτά αποτελούν προϊόντα διάβρωσης κι αν ο σχηματισμός τους δεν γίνη κατά τόν προηγούμενο μηχανισμό, τότε είναι από πολλές απόψεις καταστρεπτικά. Η εξέταση όμως της διάβρωσης δεν αποτελεί αντικείμενο αυτού του άρθρου, που περιορίζεται έτσι μόνο στα παραπάνω στοιχεία, αρκετά για την κατανόηση των προστατευτικών αποθέσεων των οξειδίων.

4. Θερμοδυναμικός και Κινητικός επηρεασμός των αποθέσεων

Και τά τρία συστήματα, που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο:

δηλαδή α) της λεπτής αδρομερούς διασποράς στερεών στο νερό.

β) του υπέρκορου ως προς ώρισμα άλατα νερού

γ) του συστήματος Fe/H₂O

είναι εκτός θερμοδυναμικής ισορροπίας, που τείνουν να την αποκτήσουν με τό σχηματισμό των αποθέσεων.

Έτσι τά διασπαρμένα σε λεπτή διασπορά στερεά έχουν μεγάλη επιφανειακή ενέργεια εξ αιτίας της μεγάλης τους επιφάνειας, που τείνουν να μειώσουν με τη συσσωμάτωσή τους και τό σχηματισμό σωματιδίων μεγαλύτερων διαστάσεων.

Τά υπέρκορα διαλύματα τείνουν να σχηματίσουν τη στερεή φάση, ώστε στην ύγρη φάση τό γινόμενο συγκεντρώσεων των ιόντων να μην ξεπερνά τό γινόμενο διαλυτότητας των αντιστοιχών αλάτων:

Τέλος τό σύστημα Fe/H₂O είναι άσταθές εξ αιτίας της ηλεκτροαρνητικότητας του Fe και τείνει να μεταπέση στο σταθερό Fe₂O₃/H₂O.

Στή βιομηχανική πράξη είναι επιθυμητό να κρατούνται τά συστήματα (α) και (β) εκτός ισορροπίας, για να αποφεύγονται οι αποθέσεις, ενώ επιδιώκεται ή μετατροπή του συστήματος (γ) στο Fe/FeO/Fe₃O₄/Fe₂O₃/H₂O, που οι διαδοχικές στρώσεις των οξειδίων σχηματίζουν ένα συμπαγές και πρακτικά αδιαπέραστο προστατευτικό στρώμα.

Οί στόχοι επιτυγχάνονται αν επηρεασθή ή κινητική των αποθέσεων, ώστε στά συστήματα (α) και (β) οι αντιδράσεις

νά χωρούν με την ελάχιστη δυνατή ταχύτητα και στο σύστημα (γ) νά κατευθύνεται ή αντίδραση προς τη δημιουργία και διατήρηση του προστατευτικού στρώματος.

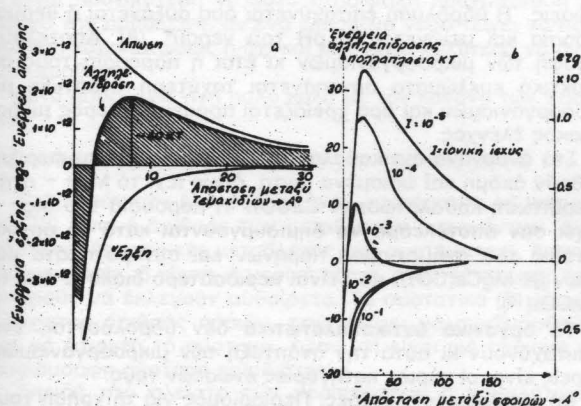
Παρακάτω δίδονται οι σπουδαιότερες παράμετροι της κινητικής των αποθέσεων, πού μπορούν νά επηρεασθούν.

Γιά νά μή συσσωματώνεται μιά λεπτή διασπορά θά πρέπει νά μή συγκρούονται τά σωματίδια και /ή τό πλείστο των συγκρούσεων αυτών νά μήν οδηγή σέ συσσωμάτωση.

Φυσικά δέν είναι δυνατό σ' ένα διακινούμενο νερό νά αποφεύγουν οι συγκρούσεις των αιωρούμενων τεμαχιδίων, υπάρχει όμως τρόπος νά γίνουν ανενεργείς. Αυτό γίνεται μόνο με τή πρόσδοση ηλεκτρικών φορτίων στά τεμαχίδια, δηλαδή στή μετατροπή τους σέ κολλοειδή, παρ' όλο πού οι διαστάσεις τους είναι άδρομερείς.

Όταν δύο φορτισμένα σωματίδια πλησιάζουν γιά νά συγκρουσθούν, τότε δύο είδη δυνάμεων ανταγωνίζονται μεταξύ τους, οι έλκτικές δυνάμεις, γνωστές στή βιβλιογραφία σάν δυνάμεις London-Van der Waals, πού συμβατικά έχουν άρνητικό πρόσημο, και οι άπωστικές δυνάμεις, πού είναι ηλεκτρικές δυνάμεις και όφειλονται στά όμώνυμα φορτία των διπλοστοιβάδων γύρω από τά φορτισμένα σωματίδια.

Τό Σχ. 3 δίνει τήν ενέργεια έλξης και άπωσης, καθώς και τήν ενέργεια από τήν άλληλεπίδραση των έλκτικών και άπωστικών δυνάμεων σέ έξάρτηση πρós τήν άπόσταση μεταξύ των τεμαχιδίων (3α) και πρós τήν ιονική ισχύ του διαλύματος (3β).

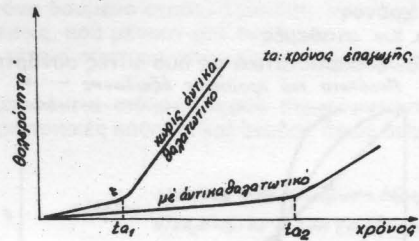
Σχ. 3: Ένέργειες έλξης και άπωσης και τό άθροισμά τους.

Χαρακτηριστικό είναι ότι, μόνο αν ξεπεραστή ένα μέγιστο ενέργειας, υπερισχύουν οι έλκτικές δυνάμεις, πού συσσωματώνουν τά τεμαχίδια.

Στό επόμενο κεφάλαιο θά εξετασθή με ποιά μέσα εισάγονται έμπόδια στίς συγκρούσεις και αύξάνεται ή απαιτούμενη ενέργεια γιά τή συσσωμάτωση, ώστε νά είναι δυσκολότερο νά συμβή.

Η χρονική πορεία του σχηματισμού καθάλα τ α τ σ ε ω ν δείχνει, ποιά είναι ή παράμετρος πού πρέπει νά επηρεασθή.

Στήν άρχή τής αντίδρασης δημιουργίας των πυρήνων, τό διάλυμα παραμένει πρακτικά διαυγές. Όταν όμως δημιουργηθούν οι πυρήνες, άρχίζει πιά γρήγορα ό σχηματισμός των κρυσταλλινών και ή θολότητα του διαλύματος αύξάνεται.

Σχ. 4: Χρόνος επαγωγής μιάς αντίδρασης με και χωρίς αντίκαθαλατωτικά

Ό χρόνος πού χρειάζεται, γιά νά άρχισή νά είναι μετρήσιμη από τό νεφελόμετρο ή θολότητα του διαλύματος, λέγεται «χρόνος επαγωγής» και είναι χαρακτηριστικός γιά τίς αντιδράσεις καθαλατώσεων. Δίνεται από τή σχέση:

$$t = K \cdot C^{-n}$$

όπου K = σταθερά

C = ή συγκέντρωση του άλατος ή τό γινόμενο συγκεντρώσεων των ιόντων του

και n = εκθέτης, πού ή τιμή του κυμαίνεται από 2-5⁴.

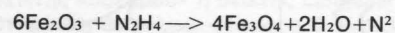
Γιά νά μή συμβαίνουν καθαλατώσεις στή βιομηχανική πράξη, θά πρέπει οι αντίστοιχες αντιδράσεις νά χαρακτηρίζονται από όσο τό δυνατό μεγαλύτερους χρόνους επαγωγής (Σχ. 4).

Ό βαθμός υπερκορεσμού, όπως όρίσθηκε στό προηγούμενο κεφάλαιο, είναι άκόμη μιά παράμετρος πού μπορεί νά έλεγχθή γιά τήν άποφυγή των καθαλατώσεων. Τά μέσα, πού διατίθενται γι' αυτό τό σκοπό, θά εκτεθούν στό επόμενο κεφάλαιο.

Τέλος, γιά τό σχηματισμό των προστατευτικών στρωμάτων όξειδίων του σιδήρου στήν επιφάνεια του χάλυβα, ισχύουν τά άκόλουθα:

Τήν ταχύτητα τής αντίδρασης του Fe με τό H₂O (ύγρο ή άτμός) καθορίζει ή διάχυση ιόντων και ηλεκτρονίων μέσα από τά στρώματα των όξειδίων FeO, Fe₃O₄ και Fe₂O₃ (διάχυση σέ στερεά σώματα). Η διάχυση είναι δυνατή, γιατί τά όξειδια αυτά δέν έχουν τή στοιχειομετρική αναλογία, αλλά είτε έχουν έλλειψη Fe π.χ. Fe_xO όπου X=0,90-0,95, είτε περίσσεια Fe, όπως π.χ. συμβαίνει με τό Fe₂O₃(¹), με άλλα λόγια τά όξειδια αυτά είναι ήμιαγωγοί. Στά κρυσταλλικά τους πλέγματα υπάρχουν «άταξίες», πού είναι είτε κενές θέσεις, εκεί πού θά έπρεπε νά υπάρχουν ιόντα, είτε κατάληψη ένδιαμέσων χώρων, πού θά έπρεπε νά είναι κενά από ιόντα.

Τό περισσότερο στοιχειομετρικό όξείδιο φαίνεται νά είναι τό Fe₃O₄, γι' αυτό προτιμάται ό σχηματισμός του. Ένας τρόπος πού εύνοεί τό σχηματισμό του Fe₃O₄ είναι ή παρουσία ύδραζίνης στό νερό πού άνάγει τό Fe₂O₃ σέ Fe₃O₄ κατά τή δρσση:

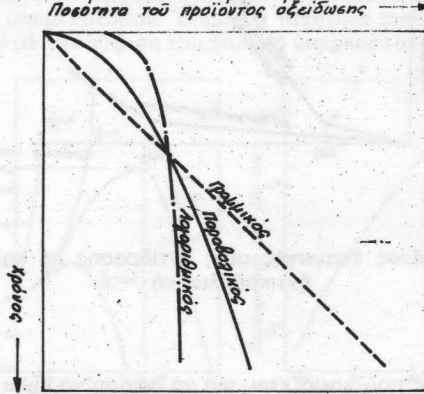

Η δρσση αυτή έχει σημασία στίς γραμμές των συμπυκνωμάτων, όπου μάλιστα χρησιμοποιείται ή «καταλυτική ύδραζίνη», δηλαδή ύδραζίνη άναμιγμένη με ίχνη καταλύτη γιά τήν τέλεση τής δρσσης σέ χαμηλότερη θερμοκρασία³².

Οί συναρτήσεις πού δίνουν τό σχηματισμό των όξειδίων με τό χρόνο είναι:

- i) 'Η λογαριθμική $m = a \log(1 + bt)$ (1)
  - ii) 'Η παραβολική $m^2 = K \cdot t$ (3)
- όπου $m =$ ή μάζα των σχηματισθέντων όξειδίων
 $t =$ χρόνος
 $a, b, K =$ σταθερές

Τό Σχ. 5 δίνει παραστατικά τις δύο αυτές συναρτήσεις.

Σχ. 5: Οί σπουδαιότεροι νόμοι της όξειδωσης του σιδήρου (σχηματικά)

Πάντως, σχεδόν κατά κανόνα ό Fe άκολουθει τόν παραβολικό νόμο, όταν στην αντίδραση δέν λάβουν μέρος κι άλλα συστατικά του νερού, όπως π.χ. τά άλατα τής σκληρότητας, όποτε ισχύει ό λογαριθμικός νόμος⁵.

'Η προσπάθεια λοιπόν είναι νά αναπτυχθούν τέτοια προστατευτικά στρώματα, όσο τό δυνατό λεπτά, συμπαγή και μέ στοιχειομετρική σύσταση, όποτε ό χρονικός νόμος ανάπτυξης χαρακτηρίζεται από μία άσύμπτωτη εύθεια.

5. Άνασταλτικά των άποθέσεων (διασπартικά, άντικαθαλατωτικά, χηλικά) και τρόποι δράσης τους.

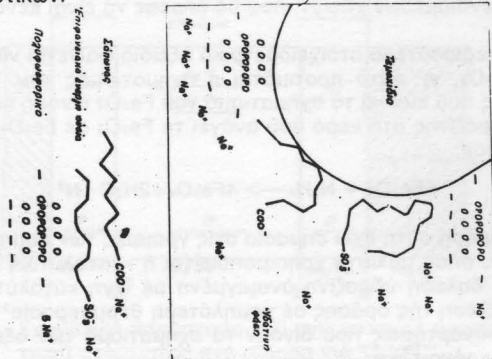
Μέ βάση όλα τά προηγούμενα στοιχεία μπορεί εύκολα νά εξηγηθή ή δράση των διαφόρων ανασταλτικών των άποθέσεων, πού κυκλοφορούν σήμερα στην άγορά.

Διασπартικά ονομάζονται τά ύλικά, πού σταθεροποιούν συστήματα λεπτής διασποράς στερεού στο νερό. Τά διασπартικά μπορεί νά είναι μη ιονιζόμενες ή ιονιζόμενες ενώσεις. Και στις δύο περιπτώσεις ροφούνται από τήν επιφάνεια των διασπαρμένων τεμαχιδίων.

Οί μη ιονιζόμενες ενώσεις άκίνητοποιούν ένα στρώμα νερού γύρω από τά τεμαχίδια, πού έμποδίζει τή στενή έπαφή τους⁶.

Γι' αυτό οί ενώσεις αυτές λέγονται και προστατευτικά κολλοειδή και είναι άμυλα, κόλλες, δεξτρίνες και παράγωγα του πολυαιθυλενοξειδίου και πολυβινυλικών άλκοολών.

Οί ιονιζόμενες ενώσεις μέ τή ρόφησή τους αύξάνουν τό φορτίο τής διπλοστοιβάδας γύρω από τά τεμαχίδια κι έτσι αύξάνουν τή ηλεκτροστατικές δυνάμεις άπωσης των τεμαχιδίων ή μέ άλλα λόγια αύξάνουν τό φράγμα τής ενέργειας, πού πρέπει νά υπερπηδηθή, γιά νά συσσωματωθούν τά τεμαχίδια. Τό Σχ. 6, δίνει τό μοντέλο δράσης των ιονικών διασπартικών.

Σχ. 6: Μοντέλο δράσης ιονικών διασπартικών.

Τά ιονικά διασπартικά είναι τά κλασσικά πολυφωσφορικά, σάπωνες, έπιφανειακά ενεργές ούσιες και πολυηλεκτρολύτες μικρού μοριακού βάρους (π.χ. πολυακρυλικό)⁷.

Τά άντικαθαλατωτικά έμποδίζουν τό σχηματισμό των καθαλατώσεων έπεμβαίνοντας στο στάδιο σχηματισμού των πυρήνων, τό όποίο επιβραδύνουν. 'Η καλύτερη παράμετρος γιά νά παρακολουθηθή ή δράση τους είναι ό «χρόνος έπαγωγής» τής αντίδρασης σχηματισμού τής στερεής φάσης. Όσο μεγαλύτερος είναι ό «χρόνος έπαγωγής» τόσο δραστικότερο είναι ένα άντικαθαλατωτικό γιά μία ώρισμένη αντίδραση και σε μία ώρισμένη δόση.

Τά κυριότερα είναι τά άνόργανα πολυφωσφορικά, και τά όργανικά άντικαθαλατωτικά.

Τά **πολυφωσφορικά** είναι τά πρώτα ύλικά, πού χρησιμοποιήθηκαν, πριν από 50 χρόνια, σαν άντικαθαλατωτικά και ή δράση τους έχει μελετηθή διεξοδικά. Όλες οί μετρήσεις έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τά πολυφωσφορικά έμποδίζουν τήν ανάπτυξη των πυρήνων και των κρυσταλλιτών. Ροφούνται εύκολα και σχεδόν όλοκληρωτικά από ύπάρχουσες επιφάνειες ή από σχηματιζόμενους πυρήνες κι έτσι έμποδίζουν ή δυσκολεύουν τήν περαιτέρω ανάπτυξη τους⁸. 'Η δράση τους αυτή είναι πολύ γνωστή στη βιβλιογραφία σαν «threshold effect», δηλαδή «δράση στο κατώφλι» σχηματισμού τής στερεής φάσης, πού είναι άκριβώς ό σχηματισμός των πυρήνων. Δόση πολυφωσφορικών 2-5 ppm P₂O₅ επιτρέπει τόν έλεγχο των καθαλατώσεων.

Τά πολυφωσφορικά έχουν ακόμη τό πλεονέκτημα νά μην είναι τοξικά και νά μπορούν νά χρησιμοποιηθούν και στο πόσιμο νερό.

Έχουν όμως τά εξής μειονεκτήματα: (α) 'Υδρολύονται μέ τήν πάροδο του χρόνου προς όρθοφωσφορικά, πού δέν είναι άντικαθαλατωτικά, αλλά αντίθετα δημιουργούν καθαλατώσεις. 'Η ύδρόλυση επιταχύνεται όσο αύξάνεται ή θερμοκρασία και μειώνεται τό pH του νερού⁹. (β) Άποτελούν τροφή των μικροοργανισμών κι έτσι ή παρουσία τους σε ψυκτικά κυκλώματα συνεπάγεται ταχύτερη ανάπτυξη μικροοργανισμών και άρα χρειάζεται προσεκτικότερος μικροβιακός έλεγχος.

Στά άνόργανα άντικαθαλατωτικά μπορεί νά συμπεριληφθούν ακόμη και ώρισμένα ίοντα, όπως π.χ. τό Mg⁺⁺ στην περίπτωση καθαλατώσεων CaCO₃. 'Η παρουσία του Mg⁺⁺ έχει σαν άποτέλεσμα νά δημιουργούνται κατά τό άρχικό στάδιο του σχηματισμού πυρήνων και συγκροτήματα μορίου μέ MgCa(CO₃)₂ πού είναι περισσότερο διαλυτά από τό CaCO₃⁽¹⁰⁾.

Τά **όργανικά άντικαθαλατωτικά** δέν ύδρολύονται, ενώ επιταχύνουν κι αυτά τήν ανάπτυξη των μικροοργανισμών. Τρεις είναι οί κύριες κατηγορίες ενώσεων τους:

(α) Φωσφορικοί έστέρες. Περιορισμός γιά τή χρήση τους είναι ή θερμοκρασία, πού δέν πρέπει νά ξεπερνά τους 100°C, γιατί τότε ύδρολύονται και δίνουν όρθοφωσφορικά.

(β) Φωσφονικές ενώσεις. Έχουν τήν ίδια δραστικότητα μέ τούς φωσφορικούς έστέρες, άντέχουν όμως μέχρι τούς 125°C, ενώ είναι εύαίσθητες στα πολλά Ca^{±±}.

γ) Πολυμερή. Τά πολυμερή άντέχουν σε πολύ ψηλότερες θερμοκρασίες και άνάλογα προς τόν τύπο τους μπορούν νά χρησιμοποιηθούν και στους λέβητες μέσης πίεσης (θερμοκρασία έως 300°C). Έναντι των μικροοργανισμών τά πολυμερή είναι άνθεκτικότερα από τούς φωσφορικούς έστέρες και τίς φωσφονικές ενώσεις. Καί τά όργανικά άντικαθαλατωτικά δρούν στο κατώφλι σχηματισμού τής στερεής φάσης, δηλαδή στο στάδιο τής δημιουργίας των πυρήνων¹¹. Ειδικά γιά τά πολυμερή πρέπει τό μοριακό βάρος τους νά είναι μικρό, γιατί άλλίως μπορεί νά σχηματίσουν γέφυρες μεταξύ των τεμαχιδίων (πυρήνων) και νά προκαλέσουν κρούση¹⁵.

Τέλος, τά χηλικά έλέγχουν τό βαθμό ύπερκορεσμού, πού κρατούν σε χαμηλές τιμές κι έτσι δέν σχηματίζεται κύδωση¹⁵.

Τέλος, τά χηλικά έλέγχουν τό βαθμό ύπερκορεσμού, πού κρατούν σε χαμηλές τιμές κι έτσι δέν σχηματίζεται

στερεά φάση (βλ. Σχ. 2). Τό πετυχαίνουν αυτό μέ τή δημιουργία συμπλόκων μέ τά κατιόντα τών αδιαλύτων αλάτων.

Τά σπουδαιότερα χημικά είναι τό αιθυλενοδιαμινοτετραοξικό νάτριο (EDTA) καί τό νιτρολοτριοξεικό νάτριο (NTA). Περισσότερες λεπτομέρειες γιά τή δράση τους δίνονται στό κεφάλαιο 6.3.

6. Έφαρμογές τών ανασταλτικών τών αποθέσεων

Όλα τά προηγούμενα στοιχεία επιτρέπουν τήν έμβάθυνση στις διάφορες εφαρμογές τών ανασταλτικών τών αποθέσεων στή βιομηχανία καί τήν έκλογή τής άριστης γιά κάθε περίπτωση λύσης.

Γιά τή μελέτη τών καθαλατώσεων καί τήν αντιμετώπιση τους ακολουθείται ή έξης μεθοδολογία:

Έξετάζεται πρώτα άν τό ώρισμένο νερό βρίσκεται σέ ισορροπία ή όχι, υπό τίς πραγματικές συνθήκες. Γιά τό σκοπό αυτό υπολογίζεται ή σύστασή του, άν υπό τίς πραγματικές συνθήκες θερμοκρασίας καί πίεσης βρισκόταν σέ ισορροπία. Συγκρίνεται κατόπιν ή πραγματική σύσταση τού νερού μέ τή σύσταση ισορροπίας, πού υπολογίσθηκε, κι έτσι συμπεραίνεται, άν καί πώς τείνει τό νερό νά αντιδράση.

Ό υπολογισμός τής κατάστασης ισορροπίας ενός νερού υπό ώρισμένες συνθήκες θερμοκρασίας καί πίεσης είναι επίπονος, γιατί συνεπάγεται τή λύση ενός συστήματος πολλών εξισώσεων μέ ίσαριθμούς άγνώστους. Στή βιβλιογραφία³ δίνονται πολλά τέτοια παραδείγματα.

Τό άρθρο αυτό θά γινόταν πολύ κουραστικό καί μακρό, άν πραγματευόταν ποσοτικά τίς διάφορες ισορροπίες τού νερού.

Είναι προτιμότερη γι' αυτό ή ποιοτική πραγμάτευση μέ στόχο τήν πρόβλεψη, άν ένα ώρισμένο νερό τείνει νά προκαλέση καθαλατώσεις ή όχι καί πώς είναι καλύτερα νά αντιμετωπισθούν.

Αυτό μπορεί νά γίνη πολύ καλά μέ τόν κανόνα τών φάσεων:

Έλευθερίες (E) = Συστατικά (Σ) + 2 - Φάσεις (Φ) (4)

Ό αριθμός τών έλευθεριών ενός συστήματος σέ ισορροπία (E) είναι ό αριθμός τών μεταβλητών παραγόντων (άνεξάρτητες έσωτερικές μεταβλητές τού συστήματος), όπως ή θερμοκρασία, ή πίεση, ή μερική πίεση, ή συγκέντρωση, πού μπορούν νά έκλεγούν αυθαίρετα. Τά συστατικά (Σ) είναι ό ελάχιστος αριθμός ούσιων, πού πρέπει νά συνδυασθούν, γιά νά φτιαχτή τό σύστημα. Φάση (Φ) είναι μία περιοχή μέ όμοιομορφη σύσταση καί ιδιότητες.

Έπειδή στό πλείστο τών περιπτώσεων ή καθαλάτωση, πού χωρεί, είναι τό CaCO₃ εξειδικεύεται από τώρα τό σύστημα στό CaO, H₂O καί CO₂, γιά νά μή χάση ή παρουσίαση αυτή τήν απλότητα καί τόν πρακτικό στόχο της, κι' όπου χρειασθή επέκταση, γίνεται στις οικείες παραγράφους. Τό σύστημα αυτό έχει τρία συστατικά (Σ=3).

Μέ βάση όλα αυτά τά στοιχεία εξετάζονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

6.1 Δίκτυα νερού πόσιμου καί μή

Όταν οι σωληνώσεις είναι καθαρές, έλεύθερες από ύδατογενείς αποθέσεις, καί μέσα τους ρέει καθαρό νερό, τότε υπάρχει μία μόνο φάση (Φ=1), ή φάση τού ύδατικού διαλύματος.

Τό σύστημα έχει λοιπόν τέσσερις έλευθερίες

$$E = 3+2-1 = 4$$

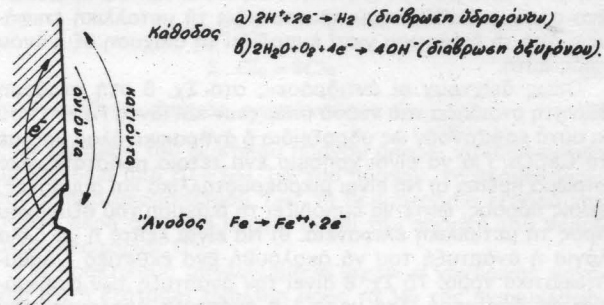
Οι δύο άπ' αυτές είναι ή θερμοκρασία καί ή πίεση τού νερού καί οι άλλες δύο μπορούν νά έκλεγούν, όποτε τό σύστημα είναι άπόλυτα ώρισμένο. Έτσι φαίνεται ότι ένα τέτοιο σύστημα είναι άρκετά εύέλικτο, γιά νά αντιμετώπιση

μεταβολές, χωρίς νά ξεφύγη από τήν ισορροπία του.

Έπειδή σ' ένα δίκτυο ή πίεση καί ή θερμοκρασία είναι κατά κανόνα δοσμένα σταθερά μεγέθη, πρακτικά δύο είναι οι έλευθερίες, πού μένουν στό σύστημα.

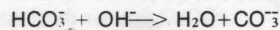
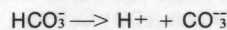
Σ' ένα τέτοιο σύστημα μπορούν νά συμβούν τά ακόλουθα:

Στή διεπιφάνεια σιδήρου-νερού δημιουργούνται επάνω στό σίδηρο τοπικές κάθοδοι καί άνοδοι, όπως δείχνει τό Σχ. 7.

Σχ. 7: Τυπικές ηλεκτροχημικές δράσεις.

Η καθοδική δράση (α) είναι γνωστή καί σάν διάβρωση ύδρογόνου, ενώ ή δράση (β) σάν διάβρωση δεξυγόνου. Καί οι δύο πάντως τείνουν νά αύξησουν τό pH τού νερού. Αυτό συνεπάγεται τόν εμπλουτισμό τού νερού σέ άνθρακικά ιόντα:

Άν ληφθή ύπ' όψη ότι οι δράσεις γίνονται στήν επιφάνεια τού σιδήρου, πού καλύπτεται από μία πρακτικά άκίνητη ύδατινη στοιβάδα, είναι φανερό ότι εύκολα μπορεί στή στοιβάδα αυτή νά ξεπερασθή τό γινόμενο διαλυτότητας τού CaCO₃ καί νά ύπάρξη ό άπαραίτητος βαθμός υπερκορεσμού, ώστε νά κατακρημνισθή CaCO₃.

Η παρουσία τού CaCO₃ προσθέτει ακόμη μία φάση στό σύστημα μέ συνέπεια νά μειωθούν οι έλευθερίες του κατά μία.

$$E = 3+2-2 = 3$$

Άφου ή πίεση καί ή θερμοκρασία είναι ώρισμένες, μένει πρακτικά μία μόνο έλευθερία στό σύστημα.

Μετρώντας λοιπόν μία παράμετρο τού νερού, π.χ. τό Ca⁺⁺, όλες οι άλλες είναι ώρισμένες καί μπορούν νά υπολογισθούν γιά μία ώρισμένη πίεση καί θερμοκρασία καί φυσικά πάντοτε γιά τήν ισορροπία CaCO₃-ύδατικό διάλυμα. Έτσι λοιπόν υπολογίζεται τό pH ισορροπίας τού νερού (pHισορ.). Μετρίεται τώρα καί τό πραγματικό pH τού νερού (pHπραγμ.).

Η διαφορά

$$pH_{πραγμ.} - pH_{ισορ.}$$

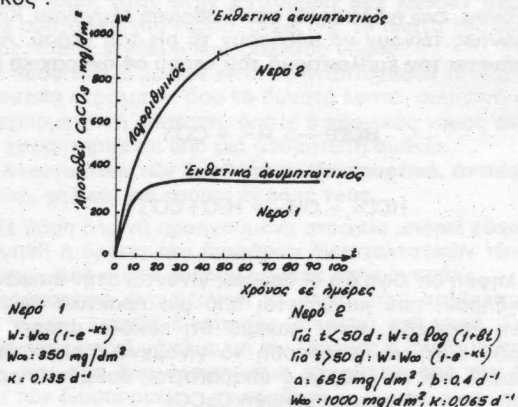
λέγεται «δείκτης κορεσμού» ή δείκτης Langelier.

Είναι φανερό ότι άν pHπραγμ. - pHισορ. = 0 τότε τό σύστημα βρίσκεται σέ ισορροπία. Άν pHπραγμ. - pHισορ. > 0, τότε περισσεύουν OH⁻, πού σχηματίζουν CO₃²⁻ κι αυτά CaCO₃. Έτσι ελαττώνεται τό pHπραγμ. καί τείνει νά πλησιάση τό pHισορ.. Άν τέλος Ηπραγμ. - Ηισορ. < 0, τότε περισσεύουν H⁺ πού, γιά νά καταναλωθούν, τείνουν νά διαλύσουν CaCO₃ ή ακόμη καί τόν Fe, ώστε καί πάλι τό pHπραγμ. νά τείνη νά εξισωθή πρός τό pHισορ.

Μετά από όλα αυτά φαίνεται ποιός είναι ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπισθούν οι καθαλατώσεις και διαβρώσεις στα δίκτυα διανομής νερού.

Με τη βοήθεια της ανάλυσης του νερού υπολογίζεται ο δείκτης κορεσμού του, πού αν είναι αρνητικός, σημαίνει ότι στο νερό περισεύουν H^+ (π.χ. εξ αιτίας διαλυμένου ελεύθερου CO_2) και προσβάλλεται ο Fe. Με αερισμό απομακρύνεται το ελεύθερο CO_2 και το νερό λίγο-πολύ σταθεροποιείται¹². Ένα κατ' αυτό τον τρόπο σταθεροποιημένο νερό είναι καλά να δημιουργηθή στην επιφάνεια των σωληνώσεων ένα στρώμα $CaCO_3$, πού προστατεύει τη μεταλλική επιφάνεια από τη διάβρωση γιατί εμποδίζει τη διάχυση οξυγόνου προς αυτή.

Όπως δείχνουν οι αντιδράσεις στο Σχ. 8 στη σταθερή ακίνητη στοιβάδα του νερού υπάρχουν και ιόντα Fe^{++} , πού κι αυτά καθίζανον ως υδροξείδιο ή ανθρακικό άλας μαζί με το $CaCO_3$. Γιά να είναι χρήσιμο ένα τέτοιο προστατευτικό στρώμα πρέπει α) Νά είναι μικροκρυσταλλικό και συμπαγές, χωρίς πόρους, ώστε να εμποδίζει τη διάχυση του οξυγόνου προς τη μεταλλική επιφάνεια. β) Νά είναι λεπτό ή μέ άλλα λόγια η ανάπτυξη του να ακολουθή ένα έκθετικό - ασυμπτωματικό νόμο. Τό Σχ. 8 δίνει την ανάπτυξη των στρωμάτων σε δύο νερά. Στο νερό 1 η ανάπτυξη ακολουθεί τον έκθετικό - ασυμπτωματικό νόμο, ενώ στο 2 ακολουθείται στην αρχή ο λογαριθμικός κι ύστερα ο έκθετικός ασυμπτωματικός⁵.

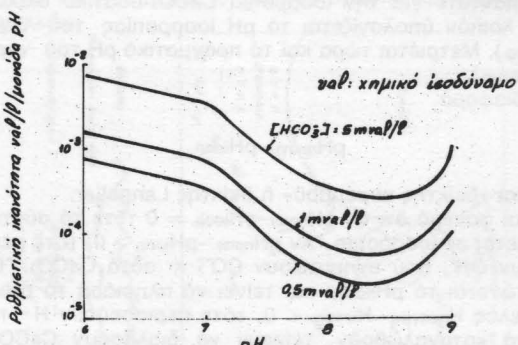

Σχ. 8: Ανάπτυξη προστατευτικού στρώματος σε δύο διαφορετικά νερά⁵.

Και οι δύο αυτές απαιτήσεις εκπληρώνονται σε νερά με μεγάλη «ρυθμιστική ικανότητα»¹³. Η ρυθμιστική ικανότητα του νερού ορίζεται από τό διαφορικό $\theta = \frac{\Delta m}{\Delta pH}$, όπου Δm σε

mgval/l είναι ή ποσότητα ενός όξεος ή μιās βάσης, πού όταν προστεθή στο νερό επιφέρει αλλαγή του pH του κατά ΔpH .

Τό Σχ. 9 δίνει, πώς μεταβάλλεται ή ρυθμιστική ικανότητα ενός νερού μέ τό pH και την περιεκτικότητα σε HCO_3^- .

Σχ. 9: Ρυθμιστική ικανότητα σε εξάρτηση από τό pH και την περιεκτικότητα σε HCO_3^- (⁶).

Φαίνεται λοιπόν ότι ή μεγαλύτερη ρυθμιστική ικανότητα ενός νερού είναι στην περιοχή pH από 6-7 και αυξάνει μέ την περιεκτικότητα του νερού σε HCO_3^- . Στα φυσικά νερά ή μεγάλη περιεκτικότητα σε HCO_3^- συμβαδίζει μέ την σκληρότητα Ca^{++} . Έτσι γίνεται φανερό ότι τά σκληρά νερά ικανοποιούν τίς παραπάνω απαιτήσεις (α) και (β) καλλίτερα από τά μαλακά^{5,13}.

Τέλος, πρέπει να τονισθή ότι σ' ένα μεγάλο δίκτυο νερού δέν είναι εύκολο σ' όλα τά μέρη του να σχηματισθή τό προστατευτικό στρώμα κατά τον επιθυμητό τρόπο, γιατί ή κατάσταση των επιφανειών των σωλήνων και οι ταχύτητες ροής ποικίλλουν. Ένας άπλος υπολογισμός δείχνει ότι ή διάχυση οξυγόνου από την ύδατη μάζα προς την επιφάνεια αυξάνει μέ την ταχύτητα ροής¹¹.

Γι' αυτό στην πράξη μεγάλη βοήθεια μπορεί να προσφέρει ή χρήση των πολυφωσφορικών, πού ανάλογα προς τη δόση τους μπορούν να ρυθμίσουν την ταχύτητα κατακρήμνισης του $CaCO_3$, ενώ ταυτόχρονα προστατεύουν τίς μεταλλικές επιφάνειες από τη διάβρωση⁸.

Έργαστηριακή μέθοδος έλέγχου του σχηματισμού του προστατευτικού στρώματος $CaCO_3$ — σκουριάς είναι ή μέθοδος του στρεφόμενου ήλεκτροδίου, όπως αναφέρεται στην θέση βιβλιογραφίας¹³.

Μέ τη βοήθεια όλων των προηγουμένων στοιχείων συνοψίζεται ως εξής ή σταθεροποίηση του πόσιμου νερού.

Τό πόσιμο νερό πρέπει να βρίσκεται στην ισορροπία του συστήματος $CaCO_3$ — νερό, μέ άλλα λόγια να είναι κορεσμένο σε $CaCO_3$. Η φυσική μέθοδος πού διατίθεται γι' αυτό τό σκοπό είναι ο αερισμός του νερού, μέ τον όποιο εναλλάσσεται CO_2 μεταξύ νερού και άερα¹². Η μέθοδος αυτή είναι ικανοποιητική γιά φυσικά νερά, πού έχουν συνήθως περίσσεια ελεύθερου διαλυμένου CO_2 και έπομένως αρνητικούς δείκτες κορεσμού. Αντίθετα νερά μέ θετικούς δείκτες κορεσμού σταθεροποιούνται μέ ρύθμιση του pH τους μέ όξυ ή μέ τη χρήση αντικαθαλατωτικών¹³. Γιά τό πόσιμο νερό τά μόνα αντικαθαλατωτικά πού επιτρέπονται είναι τά πολυφωσφορικά, γιατί όλα τά άλλα θεωρούνται τοξικά.

Τέλος, μεγάλη σημασία γιά ένα πόσιμο νερό έχει ή ρυθμιστική του ικανότητα, πού όσο μεγαλύτερη είναι, τόσο σταθερότερο είναι τό νερό.

6.2 Ανάμειξη δύο ή περισσοτέρων νερών

Σάν μία πολύ ένδιαφέρουσα εφαρμογή όλων των στοιχείων της παραγράφου 6.1 μπορεί να αναφερθή ή ανάμειξη δύο ή περισσοτέρων νερών.

Είναι φανερό ότι μόνο όταν τά νερά βρίσκονται στη θερμοδυναμική τους ισορροπία μπορούν να αναμιχθούν σε οποιαδήποτε αναλογία μεταξύ τους χωρίς τη δημιουργία προβλημάτων διαβρώσεων ή αποθέσεων.

Αν όμως, όπως συνήθως συμβαίνει, αυτό δέν ισχύη, τότε χρειάζεται μεγάλη προσοχή κατά την ανάμειξη.

Καλά είναι σε μία τέτοια περίπτωση ή ανάμειξη να γίνεται σε ανοικτή δεξαμενή και πάντοτε κατά μία ώριμη αναλογία. Έτσι δίνεται ή εύκαιρία στο μίγμα να αποκτήση μία σχετική σταθερότητα μέ τη βοήθεια του άερα, πού μπορεί να εναλλάξη CO_2 .

Πολλές φορές όμως είναι αναγκαίο να γίνεται ή ανάμειξη στο δίκτυο. Τότε τά πράγματα γίνονται δύσκολα, γιατί τό μίγμα συνήθως είναι πολύ έξω από την ισορροπία κι έτσι διαβρώσεις ή αποθέσεις είναι πιθανότερες και μάλιστα σοβαρότατες.

Γιά τη σωστή αντιμετώπιση μιās τέτοιας περίπτωσης χρειάζεται ή εξής μεθοδολογία:

- α) Από τη σύσταση κάθε νερού υπολογίζεται ή σύσταση του μίγματος γιά διάφορες αναλογίες.
- β) Μέ τη βοήθεια της σύστασης του μίγματος υπολογίζεται ο δείκτης κορεσμού γιά διάφορες αναλογίες.
- γ) Από την καμπύλη του δείκτη κορεσμού σε εξάρτηση προς την αναλογία του μίγματος, εκλέγεται σάν άσφα-

λής έκείνη ή περιοχή αναλογιών, πού ο δείκτης κορεσμού κυμαίνεται από 0 έως -0,1.

6.3 Ψυκτικό νερό

Δύο είναι τα βασικά είδη του βιομηχανικού ψυκτικού νερού, το ψυκτικό νερό μοναδικής διαδρομής και το ψυκτικό νερό ανακυκλοφορίας.

Τό ψυκτικό νερό μοναδικής διαδρομής περνάει μόνο μία φορά από τούς εναλλάκτες θερμότητας κι ύστερα χύνεται στην αποχέτευση.

Όσο βρίσκεται μέσα στον εναλλάκτη, ή θερμοκρασία του αλλάζει από θέση σε θέση και μαζί μ' αυτή φυσικά και ή θέση ισορροπίας του νερού. Από τή σκοπιά του κανόνα των φάσεων ισχύει κι εδώ, ό,τι και προηγούμενως, δηλαδή υπάρχει τό διφασικό σύστημα CaCO_3 -ύδατικό διάλυμα με τρεις ελευθερίες (π.χ. ρ, T, pH).

Επειδή όμως μέσα στον εναλλάκτη ή ισορροπία συνεχώς μεταβάλλεται, τά συστατικά του νερού τείνουν πάντοτε νά αντιδράσουν. Πολύτιμος στην περίπτωση αυτή είναι ο δείκτης κορεσμού, πού δείχνει πόσο έντονη είναι ή τάση του νερού νά αντιδράση.

Πρέπει λοιπόν ένα τέτοιο νερό νά υποστηρίξει επεξεργασία με αντικαθαλατωτικά ή αντιδιαβρωτικά ή και τά δύο, γιά νά προστατευθή ο εναλλάκτης.

Επειδή γενικά ο χρόνος παραμονής του νερού στους εναλλάκτες είναι βραχύς, τά προβλήματα αντιμετωπίζονται σχετικά εύκολα με μικρές δόσεις αντικαθαλατωτικών και/ή αντιδιαβρωτικών.

Σοβαρότερα είναι τά προβλήματα με τό ψυκτικό νερό ανακυκλοφορίας. Όταν βρίσκεται σε επαφή με τό μηχανικό εξοπλισμό, τότε ισχύουν από θερμοδυναμική άποψη τά προηγούμενα, όταν όμως καταιονίζεται από τόν ψυκτικό πύργο, τά πράγματα αλλάζουν. Τότε προστίθεται ακόμη μία φάση και τό σύστημα γίνεται CaCO_3 -ύδατικό διάλυμα - CO_2 του άερα (ρ=3), όποτε οί ελευθερίες μειώνονται κατά μία $E=3+2-3=2$. Η πίεση είναι σταθερή, ενώ ή θερμοκρασία μεταβάλλεται. Έτσι γιά κάθε θερμοκρασία του νερού στον ψυκτικό πύργο ή σύσταση ισορροπίας του είναι ώρισμένη. Υπολογίζεται π.χ.³ ότι γιά ρ=1 atm, όποτε ή συνηθισμένη μερική πίεση του CO_2 στον άερα είναι $P_{\text{CO}_2}=10^{-3.5}$ atm, και γιά T=25°C, ή σύσταση ισορροπίας του νερού είναι ώρισμένη και μάλιστα ή ακόλουθη: $p[\text{H}^+]=8,4$, $p[\text{Ca}^{++}]=3,3$, $p[\text{HCO}_3^-]=3,0$, $p[\text{CO}_3^{--}]=5,0$, $p[\text{H}_2\text{CO}_3]=5,0$ και $p[\text{άλκ}]=3,0$ (Τό σύμβολο ρ σημαίνει -log και τό σύμβολο [ ] σημαίνει συγκέντρωση σε mol/l).

Μέ άλλα λόγια κάθε νερό, όταν καταιονίζεται σε ψυκτικό πύργο, τείνει νά αποκτήσει αποκλειστικά και μόνο τήν παραπάνω σύσταση (γιά τήν ακρίβεια άν ή θερμοκρασία του είναι 25°C, πού είναι ή συνηθισμένη μέση θερμοκρασία). Έπειδή συνήθως τά νερά είναι πολύ πλουσιότερα σε Ca^{++} απ' ό,τι δείχνει ή παραπάνω σύσταση φαίνεται ότι με τήν πρώτη κι όλας διοδό τους από τόν πύργο τείνουν νά αποθέσουν CaCO_3 .

Τά πράγματα γίνονται όμως ακόμη πιό κρίσιμα, άν ληφθή υπ' όψη ή εξάτμιση του νερού στους ψυκτικούς πύργους κι άρα ή συμπύκνωσή του. Μπορεί δηλαδή πρακτικά νά αποκτήσει ένα ψυκτικό νερό ανακυκλοφορίας τόν οποιοδήποτε βαθμό υπερκορεσμού.

Έπειδή λοιπόν αναπόφευκτα λαμβάνουν χώρα καθαλατώσεις, δέν μπορεί νά νοηθή ψυκτικό νερό ανακυκλοφορίας χωρίς επεξεργασία με αντικαθαλατωτικά.

Παράλληλα όμως πρός τά αντικαθαλατωτικά υπάρχει ακόμη μία παράμετρος γιά τόν έλεγχο των καθαλατώσεων. Είναι ο βαθμός υπερκορεσμού, πού όπως δείχνει τό Σχ. 1, είναι άποφασιστικός γιά τήν έναρξη τής αντίδρασης σχηματισμού τής στερεής φάσης.

Γιά τόν έλεγχο του βαθμού υπερκορεσμού υπάρχουν δύο μέσα.

(α) Η στρατσώνα, δηλαδή ή απομάστευση ενός μικρού

τμήματος του ψυκτικού νερού, πού φυσικά συμπληρώνεται με φρέσκο άραιότερο νερό, κι έτσι τηρείται μία επιθυμητή συγκέντρωση ιόντων ή με άλλα λόγια ένας επιθυμητός βαθμός υπερκορεσμού.

Αν $\Phi \text{ m}^3/\text{h}$ είναι τό φρέσκο νερό, $E \text{ m}^3/\text{h}$ ή εξάτμιση του πύργου, $\Sigma \text{ m}^3/\text{h}$ ή στρατσώνα, Cl_ϕ ppm τά χλωριόνια του φρέσκου και Cl_σ ppm τά χλωριόνια του ψυκτικού νερού και ύποτεθή ότι ο πύργος λειτουργεί χωρίς απώλειες νερού από σταγονίδια, τότε ένα άπλό ισοζύγιο μαζών δίνει

$$\Phi = E + \Sigma \quad (5)$$

$$\Sigma \cdot \text{Cl}_\sigma = \Phi \text{Cl}_\phi \quad (6)$$

$$\text{Όνομάζεται βαθμός συμπύκνωσης } C = \frac{\text{Cl}_\sigma}{\text{Cl}_\phi} \quad (7)$$

Η εξάτμιση του ψυκτικού πύργου μπορεί νά υπολογισθή με ακρίβεια από $\Delta T = T_{\text{είσ.}} - T_{\text{εξ.}}$ του πύργου, τή θερμοκρασία του ύγρου θερμομέτρου T_{wb} , τή θερμοκρασία εξόδου του ύγρου άερα από τόν πύργο T_a και τήν παροχή του νερού ανακυκλοφορίας Q^{14} .

Γιά πρακτικούς ύπολογισμούς ισχύει ο χονδρικός κανόνας ότι ή εξάτμιση είναι ίση πρός τό 1% τής ανακυκλοφορούσας ποσότητας νερού ($Q \text{ m}^3/\text{h}$) γιά $\Delta T = 5^\circ\text{C}$. Δηλαδή:

$$E = 0.01Q \cdot \frac{\Delta T}{5} \quad (8)$$

Οί εξισώσεις (5) - (8) συνδέουν τά μεγέθη λειτουργίας ενός ψυκτικού πύργου.

(8) Ηπροσθήκη όξέος κατά προτίμηση H_2SO_4 ή HCl . Με τό όξύ διασπάται ένα τμήμα των HCO_3^- πρός CO_2 , κατά τήν δράση $\text{HCO}_3^- + \text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$, πού απομακρύνεται κατά τή διοδο του νερού από τόν πύργο. Έτσι κρατιέται υπό έλεγχο ή άλκαλικότητα του νερού (CO_3^{--} και HCO_3^-) και άρα ο βαθμός υπερκορεσμού του σε CaCO_3 .

Σήμερα πού τό φρέσκο νερό γίνεται όλο και ακριβότερο και ή οικονομία του είναι επιτακτική ανάγκη, ή χρήση όξέος είναι άπαραίτητη, γιάτι επιτρέπει τή λειτουργία του ψυκτικού πύργου με μεγαλύτερο βαθμό συμπύκνωσης, χωρίς νά αυξάνεται ο βαθμός υπερκορεσμού.

Γιά τήν **έκλογή του κατάλληλου αντικαθαλατωτικού** πρέπει πρώτα νά διακριθ, άν τό κύκλωμα του νερού είναι μοναδικής διοδου ή ανακυκλοφορίας

Γιά τά **ψυκτικά νερά μοναδικής διοδου** τά πολυφωσφορικά είναι κατάλληλα και φθηνά. Ο μικρός χρόνος εκθεσης τους σε ψηλότερη θερμοκρασία δέν είναι συνήθως αρκετός νά τά ύδρολύση. Όταν όμως τό νερό θερμαίνεται πάνω από 90°C, τότε τά πολυφωσφορικά είναι άκατάλληλα και πρέπει νά χρησιμοποιηθουν φωσφορικοί έστερες ή όργανικά πολυμερή.

Γιά **ψυκτικά νερά ανακυκλοφορίας** τόσο τά πολυφωσφορικά όσο και οί φωσφορικοί έστερες και τά όργανικά πολυμερή μπορούν νά εφαρμοσθουν. Άποφασιστικοί παράγοντες γιά τήν έκλογή τους είναι ο τρόπος καταπολέμησης των μικροοργανισμών, τό χρησιμοποιούμενο αντιδιαβρωτικό και οί απαιτήσεις, πού θέτονται στα άπόνερα.

Ένα σοβαρό πρόβλημα γιά πολλά ψυκτικά νερά είναι τά αιωρούμενα στερεά τους, πού τά κάνουν θολά ή βρώμικα νερά. Όφείλονται σε σκόνη, λάσπη, άμμο, αδιάλυτα άλατα σιδήρου και μικροοργανισμούς¹⁶, πού μπορούν νά αποθεθουν σε θέσεις με μικρές ταχύτητες του νερού. Τό πρόβλημα αυτό μπορεί νά αντιμετωπισθ με διασπαρτικά.

Υπάρχει όμως και ή λύση τής διήθησης ενός τμήματος του ψυκτικού νερού ανακυκλοφορίας (π.χ. του 5%), πού συγκαταεί ένα τμήμα των αιωρουμένων κι έτσι ή περιεκτικότητα τους στο νερό δέν ξεπερνά ένα όριο¹⁷.

Τά διατιθέμενα μέσα γιά τόν έλεγχο των καθαλατώσεων και αποθέσεων στο ψυκτικό συνοψίζονται στα εξής: Στρατσώνα, προσθήκη όξέος, αντικαθαλατωτικά και διασπαρτικά

ή διήθηση.

Από τις ειδικές συνθήκες κάθε εγκατάστασης δίνεται ποιά είναι ή οικονομική ή τέλος πάντων επιθυμητή ποσότητα φρέσκου συμπληρωματικού νερού για ή λειτουργία του ψυκτικού κυκλώματος. Μέ ή βοήθεια αυτού του στοιχείου υπολογίζεται ό βαθμός υπερκορεσμού (μέτρο του μπορεί νά είναι ό βαθμός συμπύκνωσης του ψυκτικού νερού) του ψυκτικού νερού σέ CaCO_3 . Τό CaCO_3 χρησιμοποιείται για τό πλείστο των περιπτώσεων, γιατί είναι τό δυσδιάλυτοτερο σχηματιζόμενο άλας. Δοκιμάζονται κατόνι στό Έργαστήριο διάφορα αντικαθαλατωτικά, πού μπορούν νά αντιμετωπίσουν τό πρόβλημα, καθώς και συνδυασμοί αντικαθαλατωτικών μέ όξυ και εκλέγεται ή οικονομικότερη λύση. Περισσότερα για τίς εργαστηριακές δοκιμές αναφέρονται στό κεφάλαιο 7.

Στό σημείο αυτό πρέπει νά τονισθί ένα θέμα, πού ελάχιστη προσοχή δίνεται στην πράξη και γι' αυτό δημιουργούνται προβλήματα. Η άριστη έκλογή του αντικαθαλατωτικού κατά ήν προηγούμενη διαδικασία πρέπει νά εξετασθί και σέ συνάρτηση πρός τό μικροβιακό έλεγχο του ψυκτικού νερού. Έπειδή τά αντικαθαλατωτικά είναι βιοαποικοδομήσιμα, ή παρουσία τους στό ψυκτικό νερό αύξάνει ήν ανάπτυξη των μικροοργανισμών. Έτσι ένα άριστο αντικαθαλατωτικό μπορεί νά πάψη νά είναι άριστο, άν εξετασθί σέ συνδυασμό μέ τό άπαιτούμενο μικροβιοκτόνο³⁶.

Κανόνας για ήν άριστη πρόβλεψη του συνδυασμού αντικαθαλατωτικού - μικροβιοκτόνου από εργαστηριακές δοκιμές δέν υπάρχει. Καλά όμως είναι νά προτιμώνται όσο τό δυνατό μικρότερες δόσεις αντικαθαλατωτικών, ώστε ή μικροβιακή επιβάρυνση του ψυκτικού νερού, πού συνεπάγονται, νά είναι ή μικρότερη δυνατή. Η συνδυασμένη δράση αντικαθαλατωτικού - μικροβιοκτόνου φαίνεται από δοκιμή στην πράξη.

Έλος, για ήν περίπτωση αίωρουμένων στερεών στό ψυκτικό νερό ή άπόφαση για ήν καλύτερη λύση πρέπει νά ληφθί ύστερα από τεχνικοοικονομική σύγκριση των δύο έναλλαγών, δηλ. ής χρήσης διασπαρτικού ή ής διήθησης ή του συνδυασμού τους.

6.4 Νερό λεθήτων

Σπάνιες είναι σήμερα οι περιπτώσεις λεθήτων, πού δέν τροφοδοτούνται μέ άποσκληρυμμένο νερό. Κι όμως ό άγώνας έναντι των καθαλατώσεων συνεχίζεται και δέν υπάρχει λεθήτας, πού νά μή χρησιμοποιούνται τουλάχιστο φωσφορικά σάν αντικαθαλατωτικά. Ό λόγος είναι ότι οι ιονεναλλάκτες αφήνουν πάντοτε ίχνη σκληρότητας στό νερό, πού στό τέλος ής περιόδου λειτουργίας τους άποκτά σημαντικές τιμές κι άν δέν γίνι έγκαιρη άλλαγή των εξαντλημένων ιονεναλλακτών μέ τους αναγεννημένους, μπορεί νά τροφοδοτηθούν οι λεθήτες, έστω και για λίγο, μέ σκληρό νερό. Η μεγάλη συμπύκνωση του νερού στον λεθήτα αύξάνει σημαντικά ήν συγκέντρωση ής σκληρότητας κι αυτό δικαιολογεί ήν επαγρύπνηση για ήν άποφυγή προβλημάτων.

Τό πρόβλημα ής συμπύκνωσης είναι ιδιαίτερα σοβαρό στη διεπιφάνεια των αύλων μέ τό νερό. Η μεταλλική επιφάνεια καλύπτεται από ένα πρακτικά άκίνητο στρώμα νερού μέ πολύ ψηλή περιεκτικότητα άλάτων, γιατί οι φυσαλλίδες του άτμου άρχίζουν άπ' αυτή κι όδεύουν πρός τον άξονα του άλου¹.

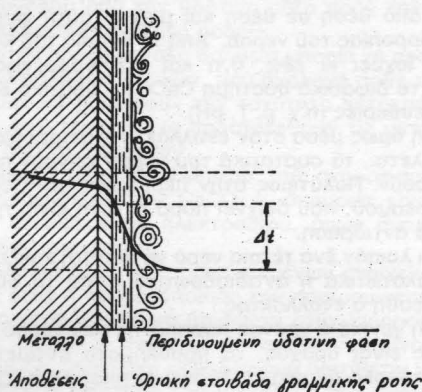
Όπως δείχνει τό Σχ. 10, στην όριακή αυτή στοιβάδα εκτός από ή μεγάλη συγκέντρωση επικρατεί και ψηλότερη θερμοκρασία άπ' ό,τι στην κύρια μάζα του νερού, δηλ. συνθήκες πού εύνοούν τίς καθαλατώσεις.

Όσο ό λεθήτας λειτουργεί και μεταβιβάζεται θερμότητα διά μέσου των τοιχωμάτων των αύλων από τά καυσαέρια στό νερό, δέν είναι δυνατό νά ύπάρχη θερμοδυναμική ισορροπία στην όριακή στοιβάδα.

Έπειδή ή συγκέντρωση των ιόντων ή άλάτων είναι ψηλότερη στην όριακή στοιβάδα άπ' ό,τι στην κύρια μάζα του

νερού, συμβαίνει μία συνεχής διάχυση ιόντων από ήν όριακή στοιβάδα πρός ήν κύρια μάζα ($S \text{ mol/m}^2 \cdot \text{h}$). Αντίθετα νερό από ήν κύρια μάζα όδεύει πρός ήν διεπιφάνεια και καταλαμβάνει τό χώρο του δημιουργούμενου άτμου, μεταφέροντας έτσι ίοντα ή άλατα στην όριακή στοιβάδα ($S_r \text{ mol/m}^2 \cdot \text{h}$). Σέ σταθερή λειτουργία ισχύει $S=S_r$ και δέν ύπάρχουν καθαλατώσεις στην όριακή στοιβάδα.

Οι καθαλατώσεις είναι καταστροφικές για τό λεθήτα και κάνουν ή λειτουργία του άντιοικονομική. Αντίθετα ή δημιουργία λεπτών στρωμάτων όξειδίων του Fe, όπως αναφέρθηκε στό προηγούμενο κεφάλαιο, είναι επιθυμητή, γιατί προστατεύουν τίς επιφάνειες από ή διάβρωση.

Σχ. 10: Διεπιφάνεια άλου - νερού και πορεία θερμοκρασιών

Δύο είναι οι βασικές μέθοδοι αντιμετώπισης του προβλήματος. Η μία είναι «ή μέθοδος ής κατακρήμνισης» και ή άλλη ή «μέθοδος ής διαλυτοποίησης».

6.4.1. Μέθοδος κατακρήμνισης μέ χρήση φωσφορικών και διασπαρτικών

Τά φωσφορικά είναι από τά πρώτα χημικά πρόσθετα, πού χρησιμοποιήθηκαν για ήν αντιμετώπιση ής σκληρότητας του νερού λεθήτων, και έχουν άκόμη σήμερα εύρεία χρήση. Η δράση τους όφείλεται στις έξης δύο ιδιότητες: (α) τά φωσφορικά άλατα του Ca, Mg είναι δυσδιάλυτοτερα από τά αντίστοιχα άνθρακικά, θειικά και πυριτικά άλατα, πού άποτελούν τό συνηθισμένο λεθητόλιθο· (β) ή ύψη των φωσφορικών άλάτων δέν είναι κρυσταλλική, όπως των συνηθισμένων συστατικών του λεθητόλιθου, αλλά άμορφη κι έτσι μπορούν εύκολα νά άπομακρυνθούν μέ ήν στρατσάνα σέ μορφή «λάσπης».

Έτσι τά φωσφορικά δέν μπορούν νά θεωρηθούν σάν αντικαθαλατωτικά μέ ήν έννοια πού χαρακτηρίσθηκαν προηγουμένως οι ένώσεις πού μπλοκάρουν τούς πυρήνες κρυστάλλωσης.

Για τον υπολογισμό των άπαιτούμενων PO_4^{3-} είναι πολύ γνωστός στη βιβλιογραφία¹ ό κανόνας του Hall.

Σύμφωνα μ' αυτόν για νά μή σχηματίζεται λεθητόλιθος από CaCO_3 , CaSO_4 , CaSiO_3 θά πρέπει

$$C_{\text{Ca}} \cdot \gamma_{\text{Ca}} \cdot C_i \cdot \gamma_i < L_i \quad (9)$$

όπου C ή συγκέντρωση, γ ό συντελεστής ενεργότητας, L τό γινόμενο διαλυτότητας του αντίστοιχου άλατος στη θεωρούμενη θερμοκρασία και i τά είδη των ανιόντων (CO_3^{2-} , SO_4^{2-} , SiO_3^{2-}).

Για νά μειωθί τό C_{Ca} σέ τέτοια επίπεδα ώστε νά ισχύη ή ανισότητα (9) προστίθενται PO_4^{3-} , όποτε υπό ήν προϋπόθεση σχηματισμού άδιάλυτου $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ σέ ισορροπία μέ τά αντίστοιχα ίοντα, ισχύει

$$C_{\text{Ca}}^3 \cdot \gamma_{\text{Ca}}^3 \cdot C_{\text{PO}_4}^2 \cdot \gamma_{\text{PO}_4}^2 = L_{\text{P}} \quad (10)$$

L_{P} τό γινόμενο διαλυτότητας του $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ στην θεωρού-

μενη θερμοκρασία.

Από την λύση των (9) και (10) συνάγεται ότι:

$$C_{PO_4} = \frac{L^{1/2}}{L_i^{3/2}} \cdot \frac{\gamma_i^{3/2}}{\gamma_{PO_4}} \cdot C_i^{3/2}$$

Η ανισότητα (11) είναι ο κανόνας του Hall, που δίνει ψηλότερες τιμές PO_4^{2-} από τις πραγματικά απαιτούμενες, γιατί, όπως έχει αποδειχθεί, η στερεή φάση δεν είναι το $Ca_3(PO_4)_2$, αλλά ο υδροξυαπατίτης $3Ca_3(PO_4)_2 \cdot (Ca(OH)_2)$. Έτσι, αντί της (10) πρέπει να γραφεί $C^{10}Ca \cdot \gamma^{10}Ca \cdot C^6PO_4 \cdot \gamma^6PO_4 \cdot C^2OH \cdot \gamma^2OH = L^{12}$.

$$C_{Ca}^{10} \cdot \gamma_{Ca}^{10} \cdot C_{PO_4}^6 \cdot \gamma_{PO_4}^6 \cdot C_{OH}^2 \cdot \gamma_{OH}^2 = L \quad (12)$$

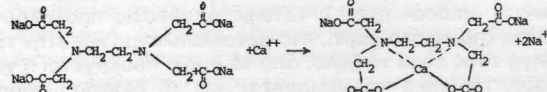
Έχει όμως αποδειχθεί¹⁸ ότι για $pH=6,3 - 9,1$ σχηματίζεται πρώτα άμορφο μετασταθές $Ca_3(PO_4)_2$ σαν πρόδρομος του υδροξυαπατίτη, που αποτελεί την σταθερή φάση. Αυτός είναι ο λόγος, που ο κανόνας του Hall, δεν έχει χάσει ακόμη την πρακτική του σημασία, γιατί δίνει ψηλότερες μέν, αλλά σίγουρες τιμές φωσφορικών.

Η λήψη του υδροξυαπατίτη πρέπει να είναι όσο το δυνατό πιο εύρεστη και να αποφεύγονται οι συσσωματώσεις της. Γι' αυτό μαζί με τα φωσφορικά χρησιμοποιούνται στις πλείστες περιπτώσεις και διασπαστικά υλικά (βλ. κεφάλαιο 5). Σάν προστατευτικά κολλοειδή χρησιμοποιούνται άμυλο, ταννίνες, λιγνίτες και δεξτρίνες¹⁹ και σαν ιονικά διασπαστικά πολυακρυλικά, πολυμεθακρυλικά και πολυμαλεϊκός ανυδρίτης μικρού μοριακού βάρους από 5.000 - 10.000².

6.4.2 Μέθοδος διαλυτοποίησης με χρήση χηλικών ουσιών

Δύο είναι οι βασικές χηλικές ουσίες που χρησιμοποιούνται: τό άλας Na του αιθυλενοδιαμινοτετραοξεικού όξέος (EDTA) και τό άλας Na του νιτρολοτριοξεικού όξέος (NTA).

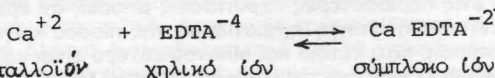
Οι ουσίες αυτές σχηματίζουν σταθερά διαλυτά σύμπλοκα άλατα με τά ιόντα του Ca, Mg, Fe και Cu, που έτσι δεσμεύονται και δεν μπορούν πιά να σχηματίσουν καθυατώσεις, π.χ.

Οι παράγοντες που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα των χηλικών ουσιών είναι²⁰:

- i) Η συγκέντρωση των ανταγωνιστικών ανιόντων (π.χ. τά OH⁻) ανταγωνίζονται τό EDTA έναντι του Fe⁺⁺⁺.
- ii) Η συγκέντρωση των μεταλλοϊόντων Ca⁺⁺, Mg⁺⁺, Fe⁺⁺, Fe⁺⁺⁺ και Cu⁺⁺.
- iii) Η συγκέντρωση των χηλικών ουσιών.
- iv) Η δρατικότητα των χηλικών ουσιών.

Η αντίδραση μεταξύ των μεταλλοϊόντων και των χηλικών είναι μία αντίδραση ισορροπίας και μπορεί να έκφρασθή ως εξής:

Η σταθερά ισορροπίας αυτής της αντίδρασης λέγεται «σταθερά ευσταθείας» και ισχύει για τιμές pH, που τό μέγιστο ποσοστό του συμπλόκου άλατος είναι τό ιονισμένο. Για τό EDTA και τό NTA τό pH πρέπει να είναι μεγαλύτερο του 10.

Έτσι: Σταθερά ευσταθείας,

$$K_s = \frac{(\text{σύμπλοκο ίόν})}{(\text{μεταλλοϊόν})(\text{χηλικό ίόν})} = \frac{(Ca EDTA^{-2})}{(Ca^{+2})(EDTA^{-4})} \quad (15)$$

Όσο μεγαλύτερο είναι τό K_s τόσο σταθερότερο είναι τό σύμπλοκο.

Εκτός από τό K_s συνηθίζεται να χρησιμοποιείται και ή συγκέντρωση του μεταλλοϊόντος σε ισορροπία με τό σύμπλοκο. Αυτό προκύπτει από τό μετασχηματισμό της (15).

$$pM = -\log(\text{μεταλλοϊόν}) = \log K_s + \log \frac{(\text{χηλικό ίόν})}{(\text{σύμπλοκο})}$$

Ο Πίνακας 3 δίνει στις σταθερές ευσταθείας και τις συγκεντρώσεις των μεταλλοϊόντων σε ισορροπία με τά αντίστοιχα σύμπλοκα για 10% περίσσεια χηλικών ιόντων.

Πίνακας 3: Σταθερές ευσταθείας και συγκεντρώσεις μεταλλοϊόντων για 10% περίσσεια EDTA και NTA²⁰.

	Μεταλλοϊόντα		NTA	EDTA
	LogK _s	pM	logK _s	pM
Ca ⁺⁺⁺	6,4	5,4	10,6	9,5
Mg ⁺⁺	5,4	4,4	8,7	7,6
Fe ⁺⁺	8,8	8,2	14,3	16,4
Fe ⁺⁺⁺	15,9	25,2	25,1	25,5
Cu ⁺⁺	12,7	13,4	18,8	17,2

Ο πίνακας 3 δείχνει ότι τό EDTA σχηματίζει σταθερότερα σύμπλοκα από τό NTA. Έτσι αν ληφθή ύπ' όψη ότι ή διαλυτότητα του Fe(OH)₃ είναι 10⁻¹² mol/l (δηλ. pM = 12 ή (Fe⁺⁺⁺) = 10⁻¹² mol/l) φαίνεται ότι μόνο τό σύμπλοκο Fe(EDTA)⁻² μπορεί να κρατήση σε διάλυση τό σίδηρο. Αν όμως ληφθή ύπ' όψη ότι ή διαλυτότητα του Fe(OH)₃ είναι 10⁻³³ mol/l, τότε φαίνεται ότι ούτε τό σύμπλοκο Fe(EDTA)⁻¹, που έχει pM = 25,5 ή (Fe⁺⁺⁺) = 10^{-25,5} mol/l, δεν μπορεί να κρατήση σε διάλυση τόν Fe⁺⁺⁺, που θά καθίζηση σαν Fe(OH)₃. Με τις χηλικές ουσίες λοιπόν δεν μπορεί να αντιμετωπισθ ή καθίζηση του Fe⁺⁺⁺, ενώ αντιμετωπίζονται οι καθυατώσεις όλων των άλλων συνηθισμένων μεταλλοϊόντων του νερού λεβητών.

Σέ μία τέτοια περίπτωση θά πρέπει να αντιμετωπισθ ή πηγή τών Fe⁺⁺⁺, που συνήθως είναι τό διαβρωτικό συμπύκνωμα, και να χρησιμοποιηθ μαζί με τή χηλική ουσία και όργανικό διασπαστικό, για να κρατά τό Fe(OH)₃ σε κολλοειδή διασπορά και να τό άπομακρύνη με τή στρατώνα. Ένας τρόπος αντιδιαβρωτικής προστασίας των γραμμών συμπυκνώματος αναφέρεται στο κεφάλαιο 4 με τή χρήση καταλυτικής ύδραζίνης και αμινών.

Μία γενική σύγκριση των μεθόδων (α) και (β) για τήν άποφυγή τών άποθέσεων στους λέβητες δείχνει ότι με τή μέθοδο (β) άποφεύγονται κατά κανόνα οι άποθέσεις κι έτσι οι επιφάνειες σε έπαφή με τό νερό είναι καθαρότερες κι άρα ή μετάδοση θερμότητας καλύτερη ή με άλλα λόγια ή λειτουργία οικονομικότερη. Η μέθοδος (β) άρχισε να εφαρμόζεται από τό 1965²⁰ και κερδίζει συνεχώς έδαφος. Κατά τις πρώτες εφαρμογές της πάντως παρατηρήθηκαν διαβρώσεις στους λέβητες, που άποδίδονται σε κακή δοσιμέτρηση και υπερβολική περίσσεια του EDTA.

Είναι φανερό ότι, αν τό προστατευτικό στρώμα των όξειδίων είναι όπως τό δείχνει τό σχήμα 2, τότε τό EDTA δεν μπορεί να διαλύση τό Fe₂O₃ κι έτσι δεν ύπάρχει κίνδυνος διάβρωσης. Αν όμως τό Fe₂O₃ είναι πορώδες ή δεν ύπάρχει Fe₂O₃ αλλά μόνο Fe₃O₄ μία άργή διαλυτοποίηση του Fe⁺⁺ από τό EDTA πρέπει να αναμένεται.

Παρ' όλα αυτά είναι πιά γνωστό στην πράξη ότι, αν τηρηται περίσσεια 5-20 ppm EDTA στους λέβητες, ή εφαρμογή του δεν προκαλεί μεγαλύτερη διάβρωση άπ' ό,τι τά φωσφορικά²⁰.

6.5 Έξατμιστήρες θαλασσινού νερού

Οι έξατμιστήρες θαλασσινού νερού διακρίνονται σε «μο-

ναδικής διαδρομής» και «ανάκυκλοφορίας», ανάλογα αν το νερό διέρχεται μόνο μία φορά ή ανάκυκλοφορεί.

Έτσι ενώ στους εξατμιστήρες μοναδικής διαδρομής ο βαθμός συμπύκνωσης είναι $c = 1,1-1,2$ στους εξατμιστήρες ανάκυκλοφορίας φθάνει $c = 1,5-2,5$.

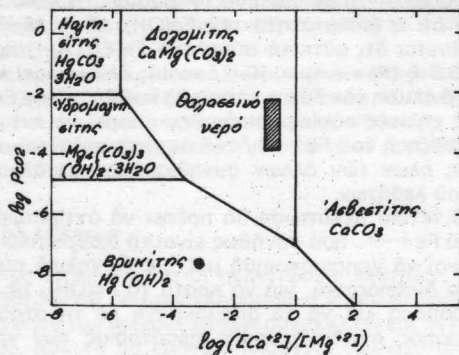
Χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αφαλατωμένου νερού στα πλοία, σε ώρισμαμένα ξερά νησιά και στην βιομηχανία.

Η μέση σύσταση του νερού των ωκεανών δίνεται στον Πίνακα 4.

Πίνακας 4. Μέση σύσταση νερού ωκεανών με όλική περιεκτικότητα σε άλατα 3,51%.

Νάτριο Na^+	10750
Κάλιο K^+	390
Μαγνήσιο Mg^{++}	1295
Άσθέςιο Ca^{++}	416
Χλωριούχα Cl^-	19345
Βρωμιούχα Br^-	66
Θειικά SO_4	2701
Όξινα άνθρακικά HCO_3^-	145

Τό Σχ. 11 δίνει την ισορροπία του συστήματος $\text{Ca}^{2+} + \text{Mg}^{2+} - \text{CO}_2 - \text{H}_2\text{O}$, και τις διάφορες στερεές φάσεις που κυριαρχούν³.

Σχ. 11: Ίσορροπία του συστήματος $\text{Ca}^{2+} + \text{Mg}^{2+} - \text{CO}_2 - \text{H}_2\text{O}$ για θερμοκρασία 25°C.

Φαίνεται δηλαδή ότι για θαλασσινό νερό σε ισορροπία με τον αέρα, ο δολομίτης είναι η θερμοδυναμικά σταθερή στερεή φάση. Μέσα στον εξατμιστήρα όμως, όσο αυξάνεται η θερμοκρασία του νερού, απελευθεύεται το CO_2 και επομένως ελαττώνεται το P_{CO_2} . Έτσι γίνεται δυνατός ο σχηματισμός του βρυκίτη $\text{Mg}(\text{OH})_2$.

Με τη συμπύκνωση του θαλασσινού νερού ξεπερνιέται το γινόμενο διαλυτότητας της γύψου και ο απαραίτητος υπερερεσμός, οπότε αποτίθεται και γύψος. Για την ακρίβεια ο σχηματισμός της στερεής φάσης αρχίζει με τον ήμιυδρίτη ($\text{CaSO}_4 \cdot 1/2\text{H}_2\text{O}$), αλλά μετά από ώρισμένο χρόνο αρχίζει να αναπτύσσεται ξεχωριστά και ανεξάρτητα ο ανυδρίτης (CaSO_4), που θερμοδυναμικά είναι σταθερότερος²¹. Η καθίζηση είναι ταχύτερη όσο περισσότερα είναι τα HSO_4^- στο νερό, πράγμα που γίνεται σε χαμηλά pH²¹.

Πραγματικά τα τρία αυτά άλατα, $\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$, $\text{Mg}(\text{OH})_2$ και CaSO_4 αποτελούν κυρίως τις καθαλατώσεις των εξατμιστήρων θαλασσινού νερού.

Οι καθαλατώσεις αντιμετωπίζονται αν απομακρυνθεί το νερό από την ισορροπία με την προσθήκη οξέος, οπότε

διασπώνται τα HCO_3^- προς CO_2 , πέφτει το pH και έτσι ελέγχονται τα OH^- και αποφεύγεται ο σχηματισμός του βρυκίτη.

Τό χαμηλό pH όμως συνεπάγεται ταχύ σχηματισμό CaSO_4 . Έτσι μόνο του τό οξύ δέν μπορεί να αντιμετωπίσει τās αποθέσεις, ακόμη κι αν τό υλικό κατασκευής τών εξατμιστήρων άντέχει σε χαμηλά pH.

Χρειάζεται κι εδώ ή πρόσθήκη αντικαθαλατωτικών. Όλα τὰ αντικαθαλατωτικά στο κεφάλαιο 4 μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αρκεί να ληφθή υπ' όψη ή θερμοκρασία λειτουργίας του εξατμιστήρα. Έπειδή ή μέγιστη θερμοκρασία είναι κατά κανόνα 100°C και επάνω, κατάλληλα αντικαθαλατωτικά είναι τὰ φωσφορικά, οι φωσφορικοί έστερες και τὰ οργανικά πολυμερή. Πραγματικά από δλόκληρες ομάδες ενώσεων πού δοκιμάστηκαν για την παρεμπόδιση καθαλατώσεων CaSO_4 πρόκυψε ότι οι ενώσεις πού είχαν καρβοξυλικές και φωσφορικές ρίζες ήταν οι αποτελεσματικότερες²². Όλο και μεγαλύτερη είναι πάντως ή εφαρμογή τών πολυακρυλικών και πολυμεθακρυλικών αλάτων του νατρίου, πού και σ' αυτή την περίπτωση πρέπει να έχουν μοριακό βάρος από 5.000 - 10.000²³.

6.6 Αποθέσεις στην Χαρτοποιία

Αν σκεφθή κανείς ότι για την παραγωγή 1 ton χαρτιού απαιτούνται 1000m³ νερού, βλέπει άμέσως τί μεγάλοι όγκοι νερού διακινούνται σε μία χαρτοποιία. Έπειδή σήμερα τό νερό είναι πολύτιμο κι επιβάλλεται από όλες τīs απόψεις ή οικονομία του, όλες οι χαρτοποιίες προσπαθούν να έχουν όσο γίνεται πίο κλειστά κυκλώματα νερού. Έτσι τό πρόβλημα τών αποθέσεων είναι έντονο γενικά στις χαρτοποιίες.

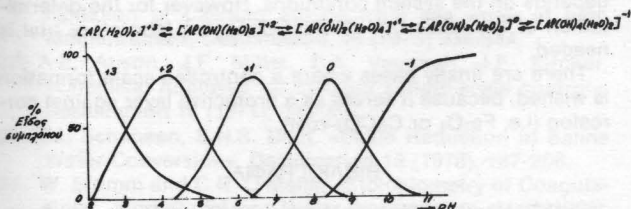
Έκτός από τīs αποθέσεις, πού περιγράφηκαν μέχρι τώρα, στην χαρτοποιία συναντώνται συχνά κολλώδεις αποθέσεις λίγο-πολύ άκαθόριστης σύνθεσης, πού συνηθίζεται να λέγονται «πίσσα» (pitch). Τέτοιες αποθέσεις προκαλούν μεγάλες ζημιές στο χαρτί, στο μεταλλόπλεγμα και στην τσόχα. Πηγή τους είναι τό ξύλο, από τό οποίο προέρχεται ή χαρτόμαζα, τὰ υλικά κολλαρίσματος και τὰ διάφορα πρόσθετα του χαρτιού. Η συμμετοχή τών οργανικών στη σύσταση της πίσσας είναι κατά κανόνα σημαντική κι έτσι τέτοιες αποθέσεις χαρακτηρίζονται από μεγάλη άπώλεια πυράκτωσης στους 600°C. Η συμμετοχή της κόλλας στην πίσσα φαίνεται αναλυτικά από την εκχύλιση δείγματος πίσσας σε ένα οργανικό διαλύτη (βενζόλιο, ξυλόλιο, τολουόλιο), όποτε ή κόλλα παραλαμβάνεται από τό διαλύτη.

Γενικά ό σχηματισμός πίσσας μπορεί να αντιμετωπισθή με διασπαρτικά, δέν είναι όμως πάντοτε αυτός ό καλύτερος τρόπος, γιατί είναι καλύτερη ή πρόληψη ενός προβλήματος από την προσπάθεια να αντιμετωπισθή μετά την εμφάνισή του. Στις περισσότερες περιπτώσεις μπορεί, αν έρευνήσθ, να έντοπισθή ή πηγή σχηματισμού της πίσσας και να αντιμετωπισθή. Κάτι τέτοιο και οικονομικότερο είναι και τεχνολογική βελτίωση για την χαρτοποιία άποτελεί.

Σάν παράδειγμα αναφέρεται ή παραγωγή κολλαρισμένου χαρτιού (χαρτί γραφής, περιτύλιξης, κλπ.), πού εκτός από τή χαρτόμαζα χρειάζεται και αλούμινα, κολοφώνιο (κόλλα) και καολίνη. Η αλούμινα με τό κολοφώνιο μπορεί να σχηματίσουν «πίσσα», αν δέν τηρηθούν ώρισμένες συνθήκες, και επί πλέον μπορούν να σχηματισθούν αποθέσεις $[\text{Al}(\text{OH})_3]_x$ από την ύδρόλυση της αλούμινας. Οι ανεπιθύμητες αυτές συνθήκες προκύπτουν από τή χρήση μεγάλης περισείας αλούμινας, όποτε τό pH πέφτει κάτω από τό 5.

Αντίθετα, αν με τόν συνδυασμό αλούμινας και άργιλλικού νατρίου δοθούν τὰ άπαραίτητα ίόντα Al^{+++} και τηρηθή τό pH στην άριστη περιοχή 5,2-5,4, τότε και τό πρόβλημα της πίσσας εξαλείφεται και ή συγκράτηση της μηχανής βελτιώνεται χάρη στο σχηματισμό τών πολυμερών αλουσίδων πού δείχνει τό Σχ. 12²⁴.

Σχ. 12: Ίσορροπία μεταξύ των διαφόρων συμπλόκων του Al+++ σε συνάρτηση προς το pH.

6.7 Αποθέσεις στά Ζαχαρουργεία

Σοβαρό πρόβλημα αποθέσεων παρουσιάζεται στο στάδιο της συμπύκνωσης από 15% στερεά του άραιου ζαχαροχυμού σε 60% στερεά του πυκνού ζαχαροσοροπιού. Η συμπύκνωση γίνεται σε πολυβάθμιους εξατμιστήρες, που οι άχνοι από το ένα στάδιο συμπύκνωσης χρησιμοποιούνται για την προσαγωγή θερμότητας στο επόμενο. Φυσικά στο πρώτο στάδιο χρησιμοποιείται ζωντανός ατμός σαν θερμικός φορέας.

Τά τεύτλα και το νερό, που χρησιμοποιείται για την εκχύλιση τους, καθώς και ό πριν από τη συμπύκνωση καθαρισμός του χυμού με άσβεστη είναι οι πηγές και οι αιτίες των αποθέσεων στους εξατμιστήρες. Είναι φυσικό τά τελευταία στάδια της συμπύκνωσης να πάσχουν από έντονότερα προβλήματα, γιατί εκεί τό νερό αποκτά ικανό βαθμό υπερκορεσμού για την κατακρήμνιση των αδιαλύτων αλάτων.

Οι αποθέσεις στους εξατμιστήρες κάνουν τη λειτουργία τους διαπανηρή, αλλά και οδηγούν συχνότατα σε διακοπή της λειτουργίας όλου του εργοστασίου²⁵.

Τά άλατα άσβεστίου αποτελούν τά κύρια συστατικά των αποθέσεων. Έκτός από τό CaCO₃ και CaSO₄ έχουμε και CaSiO₃ και CaC₂O₄. Τό όξαλικό άσβέστιο είναι κι αυτό κρυσταλλικό κι ακολουθεί τόν ίδιο μηχανισμό σχηματισμού που αναφέρθηκε στο κεφάλαιο 3²⁶. Τό άνθρακικό άσβέστιο κυριαρχεί στις αποθέσεις των δύο πρώτων βαθμίδων, ενώ τό όξαλικό άσβέστιο και τό πυριτικό όξύ στις δύο τελευταίες βαθμίδες εξάτμισης.

Η αντιμετώπιση των αποθέσεων γίνεται κι εδώ με τη χρήση αντικαθαλατωτικών, αλλά και με την αποσκλήρυνση του προς συμπύκνωση χυμού με ιονανταλλάκτες²⁷.

Στά αντικαθαλατωτικά μπαίνει ένας σοβαρός περιορισμός, που μειώνει σημαντικά τό φάσμα έκλογής τους. Πρέπει να μην είναι τοξικά. Έτσι αν δη κανείς αύστηρά τό πράγμα από όλα τά αντικαθαλατωτικά και τά χηλικά μόνο τά πολυφωσφορικά πληρούν μέχρι στιγμής απόλυτα αυτό τόν όρο. Τά πολυφωσφορικά όμως, εκτός από τό μειονέκτημα της ύδρόλυσης, είναι και άνενεργά έναντι του CaC₂O₄, που ή ταχύτητα κρυστάλλωσης του είναι μεγαλύτερη από την ταχύτητα ρόφησης των πολυφωσφορικών στους πυρήνες των κρυστάλλων του.

Αντίθετα οι πολυηλεκτρολύτες, όπως π.χ. τό πολυακρυλικό όξύ, είναι ενεργοί και έναντι του CaC₂O₄.

Τέλος, ή αποσκλήρυνση του ακατέργαστου χυμού είναι μόν άκρικότερη και κάνει τη λειτουργία του ζαχαρουργείου κάπως πολυπλοκότερη, λύνει όμως ριζικά τό θέμα και χωρίς φόβους παρενεργειών.

7. Έκλογή και Έλεγχος των διασπαρτικών και αντικαθαλατωτικών

Παρ' όλο, που όπως αναφέρθηκε στο κεφάλαιο 5 λίγες

είναι οι γενικές κατηγορίες των ενώσεων, που χρησιμοποιούνται σαν διασπαρτικά κι αντικαθαλατωτικά, τά υλικά αυτά κυκλοφορούν κατά εκατοντάδες στην αγορά.

Κάθε οίκος παραγωγής ή έμπορίας τους συνθίζει να τους δίνει ένα έμπορικό όνομα και ένσωματώνει στο προϊόν και την ύπηρεσία του προς τόν πελάτη. Η ύπηρεσία συνίσταται στη διάγνωση του προβλήματος και στις οδηγίες χρήσης και έλέγχου του αντικαθαλατωτικού, που όσο πιο άπλες και άκριβεις είναι, τόσο συμπαθέστερα βλέπει ό πελάτης τό υλικό.

Ό αγοραστής αντικαθαλατωτικών μπορεί να εκλέξει τό άριστο για την περίπτωση του υλικό, αν έχη υπ' όψη του τά ακόλουθα:

- α) Άκριβή γνώση του προβλήματός του. Όλα τά προηγούμενα στοιχεία του δίνουν μέσα να τό διαγνώση και να τό εκφράση.
- β) Μέθοδο για τόν έλεγχο της αποτελεσματικότητας του αντικαθαλατωτικού.
- γ) Τό καλύτερο υλικό μεταξύ πολλών είναι εκείνο, που για τό ίδιο αποτέλεσμα έχει τό ελάχιστο γινόμενο.

(Δόση X τιμή)_{min}.

Δέν υπάρχει μία ένιαία μέθοδος για τόν έλεγχο της αποτελεσματικότητας των διασπαρτικών ή των αντικαθαλατωτικών.

Η NACE (National Association of Corrosion Engineers) έχει προτυποποιήσει μία μέθοδο αξιολόγησης αντικαθαλατωτικών²⁸. Περιορίζεται μόνο στο CaCO₃, CaSO₄ και BaSO₄ και συνίσταται στην παρασκευή ενός προτύπου συνθετικού νερού ύπερκορου στα αντίστοιχα άλατα, στο όποιο προστίθενται ώρισμένες δόσεις αντικαθαλατωτικών και μετά από ώρισμένο χρόνο θέρμανσης προσδιορίζεται ή περιεκτικότητα του νερού σε Ca⁺⁺ ή Ba⁺⁺. Καλύτερο αντικαθαλατωτικό είναι φυσικά εκείνο, που δίνει ΔCa⁺⁺=0 και ταυτόχρονα ισχύει ή σχέση (Δόση X Τιμή) —> minimum.

Ένα αντικαθαλατωτικό εκλεγμένο κατ' αυτό τόν τρόπο δέν είναι κατ' ανάγκη και τό καλύτερο για την αντιμετώπιση ενός πραγματικού προβλήματος. Κι αυτό γιατί δέν είναι άκριβώς γνωστή ή δράση του κάτω από πραγματικές συνθήκες. Η μέθοδος έλέγχου της NACE είναι στατική και γίνεται μέσα σε γυάλινα ποτήρια. Αντίθετα στην πράξη επικρατούν δυναμικές συνθήκες κι όπως φαίνεται στην παράγραφο 6.1. ή παρουσία του μεταλλικού τοιχώματος επιτείνει κατά τη ροή του νερού τό σχηματισμό καθαλατώσεων.

Πρέπει γι' αυτό να δοκιμάζεται τό υλικό στην πράξη ή τό Έργαστήριο με πραγματικό νερό και υπό δυναμικές συνθήκες, δηλαδή συνθήκες ροής. Μιά τέτοια μέθοδος προτείνεται στη θέση βιβλιογραφίας³³.

Η βιομηχανική δοκιμή δέν μπορεί ποτέ να είναι άναπαράγωγμη γιατί έπεμβαίνουν πολλές άπρόβλεπτες παράμετροι. Έξ άλλου δέν είναι όρθολογικό να μετατρέπεται μία έγκατάσταση σε πειραματική, για να έλεγχο διάφορα αντικαθαλατωτικά.

Γι αυτό τό σωστότερο είναι να ύπαρξη μία εργαστηριακή μέθοδος και με όσο τό δυνατό πραγματικότερες συνθήκες να έλεγχο συγκριτικά τά ύποψήφια αντικαθαλατωτικά και να έντοπίζεται τό άριστο μεταξύ τους.

Στη βιβλιογραφία αναφέρονται διάφορες τέτοιες διατάξεις.

Στην θέση (29) δίνεται π.χ. διάταξη για τόν έλεγχο αντικαθαλατωτικών σε ψυκτικά συστήματα μοναδικής διάδου, ενώ στη θέση (30) άλλη διάταξη για ψυκτικά κυκλώματα άνακυκλοφορίας και στη θέση (31) για εξατμιστήρες θαλασσινού νερού.

Όλες αυτές οι διατάξεις είναι στην ουσία εργαστηριακού ένναλλάκτες θερμότητας, που επιτρέπουν και τόν προσδιορισμό της ύψης των αποθέσεων. Είναι φανερό ότι για πολλές έφαρμογές τό πρόβλημα των καθαλατώσεων θεωρείται

λυμένο, αν αυτές δεν έχουν την ικανότητα να κολλούν στις μεταλλικές επιφάνειες. Σε τέτοιες περιπτώσεις λοιπόν το πρόβλημα δεν είναι να εμποδισθώ ή σχηματισμός των καταλάτσεων αλλά να μεταβληθώ ή ύφής τους, πράγμα που γίνεται φθηνότερα κι ευκολότερα.

8. Συμπεράσματα

Οι αποθέσεις του βιομηχανικού νερού συνεπάγονται ενεργειακή υποβάθμιση του γενικού συστήματος υγρό - στερεό - αέριο και γι' αυτό είναι θερμοδυναμικά αναπόφευκτες.

Υπάρχουν τρόποι που απομακρύνουν το σύστημα από τη θερμοδυναμική ισορροπία. Ό φθηνότερος είναι η προσθήκη οξέος στην περίπτωση του CaCO_3 . Έπειδή οι συνθήκες του βιομηχανικού νερού μιιάς εγκατάστασης ποικίλλουν από σημείο σε σημείο και από στιγμή σε στιγμή, ποικίλλει μ' αυτές και η θέση της θερμοδυναμικής ισορροπίας.

Έτσι δεν μπορεί κανείς πρακτικά να απομακρύνει το σύστημα από την ισορροπία για όλο το φάσμα των συνθηκών, χωρίς άλλες σοβαρές συνέπειες, όπως π.χ. διάβρωση από υπερβολική χρήση οξέος. Γι' αυτό η χρήση του οξέος είναι σκόπιμη μόνο για να μειώνη τον βαθμό υπερκορεσμού του CaCO_3 στο σύστημα, αν και στην πράξη είναι άσυμπαθής εξ αιτίας της δυσκολίας χειρισμού των οξέων.

Ο κύριος τρόπος έλέγχου των αποθέσεων είναι ο έπηρεασμός της κινητικής τους και μάλιστα η επιβράδυνση των αντιδράσεων σχηματισμού τους. Στά λεπτά άδρομερή συστήματα αυτό γίνεται με τα διασπартικά, δηλαδή ενώσεις που ροφούνται από τα τεμαχίδια και κάνουν ανενεργές τις συγκρούσεις τους, ή αυξάνουν τα ηλεκτρικά φορτία τους. Στά συστήματα, που οι συγκεντρώσεις ιόντων ξεπερνούν τα γινόμενα διαλυτότητας των αντίστοιχων αλάτων, γίνεται με τα αντικαθαλατωτικά, που επιβραδύνουν το στάδιο επαγωγής, δηλαδή το στάδιο σχηματισμού των πυρήνων κρυστάλλωσης.

Η εκλογή του κατάλληλου διασπартικού ή αντικαθαλατωτικού εξαρτάται από τις συνθήκες του συστήματος. Για τον προσδιορισμό όμως της ελάχιστης ενεργής δόσης χρειάζεται εργαστηριακή δοκιμή.

Τέλος, υπάρχουν και περιπτώσεις που η δημιουργία ελεγχόμενων αποθέσεων είναι επιθυμητή, γιατί χρησιμεύουν σαν προστατευτικά στρώματα έναντι των διαβρώσεων (π.χ. Fe_3O_4 ή CaCO_3 - σκουριά).

The problem of the industrial water deposits (scale or not). Review, Determination and Remedy of the problem.

The industrial water deposits involve an energetic degradation of the general system liquid - solid - gas and therefore are thermodynamically unavoidable.

There are ways to shift the system away from the thermodynamic equilibrium. One of the cheapest ways is the addition of acid for the CaCO_3 case.

Since the conditions of the industrial water in an installation differ from point to point and from moment to moment, differs with them also the position of the thermodynamic equilibrium.

In this case it is impossible to remove the system away from the thermodynamic equilibrium without other serious consequences, as for example corrosion from an excessive use of acid. The use of acid is therefore expedient only for the decrease of the CaCO_3 oversaturation degree, although it is not sympathetic in the praxis, because of the involved handling difficulties.

The main way to control waterborn deposits is to influence their kinetics, making the reaction rates slower. For the fine dispersions it is done by dispersants, i.e. compounds, which are adsorbed by the dispersed particles and increase in this way their electrical loads. In the systems with ion concentra-

tions greater than the solubility products of the corresponding salts antiscaling agents are used, which retard the induction period, i.e. the stage of the crystal nuclei formation.

The choice of the proper dispersant or antiscaling agent depends on the system conditions. However for the determination of the minimum efficient dosage a laboratory trial is needed.

There are finally cases where a controlled scale formation is wished, because it serves as a protective layer against corrosion (i.e. Fe_3O_4 or CaCO_3 -rust).

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- H.E. Hömig, «Physikochemische Grundlagen der Speisewasserchemie», Vulkan-Verlag Dr. W. Classen, Essen, 1963.
- J.V. Phelan, L.R. Gelosa, «How to control Boiler Iron Deposits», Chemical Engineering, March 1975, 174-178.
- W. Stumm, J.J. Morgan, «Aquatic Chemistry. An Introduction emphasizing Chemical Equilibrium in Natural Waters», Wiley Interscience, 1970.
- A. Packer, «The precipitation of sparingly soluble Alkaline - earth Metal and Lead Salts: Nucleation and Growth Orders during the Induction Period», Journal of Amer. Chem. Soc. (1968), 859-862.
- G. Smircz, «Überlegungen zu einigen neueren Untersuchungen über Korrosion und Schutzschichtbildung», Veröffentlichungen der Abteilung und des Lehrstuhls für Wasserchemie der Univ. Karlsruhe, Heft 4 (1969) 296-328.
- R.D. Athey, «Polymeric Organic Dispersants for pigments Colloid science and practice», Tappi, Sept. 1975, 66-71.
- R.D. Athey, «Polymeric Organic Dispersants: Useful Structures and their Evaluations», Tappi, Oct. 1975, 55-61.
- D. Hammer, H. Sontheimer, «Zur Wirksamkeit der Polyphosphate bei der Steinverhütung», Wasser - Abwasser, 38, Sept. 1969, 1057-1063.
- Gmelin, Τόμος 16, P[C] σελ. 239-248
Τόμος 16, P[C] σελ. 287-293
Τόμος 21, Na Erg. σελ. 1665-1666
- J.L. Bischoff, «Kinetic of Calcite Nucleation: Magnesium Ion Inhibition and Ionic Strength Catalysis», Journal of Geophysical Research, 73, May 1968, 3315 - 3322.
- F.V. Williams, R.A. Ruehrwein, «Effect of Polyelectrolytes on the Precipitation of Calcium Carbonate». Jour. of the Amer. Chem. Soc., Sept. 1957, 4898-4900.
- W.Schäfer, «Untersuchungen zur Entsäuerung durch Belüftung» Vom Wasser (Jahrbuch) 34 (1967, erchiesen 1968), 443-458.
- M.A. McChanaham, K.H. Mancy, «Effect of pH on Quality of Calcium Carbonate Film Deposited from moderately Hard and Hard Water». Journal of AWWA, Jan. 1974, 49-53.
- A. Μεγαλόπουλος, «Εκλογή του κατάλληλου πύργου ψύξεως στα διάφορα μέρη της Ελλάδος», Τεχνικά Χρονικά, Νοεμβρ. 1969, 743-757.
- E.J. Levi, «New Developments in Basics of Cooling-Water Treatment», Chemical Engineering, June 10, 88 - 92.
- R.M. Silverstein, S.D. Curtis, «Controlling contaminants in Cooling Water», Chemical Engineering, Aug. 9, 1971, 84-94.
- J.W. Hayes, «Filtering gives better Cooling Water», Hydro-carbon Processing, May 1967, vol. 46, 195-200.
- A.G. Walton, W.J. Bodin, H. Furedi, A. Schwartz, «Nucleation of calcium phosphate from solution», Canadian Journal of Chemistry, 45 (1967), 2695-2701.
- S.T. Powell, «Water conditioning for industry», McGraw-Hill, 1954.

20. J.R. Metcaff, B.C. Moore, «Chelate boiler Water treatment for more efficient heat transfer and boiler blow-down rates». Tappi, 58, July 1975, 108-111.
21. A.E. Austin, J.F. Miller, N.A. Richard, J.F. Kircher, «Precipitation of Calcium Sulfate from sea water at high temperatures», Desalination, 16 (1975) 334-344.
22. A.E. Austin, J.F. Miller, D.A. Vaughan, J.F. Kircher, «Chemical Additives for calcium sulfate scale control», Desalination 16 (1975), 345-357.
23. E.I. Schaheen, S.N.S. Dixit, «Scale Reduction in Saline Water Conversion», Desalination 13 (1973), 187-206.
24. W. Stumm and C.R. O'Melia, «Stoichiometry of Coagulation», Journal of Amer. Water Works Assoc., May (1968), 514-537.
25. Π. Χριστοδούλου, «Θερμικών ισοζύγιον συμπυκνώσεως», Τριμηνιαίον Δελτίον Έλληνικής Βιομηχανίας Ζαχάρεως, Β' Τρίμηνον 1972, άρ. 9.
26. J.E. Crawford, E.P. Crematy, A.E. Alexander, «The Effect of Natural and Synthetic Polyelectrolytes on the crystallization of Calcium Oxalate», Australian Journal of Chemistry, 21 (1968) 1067-1072.
27. K. Winnacker, L. Küchler, «Chemische Technologie», Band 4: Organische Technologie II, 939-955, Carl Hanser Verlag, München 1960.
28. National Association of Corrosion Engineers (NACE) Standards. TM-03-74 «Laboratory Screening Tests to Determine the Ability of Scale Inhibitors to Prevent the Precipitation of Calcium Sulfate and Calcium Carbonate from Solution».
29. E.A. Savinelli, C.C. Dinkel, «Laboratory and field evaluation of scale inhibitors», Materials Protection.
30. A.J. Freedman, W.J. Ryzner, J.D. Knap, «Design of Equipment and Operation of Laboratory Tests for Heat Transfer Surface Inhibition in Cooling Water», Materials Protection, October 1962.
31. M.N. Elliot, T.D. Hodson, A. Harris, «Additives for Alkaline Scale Control at Temperatures above 93°C», Desalination, 14 (1974), 43-45.
32. J.V. Phelan, S.B. Mandel, «Cutting Condensate Corrosion with catalyzed Hydrazine», Chemical Engineering, Sept. 30, 1974, 148-150.
33. A.E. Beasley, Ike McKinney, «Prevention of Calcium carbonate Scale Deposition in Mill Water Systems», Mining Engineering, March (1973), 32-37.
34. P. Sennett, J.P. Olivier, «Colloidal Dispersions. Electrokinetic Effects and the concept of Zeta Potential», Industrial and Engineering Chemistry, 57, Aug. (1965), 33-50.
35. Θ. Σκουλικίδη, «Φυσικοχημεία I₂, Φυσικά Συστήματα (Διαλύματα, Κolloειδη, Άδρομερη)», Άθήναι, 1964.
36. Α. Μεγαλόπουλος, «Καταπολέμηση των μικροοργανισμών. Ένα από τα βασικότερα προβλήματα της Τεχνολογίας του νερού». Υπό δημοσίευση στα Χημικά Χρονικά (Γενική Έκδοση), 1976.

ΔΙΟΞΕΙΔΙΟ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΚΑΙ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ

Θ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

Πολύς θόρυβος γίνεται σήμερα σ' όλον τόν κόσμο για τή ρύπανση τής ατμόσφαιρας καί γενικότερα του περιβάλλοντος. Γράφονται πολλά καί πολλές απόψεις - όχι σπάνια ἀλληλοσυγκρουόμενες - διατυπώνονται καί διάφορα μέτρα προτείνονται για τήν προστασία του περιβάλλοντος.

Στήν Ἑλλάδα, τόν τελευταίον καιρό, μᾶς ἀπασχόλησε - καί μᾶς ἀποσχολεῖ - ἡ ρύπανση τής ατμόσφαιρας καί ειδικότερα ἡ προερχόμενη ἀπό τό διοξειδίου του θείου.

Ἐπειδή γράφτηκαν καί εἰπώθησαν πολλά μέ κίνδυνο ἐνδεχομένως «ἀποπροσανατολισμοῦ» τῆς Κοινῆς Γνώμης, θά θέλαμε νά σχολιάσουμε ἐδῶ τό θέμα αὐτό μέ σκοπό τήν καλύτερη ἐνημέρωση τῶν ἀναγνωστῶν μας.

Τό διοξειδίου του θείου σχηματίζεται κατά τήν καύση τῶν ὑγρῶν καυσίμων (διαφόρων πετρελαιοειδῶν, ὅπως τό πετρέλαιο ντῆζελ ἢ μαζούτ) ὅποτε τό θεῖο πού περιέχεται σ' αὐτά ὑπό μορφή διαφόρων ὀργανικῶν ἐνώσεων, μετατρέπεται σέ ἀέριο διοξειδίου του θείου ($S+O_2 \rightarrow SO_2$), πού ἀποβάλλεται στήν ατμόσφαιρα μαζί μέ τά καυσαέρια.

Τά καυσαέρια δέν εἶναι ὁ μόνος παράγοντας ρυπάνσεως τῆς ατμόσφαιρας, οὔτε καί τό διοξειδίου του θείου τό μοναδικό ἐπιβλαβές συστατικό τῶν καυσαερίων· ἄκαυστοι ὑδρογονάνθρακες, μονοξειδίου του ἀνθρακος, ὀξειδία του ἀζώτου, πτητικές ἐνώσεις του μολύβδου εἶναι συνήθη συστατικά τῶν καυσαερίων πού συμβάλλουν στή μόλυνση τῆς ατμόσφαιρας μέ ἐξ ἴσου δυσάρεστα ἀποτελέσματα για τόν ἄνθρωπο καί τή φύση.

Αὐτό τό τονίζουμε εὐθύς ἐξ ἀρχῆς χωρίς καμιά πρόθεση νά μειώσουμε τή σημασία του θέματος, ἀλλά για νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ μέρος ἐνός γενικότερου προβλήματος, τῆς ρυπάνσεως, πού ὅπως θά δοῦμε στή συνέχεια, θά ἦταν σκοπιμότερο νά μήν ἀντιμετωπίζεται «αὐτοτελῶς», ἀλλά μέσα σ' ἕνα εὐρύτερο πλαίσιο τῆς βιομηχανικῆς καί τῆς γενικότερης ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς τῆς χώρας.

Ἄς μήν ξεχνᾶμε ὅτι ἡ ρύπανση εἶναι «παιδί» τῆς βιομηχανικῆς ἐποχῆς καί «ἀνδρώθηκε» μαζί μέ τή βιομηχανική ἀνάπτυξη.

Ἄς ἐξετάσουμε ὅμως λεπτομερέστερα τό θέμα του διοξειδίου του θείου στά καυσαέρια:

Τό «ἄργο» πετρέλαιο, καί ὅλα τά ὑγρά καύσιμα πού προέρχονται ἀπό τήν ἀπόσταξή του, περιέχουν ὀρισμένη ποσότητα θείου - μικρότερη ἢ μεγαλύτερη ἀνάλογα μέ τήν προέλευση του ἄργου πετρελαίου καί τό λαμβανόμενο «κλάσμα» τῆς ἀποστάξεως. Ἀπό τήν καύση ὀρισμένης ποσότητος θείου δημιουργεῖται διπλάσια ποσότης διοξειδίου του θείου πού διαχέεται στήν ατμόσφαιρα.

Γιά νά ἀποκτήσουμε μιά ἀκριβέστερη εἰκόνα δίνουμε στόν παρακάτω πίνακα τήν κατά προσέγγιση ἐτήσια κατανάλωση τῶν κυριωτέρων ὑγρῶν καυσίμων (βενζίνες, πετρέλαιο ντῆζελ καί μαζούτ):

ΠΡΟΪΟΝ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	%S	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	
			S	SO ₂
Βενζίνες	500.000	0.2	1000	2000
Ντῆζελ	500.000	1.0	5000	10000
Μαζούτ 1500"	100.000	3.0	3000	6000
Μαζούτ 3500"	600.000	3.0	18000	36000
			Σύνολο	54000

Ἀπό τόν παραπάνω πίνακα προκύπτει ὅτι ἡ ρύπανση τῆς ατμόσφαιρας ἀπό τό διοξειδίου του θείου ὀφείλεται πρακτικῶς στά βαρύτερα καύσιμα - πετρέλαιο ντῆζελ καί μαζούτ - μέ τήν ἠϋξημένη περιεκτικότητα σέ θειάφι, ἐνώ ἡ «συμβολή» τῆς βενζίνης στή συγκεκριμένη αὐτή μορφή ρυπάνσεως εἶναι ἀμελητέα. Ἄς μή δημιουργηθῇ πάντως ἡ ἐντύπωση ὅτι ἡ καύση τῆς βενζίνης δημιουργεῖ «ἀθῶα» καυσαέρια: ἀντίθετα οἱ πτητικές ἐνώσεις του μολύβδου εἶναι ἀποκλειστικό προνόμιο τῶν καυσαερίων τῶν βενζινομηχανῶν, οἱ ὁποῖες, ἐπίσης, συμβάλλουν κατά σημαντικό ποσοστό στή μόλυνση μέ τά ἐπιβλαβή ὀξειδία του ἀζώτου.

Ἄλλ' ἄς δοῦμε πῶς θά μπορούσαμε νά περιορίσουμε τή μόλυνση πού προέρχεται ἀπό τό SO₂. Οἱ δύο, θεωρητικῶς ἰδεώδεις, λύσεις θά ἦταν:

1) πλήρης απαγόρευση της χρησιμοποίησης των υγρών καυσίμων που περιέχουν θειάφι,

2) πλήρης «άποθείωση» (δηλ. απομάκρυνση του περιεχομένου θείου) των υγρών καυσίμων που κυκλοφορούν στην αγορά.

Είναι φανερό ότι ενώ η δεύτερη λύση είναι οικονομικώς ανέφικτη, η πρώτη θυμίζει τη συνταγή «πονάει κεφάλι, κόβει κεφάλι!».

Από την άλλη μεριά πάλι, «λύσεις» ή «μέτρα» σάν αυτά που είδαμε να λαμβάνονται ή να προτείνονται τον τελευταίο καιρό, δέν νομίζουμε ότι «ήχοϋν» σοβαρά – και λυπούμεθα πολύ που είμαστε αναγκασμένοι να τό ποϋμε:

Όταν η έτήσια κατανάλωση του πετρελαίου ντίζελ σ' όλη την περιφέρεια Αθηνών-Πειραιώς πλησιάζει τό μισό εκατομμύριο τόννους δίνοντας στην ατμόσφαιρα κάθε χρόνο 10000 τόννους περίπου διοξειδίου του θείου, ή καθιέρωση ενός «ειδικού» έλαφρου πετρελαίου ντίζελ, μέ περιεκτικότητα σέ θείο 0.5% αντί 1%, γιά τήν κίνηση των αστικών λεωφορείων – των οποίων ή κατανάλωση αντιπροσωπεύει τό 1/10 περίπου τής συνολικής κατανάλωσης σέ ντίζελ – έχει σάν αποτέλεσμα τή μείωση του συνολικού παραγομένου διοξειδίου του θείου μόλις κατά 5%. Αλλά και αυτή ή μικρή μείωση πόσο κοστίζει; πόσο είναι τό ηύξημένο κόστος παραγωγής του έλαφρου αυτού πετρελαίου; ποιά είναι ή επίδραση στή λειτουργία του κινητήρα ντίζελ από τή χρησιμοποίηση σημαντικά έλαφρότερου προϊόντος; Μήπως θά ήταν πιό αποτελεσματική ή μεγαλύτερη φροντίδα γιά καλύτερη συντήρηση των κινητήρων των λεωφορείων (και των φορτηγών); Θά είχαμε έτσι, αναμφισβήτητα, όμαλότερη καύση, μέ αποτέλεσμα περισσότερη ώφέλιμη ίπποδύναμη και λιγότερο βλαβερά καυσαέρια.

Τό ίδιο σκεπτικούς μās αφήνει ή εϊδηση ότι γιά τήν προστασία των μνημείων τής Ακροπόλεως πρόκειται να απαγορευθί, σέ άκτίνα 600 μέτρων ή χρησιμοποίηση μαζούτ και να αντικατασταθί τοϋτο μέ πετρέλαιο ντίζελ. Υπολογίσαμε άραγε, προηγουμένως, τί ποσότητα μαζούτ καταναλίσκεται στην περιοχή που βρίσκεται μέσα σ' αυτή τήν άκτίνα; Τί ξέρουμε γιά τήν κατεύθυνση του άνέμου και των ρευμάτων που μπορούν να μεταφέρουν προς τήν Ακρόπολη καυσαέρια που δημιουργούνται σέ άποσταση μεγαλύτερη των 600 μέτρων;

Λοιπόν, τί κάνουμε; θά ρωτήσει κανείς! Θά αφήσουμε να μολυνθί τό περιβάλλον; Όχι θέβαια.

Αλλά τό πρόβλημα – όπως αναφέραμε και στην αρχή – είναι σύνθετο κι έτσι, νομίζουμε, θά πρέπει να αντιμετώπιζεται: Η παραγωγή και ή διάθεση πετρελαίου ντίζελ και – ιδίως – μαζούτ χωρίς πρακτικώς θειάφι είναι άνεδαφική ή πλήρης αντικατάσταση των πετρελαιοειδών αυτών από άλλες πηγές ένεργείας δέν φαίνεται πραγματοποιήσιμη γιά τό κοντινό μέλλον.

Παρά ταϋτα, πιστεύουμε ότι μπορούμε να περιορίσουμε σημαντικά τήν έκταση τής ρυπάνσεως χωρίς να ανακόψουμε τή βιομηχανική ανάπτυξη. Τό άρθρο τοϋτο που δέν έχει αξιώσεις μελέτης, έχει σκοπό να προκαλέσει κεντρίσματα και έρεθισμούς θέτοντας έρωτήματα και εκφράζοντας όρισμένες

σκέψεις και να υποβάλει όρισμένες ιδέες, που θά μπορούσαν να αποτελέσουν χρήσιμα στοιχεία, γιά τήν έκπόνηση μιάς σοβαρής μελέτης.

Στήν περιοχή Αθηνών-Πειραιώς υπάρχουν βιομηχανίες που καταναλίσκουν σημαντικές ποσότητες βαρέος μαζούτ 3500" (πάνω από 250.000 τόννους τό χρόνο). Φυσικά, γιά να είναι βιώσιμες οι βιομηχανίες αυτές δέν είναι δυνατόνα μετατρέψουν τό μαζούτ σέ ντίζελ. Θά μπορούσε όμως να έκπονηθί ένα πρόγραμμα μεταφοράς των βιομηχανιών αυτών ή όρισμένων από αυτές, μέσα σέ λογικά χρονικά περιθώρια, σέ πιό απομακρυσμένες περιοχές που ή έπιλογή τους θά γινόταν μέ τρόπο ώστε να ίκανοποιούνται κατά τό δυνατόν όλες οι απαιτήσεις μας: έλάττωση τής ρυπάνσεως τής ατμόσφαιρας και του περιβάλλοντος γενικά, διατήρηση τής ανταγωνιστικότητας των βιομηχανιών, κλπ.

Πολλές πολυκατοικίες, κλινικές, νοσοκομεία και μικροβιοτεχνίες χρησιμοποιούν σημαντικές ποσότητες έλαφρου μαζούτ 1500 (περίπου 100 000 τόννους τό χρόνο) που ή καύση του διοχετεύει στην ατμόσφαιρα περίπου 6000 τόννους διοξειδίου του θείου. Έξ άλλου τό πετρέλαιο ντίζελ που καταναλίσκεται στην κεντρική θέρμανση είναι τής τάξεως των 300000 τόννων τόν χρόνο, έχουμε συνεπώς σχηματισμό 6000 τόννων SO₂ τόν χρόνο.

Τό να υποχρεωθούν, όσοι χρησιμοποιούν σήμερα μαζούτ γιά κεντρική θέρμανση, να «γυρίσουν» στό ντίζελ, σημαίνει σημαντική επιβάρυνση του βαλάντιου τους. Αν μάλιστα ό «έξαναγκασμός» αυτός επιτευχθί μέ αύξηση τιμής του έλαφρου μαζούτ του προοριζόμενου γιά κεντρική θέρμανση, ώστε ή διαφορά από τήν τιμή του ντίζελ να έκμηδενισθί, τότε δημιουργούνται ίσως και κίνητρα γιά νοθείες. Μήπως θά ήταν σκόπιμη ή παραγωγή και ή διάθεση ενός ενδιάμεσου προϊόντος – ενός βαρέος ντίζελ, μέ ιξώδες π.χ. 200", που θά είχε περιεκτικότητα σέ θειάφι π.χ. 1.2-1.3%; Τό πετρέλαιο αυτό θά μπορούσε να αποτελέσει τό «γενικής χρήσεως» καύσιμο γιά κεντρική θέρμανση. Ταυτόχρονα θά έπιτυχανόταν και κάποια αξιόλογη έλάττωση του συνολικού διοξειδίου του θείου. Τό μέτρο αυτό θά μπορούσε να συνδυασθί και μέ τήν υιοθέτηση ενός πετρελαίου ντίζελ – γιά φορτηγά και λεωφορεία και γενικώς γιά μηχανές ντίζελ – μέ κάπως μειωμένη περιεκτικότητα σέ θειάφι, π.χ. 0.7 ή 0.8%, έτσι ώστε και νέα αξιόλογη μείωση του παραγομένου SO₂ να έπιτευχθί αλλά και να μην αύξηθί σημαντικά τό κόστος παραγωγής του πετρελαίου αυτού. Μέ τόν τρόπο αυτό δέν θά είχε, πρακτικώς, καμιά δικαιολογία ή ταυτόχρονη ύπαρξη και του «ειδικού» έλαφρου ντίζελ γιά τά αστικά λεωφορεία. Όπως δέν θά χρειαζόταν, ίσως, πλέον ούτε τό μαζούτ 1500", ενώ τό 3500" θά παρέμενε γιά τίς βιομηχανίες μέ σημαντική κατανάλωση.

Υπάρχουν όμως, νομίζουμε, κι άλλες δυνατότητες: Πόση άραγε θά ήταν ή μείωση τής ρυπάνσεως (μέ τήν έννοια δηλ. τής μειωμένης περιεκτικότητας των καυσαερίων σέ επιβλαβή συστατικά) – αλλά και τής κατανάλωσης – μέ μιά συστηματικότερη προληπτική συντήρηση των κινητήρων των αυτοκινήτων εν γένει και των καυστήρων των πολυκατοικιών;

Πόση θά ήταν ή μείωση τής καταναλώσεως πετρελαίου θερμάνσεως στίς πολυκατοικίες - άρα καί ό περιορισμός τής ρυπάνσεως - από μιά καλύτερη μελέτη τής έγκαταστάσεως τής κεντρικής θερμάνσεως καί τής μόνωσης τής πολυκατοικίας; Νομίζουμε ότι άρκετή σπατάλη γίνεται έξ αιτίας αύτων τελευταίως στήν Φιλανδία κατασκευάστηκε κατοικία μέ μόνωση τέτοια, ώστε, πρακτικώς, οί έσωτερικοί χώροι νά μή χρειάζονται θέρμανση.

Ο θερμοηλεκτρικός σταθμός ΔΕΗ του Κερασινίου καταναλίσκει πάνω από 200000 τόννους μαζούτ 3500" τόν χρόνο. Ίσως θά ήταν δυνατή ή λήψη όρισμένων μέτρων καί στήν περίπτωση αύτή γιά τήν περιστολή τής ρυπάνσεως. Η χρησιμοποίηση ήλεκτροκινήτων λεωφορείων (τρόλλεϋ) σέ μεγαλύτερο ποσοστό θά μπορούσε νά συμβάλει στόν περιορισμό των καυσαερίων. Καλύτερες καί πιό έξυπηρετικές άστικές συγκοινωνίες θά έδιναν άκόμη εύνοϊκότερα άποτελέσματα γιατί θά μπορούσαν νά «δελεάσουν»

πολλούς «Γιωταχήδες» ώστε νά μή χρησιμοποιούν τό δικό τους αυτοκίνητο στό κέντρο τής Αθήνας. Επίσης ή καθιέρωση κάποιου συνεχούς ώραρίου στά καταστήματα θά περιορίζε τήν κατανάλωση καυσίμων - άρα καί τήν αντίστοιχη ρύπανση - γιά πολλά αυτοκίνητα.

Οί παραπάνω ιδέες δέν έξαντλούν, βεβαίως, τό θέμα, περιέχουν όμως νύξεις γιά τό πώς θά έπρεπε νά αντιμετωπισθί τό πρόβλημα τής ρυπάνσεως. Πολλοί παράγοντες πρέπει νά ληφθούν ύπ' όψη, γιατί, όπως είπαμε καί στήν αρχή, τό θέμα δέν είναι άπλό. Δέν είναι όμως άλυτο· άρκεί νά αντιμετωπισθί μέ προσοχή καί νά μελετηθεί άφου ληφθούν ύπ' όψη όλοι οί παράγοντες καί όλα τά στοιχεία πού συνθέτουν τό πρόβλημα. Συχνά, ή καλύτερη λύση ενός προβλήματος είναι εκείνη πού «έξισορροπει» κατά τόν καλύτερο δυνατό τρόπο όλες τίσ απαιτήσεις γιά τήν εύημερία των ανθρώπων.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΕΑΧ

Άπό 1ης Ιανουαρίου 1977, αύξάνονται αί έφ' άπαξ εισφοραί ήσφαλισμένων ως άκολουθως:

Δι' ύπαγωγήν εις τήν ασφάλισιν από 400 δρχ. εις 1.600 δρχ.

Δι' άναγνώρισιν γάμου από 600 δρχ. εις 2.400 &

Δι' άναγνώρισιν τέκνων από 200 δρχ. δι' έκαστον τέκνον εις 800 δρχ.

Αύξάνεται επίσης τό ποσοστόν των άτομικών ασφαλιστικών εισφορών ήσφαλισμένων έλευθέρων επαγγελματιών καί Δημοσίων Υπαλλήλων από 5% εις 7%.

Τέλος τά ποσοστά εισφορών ήσφαλισμένου καί εργοδότη, διά τούς παρέχοντας εξηρημένην εργασίαν ήσφαλισμένους, αύξάνονται από 3% καί 3% αντίστοιχως εις 4% καί 4% αντίστοιχως.

Δεδομένου ότι πάσα καθυστερουμένη εισφορά

έξοφλείται μέ τήν ισχύουσαν τοιαύτην κατά τήν ήμέραν τής καταβολής, παρακαλούνται οί καθυστερούντες τήν άπόδοσιν εισφορών, όπως πρός άποφυγήν επί πλέον επιβαρύνσεως των, προέλθουν εις τήν έξόφλησιν των πρός τό Ταμείον όφειλών των μέχρι 31/12/1976.-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Πρακαλούνται οί συνάδελφοι πού δέν έχουν άποστείλει τό άπογραφικό τους δελτίο, νά τό ταχυδρομήσουν τό συντομότερο, διότι μέσα στούς προσεχείς δύο μήνες όλα τά στοιχεία θά δοθούν στό Έκδοτικό Γραφείο γιά τήν έκδοση του Μητρώου.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

Κυριακή 1 Φεβρουαρίου 1976

ΕΙΡΗΝΗ ΔΗΛΑΡΗ (Καθηγ. Πανεπ. Αθηνών - Πρόεδρος Ε.Ε.Χ.): Σάν Πρόεδρος τής Ένωσης Έλληνων Χημικών καί εκ μέρους τού Διοικητικού Συμβουλίου σάς χαιρετίζω καί κηρύσσω τήν έναρξη τής 1ης Γενικής Συνέλευσης μέσα στό 1976.

Πρώτο θέμα σύμφωνα μέ τό καταστατικό μας έχουμε τήν επικύρωση τών πρακτικών τής προηγούμενης Συνέλευσης. Τά πρακτικά είναι γραμμένα λεπτομερώς στό τεύχος 8-9 τών «ΧΗΜΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ» 1975 πού όλοι έχετε πάρει καί νομίζω, ότι αυτό θά ήταν αρκετό. Δηλαδή προτείνω νά μή αναγνωσθούν τά πρακτικά, γιά νά κερδίσουμε χρόνο καί έρωτώ τή Συνέλευση, εάν αποδέχεται τήν πρότασή μου καί εάν ναι εάν έγκρίνει τά πρακτικά.

(Ζωηρά καί παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Ή Συνέλευση έγκρίνει τά πρακτικά τής προηγούμενης Γενικής Συνέλευσης.

Δεύτερο θέμα έχουμε τήν εκλογή τού Προέδρου τής Γενικής Συνέλευσης. Τό Διοικητικό Συμβούλιο, αφού μελέτησε τό θέμα, μέ βάση τό καταστατικό μας καί τίς διαδικασίες του, έχει τήν τιμή νά προτείνει Πρόεδρο τής Γενικής Συνέλευσης τόν συνάδελφο κ. Όρέστη Άγγελίδη (ζωηρά καί παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Έγκρίνεται Πρόεδρος τής Γενικής Συνελεύσεως ό κ. Όρέστη Άγγελίδης (παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Πριν αρχίσουμε τή διαδικασία, θά ήθελα νά υπενθυμίσω στους συνάδελφους, ότι είναι ανάγκη νά εκφράζουμε τίς απόψεις μας, ελεύθερα θέβαια αλλά μέ σαφήνεια, μέ καθαρότητα καί μέ συντομία, ώστε νά είναι δυνατόν καί τά πρακτικά νά κρατηθούν μέ μεγάλη τάξη, αλλά καί ή κατατόπιση νά γίνεται πλήρως στό κάθε θέμα.

Ήθελα νά σάς πληροφορήσω, ότι τά πρακτικά θά κρατηθούν έστενογραφημένα καί μέ μαγνητοταινία. Όποιος θέλει νά μιλήσει θά πρέπει νά άνέρχεται εις τό Βήμα, γιά νά είναι θέβαιος, ότι θά καταγραφούν αυτά πού θά πη.

Σας παρακαλούμε νά τό έχετε υπ' όψη σας αυτό.

Προτείνουμε, γιά βοήθεια τού Προέδρου τής Γενικής Συνέλευσης, δύο Γραμματείς:

Πρώτο Γραμματέα προτείνουμε τόν συνάδελφον κ. Μιχ. Τάσση (ζωηρά καί παρατεταμένα χειροκροτήματα) καί δεύτερο Γραμματέα τόν κ. Άπ. Μπατσάκη (ζωηρά καί παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Γιά τίς πιθανές ψηφοφορίες, τό Διοικητικό Συμβούλιο φέτος αποφάσισε νά χρησιμοποιήσει κάρτες (επιδεικνύονται οι κάρτες) γιά τά ταμειακώς έν τάξει μέλη τής Ένωσης Έλληνων Χημικών. Ή κάρτα, πού έχει τό χρώμα πορτοκαλί, όπως βλέπετε, έχει τήν σφραγίδα τής Ε.Ε.Χ. καί τόν αύξοντα αριθμόν τού καταλόγου τών ταμειακώς ένημερωμένων. Είναι πολύ εύκολο μέ τόν τρόπο αυτό νά έλεγχθη εάν ένα μέλος είναι ταμειακώς έν τάξει. Αυτό έγινε πρós εύκολίαν τού Προέδρου τής Συνέλευσης. Παρακαλείται ό συνάδελφος κ. Όρέστης Άγγελίδης ν' αναλάβη τά καθήκοντά του τής προεδρίας τής σημερινής συνέλευσης.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ (Πρόεδρος Συνελεύσεως): Εύχαριστώ τήν Γενική Συνέλευση γιά τήν τιμή πού μου έκαμε, νά προεδρεύσω στή σημερινή Γενική Συνέλευση.

Γιά νά έχουμε ένα αποτέλεσμα στή συγκέντρωση πού έχουμε σήμερα έδω, θά πρέπει, όσοι μιλήσουν, νά μιλήσουν πολύ σύντομα. Θά θάλουμε ένα χρονικό όριο, μέσα στό όποιο θά πρέπει νά εκφράσουν τίς απόψεις τους, γιά νά μήν πελαγοδρομήσουμε, γιατί πρέπει ή

Συνέλευση νά καταλήξη σέ όρισμένα θετικά συμπεράσματα, τά όποια θά δεσμεύουν τό Διοικητικό Συμβούλιο στήν περαιτέρω δραστηριότητά του. Σάν χρονικό όριο γιά τίς όμιλίες αυτές θά θέσουμε 5 λεπτά τό μέγιστο καί τό όποιον μάλιστα είναι πολύ, εάν λογαριάσουμε πόσοι συνάδελφοι θά μιλήσουν.

Ένα άλλο θέμα, τό όποιον πρέπει νά έχετε υπ' όψη σας, είναι, ότι δέν πρέπει νά επανερχόμαστε στό ίδιο θέμα καί πρós παντός πρέπει νά ελαττώσουμε όσο μπορούμε τίς δευτερολογίες.

Πριν αρχίσουμε νά εξετάζουμε τά διάφορα θέματα τής Ήμερησίας Διατάξεως, θά παρακαλέσω τήν Γενική Συνέλευση νά τηρήσουμε ένός λεπτού σιγή γιά τούς συνάδελφους πού απέβισαν κατά τόν τελευταίο χρόνο.

Οι συνάδελφοι αυτοί είναι οι εξής:

Κόλλιας Σωτήριος, Κόλλιας Κωνσταντίνος, Πάσχος Ίωάννης, Κατρίκης Γεώργιος, Κουκής Χαράλαμπος, Κανάκης Άριστοτέλης, Βαρουξάκης Δημήτριος, Οικονόμου Άθανάσιος, Παπαδημητρόπουλος Γεώργιος, Λιβάνιος Άναστάσιος, Χρήστου Παναγιώτης, Καρνής Νικόλαος, Καβασιάδης Κων/νος, Ζαγανιάρης Ίωάννης, Λιάπης Κων/νος, Μεταξάς Παναγιώτης, Βουζέρης Ήλιος, Λευκαδίτης Γεώργιος, Πετρόπουλος Γεώργιος, Μαρνέρης Άνδρέας, Ζαλοκώστας Χρήστος, Φραγκοπανάγος Νικόλαος, Δαρίτσης Δημήτριος, Λάμπρου Άγγελος, Φράγκος Άνδρέας, Σκούντζος Δημήτριος, Κριεκούκης Άλέξανδρος, Δράκος Άνδρέας.

Παρακαλώ νά τηρήσουμε ένός λεπτού σιγή.

(Τηρείται ένός λεπτού σιγή).

Αιώνια τους ή μνήμη.

Θέματα ήμερησίας διατάξεως:

Θέματα ήμερησίας διατάξεως:

1. Έκθεσις Διοικητικού Συμβουλίου επί τών πεπραγμένων του, κατά τήν περίοδον 9-3-1975 έως 1-2-1976.

2. Έκθεσις τής Διοικούσης Έπιτροπής τού περιοδικού «ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ».

3. Οικονομικός άπολογισμός τού έτους 1975 τού Διοικητικού Συμβουλίου τής Ένώσεως καί τής Διοικούσης Έπιτροπής τών «ΧΗΜΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ».

4. Έκθεσις Έξελεγκτικής Έπιτροπής επί τού οικονομικού έτους 1975 τής Ένώσεως καί τού Περιοδικού.

5. Υποβολή πρός έγκριση τού προϋπολογισμού έτους 1976 τής Ένώσεως καί τών «ΧΗΜΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ».

6. Αύξηση τής μηνιαίας συνδρομής τών μελών πρós τήν Ε.Ε.Χ.

7. Έκθεση τής Έπιτροπής διά τήν καθαρίαν τής Ε.Ε.Χ. από τούς συνεργάτας τής δικτατορίας, συμφώνως μέ τήν άπόφασιν τής προηγούμενης Γεν. Συνελεύσεως τής 26-1-75.

8. Συζήτησις επί τών ανωτέρω θεμάτων.

κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, ήθελον νά επιστήσω τήν προσοχήν σας επί τού εξής θέματος: Ή διατύπωση ότι τά 5 λεπτά επαρκούν διά πάν θέμα, νομίζω, ότι δέν έχει τήν πραγματικήν ανταπόκριση. Θά πρέπει οι όμιληταί νά προσπαθούν καί προσπαθούντες θά τό επιτύχουν, νά περιορίσουν τόν χρόνον εις 5 λεπτά. Άλλά τυχόν μικρά υπέρβασις, δι' ολοκλήρωσιν σκέψεων, δέν ήμπορεί παρά νά είναι επιτρεπτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Δημητρίου, νά έχετε ύπ' όψη σας ένα πράγμα. Όφείλουμε νά σεβώμεθα τόν χρόνον των συναδέλφων στην Γενική Συνέλευση. Έδώ ήλθαμε, γιά νά καταλήξουμε σέ κάποιο άποτέλεσμα. Η πείρα από τό παρελθόν λέγει, ότι φθάνουν μερικές Γενικές Συνελεύσεις μέχρι τής 3ης και 4ης και 5ης ώρας τό άπόγευμα και έν τώ μεταξύ φεύγουν αρκετοί συνάδελφοι, οι όποίοι δέν ήμπορούν νά μένουν ακούγοντας τίς μακρηγορίες των συναδέλφων πάνω στην έδρα. Πρέπει κάποτε νά έχουμε μιά πειθαρχία στον έαυτό μας, γιατί ή Δημοκρατία προϋποθέτει και τόν σεβασμό του χρόνου και τή δυνατότητα σέ όλους νά εκφράζουν τή σκέψη τους. Δέν ήμπορούν μερικοί συνάδελφοι νά μακρηγορούν. Έπομένως επί του θέματος των 5 λεπτών επιμένω άπολύτως.

(χειροκροτήματα)

κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, σας όφειλω μίαν άπάντησιν (διαμαρτυρία).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Δημητρίου, σας παρακαλώ. Λέγω τό έξής: Όλοι οι συνάδελφοι θά ήμπορούν νά εκφράσουν τίς άπόψεις τους. Από μένα θά βροϋν βοήθεια και συμπάρσταση. Θά ύποστηρίξω τήν δυνατότητα νά εκφρασθούν. Δέν θά επιτρέψω σέ κανένα νά αποδοκιμάση συνάδελφο, ό όποίος θά εύρίσκειται εις τό Βήμα. Άλλά στό θέμα του χρόνου επιμένω άπολύτως. Πρέπει νά τελειώσουμε σύντομα.

(χειροκροτήματα)

Είμαστε δεσμευμένοι νά συζητήσουμε τά θέματα τά όποια αναφέρει ή ήμερησία διάταξη. Άλλά επειδή παρουσιάθη έκτάκτως τό θέμα τής άπεργίας των Χημικών Δημοσίων Υπαλλήλων, πού άρχίζει από αύριο τό πρωί, έρωτώ τή Γενική Συνέλευση, εάν θέλη, μεταξύ των θεμάτων πού θά συζητηθούν, νά είναι και αυτό τό θέμα.

(παρατεταμένα χειροκροτήματα)

Έπειδή επί του θέματος αυτού, δέν είναι αρκετά τά χειροκροτήματα, αλλά πρέπει νά ύπάρξη σαφής ή γνώμη τής Συνελεύσεως, θά παρακαλούσα όσους συμφωνούν επί τής συζητήσεως, νά ύψώσουν τήν κόκκινη κάρτα τους.

(Υψώθηκαν οι περισσότερες)

Έπειδή δέν είναι δυνατόν νά μετρήσουμε, νά ύψώσουν τίς κάρτες τους όσοι δέν συμφωνούν μέ τήν άποψη αυτή.

(Υψώθηκαν οι λιγότερες).

Έπομένως άποφασίζει ή Γενική Συνέλευση νά συζητηθ ή και τό θέμα τής άπεργίας των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Έρχόμεθα στην εξέταση των θεμάτων. Αρχίζομε από τό πρώτο θέμα τής Ημερησίας Διατάξεως «Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου επί των πεπραγμένων του, κατά τήν περίοδον 9-3-1975 έως -1-2-1976».

Ό Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Θ. Άργυρίου έχει τό λόγο.

Θ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ: (άναγ. τά πεπραγμένα)

Κύριε Πρόεδρε, Άγαπητοί Συνάδελφοι,

Τό Δ.Σ. πού προήλθε από τίς πρώτες ελεύθερες έκλογές μετά τήν επτάχρονη δικτατορία, κατά τήν όποια τόσα έπαθε ή Έλλάδα και ό λαός της αλλά ακόμα και ό κλάδος μας, έρχεται σήμερα μπροστά στό κυρίαρχο σώμα, τήν Γεν. Συνέλευση, γιά νά γνωρίση σ' όλους τούς συναδέλφους και τό σώμα των χημικών τά τής δραστηριότητάς του στό διάστημα πού πέρασε μεταξύ τής 9.3.1975 και σήμερα.

Άπό τήν ήμέρα τής έκλογής του τό Δ.Σ. θεώρησε σάν πρωταρχικό μέλημά του προσπαθειών του και τών ενεργειών του τήν εξέλιξη τής Ένώσεως σφαιρικά, δηλ. προς όλες τίς κατευθύνσεις και τά πεδία. Γιά τήν επίτευξη του σκοπού αυτού πίστεψε και πιστεύει ότι ή επαφή μέ τούς άλλους, είτε σάν μονάδες είτε σάν οργανωμένες ομάδες ή σάν σύνολα, ή ανταλλαγή μ' όλους αυτούς των ιδεών, ή ενημέρωση, ή πληροφόρηση παίζουν σημαντικό ρόλο γιά τήν πιά σωστή δραστηριοποίηση, τήν προστασία των συμφερόντων και γιά τήν επιτυχία των στόχων μας.

Μέ γνώμονα όλα τά πιά πάνω τό Δ.Σ. επεδίωξε τήν επανασύνδεση των άποκομμένων μελών του, πού είχαν πληθύνει κατά τήν επτάχρονη δικτατορία και τήν καλλιέργεια και ανάπτυξη τής επικοινωνίας ανάμεσα τους και μέ τό Δ.Σ. όσο τό δυνατό σέ μεγαλύτερη έκταση. Έτσι θεμελιώθηκαν και καθιερώθηκαν ήμέρες συναντήσεων γιά γενικές συζητήσεις, έγιναν επανειλημμένες συσκέψεις μέ τούς

κλαδικούς συλλόγους αλλά και μέ έμπειρους συναδέλφους σέ διάφορα θέματα, δημιουργήθηκαν παράλληλα ομάδες εργασίας και επιτροπές γιά τή μελέτη βασικών θεμάτων.

Η επικοινωνία του Δ.Σ. έκτός από αυτήν μέ τά μέλη του, επεδίωξε τήν επανασύνδεση των σχέσεων μέ τούς άλλους επιστημονικούς συλλόγους, ενώσεις και επιμελητήρια μέ σκοπό πάντα τή διεύρυνση των σχέσεων τής Ε.Ε.Χ. γιά τήν άπάλυνση των τυχόν ύφισταμένων διαφορών και τήν συμπόρευση μαζί τους στα γενικά θέματα πού άπασχολούν τούς κλάδους και τή χώρα μας. Οι επαφές αυτές μέρα μέ τή μέρα διευρύνονται και τά άποτελέσματα, τώρα πού ό δημοκρατικός άέρας φυσά, δέν θά άργήσουν νά φανούν.

Άναμφίβολα σάν τό πιά εποικοδομητικό μέσο επικοινωνίας είναι τό περιοδικό μας τά «Χημικά Χρονικά», πού πιστεύουμε ότι αντιμετώπιστηκε άκριβώς γι' αυτόν τόν λόγο νά μπορέση νά φέρη όσο γίνεται πιά κοντά τά μέλη τής Ε.Ε.Χ. και νά αύξηση τήν επαφή μέ τίς άλλες οργανώσεις. Τό περιοδικό μας αντιμετώπιστηκε μέ πολλήν αγάπη και σοβαρότητα από τό Δ.Σ. γιάτί άκόμα είναι τό μέσον γιά νά προβληθ ή Ε.Ε.Χ. και τά προβλήματά της.

Στήν κορυφή όμως τής επικοινωνίας αυτής, τής ανταλλαγής των ιδεών, τής πείρας και τήν ανάπτυξη τής ύπευθυνότητας πού κλάδου τήν πού μεγάλη θέση έχει ή Γεν. Συνέλευση όπου γίνεται ή πιά ύπεύθυνη και καθοριστική επικοινωνία του κυρίαρχου αυτού σώματος του κλάδου μέ τά έκτελεστικά όργανα όπως είναι τό Δ.Σ. και ή Δ.Ε. των Χ.Χ. και άλλες επιτροπές.

Η σημερινή μας Γεν. Συνέλευση είναι ή πρώτη σύμφωνα μέ τό καταστατικό μας πού συγκαλείται στις άρχές κάθε χρόνου. Τήν χαιρετίζομε γιάτί είναι ή πρώτη από τότε πού οι χημικοί ξαναπήραν στα χέρια τους τήν διοίκηση του συλλογικού τους όργάνου μετά τή θλιβερή έφταετία.

Τό παρόν Δ.Σ. στον καθιερωμένο αυτόν άπολογισμό του θά έκθέσει μέ κάθε ειλικρίνεια όσα μόδεσε νά επιτύχη, όσα προσπάθησε νά κάνη κι' άκόμα εκεί πού πιθανόν νά μήν κατάφερε και πολλά πράγματα.

Όλοι πιθανόν θά γνωρίζετε ότι τό σημερινό Δ.Σ. είναι έκλεγμένο από τίς έκλογές τής 9.3.1975 στις όποιες γιά πρώτη φορά στα χρονικά τής Ε.Ε.Χ. ψήφισαν 1200 συνάδελφοι και ότι τό ποσοστό πού συγκέντρωσε έφτασε τό 70%. Κι άκόμα δέν θά πρέπει νά διαφεύγη ότι τούτο έκλέχτηκε κάτω από τή σημαία τής άνανεωτικής Κίνησης των Χημικών. Προεκλογικά οι ύποψήφιοι τής άνανεωτικής Κίνησης των Χημικών είχαν επαγγελθ ή ότι θά εφαρμόσουν ένα πρόγραμμα πού άπαρτιζόταν από 11 καθοριστικά σημεία και τά όποια μέ τίς προεκλογικές συγκεντρώσεις στα γραφεία τής Ε.Ε.Χ., τήν κυκλοφορία των διακηρύξεων και άλλων επαφών έγινε εύρύτητα γνωστό στον χημικό κόσμο.

Τό Δ.Σ. πιστό στις προεκλογικές του αυτές επαγγελίες προσπάθησε, προσπαθεί και θά προσπαθήσει στον άλλο χρόνο πού μένει νά φέρη σέ πέρας τό πραγματικά δύσκολο έργο πού ανέλαβε και νά άποδείξη στον χημικό κόσμο ότι ξέρει νά αγωνίζεται γιά τό καλό του κλάδου και ξέρει νά πραγματοποιή τής προεκλογικές του επαγγελίες.

Τό πλαίσιο μέσα στό όποιο κλήθηκε τό παρόν Δ.Σ. νά εργασθ ή δέν πρέπει νά άποκρυθ ή, βαρυνόταν από τήν έφταετή μονοκρατορία τής διορισμένης διοίκησης, ή όποια είχε έπισωρεύσει πλήθος άλυτα προβλήματα πού έπρεπε νά έξουδετερώση και τά όποια ταλάνισαν τό Δ.Σ. επί μακρόν γιά νά βροϋν μιά σωστή και ύπεύθυνη λύση. Τό Δ.Σ. στην προσπάθειά του αυτή γιά νά άπαλλαγ ή από τά δύσκολα προβλήματα πού είχε άφήσει ή έφταετής μονοκρατορική διορισμένη διοίκηση έτεινε τό χέρι σ' όλους τούς συναδέλφους γιά συνεργασία, πού ευτυχώς πολύ λίγοι έμειναν από αυτήν τήν συνεργασία, νοσταλγοί του παλιού όπως είπαμε και πιά πάνω μονοκρατορικού καθεστώτος.

Μέ επικεφαλής τό Δ.Σ. ή Ε.Ε.Χ. ξαναζωνάνεψε, έγινε ξανά ό τόπος πού έρχονται οι χημικοί και κυρίως οι νέοι γιά νά μιλήσουν γιά τά ζητήματά τους, νά ύποδείξουν, νά αγωνιστούν και νά διαδηλώσουν τή θέλησή τους, νά λύ-

σουν τά προβλήματά τους με τήν ενεργό συμπαράστασή τους.

Τά Γραφεία τής Ε.Ε.Χ. δέν είναι πιά τά πεθαμένα γραφεία ενός Δημοσιοϋπαλληλικού Νομικού Προσώπου, όπου ή γραφειοκρατία προσπαθεί νά θάψη τά ζωντανά προβλήματα του κλάδου. Άλλά είναι τόπος δουλειάς, συζήτησης καί δράσης.

Μέ τήν άέναη κίνηση σφυρηλατείται μιά καινούργια γενιά συνδικαλιστών πού σήμερα άλλα καί αύριο θά παίξει καθοριστικό ρόλο καί θά ήμπορη μέ τή θέρμη της νά δώση νέες ιδέες καί νέους τρόπους λύσης στά προβλήματα.

Κί' άκόμα τό πιό σπουδαίο σφυρηλατείται ή ένότητα του κλάδου πάνω στό καφτά προβλήματα των χημικών καί αντιμετωπίζονται γιά πρώτη φορά οί ιδέες πρόσωπο μέ πρόσωπο, καί τό Δ.Σ. βοηθιέται πολύ απ' αυτές τις συζητήσεις γιά νά βρη τό σωστό δρόμο στη λύση των προβλημάτων πού είναι πολλά καί μεγάλα.

Φροντίζει άκόμα τό Δ.Σ. νά βρίσκειτα σέ επαφή άμεσα με τούς φοιτητές, τά Δ.Σ. καί τό Σύλλογο των φοιτητών «Λεύκιππος» καί όσο είναι δυνατόν νά τούς βοηθη καί νά βοηθηθεί από τούς μελλοντικούς αυτούς συναδέλφους πού μέ χαρά μας θά τούς δούμε πλάι μας τά προσεχή δύο-τρία χρόνια νά δυναμώνουν τό μαχητικό μας όπλοστάσιο.

Ή συνεργασία μας μέ τόν Π.Σ.Χ.Β. είναι άρρηκτα συνδεδεμένη καί τό Δ.Σ. κατέβαλε κάθε προσπάθεια γιά τήν πιό στενή συνεργασία. Χαιρετίζουμε τό νέο Δ.Σ. του Π.Σ.Χ.Β. πού θγήκε από τις εκλογές τής 14.12.1975 καί πιστεύουμε άκράδαντα ότι μέ τή νέα του σύνθεση, πού είναι ή πιό μαχητική πού έχει νά παρουσιάσει ό κλάδος, τά προβλήματά μας θά προχωρήσουν σέ δίκαιες λύσεις. Πάντα όμως μέ τή μαχητική συμπαράσταση του συνόλου του κλάδου.

Ή ίδια συνεργασία πού επιδείχτηκε μέ τόν Π.Σ.Χ.Β. επεξετάθηκε καί σ' όλους τούς άλλους κλάδους καί νέα Δ.Σ. ξεπετάχτηκαν γιά νά πλαισιώνουν κάθε επαγγελματική δραστηριότητα καί σύλλογο. Έκλογές έγιναν στό Σύλλογο των Βιοχημικών, στόν Σύλλογο Δ.Υ., στό Σύλλογο Χημικών Γεν. Χημείου του Κράτους καί τό Δ.Σ. αυτά είναι άποφασισμένα νά άγωνισθούν γιά νά μήν αφήσουν στους καθοριστικούς καιρούς πού περνάμε τά προβλήματά τους άλυτα καί νά χρονίζουν. Τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. συγκάλεσε εύρύτατη σύσκεψη όλων των κλαδικών καί τοπικών συλλόγων στην Άθήνα στις 10 καί 11 Ίουλίου 1975 μέ θέματα ήμερησίας διάταξης τά Χημικά Χρονικά, τό Νομοσχέδιο περι Χημικών Μηχανικών, τή Συλλογική Σύμβαση, τό οργανωτικό θέμα τής Ε.Ε.Χ. κ.ά. Ή σύσκεψη αυτή είναι μεγάλη επιτυχία καί σ' αυτήν άποφασίστηκε ή σύγκληση τέτοιων συσκέψεων ανά τρίμηνο γιά ανταλλαγή γνώμων καί λήψη κοινών άποφάσεων. Ή δεύτερη σύσκεψη θά γίνη άμέσως μετά τήν Γεν. Συνέλευση μέ προσκλήσεις πού θά στείλη ή Ε.Ε.Χ. σ' όλους τούς κλαδικούς καί τοπικούς συλλόγους γιά τήν πιό πέρα σύνδεση του κέντρου μέ τούς επί μέρους φορείς των Χημικών.

Σέ εύρύτατες καί επανειλημμένες συσκέψεις τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. μέ τό Δ.Σ. του Π.Σ.Χ.Β. καί άλλους παράγοντες καθώρισε τή στάση του στό ζήτημα τής συλλογικής σύμβασης καί άποφασίστηκε ή καταγγελία τής παλιάς, πού όχι μόνο δέν εξυπηρετεί τά συμφέροντα των χημικών άλλα έχει μείνει τόσο πίσω από τήν ήμέρα τής ύπογραφής της, ώστε ύπολείπεται καί αυτών των άποδοχών των θειωρών πολυκατοικιών άφισταμένη από τήν αύξηση του έν τώ μεταξύ τιμαρίθμου τουλάχιστον κατά 35%. Γιά τό θέμα τούτο έπισκέφτηκε τό Δ.Σ. τόν Γεν. Γραμματέα του Ύπ. Έργασίας ή επί τώ μοντέρνω Άπασχολήσεως καί του εξέθεσε τās άπόψεις του επί των εργασιακών θεμάτων πού μās άπασχολούν. Έκτός από τό θέμα τής συλλογικής σύμβασης έθιξε τό θέμα του TEAX καί τής αναπροσαρμογής των πόρων του, παρ' όλον ότι τούτο πιά δέν είναι θέμα του Ύπουργείου τούτου. Τήν ύπογραφή συλλογικής σύμβασης γιά τούς άπασχολούμενους μέ σχέσιν ιδιωτικού δικαίου συναδέλφους εις τό Κράτος, τά Ν.Π.Δ.Δ., ΟΤΑ καί

τούς άλλους συνδέσμους μέ τό Δημόσιο Όργανισμούς, καί μικρότερα θέματα άρμοδιότητος του Ύπουργείου τούτου.

Ή άπαίτηση των Χημικών γιά μιά νέα συλλογική σύμβαση κατά τή γνώμη του Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. καί Π.Σ.Χ.Β. είναι ότι θά έπρεπε νά κλιμακωθή από 15.000 δρχ. γιά τόν νεοπρολαμβανόμενο καί νά φθάνη 31.500 γιά τόν συνάδελφο πού έχει 30 χρόνια εργασίας, καί επίδομα εις ποσοστόν 40% του βασικού μισθού όπως επίδομα γάμου 10%, επίδομα τέκνων 5%, ξένης γλώσσας 1.500 δρχ., επίδομα διδακτορικής εργασίας, βιβλιοθήκης 5%, επίδομα Διευθυντού καί Τμηματάρχου άνθυγεινής εργασίας 10% καί άνω κατά περιπτώσιν. Επίδομα πολυετίας μετά τά 30 χρόνια.

Στόν καθορισμό στα έκτός έδρας εις τό ποσόν του 1/20 του μισθού κάθε ήμέρα άπουσίας εκ τής έδρας τής επιχειρήσεως. Ή εφαρμογή τής συλλογικής συμβάσεως διά τά μέλη τής Ε.Ε.Χ. καί Π.Σ.Χ.Β. άποδεικνυόμενη διά έγγράφου των οργανώσεών μας, άδεια 20 εργασίμων ήμερών στο έξοκλήμα. Έπίσης νά επιδιώξη τήν είσπραξη των συνδρομών των μελών τής Ε.Ε.Χ. καί του Π.Σ.Χ.Β. μαζί μέ τήν εισφορά μας στο TEAX καί τήν έν συνεχεία άπόδοσή της στις οργανώσεις μας. Ώστε νά τελειώση μιά γιά πάντα ή πενία των οργανώσεων τούτων καί νά άποκτήσουμε τήν άπαραίτητη οικονομική μας άνεξαρτησία προς κάθε κατεύθυνση.

Τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. πιστεύει ότι μιά γερή όργάνωση, πού μπορεί νά επιβάλη τις γνώμες της, νά έμφανισθή κατάλληλα στο περιβάλλον της, στην κοινωνική ζωή άλλα καί στους δίκαιους άγώνες συνδικαλιστικούς καί άλλους χρειάζεται γερή οικονομική βάση, ή όποια χαρίζει άνεξαρτησία γνώμης καί άπομάκρυνση από έπήρειες πρό πάντων τής εργοδοσίας. Πιστεύουμε ότι θά επιτύχουμε αυτόν μας τόν στόχο στηριζόμενοι εις σχετικόν άρθρον του συντάγματος του 1975 τό όποιον προβλέπει σχετικώς.

Έπιτύχαμε επίσης σέ σύντομο χρονικό διάστημα τήν επέκταση τής συλλογικής συμβάσεως εις όλους τούς έν γενει εργαζομένους χημικούς διά του Ύπουργείου Έργασίας πράγμα πού ειχε έν τώ μεταξύ καθυστερήσει λόγω των εκλογών τής 9.3.1975.

Τό θέμα των κοινωνικών πόρων του TEAX είναι ένα από τά πιό καφτερά προβλήματα πού αντιμετωπίζει αυτήν τήν στιγμή ή Ε.Ε.Χ. Όπως είναι γνωστόν, ό κοινωνικός πόρος του TEAX επιβάλλεται ως έξης: 0,30 δρχ. κατά τόννον τσιμέντου, 0,30 δρχ. κατά τόννον όξέων, 0,02 δρχ. κατά χιλ/μον οίνοπνεύματος καί 0,02 δρχ. κατά χιλ/μον ζύμης. Ή εισφορά αυτή καθορίστηκε μέ Ν. Διάταγμα τό 1946 καί έκτοτε επί μίαν όλόκληρη 30ετία παρέμεινε σταθερή, χωρίς καμμίαν άναπροσαρμογή. Θά έπρεπε από τή θέση αυτή νά φέρω σέ γνώση σας ότι παρ' όλον ότι τό ελληνικόν νόμισμα κατά τήν διάρκειαν τής 30ετίας έχασε καί χάνει τήν άγοραστικήν του αξία, δέν έθεσε τό πρόβλημα τούτο όσο δυναμικά χρειαζόταν καί μέ ιδιαιτερη μνεια κατά τή διάρκεια τής έφταετίας όπου ό μέγας σεισμολόγος των Άσφαλιστικών μας προβλημάτων κατεβαράθρωσε ιδιαίτερως τά μικρά Ταμεία. Καί ό τοποτηρητής του σεισμολόγου τούτου παρ' όλον ότι ήτο καί Πρόεδρος του TEAX έν τούτοις δέν άποτολμοΰσε νά θέση τό θέμα έστω καί αν έλάμβανε αρνητικήν άπάντηση. Άλλά δέν ειχε όμως τόν στοιχειώδη νούν νά εμπλουτίση τό TEAX μέ αναλογιστικήν μελέτην διά τής όποίας νά δείχνεται ή μοιραία κατάληξις τής πτωχεύσεως του Ταμείου μας εκ του έξανεισμού του κοινωνικού μας πόρου. Είναι άπορίας άξιον γιαντί δέν τό έπραξεν ό τοποτηρητής τής έφταετίας Πρόεδρος τής Ε.Ε.Χ. καί του TEAX. Καί ή άπορία μας γίνεται άκόμη μεγαλυτέρα όταν αναλογισθοΰμε ότι παραλαμβάνοντα τήν Διοίκηση τής Ένώσεως από τόν σεβαστό Πρόεδρον συνάδελφον Τερμεντζήν εγγνώριζεν ότι τό θέμα τής αναπροσαρμογής των πόρων του TEAX ειχε σχεδόν κερδηθή αν κατά κακήν συγκυρία ό προπομπός τής δικτατορίας άποστάτης Ύπουργός Συντονισμού ήθελε καί αυτός νά κινή κάποιον σεισμόν επί του ασφαλιστικού. Σήμερα τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. ξανάβαλε τό θέμα εις τούς άρμοδίους καί πριν απ' όλα εις

τόν Πρόεδρον του TEAX καί τόν Υπουργόν τών Κοινωνικών Υπηρεσιών. Καί οί δύο, ό καθένας από τή δική του σκοπιά πρός τό παρόν απέρριψαν τό αίτημά μας. Λέω δέ πρός τό παρόν, διότι ό άγώνας δέν θά σταματήσει εδώ, μόλις τώρα άρχίζει, εδώ πρέπει νά σημειωθεί ότι μέ τόν άγώνα μας τό Δ.Σ. του TEAX έλαβε παμψηφεί άπόφαση νά ζητήσει από τό Υπ. Κοιν. Υγην. τήν άναπροσαρμογήν του πόρου. Η άπόφασις έλήφθη μόλις τήν Πέμπτη 29.1.76. Καί διαβεβαίουμε ότι στό προσεχές μέλλον ό άγώνας μας θά άνεβή τόσο πολύ, ώστε εκ τών πραγμάτων νά αναγκασθούν νά δεχθούν τίς άπόψεις μας. Γιά τούτο καλούμε όλους τούς συναδέλφους νά συμπαρασταθούν τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. καί τή νέα Διοίκηση του Π.Σ.Χ.Β. ώστε τό θέμα τούτο νά βρη τή λύση του όσο τό δυνατόν συντομότερα. Ένα θέμα συνδεδεμένο μέ τό Ταμείο μας είναι καί τό θέμα του Προέδρου του. Σήμερα τό Ταμείο διοικείται από Αποστρατον Χωροφυλακής διορισθέντα επί Κυβερνήσεως Έθνικής Ένότητος. Επί του θέματος τούτου τό Δ.Σ. επισκέφθηκε πολλές φορές τόν Υπουργόν Κοιν. Υπηρεσιών, ό όποιος καί ύπεσχέθη τήν άλλαγήν του Προέδρου μέ Χημικόν. Αλλά παρ' όλην τήν ύπόσχεσιν, είδαμε εις σχέδιον Νόμου κατατεθέν πρό 15θήμερου εις τήν Βουλήν ότι οί Πρόεδροι τών ασφαλιστικών οργανισμών θά είναι δικαστικοί ή δικηγόροι - Ό Υπουργός Κοινων. Υπηρεσιών είναι δικηγόρος - Κατόπιν τούτου ζητήσαμε από τόν Πρόεδρον τής Βουλής καί τούς άρμοδίους Υπουργούς νά δεχθούν τροπολογία νά τής όποίας νά δύνανται εις έκείνα τά Ταμεία Έπικουρικής Ασφάλισως όπου τά μέλη τους είναι έπιστήμονες νά διορίζεται πρόεδρος προερχόμενος εκ τής τάξεως τών ήσφαλισμένων.

Επίσης δι' ύπομνήματος εξητήσαμε από τό TEAX νά γίνη άποδεκτόν ή άναγνώριση δύο ετών σπουδών, τής στρατιωτικής ή υπηρεσίας τών πρόσω, καί άναγνώριση όρισμένων ετών καθυστέρησης λήψεως διπλώματος εκ γεγονότων πολεμικών καί σοβαρών άναταραχών όπως τά γεγονότα τής περιόδου 40 - 49. Έναντι τούτων τό TEAX άνεγνώρισεν τήν στρατιωτικήν ή υπηρεσίαν τής γραμμής τών πρόσω καί καλούμεν εκ τής άθεσεως ταύτης τούς συναδέλφους νά σπεύσουν νά τήν άναγνωρίσουν προσκομίζοντες Πιστοποιητικών Στρατολογικού Μητρώου Τύπου Α'.

Επίσης εξητήσαμε από τό TEAX νά δημιουργήση κλάδον προνοίας ή Αρωγής ώστε οί άπερχόμενοι του κλάδου νά παίρνουν ένα έφ' άπαξ, ώστε νά έχουν ένα πρόσθετο βοήθημα στην νέα τους ζωή. Αλλά καί εδώ τό TEAX στερείται φαντασίας καί διάθεσης γιά δράση καί άρνήθηκε νά περιλάβη τό αίτημά μας στά θέματά του. Δυστυχώς ή διαπίτωσή μας είναι ότι τό TEAX είναι ένας φθίνων οργανισμός από οικονομικής άπόψεως, διέρχεται πιά τήν γεροντικήν του ήλικίαν πριν καλά καλά άνδρωθη. Έφτά χρόνια μονοκρατορίας καί εκεί άφησαν εκδηλα τά ίχνη του μαρσμου. Αλλ' έλπίζουμε ότι ή προσπάθειά μας πιθανόν νά τό άναστήση. Γιά τούτο κάνουμε εκκληση στην πρόεδρο τών συνταξιούχων του TEAX κα Γεωργακοπούλου νά μεταδώση λίγη από τήν νεανική ζωτικότητα της εις τόν φθίνοντα αυτόν οργανισμόν καί θά έχη τήν άμέριστη συμπάρασταση τής Ε.Ε.Χ. καί του Π.Σ.Χ.Β.

Ένα θέμα πού πρέπει νά μας άπασχολήση είναι ότι αυτήν τήν στιγμήν μέ τό έναυσμα πού έφερε τό ύπόμνημά μας στό Υπ. Κοινων. Υπηρεσιών διετάχθη τό TEAX νά κάνη μίαν αναλογιστική μελέτη γιά νά διαπιστώση τό Υπουργείο σε ποιάν οικονομική κατάσταση βρίσκεται τό Ταμείο, ώστε νά προτείνη τά κατάλληλα μέσα, πιθανόν διασώσεώς του. Τό ταμείο αυτήν τήν στιγμήν καθυστερεί νά άναγνωρίση τήν αύξηση τών συντάξεων κι άκόμα άποπειράθηκε νά χωρίση τούς συνταξιούχους του σε δυό κατηγορίες, τούς παλιούς καί τούς νέους καί νά «ρίξη», άς μου έπιτραπή ή εκφραση, τούς παλαιούς. Παρακαλώ τήν κ. Γεωργακοπούλου νά μας δώση εξηγήσεις. Βρίσκεται ήδη σε δύσκολη οικονομική θέση παρ' όλον ότι εις άπάντησή του εις ύπόμνημα τής Ε.Ε.Χ. ύπεστήριξε τό αντίθετον διατυμ-

πανίζον τό άποθεματικόν του τών 43.000.000 δραχμών, τά όποία είναι άμφίβολον άν θά τό βοηθήσουν νά επιβιώση. Τό θέμα είναι ότι διά νά μπορέση τό Ταμείο νά επιβιώση στό άμεσο μέλλον θά πρέπει νά αντιμετωπισθή ή αύξηση τής εργατικής καί εργοδοτικής εισφοράς κατά 1% καί 2% αντίστοιχως. Καλείται ή Γεν. Συνέλευση νά πάρη θέση πάνω στό θέμα τούτο καί νά δώση τήν έξουσιοδότηση στό Δ.Σ. νά δεχθή τήν αύξηση αυτή στον κατάλληλο χρόνο. Επίσης νά εξισώση τήν εισφορά τών έλευθέρων επαγγελματιών μέ αυτήν τών προσφερόντων εξηρητημένη εργασία. Ζητούμε επίσης από τήν Γεν. Συνέλευση τήν έγκρισή της γιά νά προβή σ' όλες τίς πρέπουσες ενέργειες γιά νά δημιουργήση τό Ταμείο Αρωγής ή Προνοίας έστω σαν ξεχωριστό οργανισμό νά δημιουργήση επιτροπή εξ εκρίτων συναδέλφων καί νά φέρη σε προσεχή Γεν. Συνέλευση τά πορίσματά του προς έγκριση.

Μέ γνώμονα πάντα τή συνεργασία μέ τούς άλλους επιστημονικούς συλλόγους καί ιδιαίτερα τούς όμοειδεις, τό Δ.Σ. προχωρεί στην σύσφιξη τών σχέσεών του καί στή μελέτη τών θεμάτων πού θά μας άπασχολούν. Βασική γραμμή είναι νά δώσουμε έμφαση στα προβλήματα πού μας ένώνουν καί νά βρούμε λύσεις στα προβλήματα πού μας χωρίζουν μέσα σε φιλικό περιβάλλον μέ τόν διάλογο, πού πιστεύουμε ότι είναι ή πιό καλή μέθοδος γιά νά λυθούν τά προβλήματα πού χρόνια τώρα μας χωρίζουν.

Η πρώτη εύκαιρία γιά νά εφαρμόσουμε τήν πιό πάνω πίστη μας ήταν τό σχέδιο Νόμου γιά τούς Χημικούς Μηχανικούς. Όπως όλοι μας ξερούμε, τό θέμα τούτο είναι τόσο παλιό όσο καί τό ίδρυμα πού σήμερα μας φιλοξενεί. Μιά στείρα διαμάχη μας χώρισε από τούς φυσικούς μας συντρόφους στή δουλειά ύποδαυλιζόμενη από φανατικούς πιό πολύ από τήν άλλη μεριά γιά κέρδη, όχι τών χημικών καί τών χημικών μηχανικών, αλλά κύκλων πολύ γνωστών, οί όποιοι τελικά άποκόμιζαν κέρδη από τή μισαλλοδοξία. Η διαμάχη αυτή στον μισόν αιώνα πού πέρασε είχε άλλοτε μέγιστα καί άλλοτε ελάχιστα αλλά τίς πιό πολλές φορές άκολούθησε τήν πολιτική κατάσταση τής χώρας όπου σε περιόδους όπου κυβερνούσε ή μισαλλοδοξία εκτραχυνότανε πολλές φορές κι από τά δυό μέρη.

Στήν διάρκεια τής δικτατορίας προσπάθησε ό τότε «Υπουργός» Βιομηχανίας έμπαίζοντας τή διορισμένη διοίκηση νά περάση νομοσχέδιο γιά τό επάγγελμα του χημικού μηχανικού, μέ τά γνωστά άποτελέσματα. Δηλ. τήν έναπόθεση του Σ. Νόμου στα χρονοντούλαπα. Τώρα μετά τίς εκλογές καί τόν διορισμό Υπουργού καί Υφυπουργού Βιομηχανίας Πολυτεχνικής προελεύσεως, τό θέμα ξαναύερωθηκε στην επιφάνεια μέ προφανή σκοπό - ύποδαυλιζόμενο από τήν ίδια ύπαλληλία του Υπουργείου Βιομηχανίας - τήν ψήφισή του από μία δημοκρατικά προερχόμενη Βουλή αλλά μέ σκοπό τή δημιουργία α) υπερεπιστημόνων πού θά βγαίνουν από ύπερ-Σχολές κατά τό πρότυπο τών Μεγάλων Γαλλικών Σχολών Ecole Normale, Ecole Centrale, οί όποιοι θά μπορούν νά καταλαμβάνουν όλες τίς διευθυντικές θέσεις ένών ή μάζα τών επιστημόνων Χημικών, Χημικών Μηχανικών καί Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων θά είναι ικανή μόνο γιά δευτερεύουσες εργασίες επιστημονικής παρακολούθησης ή εφαρμογής. Καί β) Κέρδη γιά επιχειρηματίες κατά τή διάρκεια τής εφαρμογής του νόμου όπου θά μπορούσαν νά έχουν πολύ φθηνά τίς επιστημονικές γνώσεις τών άποφοίτων τών Πανεπιστημίων καί Πολυτεχνείων καί μακροπρόθεσμα, αλλά καί μεσοπρόθεσμα κατά τή διάρκεια του άγώνα πού θά ξεσήκωνε τό Ν.Σ. αυτό στα άρχικά του στάδια.

Μέ τόν φόβο αυτόν αλλά καί μέ πίστη στην τελική μας νίκη γιά τήν επιβολή τής άποψής μας ότι ή άλλη πλευρά ίσως είναι άκατόπιστη στό τί πάει νά κάνη αναλάβαση τήν προσπάθεια ένός διαλόγου.

Κατ' άρχήν επισκεφτήκαμε επανειλημμένως τόν Υπουργό καί Υφυπουργό Βιομηχανίας καί του άποσπάσαμε

υπόσχεση ότι τίποτα δέν θά γίνη άν δέν άκουστούν οι γνώμες τών ενδιαφερομένων. Τοϋτο κ.κ. συναδελφοι, ήταν ή πρώτη μας νίκη.

Στά μέσα Ιουνίου 1975 πήραμε έγγραφο του Ύπουργείου Βιομηχανίας νά όρίσουμε άντιπροσώπους μας γιά τήν σχετική συζήτηση. Τό Δ.Σ. διόρισε εκπροσώπους του τόν Άντιπρόεδρο του Δ.Σ. κ Ξυθάλη και έμένα, θέβαια μέ δυνατότητα νά τούς άντικαθιστά έφ' όσον τά ζητήματα πού θά συνεζητούντο θά άπαιτούσαν συναδέλφους μέ ειδικές γνώσεις.

Μετά από αυτό επιδιώξαμε νά έλθουμε σέ έπαφή μέ τούς συναδέλφους Χ.Μ. γιά κοινές διερευνητικές έπαφές. Τό έδαφος εκεί πραγματικά ήταν δύσκολο και τραχύ. Ο διάλογος είναι πάντα ή θέληση τών δύο. Έφ' όσον ό συνομιλητής δέν θέλει νά συνδιαλεχθί, τότε διάλογος δέν υπάρχει, άπλως υπάρχει μόνον θέληση από τή μιά μεριά και επιδίωξη νά γίνη ό διάλογος πραγματικότητα.

Στό μεταξύ παρευρεθήκαμε στις άρχές Οκτωβρίου στην πρώτη σύσκεψη στό Ύπ. Βιομηχανίας όπου παρεκάθησαν στό τραπέζι τών συζητήσεων ό σύλλογος Χ.Μ. Μ.Η. Π.Μ. και Μ.Μ., ή Ε.Ε.Χ. και ύπηρεσιακοί παράγοντες του Ύπ. Βιομηχανίας μέ τόν Διευθυντή του Ύπ. Βιομηχανίας συνάδελφον κ. Βουρδουμπάν. Στη σύσκεψη αυτή ζητήσαμε νά παρευρεθί και ό Π.Σ.Χ.Β. και νά αναβληθί ή συζήτηση γιά 20 μέρες ώστε νά διαβάσουμε τό κείμενο του Ν.Δ. και νά ένημερωθούμε πάνω σ' αυτό.

Άμέσως καλέσαμε τόν Π.Σ.Χ.Β. σέ κοινή σύσκεψη και άκόμα καλέσαμε έκτακτη σύσκεψη έκατοντάδος συναδέλφων πού σήμερα κρατούν διευθυντικές θέσεις στην βιομηχανία ώστε νά έχουμε μιά άμεσώτερη έπαφή μέ τόν κλάδο και μιά σφυγμομέτρηση τής γνώμης τών συναδέλφων. Είμαστε πολύ εύχαριστημένοι, γιατί ή γνώμη του Δ.Σ. ήταν σχεδόν ταυτόσημη μέ τώσων πολλών συναδέλφων και ή διάθεσή μας γιά τό πλάσμα του διάλογου πού άρχικε τόση άνταπόκριση. Δημιουργήθηκε έπιτροπή ή όποία λειτούργησε άψογα, έβγαλε διακηρύξεις, έτεκμηρίωσε και σχεδίασε τήν πορεία τής έπιτροπής μας στό Ύπ. Βιομηχανίας. Η βοήθεια τών Πανεπιστημίων μας ήταν θέβαια θετική μέ άποφάσεις πού πήραν οι Φ.Μ. σχολές. Παράλληλα όμως μέ ένέργειες τών εκπροσώπων μας σ' αυτές τες συζητήσεις, ή έπαφή μέ τό Τ.Ε.Ε. και τό Τμήμα του τών Χ.Μ. γίνονταν πιό στενή και πάρηκε άπόφαση ό διάλογος πού άρχισε νά συνεχισθί έξω από τό Ύπ. Βιομηχανίας μέχρι τήν τελική συμφωνία. Κι άφού συμφωνήσουμε κατ' άρχήν οι Χ. Μ. και ΜΗ τότε νά προτείνουμε στό Ύπ. Βιομηχανίας ένα νομοσχέδιο κοινό όλων τών τεχνικών έπιστημόνων, πού νά βασίζεται πάνω του ή πιό πέρα ανάπτυξη τής Χημικής Βιομηχανίας και θέβαια ή εργασιακή σχέση τών τεχνικών έπιστημόνων μέ τούς βιομηχάνους τής Χημικής Βιομηχανίας. Τό πρόβλημα δέν είναι εύκολο. Μάχες 40-50 χρόνων, κονταροχτυπήματα μεταξύ τών έπιστημονικών ομάδων έχουν φέρι τες σχέσεις μας μέ τούς άλλους έπιστήμονες νά μήν μπορούσαμε νά συνδιαλεγόμαστε, μάς είχανε φέρι στό σημείο νά έχουμε έλλειψη ικανότητας πειθούς στις άπόψεις μας. Η έφταετία έπαιζε κι έδω τό ρόλο της είτε άρνητικά είτε θετικά. Είχε δημιουργήσει ένα κλίμα. Στις έπίπονες και μακρές διασυλλογικές συνομιλίες ή ΕΕΧ πρότεινε τά έξής σάν λύση του προβλήματος και σάν βάση συζήτησεως. Οι θέσεις μας είναι:

Έπιστημονικόν προσωπικόν και άνάληψης τεχνικής ευθύνης κατά τήν λειτουργία Χ.Β., Β.Μ.

1. Σκοπός κατάρτισεως του Νομοσχεδίου.

1. Η άσφαλής λειτουργία τών Χημικών Βιομηχανιών τώσον διά τούς εργαζομένους εις αυτές (πρόληψη άτυχημάτων) όσον και διά τό κοινωνικόν σύνολον (πρόληψη κυκλοφορίας έπιπλαθών ή επικινδύνων προϊόντων, πρόληψη μολύσσεως περιβάλλοντος).

2. Η εις μεγαλύτεραν έκτασιν και βάθος έφαρμογή έπιστημονικών μεθόδων εις τήν έρευναν, κατασκευήν και έλεγchon τών Έλληνικών βιομηχανικών προϊόντων διά τήν

βελτίωση τής ποιότητος αυτών, τήν τυποποίησή των και τήν μείωση του κόστους των μέ σκοπόν τήν βελτίωση τής άνταγωνιστικότητος τής Έλληνικής Βιομηχανίας και τήν άνοδον τής Έλληνικής οικονομίας.

3. Η καλλίτερα και πληρεστερα αξιοποίηση του έπιστημονικού δυναμικού τής χώρας προς έπίτευξη τών προαναφερθέντων στόχων διά τής δημιουργίας εύκαιριών ούσιαστικής έπιστημονικής άπασχολήσεως, ειλικρινούς συνεργασίας τών διαφόρων έπιστημονικών κλάδων και εξέλιξεως τών πραγματικώς ικανών.

Έπεξήγησις του όρου «Χημικά Βιομηχανία»

Ός Χημικά Βιομηχανία θεωρούνται όλαι αι μεταποιητικά και βιομηχανία αι περιλαμβανόμενα εις τόν νόμον 3518 και τας έπεκτάσεις του καθώς και πάσα μεταποιητική βιομηχανία υπάρχουσα ή ίδρυθησομένη, ήτις χρησιμοποιεί φυσικάς, χημικάς ή φυσικοχημικάς μεθόδους διά τήν μετατροπήν τής πρώτης ύλης εις τό τελικόν προϊόν.

II. Προς πραγματοποίησιν τών άνωτέρω στόχων θεωρείται σκόπιμος ή ύποχρεωτική πρόσληψις ενός minimum (τεχνικού) έπιστημον. προσωπικού υπό τών ως άνω βιομηχανιών.

Τό έπιστημονικόν προσωπικόν θέλει χρησιμοποιηθί:

1. Εις τόν προγραμματισμόν τής παραγωγής και τήν παρακολούθησιν τής παραγωγικής διαδικασίας, ήτοι όλων τών φυσικών, χημικών ή φυσικοχημικών μεταβολών εις τας όποιας ύποβάλλονται αι πρώται ύλαι διά τήν μετατροπήν των εις τελικά προϊόντα.
2. Εις τόν έλεγchon τών πρώτων ύλών, τών ενδιάμεσων και τελικών προϊόντων, καθώς και τών συνθηκών έναποθηκέυσεως και προωθήσεως αυτών εις τήν κατανάλωσιν.
3. Εις τήν έρευναν προς δημιουργίαν νέων προϊόντων, νέων μεθόδων παραγωγής, βελτίωση τής ποιότητος και τυποποίησιν τών παραγομένων προϊόντων ή μείωσιν του κόστους αυτών.
4. Εις τήν εξασφάλισιν ύγιεινών συνθηκών έργασίας διά τούς εργαζομένους και τήν πρόληψιν μολύσσεως του περιβάλλοντος.
5. Εις τήν άσφαλή και άποδοτικήν λειτουργίαν τών έγκαταστάσεων.
6. Εις τήν αναδιάρθρωσιν ή επέκτασιν τών βιομηχανικών έγκαταστάσεων.

III. Προς καθορισμόν του minimum άπαιτουμένου έπιστημονικού προσωπικού υπό έκάστης βιομηχανικής μονάδος είναι σκόπιμος ή κλιμάκωσις τών βιομηχανικών μονάδων αναλόγως του μεγέθους αυτών (και έπομένως τής βαρύτητος αυτών επί τής οικονομίας τής δημοσίας ύγείας).

Ός κριτήριον του μεγέθους αυτών δυνάμεθα νά χρησιμοποιήσωμεν τήν έγκατεστημένην ισχύν, τό συνολικώς άπασχολούμενον κεφάλαιον, τόν συνολικόν αριθμόν τών εργαζομένων, τόν ετήσιον κύκλον εργασιών ή ένα συνδυασμόν δύο ή περισσοτέρων εκ τών άνωτέρω κριτηρίων.

Δεχόμεθα ως κριτήριον μεγέθους τήν έγκατεστημένην ισχύν και έν μέρει τό συνολικώς άπασχολούμενο κεφάλαιον. Δέν δεχόμεθα διάκριση τών βιομηχανικών μονάδων μέ βάση τό κριτήριο του ύποχρεωτικού ποιοτικού έλέγχου βάσει τών υπάρχόντων Νόμων του Κράτους, διότι πιστεύομεν ότι ό ποιοτικός έλεγχος είναι αναγκαίος σέ όλες άνεξαιρέτως τες βιομηχανικές μονάδες, λόγω τής έπειγουσσης ανάγκης βελτιώσεως τής ποιότητος τής Έλληνικής παραγωγής.

Μέ κριτήριο τήν έγκατεστημένην ισχύ και έν μέρει τό συνολικώς άπασχολούμενον κεφάλαιον διακρίνομεν τέσσερα μεγέθη βιομηχανικών μονάδων:

- α) Μονάδες μέ ισχύ έως 600 HP και κεφάλαιον μικρότερον τών 10 εκατομμυρίων δραχμών.
- β) Μονάδες μέ ισχύ έως 600HP και κεφάλαιον μεγαλύτερον τών 10 εκατομμυρίων δραχμών.
- γ) Μονάδες μέ ισχύ από 600-2000 HP.
- δ) Μονάδες μέ ισχύ άνω τών 2000 HP.

IV. Ελάχιστον απαιτούμενον επιστημονικών προσωπικών υπό εκάστης βιομηχανικής μονάδος.

1. Είς μονάδας του μεγέθους (α) είναι αναγκαία ή πλήρης απασχόλησις ενός τουλάχιστον επιστήμονος Χ ή ΧΜ και ή μερική απασχόλησις ενός επιστήμονος ΜΗ.
2. Είς μονάδας του μεγέθους (β) είναι αναγκαία ή πλήρης απασχόλησις δύο τουλάχιστον επιστημόνων εκ των κλάδων Χ, ΧΜ, ΜΗ εκ των οποίων ο εις τουλάχιστον Χ ή ΧΜ και ο έτερος ΜΗ (1).
3. Είς μονάδας του μεγέθους (γ) είναι αναγκαία ή πλήρης απασχόλησις δύο τουλάχιστον επιστημόνων εκ των κλάδων Χ, ΧΜ, ΜΗ (2) υποχρεωτικώς ενός εξ εκάστου κλάδου.
4. Είς μονάδας του μεγέθους (δ) είναι αναγκαία ή πλήρης απασχόλησις τεσσάρων τουλάχιστον επιστημόνων εκ των κλάδων Χ, ΧΜ, ΜΗ, εκ των οποίων οι τρεις υποχρεωτικώς Χ, ΧΜ, ΜΗ και ο τέταρτος εις εκ των τριών κλάδων.

V. Ανάληψις τεχνικής ευθύνης έναντι του Κρατικού φορέως.

Τήν ευθύνην έναντι του Κρατικού φορέως διά τήν από τεχνικής απόψεως σύμφωνον προς τούς νόμους λειτουργίαν της μονάδος (πρόληψις ατυχημάτων, πρόληψις μόλυνσεως περιβάλλοντος, ύγιεινά συνθήκαι εργασίας, παραγωγή προϊόντων πληρούντων τας προδιαγραφάς) αναλαμβάνει εις επιστήμων εκ των κλάδων Χ, ΧΜ, ΜΗ. Αναγκαία προϋποθέσεις διά τήν ανάληψιν τιαύτης υπευθυνότητος είναι ή πλήρης απασχόλησις του επιστήμονος υπό της μονάδος.

Κριτήρια διά τήν επιλογήν τεχνικού υπευθύνου έναντι του Κρατικού φορέως είναι:

1. Η αρχαιότης (προϋπηρεσία εν γένει εν τη βιομηχανία).
2. Τό είδος απασχολήσεως (παραγωγή, έρευνα, έλεγχος, συντήρησις κ.ά.).
3. Η προσωπικότης (διοικητική ικανότης, επιστημονική κατάρτισις, γενική μόρφωσις κ.ά.)

Απαραιτήτως πέραν των 10.000.000 δρχ. πάσαι αι εγκαταστάσεις υποχρεωτικώς θά έχουσι α' εργαστηριακόν έλεγχον πρώτων ύλων και έτοιμών προϊόντων καθώς και μελέτην των προβλημάτων εφηρμοσμένης έρευνης αξίας του 1/10 του όλου πακτωμένου κεφαλαίου (κεφαλαιουχικός έξοπλισμός). β' εγκαταστάσεις προβλεπούσας τήν μη μόλυνσιν του περιβάλλοντος. Θά υποχρεούνται οι υπεύθυνοι των εργοστασίων να υποβάλλουν ετησίως έκθεσιν εις τό 'Υπ. Βιομηχανίας επί των πεπραγμένων του εργοστασίου τούτου καθώς και της λειτουργίας της εγκαταστάσεως της αποφυγής της μόλυνσεως του περιβάλλοντος με τας αναγκαίας αναλύσεις. Επίσης θά υποβάλλουσιν έκθεσιν εις τό 'Υπ. Απασχολήσεως με τας απαραίτητα μέτρα τά οποία έλαβον κατά τήν διάρκειαν του έτους διά τήν προστασίαν των εν τω εργοστασίω εργαζομένων.

Επίσης θά υποβάλλουσι δήλωσιν και έκθεσιν εάν τά προϊόντα τους ακολουθούν τας ελληνικάς ή ξένας προδιαγραφάς, ποία τά στάνταρτ τά οποία χρησιμοποιούν, τήν περιοδικότητα των αναλύσεων κ.λ.π. χρήσιμα στοιχεία εις τόν ΕΛ.Ο.Τ.

Η μή τήρησις των ανωτέρω συνεπάγεται τήν αφαίρεσιν της άδειας λειτουργίας του μέχρι της αποκαταστάσεως των ως άνω. Έν περιπτώσει ύποτροπής να προβλέπεται παραπομπή εις δικαστήριον.

Οι θέσεις μας αυτές είναι κρυστάλλινες και πιστεύουμε ότι θά λύσουν μία για πάντα τό θέμα της διαμάχης μεταξύ δύο άδελφών επιστημονικών κλάδων. Οι συζητήσεις με τό 'Υπ. Βιομηχανίας διακόπηκαν και συνεχίζονται πιά μεταξύ μας πάντα φιλικά με πάθος για τήν αναζήτηση της αλήθειας. Στίς τελευταίες μας συναντήσεις μονογραφήθηκε κατ' αρχήν απόφαση μεταξύ των συμμετεχόντων όπου διακηρύσσονται μεταξύ άλλων τά εξής:

ΚΟΙΝΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΩΝ Χ, ΧΜ, ΜΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΧΗΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Οι εκπρόσωποι

- 1) Της Δημοκρατικής Συνδικαλιστικής παράταξης των Χημικών Μηχανικών.
- 2) Της Δημοκρατικής Συνδικαλιστικής κίνησης των Μηχανολόγων Ήλεκτρολόγων.
- 3) Της κίνησης της Παρασκευής (Χημικών)

άποφάσισαν και αποδέχτηκαν τά πιό κάτω:

1. Θεωρούν ότι ο πρώτος και σημαντικός σκοπός για τώρα και για τό μέλλον είναι να πάμουν να αντιμετώχωνται ο ένας κλάδος τόν άλλο, όπως στο παρελθόν, πού ένας άγώνας στείρος διήρκεσε περίπου 40 χρόνια με ζημιά πάντοτε των ίδιων επιστημονικών κλάδων, συλλόγων, ενώσεων ή έπιμελητηρίων καθώς και της σωστής οικονομικής και τεχνολογικής ανάπτυξης της χώρας μας με ώφέλεια πάντα των εργοδοτών.

2. Αποφασίζουν από δω και πέρα να καταβάλλουν όλες τους τίς δυνάμεις για να γίνη μία τέτοια απόφαση έργο και αποφασίζουν να άγωνιστούν για τή δημιουργία ενός κοινού νομοσχεδίου για τούς τεχνικούς επιστήμονες Χ, ΧΜ και Μ-Η κατ' αρχήν, τό όποιον θά προκύπτει από δημοκρατικές διαδικασίες. Θά προσέροχεται δέ πάντα από καλόπιστο διασυλλογικό-ένωσιακό ή έπιμελητηριακό διάλογο. Επίσης δηλώνουν ότι πιστεύουν ότι συντεχνιακά νομοσχέδια βασισμένα στον ανταγωνισμό των επιστημονικών κλάδων είναι άπαραδέκτα και θά καταπολεμηθούν άποφασιστικά από όλες τίς ύπογραφομένες παρατάξεις και άκόμη ότι θά καταπολεμηθούν οι έμπνευστές τους, όποιοι και άν είναι, σαν έχθροί των επιστημονικών τάξεων.

3. Θεωρούν ότι τά πτυχία όλων των Πανεπιστημίων και Πολυτεχνείων είναι ισότιμα και οι επιστήμονες κάτοχοί των ύπηρετούν τήν ένιαία επιστήμη και μόνον.

4. Πιστεύουν ότι όλοι οι επιστήμονες έχουν τή θέση τους στην ύπηρεσία της Πατρίδος για τήν έκβιομηχάνισή της και με αυτές τίς άρχές θά προσπαθήσουν να επιβάλουν τίς πιό πάνω απόψεις με ισότιμες προσπάθειες.

5. Επίσης δηλώνουν ότι δέν θά θίξουν κεκτημένα δικαιώματα των επιστημονικών κλάδων Χ, ΧΜ, και Μ-Η και άλλων κλάδων, τά όποια είναι αναφαίρετα και προϊόν μακρών συνδικαλιστικών άγώνων, αλλά ότι θά άγωνιστούν να τροποποιήσουν και να συμπληρώσουν τήν ύπάρχουσα νομοθεσία με σκοπό τήν άποκατάσταση και διεύρυνση των δικαιωμάτων και των τριών κλάδων σε όσα σημεία αυτή είναι έλλιπής και άναχρονιστική.

Με βάση αυτές τίς αποφάσεις οι ύπογραφομένες παρατάξεις θά συνεχίσουν τόν διάλόγο τους για τή δημιουργία του άποφασισθέντος κοινού νομοσχεδίου μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και θά τό φέρουν στίς όλομέλειες των συλλόγων τους προς ψήφιση.

Καλούμε τούς σχετικούς κλαδικούς Συλλόγους, τό Τεχνικό Έπιμελητήριο Ελλάδος και τήν Ένωση Έλλήνων Χημικών να υιοθετήσουν τίς παραπάνω θέσεις.

Πιστεύουμε ότι τό θέμα μπηκε σε πολύ καλό δρόμο κι ότι τό κείμενο της απόφασης πού ύπογράφηκε θά τερματίσει μιάν έποχή 40χρονου στείρου άγώνα και θά όριοθετήση μιά καινούργια έποχή σχέσεων και άνοδικής ανέλιξης των δύο συμμάχων κλάδων μας των Χημικών και Χημικών Μηχανικών. Από τή θέση αυτή θέλω να εύχαριστήσω όσους πήραν και παίρνουν μέρος στίς μακρές συζητήσεις, βοήθησαν και κατανάλωσαν έλεύθερο χρόνο για να πετύχει αυτή ή προσπάθεια συνδιαλλαγής και άρμονικής συμβίωσης των κλάδων μας. Επίσης εύχαριστούμε τήν Δ.Σ.Κ.

των Χημικών Μηχανικών για την πλατεία θεωρηση του προβλήματος και την μεγάλη βοήθεια που καταβάλλει για τη λύση του.

Τό Δ.Σ. με την ίδια όρμη ρίχτηκε στη δουλειά για να περιφρουρήσει και να θέσει σε λειτουργία τό Ν.Δ. 131/73 περί κλινικής Χημείας. Τό διάταγμα αυτό παρ' όλο ότι δέν ανοίγει τίς πόρτες στό επάγγελμα του βιοχημικού, όπως τουλάχιστον θά τό ήθελε ο κλάδος, έν τούτοις είναι ένα θετικό βήμα τουλάχιστον για την κατοχύρωση εκείνων που ξόδεψαν τη ζωή τους στό Βιοχημικά Έργαστήρια κι ακόμα δέν κλείνει τίς πόρτες για την είσοδο νέων συναδέλφων στόν ώραιο αυτό στίβο δουλειάς. Άλλά κι εδώ πολλά εμπόδια και πολλές οι δυσκολίες. Τό Ν.Δ. καιτόι πέρασε στην έφημερίδα της Κυβερνήσεως, καιτόι έγινε Νόμος του Κράτους και μάλιστα από έναν αρκετά άρειμάνιο ύπουργό των Κοιν. Ύπηρεσιών, έν τούτοις ποτέ δέν πήρε σάρκα και όστά κι ούτε εφαρμόστηκε. Κι ακόμα σήμερα χτυπιέται άνελέητα από διάφορες όμορα επαγγελματικές τάξεις επιστημόνων. Τό Δ.Σ. μαζί με τό Δ.Σ. των Βιοχημικών επισκέφθηκε αρκετές φορές τόν Ύπουργό Κοιν. Ύπηρεσιών κ. Χρυσανθόπουλο καθώς και άλλους ύπηρεσιακούς παράγοντες για την εφαρμογή του Νόμου 131/73. Κι εδώ όμως ο Ύπουργός έχει πολλές αντιρρήσεις για την εφαρμογή του νόμου τούτου και μās άντέταξε την άρνησή του για την εφαρμογή του. Ύφίσταται θέβαια πολλές πιέσεις για την κατάργησή του και σχεδόν έχει συμφωνήσει μ' αυτήν την κατάργηση όπως μās δήλωσε την τελευταία φορά. Η Ε.Ε.Χ. και ο Σύλλογος Βιοχημικών πρόσφυγε στό Συμβούλιο Έπικρατείας για να επιδιώξη την εφαρμογή του, ή δικάσιμος όρίστηκε μέσα στό Φεβρουάριο. Τό Δ.Σ. θά αγωνιστή για την εφαρμογή και θελίωση του νόμου τούτου με όλα τά μέσα. Είναι έτοιμο επίσης να εφαρμόσει κι εδώ τόν διάλογο κι έχει καλέσει τόν Π.Ι.Σ., τόν Ι.Σ.Α., τόν Φαρμακευτικό Σύλλογο, την Ένωση Βιολόγων για να άρχει ένας διάλογος που νομίζουμε ότι θά φέρη μονάχα καλό στόν κλάδο και στόν επιστημονικό κόσμο. Είμαστε αισιόδοξοι ότι με την κοινή μας δράση του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. και τό νεοεκλεγέν Δ.Σ. των Βιοχημικών θά επιτύχουμε έκταση που δέν πέτυχαν στό έγγυς παρελθόν άλλες διοικήσεις.

Έν τώ μεταξύ στις 30.1.1976 έγινε εις τό Πανεπιστήμιον Άθηνών κοινή σύσκεψη των εκπροσώπων της ΕΕΧ με τούς εκπροσώπους των α' Συλλόγου χημικών Βιολόγων, β' Φαρμακοποιών, εκπροσώπους των αντίστοιχων Φοιτητικών Συλλόγων και τούς καθηγητάς κ.κ. Χατζηϊωάννου, Καφότο και Δηλάρη από την Φ.Μ.Σ. Άθηνών, Χριστοδούλου, Σίγκανο, από Φ.Μ.Σ. Πατρών, Σάνδρη του Πολυτεχνείου και τούς ύφηγητάς Καπούλα, Καραγιάννη, εκπροσώπους του διδακτικού προσωπικού του Π.Α.

Τό θέμα του Νόμου 131/73 συζητήθη πίο πλατιά με την πρόψη των άρχομένων συζητήσεων εις τό Ύπουργείον Κοιν. Ύπηρεσιών. Η απόφασις που έλήφθη είναι να εφαρμοσθή τό Ν.Δ. και να μην δεχθούμε ύποχώρηση στό σημείο αυτό, και να διαμαρτυρηθούμε γιατί στην σύσκεψη για την πιθανή αναμόρφωση του Ν.Δ. δέν καλούνται όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς.

Προτείνουμε την συμπάρασταση της Γεν. Συνελεύσεως και στό θέμα τούτο και με αίτημα την πρόσκληση όλων των ενδιαφερομένων μερών και ύπ' όψει μόνον των 2 καθηγητών από την Φ.Μ.Σ. του Π.Α. και της Ύατρικής Σχολής.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η Γεν. Συνέλευση της 1.2.1976 άφου έλαβε γνώσιν των ενεργειών του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. στό θέμα της εφαρμογής του Ν.Δ. 131/73

Ψηφίζει

1ον Νά διαμαρτυρηθή έντόνως διά την μη εφαρμογήν άκόμη του Ν.Δ. 131/73.

2ον Θεωρεί ότι ή καθυστέρηση της εφαρμογής του δημι-

ουργεί κινδύνους για τόν κλάδο της Κλινικής Χημείας και 3ον Άπαιτεί από τούς άρμοδίους κυβερνητικούς παράγοντες άφου εφαρμόσουν τό Ν.Δ. 131/73 να προχωρήσουν εις την αναμόρφωσή του για τό καλό της έπιστήμης. Η αναμόρφωση να γίνη με κοινές συσκέψεις όλων των ενδιαφερομένων οργανώσεων, όπως χημικών, ιατρών, βιολόγων και των άρμοδίων καθηγητών των Πανεπιστημίων μας.

Ύπάρχουν πολλά, άφάνταστα πολλά προβλήματα που ξεπήδησαν στόν χρόνο τούτο. Προβλήματα που έμειναν άλυτα έφτά όλόκληρα χρόνια κι' όλα ζητούν τη λύση τους. Τό Δ.Σ. τά κόντεψε, πολλά μελέτησε, άλλα μελετά, για άλλα έδρασε, ζήτησε, πέτυχε, άλλα και σ' άλλα δέν βρήκε κατανόηση.

Τέτοια προβλήματα είναι ή βαθμολογική εξέλιξη των συναδέλφων που εργάζονται στό Ύπουργεία Γεωργίας και Δημοσιών Έργων. Η πρόσληψη Χημικών Μηχανικών αντί χημικών στόν ένιαίο κλάδο Α10 του Ύπουργείου Έθνικής Άμύνης. Η βαθμολογική εξέλιξη των συναδέλφων που εργάζονται στό Ύπ. Έθνικής Άμύνης, ή συλλογική σύμβαση των Χημικών που εργάζονται με σχέση Ύδιωτικού Δικαίου στό Κράτος, τά Ν.Π.Δ.Δ. και ΟΤΑ κι' ακόμα ή άνεργία που άρχισε να εμφανίζεται στόν κλάδο τόν τελευταίο τούτο καιρό. Τά μηνύματα είναι δυσοίωνα άν δέν έπιτευχθή γρήγορα ή ανάκαμψη της οικονομίας μας ίσως θά αντιμετώπισουμε καιρούς ίσχνών αγελάδων για τούτο χρειάζεται επαγρύπνηση και ένότητα να κατοχυρώσουμε τόν κλάδο με τό κοινό νομοσχέδιο που θά έτοιμασθή με τούς συναδέλφους Χημικούς Μηχανικούς και Μηχανολόγους Ηλεκτρολόγους ώστε οι νομοθετημένες θέσεις να αύξηθούν. Με τό ύπό συζήτηση νομοσχέδιο οι θέσεις όπως πιστεύουμε θά τριπλασιασθούν. Έπίσης τό Ν.Δ. 131/73. Άλλά πρέπει και οι συνάδελφοι να βοηθήσουν. Και ή βοήθειά τους θά είναι θετική άν εκείνοι που κρατούν περισσότερες από μία θέσεις περιοριστούν μόνον σε μία. Τό Δ.Σ. έχει βάσιμες πληροφορίες ότι κάτι τέτοιο γίνεται και σε διάφορα εργαστήρια ή βιοτεχνίες καλλυντικών και σε εγκαταστάσεις οίνοποιείων. Αυτή ή έκκληση είναι ή πρώτη μας ένέργεια. Τό επόμενο βήμα θά είναι να καταγγείλουμε τούς συναδέλφους που θά συνεχίσουν να καλύπτουν περισσότερες θέσεις και να παραβάνουν τούς σχετικούς νόμους στην Γεν. Συνέλευση και στό Πειθαρχικό Συμβούλιο. Εύχόμαστε ότι κάτι τέτοιο θά άποφευχθή μία και ελπίζουμε ότι όλοι θά ακούσουν αυτή τη φωνή μας.

Τά οικονομικά της Ένώσεως θά τά δητε άνάγλυφα στόν Άπολογισμό του 1975 και τόν Προϋπολογισμό του 1976. Η οικονομία στις δαπάνες που έφάρμοσε τό Δ.Σ. ήταν έξαιρετικά μεγάλη, για τούτο κατάφερε να αντιμετώπιση τά αύξημένα έξοδα και εκεί που προβλέπαμε να έχουμε έλλειμμα για τίς άρχές του 1976 δέν παρουσιάστηκε. Τούτο όφείλεται στό ότι ή πλειονότης των συναδέλφων κατανόησε την άλλαγή που ήρθε στην Διοίκηση. Ένέκρινε τόν εκδημοκρατισμό της Ε.Ε.Χ. και επανήλθε στους κόλπους της γιατί πιστεύει ότι τά συμφέροντά του τά φυλάγουν οι πραγματικοί εκπρόσωποί του, οι έκλεκτοί του κι' όχι οι διορισμένοι των Συνταγματαρχών. Τά έξοδα διπλασιάστηκαν από τό 1973 με την ίδια συνδρομή. Τό ίδιο ποσό των 40 δραχμών τόν μήνα.

Για να αντιμετώπιση τό Δ.Σ. την άλματώδη αύξηση των έξοδων της Ε.Ε.Χ. που προήλθε από την ύποτίμηση του νομισματος λόγω της οικονομικής κρίσης των τελευταίων χρόνων της έφταετίας, άνοδος του χαρτιού τουλάχιστο 4 φορές, του ηλεκτρικού, των μισθών, του πετρελαίου, προτείνει την αύξηση της μηνιαίας συνδρομής από 40 δραχμές σε 60 μία και τό κόστος ζωής μέσα στα δύο τελευταία χρόνια άνέβηκε πάνω από 100% και τό κόστος του περιοδικού άνέρχεται στις 30 δραχμές κατά τεύχος τό όποιο διανέμεται δωρεάν σ' όλα άνεξαιρέτως τά μέλη, ταμειακώς ή μη έν τάξει. Για την αύξηση αυτή ζητά την έγκριση της Γεν. Συνελεύσεως.

Ένα άλλο μέτρο που πήρε τό Δ.Σ. για την έξυγάνωση των

οικονομικών της Ένώσεως είναι ή κεφαλαιοποιήσις της όφειλης όλων εκείνων που χρωστούν μέχρι τό τέλος του 1974 και ή εξόφλησις των κεφαλαιοποιημένων συνδρομών σέ 36 μηνιαίες δόσεις, πού ή κάθε μία δέν μπορεί νά είναι μικρότερη των 150 δραχμών μηνιαίως. Έναντι των όφειλών αυτών θά δεχθῆ τήν ύπογραφή ίσοπόσων συναλλαγματικών μηνιαίας ή διμηνιαίας λήξεως και θά θεωρησῆ τό μέλος άμα τῆ ύπογραφή των συναλλαγματικών ως ταμειακός εν τάξει. Άν τά μέλη εκείνα δέν δεχθοῦν τή λύση μας, τό Δ.Σ. θά άπαιτήσῃ τήν εϊσπραξη των καθυστερουμένων συνδρομών με τήν τρέχουσα τιμή τῆς συνδρομῆς. Έτσι πιστεύουμε ότι ένα μεγάλο μέρος συναδέλφων, πού άφησε άπληρωτες τίς συνδρομές του λόγω τῆς έφταετίας και τῆς αντίθεσώς του με τήν δικαιορία, θά τακτοποιηθῆ και θά έχῃ τό δικαίωμα ψήφου. Έπίσης κι' όσοι από άμέλεια άφησαν τά χρόνια νά περάσζον, τώρα είναι εύκαιρία με μερικές δόσεις νά ξεφλήσουν. Είμαστε βέθαιοι ότι τό μέτρο θά άποδώσῃ. Τό Δ.Σ. κάνει έκκληση σ' όλους τούς συναδέλφους νά δεχθοῦν τήν λύση αυτή, ή όποία είναι και ή μόνη πού δίνει λύση στό χρονίζον αυτό θέμα. Θά κυκλοφορήσῃ σχετική εγκύκλιος πάνω στό θέμα αυτό.

Τό Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. επέτυχε όπως εις τό Άνάτατο Χημικό Συμβούλιο συμμετέχουν 2 μέλη χημικοί ή χημ. μηχανικοί προτεινόμενοι από τό Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. ως εκπρόσωποι του χημικού κόσμου.

Ζητήσαμε από τούς άρμοδίους και τόν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς νά προστεθῆ διάταξη πού νά καθοριζῆ τίς θέσεις των χημικών στην εκπαίδευση. Άλλ' εν τώ μεταξύ τό Ν.Σ. άπεσύρθη.

Τό Δ.Σ. θεωρώντας ότι ή δράση του δέν είναι μόνη ή δράση των μελών του αλλά και ή δράση όλων των μελών τῆς Ε.Ε.Χ., γιά τοῦτο προσπαθεῖ νά συμμετέχουν όσο τό δυνατόν περισσότεροι συνάδελφοι στην δραστηριότητα τῆς Ένώσεώς μας. Ένα μεγάλο πεδίο ανάπτυξης τῆς δραστηριότητας των συναδέλφων είναι οί έπιτροπές.

Τό Δ.Σ. από τήν πρώτη μέρα πού ανέλαβε τή διοίκηση έχει καταρτίσει έπιτροπές πού συμμετέχουν σεβαστός αριθμός συναδέλφων.

Οί έπιτροπές αυτές είναι: Τῆς Παιδείας, τῆς Τεχνικῆς Παιδείας, τῆς μελέτης του προβλήματος του Ν.Σ. των Χ.Μ., τῆς Ρύπανσης του περιβάλλοντος, τῆς Βιομηχανίας, του Μητρώου, τῆς Βιβλιοθήκης, των σχέσεών μας με τίς άλλες έπιστημονικές ενώσεις του Έξωτερικού. Η Έπιτροπή τεχνικῆς Παιδείας εργάσθηκε και κατήρτισε διάγραμμα τῆς Τεχνικῆς εν γένει Παιδείας και τό καταρτισθέν σχέδιο ύπεβλήθη στον Υπουργό Παιδείας, ό όποίος εζήτησε τήν γνώμη τῆς Ε.Ε.Χ. επί του προκειμένου. Η Έπιτροπή Παιδείας εργάζεται επί του προβλήματος με συμμετοχή του Συμβούλου κ. Ξενοῦλη. Τά πορίσματα τῆς μελέτης τῆς έπιτροπῆς αναμένεται νά ύποβληθοῦν εντός των ἡμερών, ώστε ή Ε.Ε.Χ. νά σχηματίσῃ επακριβῆ γνώμη και νά καθορίσῃ τό θέμα αυτό τῆς πάρα πέρα πορείας τῆς. Η Ε.Ε.Χ. έλαβε μέρος με δεκαμελῆ αντιπροσωπεία στις εργασίες του Πανελλαδικού Συνεδρίου Παιδείας πού όργάνωσε τό περασμένο καλοκαίρι ό Σύλλογος Βοηθών Έπιμελητῶν τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς του Πανεπιστημίου Άθηνών.

Η έπιτροπή επί του Ν.Σ. των Χημ. Μηχανικών έπεξεργάσθηκε τήν όλη πορεία των ενεργειών τῆς αντιμετώπισεως του προβλήματος και έπεξεργάσθηκε όμοίως τίς θέσεις μας. Μόλις ως έχουμε τήν άνάγκη τῆς, θά συγκληθῆ έκ νέου.

Τό Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. ενδιαφέρεται άμεσα γιά τό θέμα τῆς έπιστημονικῆς έρευνας στή χώρα μας καθώς και γιά τήν επίλυση των ιδιαιζόντων επαγγελματικών προβλημάτων πού αντιμετώπιζον οί έπιστήμονες έρευνητές. Αυτή τῆ στιγμή λειτουργεῖ στην Ε.Ε.Χ. Έπιτροπή εργασίας πού μελετᾶ ακριβώς αυτό τό θέμα.

Η έπιτροπή Μητρώου με συμμετοχή του συμβούλου κ. Βαβουγιού έπεξεργάζεται τήν δημιουργία Μητρώου. Η

χρησιμότης είναι πασιδηλος.

Η έπιτροπή Βιβλιοθήκης εργάσθηκε με συμμετοχή τῆς Προέδρου και συνεχίζει νά εργάζεται εντατικά.

Η έπιτροπή τῆς Ρυπάνσεως του περιβάλλοντος δέν εργάσθηκε ακόμα επί του θέματος. Τό πρόβλημα τουτο πρέπει νά μπει μπροστά στο άμεσο μέλλον και μάλιστα πολύ σύντομα.

Η έπιτροπή γιά τό TEAX με τήν συμμετοχή του Γεν. Γραμματέως έμελέτησε ως πρώτον στάδιον τό όλον θέμα ως σάς ανεπτύχθη σε άλλη στήλη. Σε δεύτερο στάδιο αναπροσαρμοσμένη θά λειτουργήσῃ σύντομα.

Η έπιτροπή γιά τό ΙΚΑ με συμμετοχή εγκρίτων συναδέλφων συνήλθε εις κοινάς συνεδριάσεις μετ' εκπροσώπων άλλων έπιστημονικών Συλλόγων των Γεωπόνων, Κτηνιάτρων κ.ά. του Π.Σ.Χ.Β. γιά νά μελετήσῃ τό θέμα τῆς συνταξιοδοτήσεως των έπιστημόνων από τό ΙΚΑ. Η πρώτη φάση των μελετῶν τῆς εν λόγω έπιτροπῆς έληξε και τώρα θά άρχίσῃ ή δεύτερη φάση, ήδη αἱ προσκλήσεις άπεστάλησαν στους άλλους έπιστημονικούς συλλόγους.

Με τήν δράση των έπιτροπῶν μέσα στην Ένωση τελειώνει τό κεφάλαιο τῆς δράσεως του Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. επί των επαγγελματικών θεμάτων. Κι' άνοίγει ένα άλλο κεφάλαιο τῆς δράσεως μας στον έπιστημονικό τομέα.

Είναι κι' αυτό ένα κομμάτι τῆς δραστηριότητάς μας πολύ μεγάλο και πολύ σοβαρό. Τό Δ.Σ. πιστεύει ότι εδώ ή δράση του θά είναι εζ' ίσου αξιόλογη και ή επίδειξη δραστηριότητος και σ' αυτόν τόν τομέα εζάντησε τίς δυνατότητές του.

Η δράση μας στον τομέα αυτό συνίσταται νά άνοιξουμε τόν διάλογο μ' όλες εκείνες τίς οργανώσεις πού είμασταν πριν από τήν έφταετία συνδεδεμένοι είτε από έλεση τῆς τότε διορισμένης διοίκησης ή από αντίδραση των διεθνῶν οργανώσεων εναντι του δικτατορικού καθεστώτος πάσαμε νά είμαστε όχι μόνο δραστήρια μέλη αλλά και μέλη.

Με χαρά όλες οί διεθνείς αυτές οργανώσεις μας ξαναδέχονται στο πλευρό τους και μάς τοποθετοῦν σε τιμητικές θέσεις τιμώντας έτσι τόν άγώνα τῆς Έλλάδας γιά τήν άποκατάσταση τῆς Δημοκρατίας. Είμαστε υπερήφανοι γιά τήν τιμή πού μάς κάνουν οί άδελφές αυτές οργανώσεις.

Έτσι ξανασυνδεθήκαμε πάλι με τήν ΙΥΡΑΚ και ή Πρόεδρος μας συμμετέσχε στην ετήσια συνέλευσή τῆς πού συγκλήθηκε στή Μαδρίτη τόν Σεπτέμβριο.

Ξανασυνδεθήκαμε με τήν Παγκόσμια Ένωση Έργαζομένων Έπιστημόνων FMST και αντιπροσωπεία μας με μέλη τούς συναδέλφους Α. Μαυρομάτη, Α. Καλλιπολίτη, Α. Ξενοῦλη, Π. Μιχαηλίδη, Σ. Μπακόλα και τόν συχωρεμένο Ν. Καρνή παρακολούθησαν τό ετήσιο συνέδριο τῆς οργανώσεως αυτής πού συνήλθε τό καλοκαίρι στην Μόσχα. Έκεῖ συνέβηκε και ό θάνατος του συναδέλφου Ν. Καρνή πού μάς λύπησε πολύ.

Είναι τόσα πολλά όσα χάσαμε στην έφταετία και είναι ακόμα πιο πολλά εκείνα πού πρόκειται νά γίνουν πού ό όγκος τῆς δουλειᾶς πού χρειάζεται νά γίνῃ προκαλεῖ δέος. Η επαφή με τήν Διεθνή Όργάνωση Χημική Μηχανική προωθεῖται. Αρχίσαμε τήν διαδικασία των επαφῶν τῆς Ε.Ε.Χ. με τούς χημικούς τῆς Κύπρου και τῆς Βουλγαρίας. Τό Δ.Σ. σχεδιάζει γιά τόν προσεχή Ιούλιο έκδρομή έπίσκεψη - συμμετοχή στο συνέδριο τῆς ΑСНΕМА και τῆς Χημικῆς Μηχανικῆς στην Φραγκφούρτη και Άμστερνταμ. Ό συνάδελφος Κοσμήτωρ κ. Τσέτης έχει αναλάβῃ τῆ δουλειά τῆς οργάνωσῆς τῆς. Έν καιρῶ οί συνάδελφοι θά πληροφορηθοῦν τό πρόγραμμα. Από τῆς θέσεως αυτής καλοῦμε όσο τό δυνατόν περισσότερους συναδέλφους νά συμμετάσχουν. Έδώ θά πρέπει νά αναφερθῶ στην σύσταση τῆς Σ.Ο.Ε.Σ. όπου 16 έπιστημονικοί Σύλλογοι άναζητοῦν τόν τρόπο σύνδεσῆς τους γιά κοινή δημιουργία ενός οργάνου κοινῆς αντιμετώπισης των θεμάτων. Η συμμετοχή τῆς Ε.Ε.Χ. είναι και εκεί δραστήρια.

Στίς έπιστημονικές έκδηλώσεις είναι σίγουρο ότι τό άνοιγμα των σχέσεών μας με τούς άλλους έπιστημονικούς

συλλόγους έχει μεγάλη θέση. Πάνω σ' αυτό τό Δ.Σ. κάνει ό,τι μπορεί και τά αποτελέσματα σέ λίγο καιρό θά είναι περισσότερο εμφανή.

Ένα καλό θέμα γιά τήν εμφάνιση από κοινού μέ τούς άλλους επιστήμονες ήταν και τά μαθήματα τών 'Ηλεκτρονικών 'Υπολογιστών τά όποια οργανώθηκαν από τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. υπό τήν καθοδήγηση και ένεργό συμμετοχή τής προέδρου μας. Τά μαθήματα θά διαρκέσουν ένα έξάμηνο. Ό πρώτος κύκλος τών μαθημάτων έληξε μέ συμμετοχή 21 μαθητών και τήν περασμένη Δευτέρα άρχισε ό δεύτερος κύκλος. Στά μαθήματα αυτά διδάξαν έγκριτοι επιστήμονες από τήν Ένωση Έλλήνων Φυσικών, τήν Μαθηματική Έταιρεία, 'Ηλεκτρονικοί και άλλοι. Μέ πρακτικές εφαρμογές στόν Η.Υ. του συναδ. κ. Α. Κοντοράβδη και τής Control Data. 'Η ώφέλεια ως είναι άντιληπτό είναι μεγάλη κατά τήν διάρκεια τών μαθημάτων αυτού έδόθησαν διαλέξεις από τόν Πρόεδρο τής Μαθηματικής Έταιρείας Καθηγητή Σ. Ζερβό και τόν Πρόεδρο τών Έλλήνων Φυσικών Καθηγητή κ. Φιλοκύπρου. Τίς διαλέξεις αυτές τίς παρακολούθησε πλήθος συναδέλφων και προσκεκλημένοι μας τών άλλων φίλων επιστημονικών οργανώσεων. Τήν περασμένη Δευτέρα δόθηκαν δύο ακόμη διαλέξεις μέ σχετικά θέματα από τόν Αντιπρόεδρο τής Μαθηματικής Έταιρείας κ. Σ. Λεγάτο και τόν Πρόεδρο του Ι.Σ.Α. Καθηγητή κ. Α. Ποντικάκη. Και έδω τό άκροατήριο ήταν πυκνό και ή έπιτυχία τους μεγάλη. Τό θερμό μας «εύχαριστώ» στους φίλους όμιλητές. Τά μαθήματα θά έκδοθούν σέ βιβλίο.

Τό Δ.Σ. άρχίζει μία σειρά έκπολιτιστικών έκδηλώσεων μέ πρώτο άνηλιτή τόν κ. Μάριο Πλωρίτη και μέ θέμα «ό πνευματικός άνθρωπος στήν Σύγχρονη Έλληνική Κοινωνία». Τά θέματα πού θά ακολουθήσουν όμιλία-συζήτηση μέ θέμα «Γενική εκπαίδευση», ή «Πανεπιστημιακή Έκπαίδευση και Επιστημονική Έρευνα», «ό Όρυκτός Πλοῦτος», «Πολυεθνικές Έταιρείες και Έλληνική Βιομηχανία» και άλλα θέματα σχετικά μέ τήν οικονομική και βιομηχανική Ανάπτυξη τής χώρας.

Αυτά ήταν όσα μπορούν να ειπωθούν μέ τό κριτήριο τών αποτελεσμάτων και του προγραμματισμού. Όμως τό Δ.Σ. σέ μακρότατες συνεδριάσεις και συζητήσεις προβληματίστηκε και ένημερώθηκε στα προβλήματα τών μελών τής Ένώσεως μέ σκοπό άφού μελετηθούν σωστά να προσπαθήσει γιά τήν επίλυσή τους.

Θά ήθελε λοιπόν να συζητήσει μαζί σας τίς σκέψεις του.

Κατά βάσι υπάρχει τό εύλογο έρώτημα. Θά μπορούσε τό Δ.Σ. να επιτύχει περισσότερα και γιατί δέν τά επέτυχε;

Κύριοι Συναδέλφοι, όφειλουμε να είμαστε ειλικρινείς άπέναντί σας. Δέν είμαστε ικανοποιημένοι από ό,τι πετύχαμε. Όφείλαμε ίσως να επιτελέσουμε περισσότερα. Όμως υπήρξαν σοβαρές δυσχέρειες. Υπήρξε και στήν Ένωσή μας σέ μικρογραφία θέβαια τό χάος πού παρέλαβε ή Κυβέρνηση τής Έθνικής Ένότητας από τήν Χούντα.

Έπρεπε όλα ν' άρχίσουν από τήν αρχή. Δέν υπήρξε κανενός είδους συνέχεια. Υπήρξε ένα κενό 7 1/2 χρόνων πού έπρεπε να καλυφθί. Δέν υπήρξε μία όμαλή διαδοχή και καμμία ένημέρωση. Τό Δ.Σ. έπρεπε να άγωνισθί να επαναφερθί και να νομιμοποιηθί ό διάλογος. Τό Δ.Σ. διαπίστωσε ότι υπήρχαν ιδιωτικοί λογαριασμοί καταθέσεων γιά τά χρήματα τής Ένώσεως πού δέν νομιμοποιούνταν από άποφάσεις, έστω και τών διορισμένων Δ.Σ. ή ό διορισμένος Πρόεδρος υπέγραφε ιδιωτικές συμφωνίες.

Βασική άδυναμία καθυστέρησης υπήρξε άναμφισβίητα και ό κίνδυνος του Νομοσχεδίου τών Χημικών Μηχανικών. Τό πρόβλημα αυτό, όπως εμφανίστηκε, ήταν σοβαρότατο γιά τόν κλάδο μας και γι' αυτό τό Δ.Σ. κατανάλωσε όλη τήν δραστηριότητά του γιά μακρό χρονικό διάστημα στό θέμα αυτό.

Και αυτά από τήν δική μας πλευρά.

Διαπιστώσαμε όμως και άλλες δυσχέρειες:

1) Σύνθεση του Δ.Σ.: Τό Δ.Σ. είναι έννεαμελές. Ό αριθμός ήταν ικανοποιητικός όταν ή Ένωση είχε 1000 ή 1500 μέλη.

Είναι όμως άπαράδεκτα χαμηλός ό αριθμός όταν ή Ένωση έχη 4000 μέλη. Ό αριθμός τών μελών θά πρέπει ν' άνεβή τουλάχιστον σέ 15.

2) Οι τοπικοί σύλλογοι: Είναι άδύνατον να λειτουργούν τόσο χαλαρά μέ τήν Ένωση. Θά πρέπει να βρεθί τρόπος μόνιμης συνεργασίας και επίλυσης αυτοδυνάμως τών τοπικών προβλημάτων τους.

3) Ό τρόπος λειτουργίας τών Γραφείων τής Ε.Ε.Χ. και τά οικονομικά μέσα πού διαθέτει ή Ε είναι μη ικανοποιητικά γιά τίς σημερινές άνάγκες τής.

4) 'Η παλαιά μεθοδολογία γιά τήν προώθηση τών προβλημάτων, είτε διά γνωριμιών είτε διά παραστάσεων, τηλεγραφημάτων κλπ. άποδείχτηκε και έμπρακτα ότι δέν είχε σοβαρή αποτελεσματικότητα. 'Η έλλειψη αποτελεσματικότητας όφειλεται βασικά στήν πίεση πού άσκειται στήν Κυβέρνηση από άλλες ομάδες εργαζομένων - πού στό διάστημα τής δικτατορίας δέν είχαν τό δικαίωμα αυτό γιά τήν επίλυση τών προβλημάτων, πίεση δέ πού δέν άσκειται διά άλλων ύπομνημάτων αλλά διά έντονότερων νομίμων μέσων (στάσεων εργασίας, άπεργιών κλπ.)

Αυτό ιδιαίτερα πρέπει να τό προσέξωμε και να σκεφθούμε ότι μόνο ή δυναμική εμφάνιση βοηθάει στήν λύση τών προβλημάτων. (Συγκεκριμένο παράδειγμα έχουμε τήν άπόλυτα άρνητική θέση και στάση του κ. Χρυσανθοπούλου στό θέμα τής αύξήσεως τών κοινωνικών πόρων του Ταμείου μας).

5) 'Η έλλειψη Μητρώου τών Χημικών είναι βασικό έμπόδιο στό να μπορέσουμε να επανδρώσουμε σωστά τίς επιτροπές. 'Η έλλειψη αυτή καθιστά δύσκολο και τόν καθορισμό του έργου τών Χημικών στήν Ελλάδα. Σκεφτόμαστε ότι πρέπει να γίνουν ομάδες εργασίας και μελέτης προβλημάτων αυτών πού άσχολούνται μέ τό ίδιο πρόβλημα.

6) Οι δεσμοί μας μέ τά ΑΕΙ: Έγινε μία προσπάθεια άναπτύξεως σχέσεων μέ τά Πανεπιστήμια. Τά αποτελέσματα ήταν σχετικά έπιτυχή. Ό δρόμος θά είναι δύσκολος. Υπάρχει χωρίς άλλο μία δυσχέρεια προσαρμογής τών Πανεπιστημίων μας στα σημερινά δεδομένα.

7) 'Η συμμετοχή τών συναδέλφων στις διαδικασίες τών εργασιών τής Ένωσης υπήρξε σχετικά καλή. Θά έπρεπε να είναι μεγαλύτερη. Ιδιαίτερα χαμηλή υπήρξε ή συμμετοχή συναδέλφων μεσαίας και μεγαλύτερης ηλικίας.

Μέ αυτές τίς διαπιστώσεις, μέ τήν θετική και άρνητική πείρα μας, μέ τήν συμμετοχή σας, σάς καλούμε να έρθετε και μαζί ν' άγωνισθούμε:

- 1) Γιά τήν μελέτη νέου Καταστατικού και τήν συζήτηση του θέματος σέ τακτική Γενική Συνέλευση μέσα στό 1976.
- 2) Γιά μία δυναμική δραστηριότητα του κλάδου γιά νέα συλλογική σύμβαση άνάλωση πρós τίς σημερινές συνθηκές ζωής γιά τήν βελτίωση τών συνθηκών εργασίας.
- 3) Έπίσης μέ δυναμική δραστηριοποίηση γιά τήν βελτίωση τών συνθηκών εργασίας. Πρέπει να καταλάβη ή Κυβέρνηση ότι δέν μπορεί άνεπίτρεπτα να μειώνη τόν κοινωνικό πόρο στό Ταμείο μας, και να διορίζει άσχετους πρós τόν κλάδο προέδρους.
- 4) Γιά τήν αναμόρφωση τών χώρων τής Ε.Ε.Χ. θά προσπαθήσωμε να δημιουργήσωμε ένα περιβάλλον όσο τό δυνατον περισσότερο άνετο και ανθρώπινο γιά όλους μας (Χημικούς και Υπαλλήλους). Θά προσπαθήσωμε να κάνουμε ένα έντευκτήριο-χώρο εύχάριστο γιά τίς συναντήσεις τών συναδέλφων.
- 5) Γιά τήν έκδοση Μητρώου τών συναδέλφων Χημικών.
- 6) Γιά τήν δημιουργία τής βάσεως ενός Συνεδρίου πού θά πραγματοποιηθί τό 1977 από τό έπόμενο Δ.Σ.
- 7) Γιά τήν άνάπτυξη πραγματοποίηση έκπολιτιστικών έκδηλώσεων πέραν τών άναφερθέντων (ως τήν όργάνωση χορών, έκδρομών)
- 8) Γιά τό γιόρτασμα τής 50ετηρίδας
- 9) Γιά τήν άνάπτυξη τών σχέσεων μας μέ τίς επιστημονικές οργανώσεις του έξωτερικού και έσωτερικού.

ΝΙΚΩΝ», η οποία ανέλαβε μόνη της πλέον τό θέμα των διαφημίσεων. Βλέπει λοιπόν, ότι θα μπορούσε να τις αύξηση πάνω από τό διπλάσιον. Δηλαδή έναντι των 157.000 δραχμών θα έχη μία αύξηση από τίς διαφημίσεις 350.000 δραχμές. Καί στην περίπτωση αυτή, δηλαδή του Προϋπολογισμού του 1976, η ένίσχυση από τήν Ε.Ε.Χ. θα είναι τό μεγαλύτερο κονδύλι, γύρω στις 610.000 δραχμές.

(Ζηρηά καί παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Έγκρινεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η Γενική Συνέλευση ένέκρινε πλέον τούς άπολογισμούς του έτους 1975 του Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. καί τής Δ.Ε. των «ΧΗΜ. ΧΡΟΝ.»

Έρχόμεθα στό τέταρτο θέμα τής ήμερησίας διατάξεως «Έκθεσις Έξελεγκτικής Έπιτροπής επί οικονομικού έτους 1975 τής Ένώσεως καί του Περιδικίου».

Ο κ. Κοντοράβδης έχει τόν λόγον.

κ. ΚΟΝΤΟΡΑΒΔΗΣ: Πρακτικό Έξελεγκτικής Έπιτροπής Ένώσεως Έλλήνων Χημικών καί περιοδικού «ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ».

1. Διαχείριση Ένώσεως Έλλήνων Χημικών.

Οι ύπογεγραμμένοι Δημήτριος Βαλιούδης, Πρόεδρος, Άθανάσιος Κοντοράβδης καί Βασίλειος Παπαπαναγιώτου μέλη τής Έξελεγκτικής Έπιτροπής τής Ε.Ε.Χ. που έξελέγη από τάς άρχαιρεσίας τής 9.3.1975, συνελθόντες εις τά Γραφεία τής Ε.Ε.Χ. από 10.1.1976 - 19.2.1976, ένεργήσαμε έλεγχον στην διαχείριση του ένεργητικού καί του παθητικού τής Ε.Ε.Χ. καί του περιοδικού «ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» του οικονομικού έτους 1975.

1) Έγινε έλεγχος στό διπλότυπα εισπράξεων τής περιόδου από 1.1.1975 μέχρι 31.12.1975 καί όλες οι εισπράξεις εφρέθησαν κανονικά έγγεγραμμένες στό αντίστοιχα βιβλία τής Ε.Ε.Χ.

2) Έγινε έλεγχος επίσης στό έντάλματα πληρωμών καί εύρέθησαν σύμφωνα μέ τίς αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου τής Ε.Ε.Χ. καί κανονικά έγγεγραμμένα στό αντίστοιχα βιβλία τής Ε.Ε.Χ. Κατά τό 1975 έγιναν εισπράξεις 2.214.797 δραχμές. Υπόλοιπον προηγούμενης χρήσεως. 1.073.165 δραχμές. Δαπάνες 1.722.767 δραχμές. Υπόλοιπο στό Ταμείο τής Ένώσεως 1.565.195 δραχμές.

3) Διαχείριση περιοδικού «ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ». Κατά τόν έλεγχον στην διαχείριση του περιοδικού «ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» εύρέθησαν κανονικά έγγεγραμμένα στό αντίστοιχα βιβλία του περιοδικού, τόσο τά έντάλματα πληρωμών, όσο καί των εισπράξεων. Εισπράξεις: 214.691 δραχμές. Χρεώστες: 62.905 δραχμές. Γραμμάτια πρός εισπραξίν: 71.968 δραχμές. Ένίσχυση από τήν Ε.Ε.Χ. 298.880 δραχμές. Σύνολον: 648.444 δραχμές. Πληρωμές: 587.351 δραχμές. Υποχρεώσεις: 61.093 δραχμές. Σύνολον: 648.444 δραχμές.

Η Έξελεγκτική Έπιτροπή συνιστά στην Γενική Συνέλευση:

1) Νά γίνη γενική άπογραφή των περιουσιακών στοιχείων τής Ε.Ε.Χ. καί νά κρατηθή σχετικό βιβλίο άπογραφής, που αυτή τήν στιγμή δέν υπάρχει.

2) Νά λάβη άπόφαση, όπως αύξηθί τό χρηματικών ποσόν που προβάλλεται από τόν Κανονισμό τής Ε.Ε.Χ., που έχει δικαίωμα νά έχη ό Ταμία τής Ε.Ε.Χ. γιά άμεσον χρήσιν καί

3) Προτείνει τήν άπαλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου τής Ε.Ε.Χ. από πάσαν εύθύνην.»

(παρατεταμένα χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πέντε χιλιάδες είναι τό ποσόν ή 500 δραχμές;

κ.ΚΟΝΤΟΡΑΒΔΗΣ: Πέντε χιλιάδες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πόσο θέλετε νά τό αύξήσουμε;

κ.ΚΟΝΤΟΡΑΒΔΗΣ: Τουλάχιστον σέ 50.000 δραχμές.
(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έρχόμεθα στό πέμπτο θέμα τής ήμερησίας διατάξεως. «Υποβολή πρός έγκρισιν του προϋπολογισμού έτους 1976 τής Ένώσεως καί των ΧΗΜΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ».

Θά πρέπει νά πούμε κατ' άρχήν πως θά μεθοδεύσουμε τή συζήτηση. Υπάρχουν διάφορες αποφάσεις που πρέπει νά ληφθούν καί πρέπει νά γίνον ψηφοφορίες. Από τήν άλλη μεριά θά μπορούσε νά γίνη μία συζήτηση επί όλων των θεμάτων ή συζήτηση επί μερικων θεμάτων. Τώρα δέν ξέρω ποιο είναι εκείνο που θά μάς οδηγήση γρηγορότερα στό αποτέλεσμα.

Άς ακολουθήσουμε τήν ήμερησία διάταξη καί θά δοκιμάσουμε. Άν θά τό πετύχουμε, θά προχωρήσουμε έτσι, άλλως θά αλλάξουμε. Νά συζητήσουμε τώρα τήν αύξηση τής μηνιαίας συνδρομής των μελών πρός τήν Ε.Ε.Χ. μόνο. Δέν ένεκρίθη καί πρέπει νά τεθί σέ ψηφοφορία.

ΚΟΝΤΟΡΑΒΔΗΣ: Οι προτάσεις όλες νά θεθούν εις ψηφοφορία εις τό τέλος τής συνεδρίασεως.

(Θόρυθος, διαμαρτυρία).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έπειδή θά πρέπει νά ακούσουμε τήν γνώμη των συναδέλφων καί επί των προτάσεων αυτών που θά θεθούν σέ ψηφοφορία, θά όρίζουμε μία ώρα συζήτηση. Καί εάν μπορέσουμε μέσα στην μία ώρα νά καταλήξωμεν, καλώς, άλλως ένδιαμέσως θά τά θέσουμε

υπό ψηφοφορία καί θά έπακολουθήσει συζήτηση.

Έπομένως ποιοι από τούς συναδέλφους θέλουν νά μιλήσουν επί όλων των θεμάτων πρώτα;

ΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Διά τήν άπεργία δέν θά γίνη συζήτηση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτά θά θεθούν υπό συζήτηση. Θά αποφασισθούν μετά. Για νά είμαι σαφέστερος, τό θέμα τής αύξήσεως τής μηνιαίας συνδρομής είναι τό θέμα, τό όποιον πρέπει νά συζητηθή.

Κατόπιν ή Έκθεσις τής Έπιτροπής είναι θέμα βέβαια άπλης ανακοινώσεως.

Θά άφήσω τό βον θέμα γιά τήν αύξηση τής μηνιαίας συνδρομής γιά συζήτηση καί θά προχωρήσουμε εις τό έβδομο θέμα τής ήμερησίας διατάξεως «Έκθεσις τής Έπιτροπής δια τήν κάθαρση τής Ε.Ε.Χ. από τούς συνεργάτας τής δικτατορίας, συμφώνως μέ τήν άπόφαση τής προηγούμενης Γεν. Συνελεύσεως τής 26-1-1975.»

Μετά τήν Έκθεση αυτήν θά έπακολουθήσει συζήτηση καί μετά τήν συζήτηση ή κατά τήν διάρκεια τής συζήτησεως, θά πάρουμε τίς διάφορες αποφάσεις.

Ο κ. Μιχαηλίδης έχει τόν λόγο.

(Χειροκροτήματα)

κ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: (Αναγινώσκει).

Συνάδελφοι,

Η Γενική Συνέλευσις των Έλλήνων Χημικών τής 26ης Ιανουαρίου 1975 στό όμόφωνο ψήφισμα που ένέκρινε, ώριζε μέ τήν §4 Έπιτροπή γιά τήν κάθαρση του Κλάδου καί τήν παραπομπή στό Πειθαρχικό Συμβούλιο τής Ένώσεως κάθε συναδέλφου που στή διάρκεια τής Δικτατορίας συνεργάστηκε άποδεδειγμένα μέ τήν Χούντα, δείχνοντας έτσι συμπεριφορά δεοντολογικά άνάρμοστη γιά έλληνα έπιστήμονα καί έλεύθερο άνθρωπο.

Η Έπιτροπή αυτή άρχισε τίς εργασίες της μετά τήν κοινοποίηση των Πρακτικών τής συνεδρίασεως τής 23ης Μαρτίου 1975 του έκλεγμένου Διοικητικού Συμβουλίου τής Ένώσεως, σύμφωνα μέ τά όποία ό συνάδελφος κ. Άναστάσιος Τσέτης από τακτικό μέλος αυτής, όρίσθηκε έκπρόσωπος του Δ. Σ. τής Ένώσεως μέλος του όποιου ήδη είχε εκλεγθί. Η Έπιτροπή κατόπον τούτου καταρτίστηκε από τά τακτικά μέλη:

Φιλάρετο Άλικαρίδη, Λάμπρο Μαυρομάτη, Παναγιώτη Μιχαηλίδη, Άναστάσιο Τσέτη.

Άναπληρωματικοί είχαν όρισθί οι συνάδελφοι Δημήτριος Λαγωνίκας καί Βασίλειος Παπαγιάννης.

Η Έπιτροπή αυτή παρουσιάζεται σήμερα ένώπιόν σας γιά νά λογοδοτήση, σύμφωνα μέ τήν έντολή σας.

Η Έπιτροπή ολοκλήρωσε τό έργο της σέ 37 συναντήσεις εργασίας κατά τή διάρκεια 8 μηνών καί παρέδωσε τίς εισηγήσεις της εις τό Δ. Σ. τής Ένώσεως, άρμόδιον γιά τήν περαιτέρω διαδικασίαν τής συγκροτήσεως του Πειθαρχικού Συμβουλίου, μετά από πά ρ α π ο λ ύ π ρ ο σ κ τ ι κ ή καί ά ν τ ι κ ε ι μ ε ν ι κ ή μ ε λ έ τ η των στοιχείων που συγκέντρωσε.

Η Έπιτροπή θέλει νά τονίση ιδιαίτερα δύο σημεία:

1ον) Ότι πήρε όλες της τίς αποφάσεις παμψηφεί.

2ον) Ότι προσπάθησε νά ανταποκριθί όσο τό δυνατό περισσότερο στην έντολή καί έπιθυμία του Κλάδου γιά ήθική κάθαρση χωρίς πάθος καί χωρίς προκατάληψη.

Συνάδελφοι,

Άπό τήν μελέτη όλων των στοιχείων που μπορέσαμε νά συγκεντρώσουμε καταλήξαμε στό παρακάτω συμπεράσματα τά όποια θέτουμε στην κρίση σας καί τήν έγκρισή σας.

«Πιστεύουμε ότι κανείς από τούς συναδέλφους χημικούς, καί σέ καμμία περίπτωση, δέν έχει τό δικαίωμα παραβιάζοντας τίς νόμιμες διαδικασίες καί τήν δημοκρατική ήθική, νά αναλαβάνη τήν έκπροσώπηση του Κλάδου, επικαλούμενος δι' έαυτον άλτρουισμόν καί ύπερπατριωτισμόν, ιδιαίτερα μάάλιστα σέ διάρκεια άνωμάτων πολιτικών εξέλιξεων τής Χώρας».

Όρισμένοι συνάδελφοι κατά τήν διάρκεια τής Δικτατορίας που έπιβλήθη στον Έλληνικό Λαό, έρχόμενοι σέ άπ' εύθείας αντίθεση μέ τό κοινό αίσθημα εξέθεσαν δεοντολο-

γικά τους "Έλληνες Χημικούς, αναλαμβάνοντας αξιώματα της Δικτατορικής Πολιτείας τά όποία είτε τά επεδίωξαν είτε τά έδέχθησαν κινούμενοι από προσωπικές φιλοδοξίες ή ιδιοτελεία ή και από τά δύο μαζί.

Μέ τόν τρόπο αυτό, και μέ τήν όποιαδήποτε προσωπική-τητά τους έστήριξαν λίγο ή πολύ ήθικά αλλά και ούσιαστικά τό καθεστώς της Δικτατορίας που καταταράχνησε τόν Έλληνικό Λαό για 7 όλόκληρα χρόνια.

Συνάδελφοι,

Η Έπιτροπή στηριζόμενη σε γραπτό άποδεικτικό ύλικό και άνταποκρινομένη στην έντολή σας νομίζει ότι είχε ύποχρέωση, παρά τίς ύπάρχουσες σε όρισμένες περιπτώσεις τυπικές συσχέριες νά παραπέμψη στό Πειθαρχικό Συμβούλιο όλους εκείνους τούς συναδέλφους που περιγράφουν τά άρθρα 2,3 και 4 του ψηφίσματος της Γενικής Συνελεύσεως της 25ης Ίανουαρίου 1975.

Σύμφωνα λοιπόν μέ τό άρθρο 2 κατά τό όποιο «... όσοι συνεργάστηκαν μέ τήν δικτατορία σαν Ύπουργοί, Ύφυπουργοί, Γεν. Γραμματείς κ.λ.π. ή έπωφελήθηκαν άπ' αύτή για νά καταλάβουν θέσεις τοποτηρητών της.....» παραπέμπονται 17 συνάδελφοι, οι έξης:

Κων/νος Κυπριαός διορισμένος Ύπουργός Βιομηχανίας κ.λ.π.

Γεράσιμος Φραγκάτος διορισμένος Ύπουργός Παιδείας, Δημήτριος Νικολακόπουλος διορισμένος Ύποδιοικητής του Ο.Τ.Ε.

Άναστάσιος Πρίντζης διορισμένος Γεν. Γραμματεός Άθλητισμού

Ίωάννης Ζαρωνικός διορισμένος Γεν. Δ/ντής Ύπηρεσίας Έπιστημονικής Έρεύνης και Άναπτύξεως

Γεώργιος Ψαρρός διορισμένος Δήμαρχος Πύργου Ηλείας

Στυλιανός Σακελλάρης διορισμένο μέλος της Συμβουλευτικής Έπιτροπής

Έμμανουήλ Δασκαλογιαννάκης διορισμένο μέλος της Συμβουλευτικής Έπιτροπής

Σόλωνας Καντής διορισμένος Άντιδήμαρχος Καλαμάτας

Γεώργιος Καραβίτης διορισμένος δημοτικός σύμβουλος

Άθηνών

Αιμίλιος Χρυσάγης ύποψήφιος της Συμβουλευτικής Έπιτροπής

Ίωάννης Χατζηγιάνης ύποψήφιος Συμβουλευτικής Έπιτροπής

Άργυρώ Καλαφάτη ύποψηφία Συμβουλευτικής Έπιτροπής

Ίωάννης Σταμπουλής ύποψηφιος Συμβουλευτικής Έπιτροπής

Άθανάσιος Σάσσαλος ύποψηφιος Συμβουλευτικής Έπιτροπής

Ίωσήφ Μηλιάρκης Ίδρυτικόν μέλος της ΕΠΟΚ

Παυσανίας Χατζηκωνσταντής ίδρυτικόν μέλος της ΕΠΟΚ.

Σύμφωνα μέ τό άρθρο 3 κατά τό όποιο «....όσοι έκμεταλλεύτηκαν τήν στέρηση των πολιτικών και συνδικαλιστικών έλευθεριών.... για νά άναρριχηθούν στο Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.....»

παραπέμπονται 12 συνάδελφοι οι έξης:

Ίωάννης Κανδήλης διορισμένος Πρόεδρος της Ε.Ε.Χ.

Γεώργιος Σταματάκης διορισμένος Άντιπρόεδρος της Ε.Ε.Χ.

Ίωάννης Κατσούλης διορισμένο μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Γεώργιος παπαδημητρίου διορισμένο μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Ίωάννης Μερκάτης διορισμένος μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Βασίλειος Τσατσαρώνης διορισμένος Ταμίας της Ε.Ε.Χ.

Στέφανος Κώνστας διορισμένος Γεν. Γραμματεός της Ε.Ε.Χ.

Άνδρέας Κώνστας διορισμένο μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Άδαμάντιος Δερλερές διορισμένος Άντιπρόεδρος της

Ε.Ε.Χ.

Γεώργιος Παναγόπουλος διορισμένο μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Πασάλης Μόσχος διορισμένο μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Χρήστος Ίορδανίδης διορισμένο μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Σύμφωνα μέ τό άρθρο 4 κατά τό όποιο παραπέμπεται κάθε άλλος συνάδελφος ό όποιος συνεργάστηκε μέ τήν Χούντα, παραπέμπονται οι έξης 2 συνάδελφοι:

1. Ίωάννης Πολυμενάκος του Γ.Χ. Κράτους διότι δι' άναφορών του και ύπομνημάτων άκόμα και προς τόν Άρχηγόν του ΓΕΣ διεδήλωνε τήν πίστη του προς τήν «λεγομένη Έπανάσταση» αλλά κατήγγειλε και συναδέλφους του Γ.Χ.Κ. διά «συστηματική καλλιέργεια πνεύματος κατά των Στρατιωτικών...» και ύπέβαλλε καταστάσεις «δρώντων κομμουνιστών» ή «σαφώς άριστερών στοιχείων».

2. Δημ. Πιτσιγκώνης τ. Πρόεδρος των Χημικών Βιομηχανίας Βορ. Έλλάδος διότι διά δημοσιών έκδηλώσεων παρείχε ύποστήριξη και προέτρεπε προς παραδοχήν του Συντάγματος της Χούντας.

Σύμφωνα μέ τό άρθρο 4 κατά τό όποιο παραπέμπεται κάθε συνάδελφος ό όποιος έπέδειξε άνάρμοστη προς έπιστήμονα δεοντολογία και συμπεριφορά, παραπέμπονται οι έξης:

1. Ο τ. εκλεγμένος Πρόεδρος και τό Δ.Σ. του Συνδέσμου Χημικών Βορ. Έλλάδος της περιόδου 1966-67.

Π. Γούναρης, Β. Τρουλλινός, Χ. Γουναρίδης, Μ. Δουφάκης, Α. Κεχαγιόγλου, Α. Γρίβας.

διότι απέστειλαν επίσημον έγγραφον του Συλλόγου τους προς 31 έπιστημονικές οργανώσεις και Συλλόγους Χημικών Μηχανικών σ' όλη τήν Εύρώπη και τόν Καναδά, διά του όποιου εκτός των άλλων προσκαλούσαν τούς ξένους συναδέλφους νά άποδεχθούν νά άναγνωρίσουν και νά ύποστηρίξουν τήν Δικτατορία.

2. Οι Καθηγηταί Όρέστης Παπαβασιλείου, Ίωάννης Καλόβουλος, Γεώργιος Άγιουτάνης και Δημήτριος Θεοδωρόπουλος για τίς πράξεις για τίς όποιες ήδη εκρίθηκαν, σύμφωνα μέ τό άρθρο 10 της Συντακτικής Πράξεως 3/3.9.1974 και έδημοσιεύθησαν στο παράρτημα του 1973 της εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Τέλος ή Έπιτροπή έγκαλει τόν όμότιμο Καθηγητή Γεώργιο Βάρβογλη, διότι ως Κοσμήτωρ της Φυσικομαθηματικής Σχολής συνυπέγραψε μετά της συγκλήτου του Πανεπιστημίου Άθηνών στις 20 Μαρτίου 1973 τήν όμόφωνη άπόφαση που είχε σαν συνέπεια τήν κατάρρηση του Πανεπιστημιακού Άσύλου και τήν εισβολή της Άστυνομίας στο κτήριο της Νομικής Σχολής, μέ τά γνωστά τραγικά έπακόλουθα για τόν Φοιτητικό κόσμο.

Συνάδελφοι,

Τελειώνοντας τήν έκθεσή μας αύτή, θέλουμε νά σας εύχαριστήσουμε για τήν πολύ μεγάλη τιμή που μας κάνετε νά μας εκλέξετε και νά μας αναθέσετε ένα τέτοιο σημαντικό λειτουργήμα. Έμεις συγκεντρώσαμε τά στοιχεία. Τό Πειθαρχικό Συμβούλιο θά εφαρμόση τόν Νόμο και θά άποδώση τό Δίκαιο.

Θέλουμε νά ελπίζουμε ότι στο μέλλον, ποτέ πιά, δέν θά παρουσιαστή ή ανάγκη νά συσταθῆ μία τέτοια Έπιτροπή. Εύχαριστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έπειδή στις συζητήσεις που θά γίνουν, θά πρέπει νά έχουν ύπ' όψη τους οι συνάδελφοι, τό ψήφισμα που έχει συζητηθῆ και έπειδή δέν έχει τεθῆ άκόμη τό θέμα της άπεργίας των Δημοσίων Ύπαλλήλων, παρακαλώ τόν άρμόδιο νά έλθη στο Βήμα, για νά όμιλήση για τό θέμα αύτό.

ΕΥΑΓΓ. ΤΣΙΓΑΡΙΔΑΣ: Συνάδελφοι, ως Έκπρόσωπος των Χημικών Δημοσίων Ύπαλλήλων, θά σας εκθέσω τούς λόγους που μας άναγκάζουν νά κατέλθουμε σε άπεργία διαρκείας από αύριο τό πρωί.

Όπως γνωρίζετε, οι Χημικοί Δημόσιοι Ύπάλληλοι ύπηρετούν εις τό Γενικό Χημείο του Κράτους και εις τά περισσότερα Ύπουργεία της Χώρας. Από μακρού χρόνου άγωνίζονται, για νά τούς άναγνωρι-

σθη ή συμβολή τους στον δημόσιο τομέα. Δυστυχώς ούδέποτε μās έδωσαν τήν πρόσβαση προσοχήν και πάντοτε προσπαθούσαν να μās κρατούν εις τό περιθώριο. -

Από παλιά, τά κυβερνητικά μέτρα μās διεχώριζαν από τούς άλλους Τεχνικούς Δημοσίους Υπαλλήλους και βαθμολογικώς και μισθολογικώς. Τά πρόσφατα δέ κυβερνητικά μέτρα, όσον άφορά τό μισθολογικόν, άνοιξαν τό χάσμα μεταξύ τών Χημικών Δημοσίων Υπαλλήλων και τών Τεχνικών Δημοσίων Υπαλλήλων, συγγενών άλλων Υπουργείων.

Απλώς σās άναφέρω, σάν ένα παράδειγμα, ότι ό νεοδιοριζόμενος, έν πάση περιπτώσει, Χημικός, διαφέρει από άλλο συγγενή Κλάδο Τεχνικό γύρω στις 10.000 δραχμές. Βέβαια θά μπορούσα να πώ, ότι αυτό τό άνοιγμα ξεκινά από 5.000 μέχρι 10.000, 11.000 δραχμές. Αλλά σās φέρω βέβαια αύτή τήν μεγάλη διαφορά, ιδίως βέβαια, γιά τούς διορισμένους εις τήν Έπαρχίαν.

Έπανειλημμένως έχουμε κάμει παραστάσεις εις τούς άρμοδίους Κυβερνητικούς Παράγοντας, να μήν κάμουν διάκριση μεταξύ τών Τεχνικών Δημοσίων Υπαλλήλων, διότι είναι άπαράδεκτος μείωση γιά τήν θέσιν του Χημικού εις τόν δημόσιον χώρον, είναι μείωση του έργου τους και τής συμβολής εις τήν διασφάλισιν τής Δημοσίας ύγείας και εις τήν έν γένει ανάπτυξιν τής χώρας.

Κατόπιν βέβαια αύτής τής άρνήσεως, άποφασίσαμε οι 400 περίπου Χημικοί Δημοσίοι Υπάλληλοι, να κατέλθουμε σε άπεργία διαρκείας έχοντες σάν αίτήματα βασικά τήν μισθολογικήν τοιαύτην. Λέγοντας σάν αίτήματα βασικά τήν μισθολογικήν έξίσωσιν όλων τών Τεχνικών Δημοσίων Υπαλλήλων και τήν βαθμολογικήν, έννοούμε επιδοματική και ύπερρωριακή.

Όσον άφορά τήν βαθμολογικήν έξίσωσιν, έννοούμεν ότι θά πρέπει να έχωμεν όλον τόν αυτόν εισαγωγικόν βαθμόν, να έχωμεν τήν άκόλυτην έξέλιξη μέχρι του 4ου βαθμού και τό αυτό ποσοστόν βαθμών εις τούς άνωτέρους βαθμούς 3ου και 2ου.

Έπίσης ένα από τά βασικά μας αίτήματα είναι ή άναγνώρισις, ότι ή δουλειά του Χημικού είναι και άνθυγιεινή και επικινδύνη. Έτσι τό θέμα ενός επιδόματος άνθυγιεινής και επικινδύνου εργασίας τίθεται, ίσως, γιά πρώτην φοράν έντονα, ένώπιον τών Υπουργών. Γι' αυτόν τόν λόγο και σήμερα σās εκθέτουμε αυτό τό θέμα τής άπεργίας, γιά να έχωμεν τήν συμπαράστασιν σας, διότι πιστεύομεν ότι οι θέσεις που παίρνουν οι Χημικοί Δημοσίοι Υπάλληλοι έναντι, έν πάση περιπτώσει, τών οικονομικών ζητημάτων και τών βαθμολογικών έχει αντίκτυπον, όχι μόνον σε μās, αλλά και σε σās, διότι θά είναι μία θέσις, μία άναγνώρισις, έν πάση περιπτώσει, τής γενικώτερης συμβολής του Χημικού εις τήν έξέλιξιν τής χώρας.

Δι' αυτό σās παρακαλούμεν, όπως εγκρίνετε ένα ψήφισμα, τό όποιον θά έχη ως έξής:

«Η Γενική Συνέλευσις τής 1ης Φεβρουαρίου 1976 άκούσασα τήν εισήγησιν επί του θέματος τής κερυχθείσης άπεργίας τών Χημικών Δημοσίων Υπαλλήλων ψηφίζει:

1.- Τάσεται όλοψήφως παρά τό πλευρόν τών άπεργών Χημικών Δημοσίων Υπαλλήλων.

2.- Διαδηλώνει τήν άπόφασιν της να άγωνισθώ για τά δίκαια αίτήματα του Κλάδου τούτου.

3.- Άποφασίζει, σάν πρώτον στάδιον συμπαράστασεως, τήν κήρυξιν 2ώρου στάσεως εργασίας τήν Δευτέραν 2 Φεβρουαρίου 1976 άπάντων τών εργαζομένων Χημικών τής χώρας.

4.- Καλεί τήν Κυβέρνησιν να άποδεχθώ τά αίτήματα τών Χημικών Δημοσίων Υπαλλήλων εις ένδειξιν άναγνώρισεως τής προσφοράς των εις τό κοινωνικόν σύνολον και τήν έν γένει ανάπτυξιν τής χώρας.» (Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Όρέστης Άγγελίδης): Πριν άρχίσουμε τή συζήτηση και επειδή άσφαλώς θά εκφρασθούν οι συνάδελφοι επί τών ειδικών θεμάτων, θά θέλαμε να άκούσουμε τήν γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου επί του θέματος τής άπεργίας τών Δημοσίων Υπαλλήλων.

Ο κ. Ευθάλης έχει τόν λόγο.

κ.ΕΥΘΑΛΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, τό θέμα τής άπεργίας τών Δημοσίων Υπαλλήλων είχε έλθει άργότερα, από τότε που προετοιμάσθηκε ό άπολογισμός του Διοικητικού Συμβουλίου. Συγκεκριμένα τήν Τρίτη έγινε ή πρώτη έπαφή ανάμεσα εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον και εις τήν άπεργιακήν έπιτροπήν τών συνάδελφων Δημοσίων Υπαλλήλων. Από εκεί και έπειτα μεθοδεύσαμε μία σειρά εκδηλώσεων μέ πρώτη-πρώτη άπόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου συμπαράστασεως εις τήν προετοιμαζομένην άπεργίαν τους, που δημοσιεύθηκε και εις τόν Τύπον. Έν συνεχείαι είπαμε τά έξής:

Τήν Παρασκευήν που μās πέρασε να πραγματοποιηθώ μία σύσκεψις ανάμεσα εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον τής Ένώσεως Έλλήνων Χημικών και τήν Άπεργιακήν Έπιτροπήν τών Δημοσίων Υπαλλήλων πράγμα που πραγματοποιήθηκε στήν Ένωσις Έλλήνων Χημικών και κατάληξαμε οι συνάδελφοι Δημοσίοι Υπάλληλοι Χημικοί και μεϊς μέ τήν συμπαράστασιν μας, να περάσουμε από τήν Γενικήν Συνέλευσιν σάν πρώτο θέμα αυτό. Έγκρίνομε άπολύτως τό ψήφισμα, τό όποιον

έφερε ό συνάδελφος Τσιγαρίδας, διά να περάσθ από τήν Γενικήν Συνέλευσιν και να έγκριθώ, εγκρίνομε τήν κήρυξη τής άπεργίας όλων τών Χημικών αύριον 10-12 τό μεσημέρι και έπίσης αύριον στις 10 τό πρωί θά πραγματοποιηθώ έκτακτη Γενική Συνέλευσις τών συνάδελφων Δημοσίων Υπαλλήλων στα Γραφεία τής Ένώσεως Έλλήνων Χημικών μέ τήν παρουσία του Διοικητικού Συμβουλίου, όπου και θά παρθώ ή άπόφασις από τούς συνάδελφους γιά τήν πάρα πέρα πορεία του άγώνος μας.

Ήθελα να πώ ότι ή Ένωσις Έλλήνων Χημικών άντιμετωπίζει γιά πρώτη φορά γενικότερα τό θέμα μιάς άπεργίας. Είναι καιρός πιά να σκεφθώμε και εμεις όλοι οι συνάδελφοι, ότι και ή άπεργία είναι ένα από τά όπλα τών εργαζομένων και πρέπει να τό χρησιμοποιήσομε. Ξέρομε ότι δεν έχομεν ίσως μεγάλη πείρα πάνω εις αυτό τό θέμα. Θά τήν άποκτήσομεν. Θά τήν άποκτήσομεν πάνω στον άγώνα.

Χαιρετιζόμεν, λοιπόν, τούς συνάδελφους Δημοσίους Υπαλλήλους που δίνουν τό πρώτο παράδειγμα ενός τέτοιου άγώνος που πρέπει να τόν άκολουθήσομε και οι ύπόλοιποι. Ίσως μέσα στο 1976 τά προβλήματα - που όπως εξέθεσε ό κ. Γενικός Γραμματέυς - είναι πολλά και θά χρειασθούν όπωσδήποτε και άλλους τέτοιους άγώνες.

Παρακαλώ τήν Γενικήν Συνέλευσιν, εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, να εγκρίνη όμόφωνα τό ψήφισμα αυτό, που ό συνάδελφος Τσιγαρίδας έφερε μπροστά σας και αύριον να συμμετάσχη ήθικα στήν πρώτη φάση αυτού του άγώνος. Να συμμετάσχουν όλοι οι συνάδελφοι χωρίς καμιά εξαίρεση. (Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Παρακαλούμε και ένα Έκπρόσωπο του Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας να όμιλήση επί του ίδιου θέματος.

Ο κ. Τσέτης έχει τόν λόγον

κ. ΤΣΕΤΗΣ: Συνάδελφοι, ό Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικών Βιομηχανίας συχαίρει τούς συνάδελφους Δημοσίους Υπαλλήλους γιά τήν άπόφαση που πήραν να διεκδικήσουν δυναμικά τά δίκαια αίτήματά τους.

(παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Διαδηλώνει τήν άμέριστη συμπαράστασή του στον άγώνα τών συνάδελφων Δημοσίων Υπαλλήλων και εύχεται όπως ή αρχή που έγινε γιά τήν διεκδίκηση δυναμικά αιτημάτων τών κλαδικών όργανώσεων, να συνεχισθώ και στο μέλλον, έφ' όσον παραστή ανάγκη, δεδομένου ότι πολύ σύντομα και ό Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικών Βιομηχανίας θά διεκδικήση τίς καινούργιες του συλλογικές συμβάσεις.

(παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Πέρα από αυτό δηλώνει, ότι, οι συνάδελφοι τής Χημικής Βιομηχανίας από αύριον, σε πρώτη φάση, θά τηρήσουν μία 2ωρη στάση εργασίας γιά τήν συμπαράστασή τους και θά συνεχίσουν να συμπαρίστανται, έφ' όσον χρειασθώ ανάγκη και στο μέλλον.

Και παρακαλεί τήν Γενική Συνέλευση να εγκρίνη τό ψήφισμα που διαβάστηκε προηγούμενα.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Άρχίζομε τώρα τήν συζήτηση και θά έχουμε ύπ' όψη μας, ότι θά πρέπει να ψηφισώ ή Γενική Συνέλευσις επί τών έξής θεμάτων:

1. Τήν έγκριση του ψηφίσματος γιά τό θέμα εφαρμογής του Ν.Δ. 131/73.
2. Γιά τό ψήφισμα συμπαράστασεως στήν άπεργία τών Χημικών Δημοσίων Υπαλλήλων.
3. Γιά τήν αύξησις τής μηνιαίας συνδρομής.
4. Γιά τήν γενική άπογραφή περιουσιακών στοιχείων τής Ένώσεως Έλλήνων Χημικών.
5. Γιά τήν αύξησις του ποσού, γι' άμεση χρέση, από τόν Ταμιά τής Ένώσεως από 5.000 σε 50.000 και
6. Γιά τό Ταμειόν Άρωγής.

Παρακαλούμε τούς κ. συνάδελφους που θέλουν να μιλήσουν να πουν τά όνόματά τους.

(Ένεγράφησαν διά να όμιλήσουν).

Κύριοι συνάδελφοι, θά διαβάσω τά όνόματα τών κ. συνάδελφων που πρόκειται να μιλήσουν μη τυχόν παρέλειψα κανένα όνομα.

(Διαβάζονται τά όνόματα).

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή οι συνάδελφοι που θά μιλήσουν είναι πολλοί, έπιμένω εις αυτό που είπα εις τήν αρχή. Πάρα πάνω από 5 λεπτά δεν θά μιλήση κανείς. Όταν θά μιλήσουν όλοι οι συνάδελφοι, θά τεθούν υπό ψηφοφορίαν τά διάφορα θέματα και έφ' όσον ύπάρξη ενδιαφέρον, θά έπακολουθήσθ συζήτηση μετά τήν ψηφοφορίαν.

Ο κ. Παπαδημητρίου έχει τόν λόγον.

κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, βεβαιωθήτε, ότι δεν μέ έφερε καμιά φιλοπρωτία πρώτον εις τό θέμα αυτό, αλλά συνηθίζεται μετά τήν Διοίκησιν ή τήν Κυβέρησιν - όπως θέλετε - να παίρνη τόν λόγον ή Άξιωματική Άντιπολίτευσις. Τήν τελευταίαν λέξιν τήν

διαγράψω, διότι δεν υπάρχει καμιά διάθεση αντίπολιτεύσεως. Όπωςδήποτε όμως κατά τεκμήριον εκπροσωπώ το ψηφοδέλτιον, το οποίο εντιμότη με την προτίμησιν κατά τις τελευταίες αρχαιρεσίες του 32% των συναδέλφων, οι οποίοι έλαβον μέρος εις αυτές. Καί επειδή αναφέρωμαι εις τις αρχαιρεσίες, θα ήθελον να κάμω επί του σημείου αυτού μερικές παρατηρήσεις, διότι η διαδικασία της συγκροτήσεως των οργάνων ενός σώματος αποτελεί βασικόν στοιχείον πού προδικάζει με ποίον πνεύμα και με ποίον τρόπον θα λειτουργήσῃ ὁ Ὄργανισμός αὐτός. Εἶχον ἄλλοιμονον συμμετάσχει εις τήν θεμελίωσιν τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς. Νέοι τότε καί ἡμεῖς γεμάτοι σφρίγγος, ἀγωνιζόμεθα με ποίον πνεύμα θα θεμελιώσωμεν τόν Ὄργανισμόν μας. Κατελήξαμε, ὅσον ἀφορᾷ τις αρχαιρεσίες, εις τὸ σύστημα κάποιας ἀναλογικῆς καί θεσμοθετήσαμε ἡ μιοψηφία νά εκπροσωπηται ἀπό δύο τουλάχιστον μέλη τῆς Διοικήσεως. Κατά τὸ παρελθόν ὑπῆρξαν θεθαίως παλαιοκομματικοί χειρισμοί, οἱ ὁποῖοι καί ἐτελεσφόρησαν καί δέν ἐπέτρεψαν εις τήν ἐκάστοτε μειοψηφίαν νά ἀντιπροσπεύεται εις τὸ Διοικητικόν Συμβούλιον. Ἐπιζάμε ὅμως ὅτι τὸ διακηρυσσόμενο νέο πνεύμα ἐκδημοκρατισμοῦ δέν θά ἐπέτρεπε εις αὐτό νά προβῇ εις τούς χειρισμούς αὐτούς, ὥστε νά πέσουν στήν κοινῶς λεγόμενη «λούμπα» πρόσωπα λεγαλλόμενα ἀπό τὸ πλειοψηφῆσαν ψηφοδέλτιον. Ἄλλά πέραν αὐτοῦ καί δι' ἕνα ἀπό τούς διασωθέντας, ἀπό τὸ ἀνεπίτρεπτο αὐτὸ τέχνασμα, συνάδελφον προερχόμενον ἐκ τῆς μειοψηφίας, ἐρμηνεύθηκε ὁ ἔσωτερικός μας κανονισμός κατὰ τρόπον ἐντελῶς ἀντίθετον πρὸς τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησε ὅταν συνειστάσσοτο ὁ Ὄργανισμός αὐτός. Πληρήθῃ πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῶν ἀποτελεσμάτων ὁ ἐκ τῆς μειοψηφίας συνάδελφος.

Ἐπισημειώθη ἡ Ἐφορευτική Ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας ἡ συγκροτήσις ἐπισφίγη ἦτο μονόπλευρος, μιάς ἀσφαλείας πού καταστατικῶς καί ἀντί νά ἀνατρέξῃ νά ἀνασύρῃ τόν ἐπόμενον τῆς μειοψηφίας, ὥστε νά ἀνταποκριθῇ πρὸς τὸ πνεῦμα καί τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ καταστατικῶς συνεπλήρωσε καί τήν θέσιν αὐτὴν ἀπό συνάδελφον προερχόμενον ἀπό τὸ ψηφοδέλτιον τῆς πλειοψηφίας.

Αὐτὰ τὰ σημεῖα ὡς ἕνα κακὸ παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴν διὰ τὸ μέλλον.

Καί τώρα ἐρχομαι, ἀπό ἀδυναμία, εις τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον ἀνεπτύχθη τελευταίον, εις τὸ θέμα τῶν Χημικῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων. Καί λέγω, ἀπό ἀδυναμία, διότι προέρχομαι ἀπὸ τήν οἰκογένειαν αὐτὴν. Εἶμαι ὁ ἴδρυτής τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ καί φέρω τιμητικῶς τόν τίτλον τοῦ Ἐπιτίμου Προέδρου τοῦ Συνδέσμου.

Εἶναι ἠθικῶς ἀπαράδεκτον, ὅτι συνέβαινε μέχρι τώρα εις τις Δημόσιες Ὑπηρεσίες, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τούς Χημικούς. Ὑπάλληλοι Τεχνικοί, ἀσχολούμενοι μετ' αὐτὸ ἔργον, ἀποδίδοντες κατὰ τὸν αὐτόν τρόπον, ἔχοντες τὰ ἴδια προσόντα, διαφοροποιούνται κατὰ τρόπον σημαντικόν, ὅσον ἀφορᾷ τις ἀποδοχές. Καί ἔφθανε Διευθυντῆς ἐγὼ Ὑπηρεσίας, με 30 Τεχνικούς, νά ὑπολείπωμαι κατὰ τις ἀποδοχές ἐνός νεοδιοριζομένου συναδέλφου, ὁ ὁποῖος προήρχετο ἀπὸ ὀρισμένην Σχολήν.

Χαιρετίζω τήν ἀπόφασιν τῶν ἀγαπητῶν συναδέλφων Δημοσίων Ὑπαλλήλων καί επειδὴ δέν ἤμπορῶ τίποτε ἄλλο νά κάμω, τούς ὑπόσχομαι τήν ψυχικὴν – καί ἂν θέλουν καί ἄλλης μορφῆς – συμπάρασιν μου εις τόν δίκαιον ἀγῶνα τῶν.

(Χειροκροτήματα).

Καθωρίσθη ἡ κλεψύδρα τῶν 5 λεπτῶν καί δικαιολογεῖται ἡ ἀπορία, πῶς εἶναι δυνατόν νά θίξῃ κανεὶς ἀπλῶς τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα περιελήφθησαν εις μίαν μακροσκελεστάτην λογοδοσίαν, νά τὰ ἀπαριθμήσῃ ἀπλῶς εις τὰ 5 λεπτά:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, επειδὴ πρέπει νά δώσω ἀπάντησιν εις αὐτό. Θέλω νά θέσω ἕνα ἄλλο ἐρώτημα εις τόν κ. Παπαδημητρίου, διότι δέν πρέπει νά τίθενται ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα δέν ἔχουν ἀπάντησιν. Ἐγὼ ἐρωτῶ: Ἐχομεν 30 συναδέλφους, οἱ ὁποῖοι πρέπει νά ὁμιλήσουν. Πέστε μου ποῖος εἶναι ὁ χρόνος ὁ λογικός, διὰ νά ἤμπορῇ κανεὶς νά ὁμιλήσῃ; Διότι ὁ χρόνος εἶναι περιορισμένος.

κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Θά σὰς ἀπαντήσω. Κριτήριον θά πρέπει νά εἶναι κ. Πρόεδρε, ἡ οὐσία. Ἐάν κανεὶς ἀνεβαίη στὸ θῆμα καί ἀερολογηῇ ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ Πρόεδρος νά τὸν διακόψῃ.

(Διαμαρτυρία).

Ὅταν ὁμως ἀχολῆται μετ' αὐτὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἀπηριθμησεν ὁ συνάδελφος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δέν νομιζῶ, ὅτι εἶναι σκόπιμον νά ἀφαιρεθῇ ὁ λόγος. Ἰσως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, καθορίζων τὰ 5 λεπτά, νά εἶχε ὑπ' ὄψιν του τὸ περιεχόμενον τῆς λογοδοσίας, ἢ ὁποῖα ἦτο μίᾳ λογοδοσίᾳ προθέσεων – ἐπαινετῶν θέσθαι προθέσεων – ἀλλὰ τίποτε πέραν αὐτῶν.

Ὁφείλω νά ἐπαινεῶ τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐνεργοποίησιν τῶν μελῶν τῆς Ἐνώσεώς μας. Εἰς αὐτὸ τὸ σημείον θεθαίως ἐπέτυχε. Ἄλλὰ ἀπόρησα εις ὠρισμένα σημεῖα, διότι ὁ φίλος συνάδελφος Ἐκπρόσωπος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀνέφερε ἐπὶ πεπραγμένων ἄλλων τινῶν ὀργανώσεων, σάν νά ἐπρόκειτο περὶ τῆς Συνελεύσεως τῶν ὀργανώσεων ἐκείνων, περὶ κάποιων ἀνανεωτικῶν κινήσεων τῆς

Παρασκευῆς, αἱ ὁποῖα ἐπίσης εἶναι ἐπαινετῆς κινήσεις, ἀλλὰ θά ἤμποροῦσαν νά ἐλάβουν εις ἐπαφὴν μετ' αὐτὸ πολύ κοινόν διὰ δημοσιεύσεων ἢ ἄλλων τινῶν καί δέν ἦτο ἀντικείμενον λογοδοσίας τῆς Διοικήσεως.

Ἐπίσης ὀφείλω νά ἐπαινεῶ τὴν ἀνοδοὺν τῶν οικονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ Κλάδου. Αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὸ ὅτι ἐκινήθησαν πρὸς τὴν κατεύθυνσίν μας – ὅπως βλέπω – μετ' ἐπιτυχίαν ἐνθουσιασμόν, οἱ νέοι συνάδελφοι, ἀλλὰ παραλλήλως δέν ἀπεχώρησαν καί οἱ παλαιότεροι, οὕτως ὥστε νά εἶναι φυσιολογικὴ ἡ ἀνοδος αὐτῆ τῶν οικονομικῶν μας.

Ὁφείλω ἐπίσης νά ἐπαινεῶ τὴν ἀνοδοὺν τῆς στάθμης τοῦ περιδοικοῦ. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ ἐπιστημονικὴ ἔκδοσις ἀναμφισβήτητως ἐπιβάλλεται νά ἀσχοληθῇ περισσότερο καί μαχητικώτερα μετὰ ἐπαγγελματικὰ μας ζητήματα τὸ περιοδικόν μας.

Ὁφείλεται ἐπαινος εις τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τοῦ περιοδικοῦ μας.

Κύριοι συνάδελφοι ἐτελείωσα.

(χειροκροτήματα).

Ὁφείλω μίαν ὑπόσχεσιν, ὅτι ἡμεῖς οἱ παλαιότεροι, οἱ γεγηρακότες, θά εἴμεθα πάντοτε εις τὴν διάθεσιν τῆς Διοικήσεως, ἐάν μᾶς χρειασθῇ, θά συμπαρασταθῶμεν σὲ κάθε καλὴ προσπάθειαν.

(χειροκροτήματα).

Καί τελειῶν μετ' ἰκανὴν εὐχήν: Εἰς τὴν προσεχῆ Συνέλευσιν νά μὴ ἐπαινεῖται καλὴς προθέσεως, ἀλλὰ νά ἡμπορέσῃ νά χειροκροτηθῇ καί ἐπιτεύγματα. Καί αὐτὸ, διότι ἡμεῖς, πέραν ἀπὸ προσωπικὰ καί παρὰταξιακὰ ἐπιδιώξεις, ἀποβλέπομεν εις τὸ καλὸν τοῦ Κλάδου.

(χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἡ κ. Γεωργακοπούλου ἔχει τόν λόγον.

ΑΙΚΑΤ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρίες καί κύριοι συνάδελφοι, δέν θά μακρηγορήσω.

Πρῶτα θά πῶ κάτι διὰ τούς ἔχοντες ἄσπρα μαλλιά, ἐδῶ πέρα, ὅτι τὸ οικονομικόν ζήτημα ἐλύθη. Μετ' ἰκανὴν Μαρτίου καταβάλλονται ἀναδρομικῶς εις ὅλους τούς συνταξιούχους αἱ καθυστερούμεναι συνδρομαὶ ὑπὸ τοῦ Ταμείου. Θά ἄρτετε ὅλα τὰ ἀναδρομικά καί συγχρόνως ἡ σύνταξις τῶν Χημικῶν ἀρχίζει ἀπὸ 1.200 κατὰ τὸν ὄριον – δέν ἤμπορέσαμεν νά τὸ κάμωμεν περισσότερο – μέχρι 3.250 μετὰ συμπλήρωσιν 35ετίας.

(Διαμαρτυρία, θόρυβος).

Δεύτερον. Ἐπειδὴ συμβαίνει ἐκτός ἀπὸ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Χημικῶν Συνταξιούχων νά εἶμαι καί Σύμβουλος τοῦ Ταμείου Συντάξεως Χημικῶν, θά ἤθελον νά σὰς πῶ κάτι διὰ τούς περιφημούς αὐτούς πόρους, τούς ὁποῖους ἀγωνιζόμεσθε χρόνια νά ἀναπροσαρμόσουμε καί οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀναπροσαρμοσθέντες ἀπὸ τὸ 1946. Τὸ Ταμεῖον ἔγινε τὸ 1942, τὸ 1946 ἀναπροσαρμόσθησαν οἱ πόροι καί ἀπὸ τότε δέν καταφέραμε νά κάμωμεν τίποτε. Ἡ Ἐνωσις Ἑλλήνων Χημικῶν εἶχε τὴν πρωτοβουλίαν νά κινήθῃ. Ἐν τῷ μεταξύ τὸ παλιὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου ἠλλάξε μορφὴν καί ἐισήλθον ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐνεργειῶν Χημικῶν ὁ κ. Ἀναστασάκης καί τῶν Συνταξιούχων ἐγὼ. Ὅταν ἤλθε τὸ ἔγγραφο τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν, σταλμένον ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον διὰ νά γνωμοδοτήσῃ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, οἱ δύο Χημικοὶ ἐσηκώσαμε σημεῖα. Ἐκάμαμε τὴν ἐπιτροπὴν, ἐμελετήσαμε τούς πόρους καί κατορθώσαμε καί περάσαμε τὴν ἐπανασύστασιν τῶν πόρων. Διότι δι' αὐτὰ πού ζητοῦσε ἡ Ἐνωσις Ἑλλήνων Χημικῶν, ῥωτήσαμε τούς ἀρμοδίους παράγοντας καί μᾶς εἶπαν, ὅτι εἶναι ἀντίθετα πρὸς τὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν. Καί ἐζητήσαμε οἱ πόροι αὐτοὶ νά μείνουν ποσοστιαῖοι. Ἀηλαδὴ τὸ ἴδιον ποσοστὸν πού μᾶς ἔδωσαν τὸ 1946 καί τὸ ὁποῖον ὠρίζε τιμὴν, νά γίνῃ ποσοστιαῖο. Ἐκάμαμε τὴν μελέτην τῶν πόρων καί εἶδαμε ὅτι οἱ πόροι τοῦ Ταμείου 4πλασιάζονται. Αὐτὴ ἡ ἀπόφασιν ἐβλήκαμε καί ἐνὸς ἐνομίσαμε ὅτι θά τὴν ὑπογράψουν καί οἱ Ἐκπρόσωποι τῶν Ἐργοδοτῶν, τὴν τελευταίαν στιγμὴν, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Συνδέσμου Βιομηχανῶν, ὑπανεχώρησαν οἱ Ἐργοδοταί. Ἀλλὰ νά ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι διατυποῦνται σήμερον οἱ τροποποιήσεις τοῦ Καταστατικοῦ καί πηγαίνει μετ' ἀποψηφίαν τῶν Ἐργοδοτῶν.

Εἶμαι ὑποχρεωμένη νά σὰς πῶ, ὅτι τόσο ὁ Πρόεδρος τοῦ Ταμείου, ὅσον καί οἱ Ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργεῖου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐτάχθησαν ἀνεπιφυλάκτως μετὰ τὸ μέρος τῶν Χημικῶν. Αὐτὸ εἶναι διὰ τὸ πρῶτον.

Τὸ δεύτερον πρᾶγμα εἶναι, ὅτι ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα ζητήματα τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν πολλὰ ἐνεκρίθησαν. Ἀλλὰ ἐσκεπθήκαμε τὴν τελευταίαν στιγμὴν νά στειλῶμεν χωρία τούς πόρους, οἱ ὁποῖοι θά πάνε εις τὸν κ. Ὑπουργόν τοῦ Συντονισμοῦ καί μετέπειτα σὲ λίγο καί τὰ ὑπόλοιπα ζητήματα, ὥστε ἐάν ἀπορριφθοῦν οἱ πόροι, νά μὴ ἀπορριφθοῦν τὰ ὑπόλοιπα. Καταλάθατε τί γίνεταί; Διότι τὰ ὑπόλοιπα πού ζητᾷ ἡ Ἐνωσις Χημικῶν, εἶναι ζήτημα Ὑπουργεῖου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ἐνῷ οἱ πόροι εἶναι καθαρῶς ζήτημα τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ.

Τὰ ἐγκρίναμε, μεταξύ αὐτῶν ἔχει ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀναγνώρισις τῶν οὐριῶν μετὰ τὸ σύγχρονον ἀσφάλιστρον, ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προ-

θεσμίας. Αυτό δεν το κατάλαβα και θα έρωτήσω τον Νομικών Συμβούλων τί είναι η ανατρεπτική προθεσμία. Πάντως εκινήθη το Ταμείο και κινείται εν όμοιοι – πλην των Έργοδοτων, διά τους οποίους δεν έγγωμαι τίποτε – διά να υποστηρίξη τά δίκαια αιτήματα των Χημικών. Το υπάρχον Συμβούλιον σήμερα, το Υπουργείον Κοινωνικών Υπηρεσιών, όσον και ό Κυβερνητικός Έκπρόσωπος τάσσονται υπέρ των αιτημάτων των Χημικών.

Όταν θά τελειώσωμεν και θά γίνουν αί τροποποιήσεις κ.λ.π., θά ενημερώσωμεν τήν Ένωσιν Έλλήνων Χημικών.

Θά ήθελον να σάς παρακαλέσω και κάτι. Έάν κανείς Χημικός ήμπορει να μάς βοηθήση εις τήν διεκπεραίωσιν αυτήν, να τό δηλώση εις τήν Ένωσιν Χημικών, δηλαδή εάν γνωρίζη Κυβερνητικούς Παράγοντας – ιδιαίτερας τούς αρμοδίους Υπουργούς – (θόρυθος, διαμαρτυρία),

να δηλώση εις τήν Ένωσιν Έλλήνων Χημικών, ότι ήμπορει να μάς βοηθήση και όταν τον χρειαζοθύμε να τον φωνάξωμεν. (χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο συνάδελφος κ. Καπούλας έχει τον λόγον.

κ.ΚΑΠΟΥΛΑΣ: Θά ήθελον να ενημερώσω τήν Γενικήν Συνέλευσιν διά τό θέμα του Ν.Δ. 131/73 που αφορά τούς Κλινικούς Χημικούς. Ο Υπουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών πρό καιρού κατά τήν διάρκειαν μιάς απεργίας των Ίατρών-Μικροβιολόγων, υπεσχέθη να καταργήση τον Νόμον. Εις τό πλαίσιον αυτής τής υποσχέσεως εκάλεσε δύο Καθηγητά από τήν Φυσικομαθηματικήν Σχολήν και δύο από τήν Ίατρικήν για να συζητήσουν για τήν αναμόρφωσιν του Νόμου. Αυτή η σύσκεψις, όπως σάς ανακοίνωσε ό κ. Γενικός Γραμματεύς, έγινε χθές και με κοινή απόφιν άμφοτέρων των φορέων, δηλαδή και των Ίατρών και των Φυσικομαθηματικών ανεβλήθη, διά να διευρυνθή ή σύσκεψις αυτή και να κληθούη ή Ένωσις Έλλήνων Χημικών και οι αντίστοιχοι φορείς των άλλων Κλάδων. Η θέσις τής Ένώσεως Έλλήνων Χημικών στίς μελλοντικές συζητήσεις πάνω εις τό θέμα αυτό – θά σάς διαβάσω σε λίγο πριν από τό ψήφισμα – είναι ή εξής: «Ο όρος Χημεία» με όποιονδήποτε πρό αυτού επιθετικών προσδιορισμόν όπως «κλινική», «διαγνωστική», «βιολογική» κ.λ.π. αποτελεί κατ' άρχήν τμήμα του Κλάδου τής Χημείας. Ούδεμία νομοθεσία – και ίδιος άφορώσα εις διαχωρισμόν των ειδικοτήτων άλλων επιστημονικών κλάδων – ήμπορει να άγνοήση τήν άνωτέρω βασικήν άρχήν και να άποκλείση τούς Χημικούς από τήν έλευθέραν άσκησιν τής ιδικής των ειδικότητας. Αυτό ισχύει διεθνώς και δέον να άποτελέση άπαράβατον άρχήν του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών κατά τήν άναπροσαρμογήν τής νομοθεσίας περί ιατρικών ειδικοτήτων. Η Κλινική Χημεία έχει ίσην ή και μεγαλύτερη ένιστε σημασίαν για τήν δημόσια ύγεια, με τίς άλλες έργαστηριακές, καθαρά ιατρικές ειδικότητες, όπως ή μικροβιολογία, ή αιματολογία κ.λ.π. Οι κίνδυνοι διά τήν δημόσια ύγεια, οι προερχόμενοι από τήν άσκησιν τής Κλινικής Χημείας, από στερημένους καταλλήλου χημικής παιδείας Ίατρούς, είναι τουλάχιστον ίση με τούς κινδύνους τούς προερχόμενους εκ τής άσκήσεως Ιατρικής από στερουμένους Ιατρικής παιδείας. Η εκτέλεσις κλινικών χημικών αναλύσεων υπό των Ίατρών Μικροβιολόγων είναι άποτέλεσμα παραδόσεως από παλαιάν εποχήν, κατά τήν όποιάν οι κλινικές χημικές αναλύσεις ήσαν πολύ όλιγαι και κυρίως άπλούσταται εις τήν εκτέλεσιν. Η παράδοσις αυτή έχει από πολλών έτών διακοπή εις όλον τον κόσμον, πλην τής Ελλάδος, οι Ίατροί Μικροβιολόγοι δέν έπιτρέπεται να εκτελούν χημικές αναλύσεις, έφ' όσον δέν έχουν άποκτήσει τήν ειδικότητα του Κλινικού Χημικού, ή όποία είναι κατ' άρχήν ειδικότης του Κλάδου των, χωρίς να υποστηρίζουν τήν άφαίρεσιν του κεκτημένου δικαιώματος των Έλλήνων Ίατρών Μικροβιολόγων, να άσκοούν Κλινικήν Χημείαν.

Τό Ν.Δ. 131 αυτό άκριβώς κάνει. Δηλαδή έ-συγχρονίζει τήν έλληνικήν νομοθεσίαν, χωρίς να άφαιρή τά ως άνω κεκτημένα δικαιώματα των Μικροβιολόγων Ίατρών. Έτσι δέν άφαιρεί καν τό δικαίωμα άσκήσεως άμφοτέρων των ειδικοτήτων Μικροβιολόγου και Κλινικού Χημικού, άκόμη και από τούς άσκουμένους για τήν άπόκτησιν τής ειδικότητας του Μικροβιολόγου. Δηλαδή ό Ίατρός, ό όποιος επέλεξε τήν ειδικότητα του Μικροβιολόγου, έχοντας υπ' όψιν του ότι θά εκτελή τό έργον του Κλινικού Χημικού, συνεχίζει να έχη τό δικαίωμα αυτό.

Τό έπιχείρημα, ότι ή άπόκτησις ειδικότητας Κλινικής Χημείας από ένα Χημικόν, τον μετατρέπει εις θεράποντα Ίατρόν, είναι άνυπόστατον πρόσχημα, διότι ούτε ή εκτέλεσις Μικροβιολογικών-Αιματολογικών κλπ. αναλύσεων δέν άποτελεί διαγνωστικήν και θεραπευτικήν Ιατρικήν, με τήν έννοιαν δηλαδή ότι ό Μικροβιολόγος διενεργεί διάγνωσιν και θεράπειαν. Αυτό είναι έργον του θεράποντος Ίατρού άλλης ειδικότητας. Πάσα αντίθετος άποψις είναι αντίθετος πρός τήν Ιατρικήν δεοντολογίαν και ως εκ τούτου ή άποψις ότι ό εκτελών κλινικές χημικές αναλύσεις άσκεϊ Ιατρικήν πράξιν, είναι άπολύτως εσφαλμένη. Η επί 2ετιαν και πλέον καθυστέρησις έφαρμογής του Ν.Δ. 131 είναι εις βάρος τής δημοσίας ύγειας και έχει ως

ελατήρια – άποκλειστικώς – επαγγελματικά οικονομικά συμφέροντα των Ίατρών Μικροβιολόγων, τά όποία είναι και ουσιαστικός άνυπότακτος, λαμβανομένου υπ' όψιν του μικρού αριθμού Χημικών, κάτω των 40, επί των όποιων έχει έφαρμογήν τό Ν.Δ. 131. Μόνος τρόπος τυχόν διορθώσεων ή τροποποιήσεων του νομοθετικού τούτου διατάγματος είναι ή άμεσος έφαρμογή του καθ' όλας τάς διατάξεις, οι όποια και προβλέπουν τήν συγκρότησιν ειδικής διά τό έργον τούτο επιτροπής, συγκροτούμενης διά κοινής άποφάσεως των Υπουργών, άρθρον 1 παρ. 2.

Εις τό ψήφισμα, τό όποιον διαβάστηκε προηγουμένως, του εκάμαμε μίαν μικράν τροποποίησιν και τελικά τό ψήφισμα διατυπύεται ως εξής: « Η Γενική Συνέλευσις τής 1.2.1976 άφού έλαβε γνώσιν των ένεργειών του Διοικητικού Συμβουλίου τής Ένώσεως Έλλήνων Χημικών εις τό θέμα τής έφαρμογής του Ν.Δ. 131.

1. Να διαμαρτυρηθή έντονα για τήν παράνομη μή έφαρμογή του Ν.Δ. 131/73 και για τήν επανειλημμένη λήψη άποφάσεων που άφορούν σε μιά καθαρά χημική ειδικότητα έρμηνη τής ΕΕΧ και ύπολοίπων φορέων του κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των Άνωτάτων Έκπαιδευτικών Ίδρυμάτων τής χώρας, στα όποια μάλιστα διδάσκειται τό μάθημα τής Κλινικής Χημείας και μαθήματα σχετικά με αυτή.

2. Θεωρεί ότι ή καθυστέρηση τής έφαρμογής του Ν.Δ. 131/73 είναι εις βάρος τής Υγείας του Έλληνικού Λαού, διωνίζοντας έτσι τούς καθημερινά αύξανόμενους κινδύνους από τήν ανεπαρκή άσκηση τής Κλινικής Χημείας.

3. Πιστεύει πως κάθε αντίθετη θέση με βάση άποκλειστικά επαγγελματικά οικονομικά συμφέροντα, πρέπει να ήμπορει ν' αντιμετωπισθή μόνο με τό διάλογο άνάμεσα στους άμεσα σχετικούς επιστημονικούς και επαγγελματικούς κλάδους και φορείς.

4. Άπαιτεί από τούς αρμοδίους κυβερνητικούς παράγοντες να προχωρήσουν στην άμεση έφαρμογή του Ν.Δ. 131/73 σ' όλας του τίς διατάξεις και στη συγκρότηση τής προβλεπομένης από τό άρθρο 1, παρ. 2 επιτροπής, για τήν έφαρμογή και αναμόρφωσιν του νόμου, για τό καλό τής Δημόσιας Υγείας και τής Επιστήμης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΝΩΣΕΩΣ (Καθηγ. Ειρ. Δηλόρη): Κύριε Πρόεδρε, γίνεται δεκτή ή τροποποίηση από τό Διοικητικό Συμβούλιο. (παρατεταμένα χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο συνάδελφος κ. Γούναρης έχει τον λόγον.

κ.ΓΟΥΝΑΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κ. συνάδελφοι, αισθάνομαι ειλικρινά θαθείς θλίψη – μπορεί να πώ και ντροπή άκόμη – διότι διά πρώτην φοράν ύστερα από 20 χρόνια που άποχοθύμαι με τά κοινά των Χημικών, ανεβαίνω εις τό θήμα αυτό τής Ένώσεως Έλλήνων Χημικών, για να αντιμετωπίσω μια πολύ θραεία κατηγορία προσωπική για μένα και για τό Συμβούλιον του Συνδέσμου Χημικών Βορ. Ελλάδος του 1967. Κατ' άρχήν θά ήθελον να συγχωρώ τήν Επιτροπήν διά τό έργον της τό όποιον ήτο πραγματικά και δύσκολον και έπίπνον και τήν όποιαν Επιτροπήν όλοι μας τήν ψηφίσαμε εις τήν προηγούμενη Γενική Συνέλευση.

Ένα μικρό παράπονο θά ήθελον να εκφράσω, ότι περιμένα ίσως από τήν Επιτροπήν, πριν φθάση ή συζήτηση εδώ, να μέ είχε καλέσει για να δώσω όρισμένες εξηγήσεις, ώστε όχι να εξαλειψώμεν κάτι, τό όποιον πραγματικά ήταν άπαράδεκτο, σε γενικές γραμμές, διά τον Κλάδον τήν εποχήν εκείνην, αλλά για να δώσω ίσως κάποιες εξηγήσεις, κάτω από ποιές συνθήκες γράφτηκε τό γράμμα αυτό.

Έν πάση περιπτώσει όμολογουμένως γράψαμε μίαν άπαράδεκτον έπιστολήν, τήν όποιαν μάς εκάλεσε και εκζητήσαν να τήν γράψουμε ό τότε Σωματάρχης κ. Περίδης και ό Επιτελάρχης κ. Βιδάλης. Μιλώ, πρόκειται διά τον Αύγουστον του 1967. Ήσαν γνωστές οι συνθήκες τής καταπίεσης και τής φοβίας, οι όποιες ύπήρχαν τήν εποχήν εκείνην.

(διαμαρτυρία)

Κύριοι συνάδελφοι, θά παρακαλώ να μέ άκούσετε, χωρίς θεβαιώς να έχω καμμίαν άπαίτησιν να μου δώσετε και καμμία άπαλαγή ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η εκθεση τής Επιτροπής δέν είναι και ένα όριστικό κείμενο και δέν είναι και ένα κείμενο καταδίκης. Διότι ή καταδίκη θά προέλθη μόνο από τό Πειθαρχικό Συμβούλιο. Έχουν κάθε δικαίωμα οι συνάδελφοι να υποστηρίξουν τις άπόψεις τους μέχρι τής όριστικής καταδίκης, εάν υπάρξη.

κ.ΓΟΥΝΑΡΗΣ: Άγαπητέ κ. Πρόεδρε, τό γνωρίζω αυτό, αλλά δι' έμέ είναι ήδη μία καταδίκη τό ότι αναγκάζομαι να ανεβώ εις τό θήμα αυτό και να αντιμετωπίσω αυτήν τήν κατάσταση, άσχετως του τί θά άποφασισή ή Επιτροπή, ή όποια θά μάς παραπέμψη εις τό Πειθαρχικό Συμβούλιο.

Τό 1967 είμαστε εκλεγμένη Διοίκηση εις τον Σύνδεσμον Χημικών

Βορ. 'Ελλάδος όλοι μας. Μας βρήκε αυτή ή κατάσταση και δέν μπορούσαμε νά άντισταθούμε στό νά γράψουμε αυτή τήν έπιστολή, ή όποία, ειλικρινώς σάς λέγω, δέν έστάλη σέ 34 σωματεία, άπλώς μάς έδόθησαν διευθύνσεις, είναι ζήτημα άν τά έστείλαμε σέ 10 καί πήραμε άπάντηση μόνο από ένα. Καί όχι γιά νά τούς πείσουμε ότι είναι χουντικοί καί θά πρέπει καί αύτοί νά μάς άκολουθήσουν. Κατηγορήστε μας ίσως γιά έλλειψη θάρρους, γιά δειλία, γιατί δέν παραιτηθήκαμε. Δυστυχώς δέν έχουμε τήν τιμήν νά άνήκουμε εις τήν έκλεκτή έκείνη μερίδα συναδέλφων ή άλλων συμπολιτών μας, οι όποιοί είχαν τό ψυχικόν σθένος νά άντισταθούν τότε εις τά τάνκς. 'Αλλά από τού σημείου αύτού, μέχρι νά χαρακτηρισθούμε συνεργάτες, είναι μία πολύ βαρεία δυσβάστακτη κατηγορία καί μάλιστα από προσωπική φιλοδοξία ή ίδιοτελείς σκοπούς. Μά τί προσωπική φιλοδοξία, όταν από τό 1954 είμαι έκλεγμένος Πρόεδρος εις τούς Χημικούς τής Βορ. 'Ελλάδος καί όταν στήν συνέχεια, μόλις έληξε ή θητεία, δέν ξαναζήτησα νά ξαναθώ εις τόν Σύλλογον Χημικών, ούτε έγώ, ούτε οι συνεργάτες μου, διότι βλέπαμε ότι δέν μπορούσαμε νά κάνουμε τίποτε μέ τήν κατάσταση εκείνη, ή όποία επικρατούσε. Καί από τότε προκαλώ ένα οιοδής-ποτε συνάδελφο, ν έαν ήμπορέση νά πη, ότι είχαμε καί τήν παραμικρή άνάμιξη μέ τήν τότε κατάσταση, μέ τήν χούντα. 'Όχι μονάχα συνάδελφο Χημικό, αλλά δέν θά μάς τό φώναζαν, έστω ένας συμπολίτης μας από τήν Θεσσαλονίκην; 'Ημουν ύποψήφιος στις Δημοτικές 'Εκλογές μέ μία δημοκρατική παράταξη καί δέν εύρέθη ούτε ένας κατά τήν διάρκεια των εκλογών νά πη, γιατί πήρατε καί τόν Γούναρη μαζί σας. 'Επομένως άν ήθελα ή φιλοδοξία καί, θά παρέμενα Πρόεδρος εις τούς Χημικούς καί θά ζητούσα νά εκμεταλλευθώ αύτό μου τό πόστο γιά νά άποκτήσω κάτι, είτε γιά ιδιτέλεια, είτε γιά προβολή. 'Αλλά αύτό ούτε έγώ, ούτε οι συνεργάτες μου τό έκάναμε. 'Αλλά καί οι παλιοί συνάδελφοι, αλλά καί σήμερα αύτοί, οι όποιοί διοικούν τήν 'Ενωσιν 'Ελλήνων Χημικών, γνωρίζουν καλά τήν δράση μου καί όμολογώ, ότι όταν έα πάω στήν Πειθαρχική 'Επιτροπή τήν δική τους μαρτυρία θά ζητήσω, γιά νά πούν ποιά ή το ή όλη δράση μου καί άν πρέπει νά χαρακτηρισθώ σαν συνεργάτης μίας επαράτου δικτατορίας.

Δέν θά σάς κουράσω, κ. συνάδελφοι. 'Απλώς θά ήθελον νά τονίσω γιά άλλη μία φορά, ότι είναι πολύ βαρεία ή κατηγορία. Πιστέψτε όμως, ότι δέν τήν νιώθω βαθιά μέσα στήν ψυχή μου, γιατί ποτέ δέν ήμουν χουντικός ή συνεργάτης τους, ούτε έγώ, ούτε οι συνεργάτες μου, οι όποιοί μάλιστα οι περισσότεροι από τού έκλιπόντος συνάδελφου 'Ανδρέα Βαλταδόρου, μέχρι τού κ. Τρουλινού, πού άκουσα καί άλλων συνάδελφων, είναι άκραιφνών δημοκρατικών πεποιθήσεων άνέκαθεν, τούς ξέρουν όλοι οι παλιοί συνάδελφοι έδώ εις τήν 'Ενωσιν 'Ελλήνων Χημικών καί ουδένα δείγμα έδειξαν ώστε νά έχουν αύτό τό βαρύ στίγμα, αύτήν τήν μελανιάν, ή όποία όμολογουμένως είναι πολύ βαρεία, διά νά τήν έχη ένας Χημικός.

Καλώ μόνο όλους τούς συνάδελφους πού μάς ξέρουν, από τό Διοικητικόν Συμβούλιον τής 'Ενώσεως, από τόν Πανελλήνιον Σύλλογον Χημικών Βιομηχανίας, μέχρι καί τού τελευταίου συνάδελφου, μέ τό χέρι στήν καρδιά, άς πούν, ότι πιστεύουν ή πίστεψαν, έστω καί μία στιγμή, ότι είμασταν χουντικοί.
(χειροκροτήματα).

Θά μου επιτρέψετε άπλώς μέ δύο λόγια, νά συνεχίσω, όχι γιά τό προσωπικόν θέμα, αλλά σαν Πρόεδρος των Χημικών Βορ. 'Ελλάδος γιά τόν άπολογισμόν τής 'Ενώσεως 'Ελλήνων Χημικών.

Συγχαίρω κατ' άρχήν τήν 'Ενωσιν 'Ελλήνων Χημικών, διότι όμολογουμένως μεθόδευσε τά προβλήματα των Χημικών καί σφυρηλατεί καί θέτει τίς βάσεις γιά τήν έπίλυσιν τους. 'Ιδιαίτερα συγχαρητήρια άνήκουν γιά τήν πανελλήνια σύσκεψη των κλαδικών καί τοπικών συλλόγων, ή όποία είχε γίνει, πού άπετέλεσε μία άρχή μεγαλύτερης συνεργασίας μέ άποκορύφωμα τήν πρόσκλησιν δύο συνάδελφων από κάθε τοπικόν Σύλλογον, δαπάναις τής 'Ενώσεως, νά παραστούν εις τήν παρούσαν Γενικήν Συνέλευσιν τής 'Ενώσεως 'Ελλήνων Χημικών.

Οί 'Ελληνες Χημικοί ξεπλάθηκαν κατά έκατοντάδες εις όλην τήν 'Επικράτειαν, ώστε θά πρέπει πράγματι νά άκούγεται ή φωνή τους.

'Επίσης στό δύσκολο πρόβλημα τού TEAX, έθεσε σωστές τίς βάσεις τής αντιμετώπισής του. 'Αλλά ύστερα από τήν σκληρή στάση, τήν όποian αντιμετώπισαμε σέ μία έπίσκεψη στόν 'Υπουργό Κοινωνικών 'Υπηρεσιών, θά περιμένα, ίσως, καί ένα ψήφισμα έδώ από τήν Συνέλευση έντονο, πάνω στις θέσεις αυτές γιά τήν άναμόρφωση των πόρων καί γιά τόν διορισμό Προέδρου Χημικών εις τό Ταμείον μας.

'Ιδιαίτερα συγχαρητήρια άνήκουν, διότι εις τό 'Ανάτατο Χημικό Συμβούλιο μπήκαν μέλη Χημικοί καί ή προσπάθεια θά πρέπει νά είναι καί εις όλες τίς άλλες 'Επιτροπές νά μπουν πάλι καί εκεί εις τά διάφορα 'Υπουργεία εκπρόσωποι μας.

'Επίσης ένα μεγάλο έπίτευγμα είναι ή προσπάθεια αύτή, ή όποία βγήκε από τήν βάση, γιά νά μπουρέσουμε νά σταματήσουμε πλεόν

τήν διαμάχη μεταξύ των Χημικών καί των Χημικών Μηχανικών. Είναι ένα μεγάλο έπίτευγμα, πού άν θά ολοκληρωθώ τελικώς εις τό 'Υπουργείον, θά είναι ίσως τό μεγαλύτερο έπίτευγμα, τό όποϊον θα έχη έπίτυχει ή 'Ενωσιν 'Ελλήνων Χημικών.

Μίλησα γιά τό προσωπικό μου θέμα καί τώρα θά μιλήσω σαν εκπρόσωπος των Χημικών Βορ. 'Ελλάδος, διά δύο λεπτά ακόμη καί όχι πάρα πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Ως εκπρόσωπος άπλώς των Χημικών Βορ. 'Ελλάδος, δι' αύτήν τήν ιδιότητα, μάλιστα.

κ.ΓΟΥΝΑΡΗΣ: 'Η αύξησης τής συνδρομής είναι άναγκαία καί άπαραίτητη. Νομίζω, ίσως μπουρέσουμε νά ζητήσουμε τουλάχιστον εις τήν νέα συλλογικήν σύμβασιν των Χημικών, άν είναι δυνατόν, νά κρατείται από τόν μισθόν μαζί μέ τίς άλλες κρατήσεις καί νά άποδίδεται τόσον ή συνδρομή τής 'Ενώσεως 'Ελλήνων Χημικών, όσον καί τού Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας. 'Ενας μεγάλος αριθμός συνάδελφων θά είναι αυτόματως τακτοποιημένος.

'Επίσης ήθελα νά συγχαρώ τίς ενέργειες πού έκαμε ή 'Ενωσιν 'Ελλήνων Χημικών πάνω στις διάφορες έπιστημονικές εκδηλώσεις. Για τά Χημικά Χρονικά αξίζουν μονον συγχαρητήρια ιδιαίτερα γιά τήν δημιουργίαν σπηλών όπου ή φωνή των Χημικών άκούγεται γιά ποικίλα προβλήματα πού άπασχολούν τήν Χώραν μας.

Καί κλείνοντας, νομίζω, ότι γενικά τό Διοικητικόν Συμβούλιον τής 'Ενώσεως έκαμε, όχι μονον, ό,τι μπουρούσε, αλλά ό,τι ήτο δυνατόν νά κάμη. 'Ας τό βοηθήσωμεν όλοι γιά τήν ολοκλήρωσιν του έργου του.

(χειροκροτήματα).

κ.ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ζητώ τόν λόγον. Διότι σίγουρα ό κ. Γούναρης έχει άπόλυτα δίκαιον πού έθιξε τό θέμα. Θά ήθελα νά παρακαλέσω τήν Συνέλευσιν νά μου δώση καί έμένα 5 λεπτά καιρό νά άπαντήσω μία γιά πάντα σέ όλο τό θέμα αύτής τής ιστορίας.

(φωναί: ναι, ναι).

Ζητώ συγγνώμην πού ξαναπαίρνω τόν λόγον, αλλά σίγουρα ό κ. Γούναρης έχει δίκαιον πού θίγει αύτό τό θέμα. Θέλω όμως νά σάς πώ τούτο: Δέν προσέξατε, ότι τά λόγια μας θά περάσαν από πολλά κόσκινα πριν τά πούμε. 'Όταν είπαμε, ότι μέ πολλήν συναίσθησιν κάναμε τό έργον μας, τό κάναμε πράγματι. 'Επειδή δέν θέλουμε νά δώσουμε άλλες άπαντήσεις, θά μου έπιτραπή δι' όλίγων νά πώ εις τόν κ. Γούναρη νά έξής σαν αντίλογον.

Οί 3 από τούς 4 τής 'Επιτροπής είμαστε παλαιότεροι. 'Ανήκουμε εις τήν γενιά των φοιτητών πού ήσαν φοιτητές από τό 1940 μέχρι τό 1945. 'Εχουμε γευτή λοιπόν μέ τό τσουβάλι καί τήν πίκραν καί τόν χωρισμόν καί τήν άλληλοκατηγορίαν καί όλα αυτά τά πράγματα. Δέν έχουμε καμμίαν δρεξιν νά τά μεταδώσουμε εις τούς μεταγενεστέρους από μάς. 'Αλλά εις αυτόν τόν Τόπον κάποτε πρέπει τά άμαρτήματα, νά μπαίνουν σωστά στις θέσεις. 'Υπάρχουν όρισμένες καταστάσεις πού δέν σηκώνουν όλίγον.

'Εγώ προσωπικά δέν ξέρω καμμία γυναίκα όλίγον «έγκυος».

(χειροκροτήματα).

κ.ΓΟΥΝΑΡΗΣ: Δέν σάς κατηγορήσα. 'Εγώ σάς συνεχάρην.

κ.ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Σας παρακαλώ νά τελειώσω. Ούτε έγώ σάς κατηγορώ. Παρακαλώ νά τό καταλάβετε. 'Εμεις δέν κατηγορήσαμε κανέναν. 'Αλλά όταν βρήκαμε 9 άπαντήσεις από ξένους Συλλόγους, εκ των οποίων έγώ προσωπικά ένωσα σαν νά έφαγα δύο δηλια σκαμπίλια από τήν άπάντηση των Χημικών Μηχανικών τής 'Αγγλίας, οι όποιοί - σας τό μεταφράζω, διότι τά έγγλέζικά μου είναι άσχημα - σέ δύο γραμμές γράφουν τό έξης:

πρός
τόν Πρόεδρο των Χημικών
Βορ. 'Ελλάδος

Σας ευχαριστούμε διά τό γράμμα τής 10ης Σεπτεμβρίου. 'Εάν παρουσιασθή εις τό μέλλον εύκαιρία, θά θυμηθούμε τίς εύκολίες πού μάς παρέχετε».

Αυτό δέν πήγαινε εις μίαν μόνον 'Επιτροπήν, πήγαινε εις τούς Χημικούς Βορ. 'Ελλάδος. 'Ημεις δέν θέλαμε νά κατηγορησωμεν καί δέν κατηγορούμεν κανέναν.

Παρακαλούμε πάρα πολύ, επειδή τό θέμα άντανακλά εις όλον τόν Κλάδον, επειδή όλος ό Κλάδος δέν πρέπει νά τό θγάλη μέσα από αύτό, αλλά πρέπει μόνος του νά τό καταπιη. 'Όποιοί έκαμαν σφάλματα θά τά πούν εις τό Πειθαρχικόν Συμβούλιον, τό όποϊον νά είναι σίγουρο ότι θά άποδώσέ τό δίκαιον. 'Ημεις έκείνο πού κοιτάξαμε είναι, νά μή πούμε μία κουθέντα πάρα πάνω. 'Ό,τι είπαμε ύπάρχει μέσα.

'Όσο γιά τό ότι δέν τόν έννημερώσαμε, σάς λέγω ότι δύο γράμ-

ματα γράψαμε προς την Ένωση Χημικών Βορ. Ελλάδος και τους καλέσαμε να παρουσιασθούν ενώπιον της Έπιτροπής και να μας δώσουν οποιοδήποτε στοιχεία.

κ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ: Έχετε τον λόγο της τιμής μας ότι δεν τ' επήραμε. Έπικαλούμαι την μαρτυρία του κ. Γεν. Γραμματέως.
(φωναί, διαμαρτυρία).

κ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Τίποτε άλλο, ευχαριστώ.
(χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κ. Δασκαλάκης έχει τον λόγον.

κ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ: Άν σκεφθούμε τις συνθήκες, στις οποίες τό Συμβούλιο της Ένωσης πήρε την Ένωση, δηλαδή άμέσως μετά την 7χρονη κατοχή και άν σκεφθούμε επίσης και τό αντίδημοκρατικό και άναχρονιστικό καταστατικό πού ισχύει από τό 1935, τότε τό Διοικητικό Συμβούλιο δεν πέτυχε μόνον σέ σύγκριση μέ προηγούμενα Διοικητικά Συμβούλια, πέτυχε άνεξάρτητα από αυτές τις συγκρίσεις. Και πραγματικά τού άξίζουν συγχαρητήρια.

Ίδιαίτερα θέλω νά τονίσω τις έντονες προσπάθειες πού έκανε άκριβώς γι' αυτή την συσπείρωση όλων των Τεχνικών, τέτοια συσπείρωση πού νά συνειδητοποιούνε, ότι δεν έχουν μεταξύ τους προβλήματα και αυτός πού τούς δημιουργεί προβλήματα δεν είναι οί ίδιοι, άλλα είναι άλλοι, πού βασικά θέλουν νά έξμνητοούν τό δικά τους συμφέροντα και πού συνειδητοποίησαν τελικά ότι μόνο μέσα από την ένότητα και από την κοινή δράση, θά βρουν λύση σ' αυτά τά προβλήματά τους. Βέβαια αυτή ή προσπάθεια δεν πέτυχε σέ επίπεδο Διοικητικών Συμβουλίων. Και αυτό όμως πιστεύω σύντομα, μετά από τις έκλογές πού θά γίνοντε στό Σύλλογο Χημικών Μηχανικών αυτό τόν μήνα πού έρχεται και πού ή δημοκρατική παράταξη σίγουρα θά πάρη τις έκλογές, νά περάσει και στα Διοικητικά Συμβούλια, γιά νά άποκτήσει άκόμη πού πολύ ισχύ και νά συσπειρώσει όλους τούς Τεχνικούς γύρω από αυτή την κοινή διακήρυξη.

Εύχομαι αυτή ή προσπάθεια γιά άλλαγή τού καταστατικού νά μήν κολλήσει σέ νομικίστικά θέματα. Δηλαδή άν διαβάσουμε τό καταστατικό, είναι λιγάκι δύσκολες μερικές μεταβολές. Πρέπει όμως νά συνειδητοποιήσουμε, ότι πρέπει νά παλαίψουμε, μέ όσες δυνατόιες έχουμε, άνεξάρτητα από ήμινόμους ή κανονικούς δρόμους, ώστε αυτό νά αλλάξει, γιάτί δεν είναι δυνατόν νά διοικούμαστε μέ ένα καταστατικό τού 1935.

Θέλω νά συγχαρώ τούς Δημόσιους Ύπαλλήλους πού πραγματικά μπήκανε πρωτόποροι, παρ' όλο πού έμεις θά έπρεπε νά είμαστε πρωτοπόροι σ' αυτή την κοινή συσπείρωση και την συνειδητοποίηση της δύναμης τού Κλάδου. Είναι μεγάλη νίκη αυτή και είναι ένα κάλεσμα γιά ολοκλήρωση τόν Κλάδο νά συνειδητοποιήσει επιτέλους αυτή την δύναμή του, νά φύγουμε από αυτό τό πνεύμα της κακομοιριάς πού είχαμε μέχρι τώρα, ότι ποτέ μας δεν οργανωθήκαμε, ότι ποτέ οί χημικοί δεν έκαναν άπεργία και όλοι μαζί νά παλαίψουμε και νά διεκδικήσουμε δυναμικά τά δικαιά αιτήματά μας.

Μέ τή συλλογική σύμβαση, συνάδελφοι, δεν ζητάμε χάρη από κανένα. Δεν ζητάμε από κανένα νά μάς δώσει έλεημοσύνη. Ζητάμε άκριβώς νά μάς κλέβουν λιγότερα. Αυτό ζητάμε. Ζητάμε 15. Τους δίνουμε 60 γιά τά 15 αυτά. Μάς κλέβουν σήμερα 48, νά μάς κλέβουν μόνο 45. Αυτό ζητάμε. Και μή νομίζη κανείς, ότι τοποθετούμε τό θέμα σέ επίπεδο συγκρίσεων μέ προηγούμενες συμβάσεις ή συγκρίσεων μέ τούς άλλους Ύπαλλήλους. Και αυτούς τούς κλέβουν και μάς μάς κλέβουν.

Θέλω νά τονίσω όμως, ότι πρέπει όπωσδήποτε στην συλλογική σύμβαση νά διεκδικήσουμε αυτό τό τιμαριθμικό επίδομα. Δηλαδή πρέπει επιτέλους τό Κράτος και ή έργοδοσία νά καταλάβουν πώς δεν μπορούν νά δίνουν αύξηση πού άντικειμενικά νά είναι μειώσεις. Άν μάς δώσει μίαν αύξηση 2.000 και σέ ένα χρόνο ό τιμαριθμος ανέθη 10% ή 20% βασικά έχουμε λιγότερη άγοραστική δύναμη από ό,τι είχαμε πριν από αυτή την σύμβαση.

Θεωρώ άπαραίτητο νά μη αυτό έστω σάν αίτημα και άνεξάρτητα από την πραγματοποίησή του. Κάποτε πρέπει νά τεθή αυτό τό θέμα και ή Γενική Συνομοσπονδία Έργατών Ελλάδος θά τό θέσει σ' ένα ή δύο χρόνια. Αυτή ή κατάχτηση κάποτε θά γίνη, άλλα πρέπει νά άρχισή από τώρα νά τίθεται.

Γιά τό θέμα της γλώσσας θά ήθελα νά τονίσω, ότι πρέπει νά δώσουμε μία δυνατότητα και σ' αυτούς πού δεν ξέρουν τή γλώσσα νά την μάθουν. Νά ζητήσουμε λοιπόν ένα επίδομα έπιμόρφωσης πού μέσα εκεί θά είναι και της γλώσσας, ώστε και αυτοί πού δεν ξέρουν βασικά Άγγλικά, νά έχουν την δυνατότητα νά μάθουν Άγγλικά ή Γαλλικά και νά αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους.

Τέλος γιά τό θέμα της άποχοντοποίησης πιστεύω, ότι αυτή ή άποχοντοποίηση είναι καθήκον και άμυνα τού Κλάδου και όλόκληρου τού λαού, άρα πρέπει ή Έπιτροπή νά προχωρήσει σέ θάθος (χειροκροτήματα) και τό Πειθαρχικό νά προχωρήσει σ' αυτή την άποχοντοποίηση όπωσδήποτε μέσα στα πλαίσια της σωστής τιμω-

ρίας των ενόχων αυτής της 7χρονης κατοχής της Πατρίδας μας.

Τέλος καλώ όλο τόν Κλάδο νά συνειδητοποιήσουμε όλοι μαζί, ότι γιά την επίλυση των προβλημάτων μας δεν υπάρχει άλλος δρόμος, πέρα από την συσπείρωση όλων μας γύρω από τά Δημοκρατικά Διοικητικά Συμβούλια και της Ένωσης και τού Συλλόγου γιά τούς άγώνες πού έρχονται στό έξής.

Και θέλω νά τελειώσω, λέγοντας, ότι αυτή ή αύξηση εισφορής πού ζητά ή Ένωση είναι κάτι πού είναι καθήκον νά τό δώσουμε όλοι. Γιατί όταν οί Χημικοί έχουν Δημοκρατικά Συμβούλια, βασικά τό νά δώσει κανείς λεπτά σ' αυτούς, παλεύει γιά τόν έαυτό του. Δεν μάς ζητά νά πάρη λεπτά δικά του. Δικά μας λεπτά θά είναι αυτά και γιά μάς θά χρησιμοποιηθούν (χειροκροτήματα). Όπωσδήποτε γιά τό Ταμείο των Χημικών πρέπει νά δώσουμε τελικά νά καταλάβη και τό κράτος και ή έργοδοσία και όποιοσδήποτε άλλος, ότι οί Χημικοί έχουν την δύναμη νά αυτοδιοικηθούν και δεν θέλουν δικηγόρους διορισμένους. Εάν χρειασθούμε δικηγόρο, θά πάρουμε ένα και θά τού πούμε κανέ αυτή τή δουλειά. Άλλά ό Πρόεδρος στα Σωματεία μας και ολοκλήρη ή Διοίκηση πρέπει νά εκλεγεί από τούς Χημικούς ή νά διορίζεται από την Ένωση ή από τό άρμόδιο όργανο των Χημικών και όχι από αυτούς.

Τέλος ός ξανακαλώ στην κοινή συσπείρωση, γιάτί σύντομα θά όσας καλέσει και ό Σύλλογος και ή Ένωση γιά τούς άγώνες πού έρχονται γιά την διεκδίκηση των αιτημάτων μας.
(χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η συνάδελφος δεσποινίς Πιτσίκια έχει τόν λόγον.

Δίε ΠΙΤΣΙΚΙΑ: Βασικά τά προβλήματα πού υπάρχουν αυτήν την στιγμή είναι πάρα πολλά. Όρισμένα άναφέρθηκα από τό Διοικητικό Συμβούλιο, έπιτροχόσην. Ένα από αυτά τά βασικά είναι και τό θέμα της καταγγελίας της σύμβασης. Θά άσχοληθώ μόνον μέ δύο τμήματα της σύμβασης αυτής.

Πρώτον, θά ζητήσω και έγώ αυτό πού ζήτησε προηγούμενα ό συνάδελφος Δασκαλάκης, ή τιμαριθμική άναπροσαρμογή νά μη σάν αίτημα και δεύτερον, θά σταθώ πάλι στό θέμα τού επίδοματος της γλώσσας. Γιατί πιστεύω ότι βάζοντας τέτοια επίδομα, γλώσσας, διαχωρίζουμε την τάξη των ίδιων των Χημικών και θά έχουμε άντεκδικήσεις ανάμεσα μας και αυτό νομίζω, ότι δεν θά μάς βοηθήσει σέ τίποτα. Πιστεύω αντίθετα, ότι βάζοντας ένα γενικότερο επίδομα, άκριβώς γιά τις άνάγκες έπιμόρφωσης πού έχουμε, θά μπορούμε νά πάρουμε τό επίδομα, χωρίς νά δημιουργούνται διάφορα προβλήματα.

Τρίτον, έρχομαι στό θέμα των Δημοσίων Ύπαλλήλων. Πιστεύω, ότι ή άπεργία τους είναι ένας σημαντικός σταθμός στην ιστορία όλων των Χημικών. Είναι ή πρώτη φορά πού γίνεται μία δυναμική διεκδίκηση των δικαιων άναμφίβολα αιτημάτων. Μέχρι στιγμής ή Κυβέρνηση και τά διάφορα νομοσχέδια προσπάθησαν νά διαχωρίσουν τούς διάφορους έπιστημονικούς κλάδους και νά θάλουν τούς εργαζόμενους νά άντιδικούν μεταξύ τους, ώστε νά μη άσχολούνται μέ τά ζωτικά προβλήματα πού τούς άπασχολούν.

Τέταρτον, θά ήθελον νά κάμω μία παράκληση όσον άφορά τό νομοσχέδιο γιά την Κλινική Χημεία, γιά τό όποιον ζητείται και τό ψήφισμα, άν θά μπορούσε νά διαβασθί τό ίδιο τό νομοσχέδιο 131 γιά νά έχουμεν μία πού ολοκληρωμένη εικόνα.

Θά ήθελα νά έλθω στό περιοδικό. Όπωσδήποτε τό περιοδικό είναι πολύ καλλίτερο από ό,τι ήταν παλιά. Έκείνο πού πιστεύω είναι, ότι θά πρέπει νά είναι πού ένημερωμένο γιάτί πολλές φορές οί ειδήσεις είναι παλιές. Αυτό βέβαια όφείλεται σέ διάφορες τεχνικές δυσκολίες.

Έπίσης θά πρέπει νά άσχολητά περισσότερο μέ τά συνδικαλιστικά θέματα, μιά πού ό Πανελληνιος Σύλλογος Χημικών Βιομηχανίας δεν έχει τό δικό του όργανο. Και αυτό βέβαια, όπως προτάθηκε, θά μπορη νά γίνη μέ άμεση σύνδεση των ανθρώπων μέσα από τόν Σύλλογο της Βιομηχανίας.

Έπίσης οί διάφορες Έπιτροπές, οί όποιες έχουν γίνει κατά καιρούς, νομίζω, ότι θά πρέπει νά ένημερώνουν τόν Κλάδο πού συχνά. Και γι' αυτόν άκριβώς τόν λόγον, γιά νά υπάρχει μία πού συχνή ένημέρωση όλων των Χημικών, θά ήθελα νά προτείνω, εκτός από την Παρασκευή, πού είναι άπλώς ένας τόπος συνάντησης, πού συζητούνται όρισμένα θέματα, άλλα δεν μπορούν νά ληφθούν άποφάσεις άφ' ενός και άφ' έτέρου πολλοί συνάδελφοι, πού λόγω διαφόρων άσχολιών, δεν μπορούν νά έρχονται την Παρασκευή, γιά νά παρακολουθήσουν τις συζητήσεις αυτές, νά γίνονται Συνελεύσεις πού συχνά, ίσως κατά ένα διάστημα πού θά μπορούσε νά τό όρίση ή Γενική Συνέλευση, ώστε νά συζητούνται τά διάφορα βασικά θέματα, πού υπάρχουν και νά λογοδοτούν οί διάφορες έπιτροπές, γιά νά μαθαίνουμε πού άκριβώς βρίσκονται οί δουλειές πού έχουν αναλάβει.

Έπίσης ένα άλλο θέμα, πού είναι πολύ βασικό, είναι τό θέμα της άνεργίας και της ύποασαχόλησης. Πάρα πολλοί συνάδελφοι άσχο-

λουνται με μαθηματα σε φροντιστήρια η με ιδιωτικά μαθηματα. Νομίζω, ότι θα έπρεπε να γίνει μία επιτροπή που θα ασχοληθή με το θέμα της ανεργίας και με ποιους τρόπους θα μπορέσουμε να καταπολεμήσουμε το πρόβλημα αυτό που είναι γι' αυτήν την εποχή πολύ βασικών, τουλάχιστον για τον Κλάδο.

Και τελειώνοντας θα ήθελα να πω για το καταστατικό που πρέπει όπως ούποτε να αλλάξει, όπως το σύστημα το εκλογικό (να ισχύσει αναλογική) και όλα τα άλλα, τα οποία είναι πολύ συντηρητικά.

(χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Η συνάδελφος κ. Φιλίππου έχει τον λόγον.

κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ: Δύο προτάσεις συγκεκριμένες έχω να κάμω, για να μη τρώμε τον χρόνο μας.

'Η πρώτη είναι σχετική με την καταγγελία της συλλογικής σύμβασης. Παρακαλώ, αν είναι δυνατόν, να ληφθή υπ' όψιν, ότι η 20ήμερος άδεια που παίρνει ο Χημικός από τον 1ον χρόνον μέχρι τον τελευταίον είναι πολύ λίγη. 'Η τουλάχιστον πρέπει να κλιμακωθεί, η να είναι για όλους ένας μήνας. 'Η πρώτη μου πρόταση είναι αυτή.

'Η δεύτερη πρόταση δεν έχει σχέση αυτή τη στιγμή με μας. Είναι όμως πολύ σοβαρή και θα ήθελα και αυτή να ληφθή υπ' όψιν. Δεν ξέρω, αν όλοι μας διαβάσαμε προχθές στην έφημερίδα, που ένα μέρος του 'Υμηττού δίδεται στον οικισμό 'Αξιωματικών. Λοιπόν, από προσωπική πείρα, γιατί κάθομαι εις τον Χολαργόν και επειδή έχω σχέση με άλλα Σωματεία που ενδιαφέρονται για το περιβάλλον και μιά που και ο δικός μας Σύλλογος ενδιαφέρεται δια την μόλυνση που έχει άμεση σχέση με το πράσινο, παρακαλώ την Γενική Συνέλευση, αν είναι δυνατόν, να εγκρίνουμε σήμερα ένα ψήφισμα προς το 'Υπουργείον Γεωργίας και να διαμαρτυρώμαστε γι' αυτήν την κατάφωρη καταστροφή που γίνεται στο πράσινο. Φθάνει να σάς πω, όπως σάς είπα προηγούμενος, ότι από προσωπική πείρα, τουλάχιστον 2.500 δένδρα πρόκειται να κοπούν.

Τίποτε άλλο δεν έχω να πω. (χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Η κυρία Φιλίππου ως συντάξη ένα ψήφισμα σχετικά.

'Ο συνάδελφος κ. Παπακώστας έχει τον λόγον.

κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ: Δεν θα κάνω κριτική για το τί έκαμε και τί δεν έκαμε το Διοικητικό Συμβούλιο στην χρονιά που πέρασε. 'Όταν ζούμε από κοντά το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσα από την Παρασκευή, βλέπουμε τις προσπάθειές του, ξέρουμε τι κόπους καταβάλλει, για να ξαναδώσει στην 'Ενωση αυτό που είχε εξαφανιστή στα χρόνια της δικτατορίας και πιστεύω, ότι μόνο αυτό το ότι έβαλε την τάξη μέσα εκεί, φθάνει για να δικαιώσει την εκλογήν του και να παραγραφούν αν έχει κάνει μικρολάθη η μικροπαραλείψεις.

'Ενα μόνο από αυτά, που έκαμε φέτος μου φάνηκε λίγο άσχημο, το ότι έλαθε μέρος εις ένα συνέδριο που έγινε στη φασιστική 'Ισπανία. Και έμεις όταν γινόντουσαν εδώ συνέδρια από τους διορισμένους της Χούντας, δεν θα θέλαμε να έλθουν ξένοι.

Θα ήθελα να πω μερικές σκέψεις, επειδή μπαίνουν σε μία περίοδο, κατά την οποία προβλέπεται μία αγωνιστικότητα με τους Δημόσιους 'Υπαλλήλους που έρχονται πρώτοι, ότι για να αποκτήσω την συμπάθειαν του κόσμου και την υποστήριξη του, άφου είμαστε διασκορπισμένοι 1-1 και 2-2, πρέπει και έμεις σαν 'Ενωση Χημικών να βοηθήσουμε τους άλλους επαγγελματικούς συλλόγους να λύσουν μερικά από τα βασικά τους προβλήματα, να από τα οποία είναι τα άτυχηματα και οι άνθυγιεινοί τρόποι δουλειάς. Πιστεύω, ότι πρέπει η 'Ενωση 'Ελλήνων Χημικών να κάνει μία 'Επιτροπή που να μελετήσει και να τεθή στην κρίση όλων των συνδικαλιστικών εργατικών ενώσεων, τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούν, πόσο επικίνδυνες είναι, τι μέτρα πρέπει να πάρουν, για να προστατευθούν από αυτές και να τους τεκμηριώσουμε επιστημονικά τα επιχειρήματα, όταν διεκδικούν τα δίκαια αιτήματά τους, που είναι η μόλυνσή τους και η ζωή τους.

'Ενα άλλο πράγμα που φάνηκε από τη σημερινή συζήτηση, είναι το εξής: 'Ότι στην προσεχή Γενική Συνέλευση - ίσως αυτό μάλλον θα είναι μιά παραλείψη του Διοικητικού Συμβουλίου - θα πρέπει να μας δίνουν γρηγορότερα την εισήγηση, όποτε όταν ανεβαίνουμε εδώ, να ξέρουμε τί θα πούμε, να μπορούμε να κάμωμε πιο σωστή, πιο επιστημονική, πιο εποικοδομητική κριτική. Σήμερα σε μιά ώρα που μίλησε ο Γενικός μας Γραμματέας και είπε τόσα ενδιαφέροντα πράγματα, προσπάθησαμε να συγκρατήσουμε τα πιο σπουδαία.

Θα έπρεπε να συγχάρω, είναι ένα πολύ καλό σημάδι, για τον τρόπον που άρχίζει να δουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο στην χρονιά που πέρασε, ο τρόπος που αντιμετώπισε το νομοσχέδιο των Χημικών Μηχανικών. 'Όχι, γιατί έλυσε το πρόβλημα, ούτε γιατί κουράστηκε υπεράνωτων. 'Ήσαν θέβαιοι από τότε που γήηκαν ότι θα κουραζόντουσαν. Είμαι αισιόδοξος γιατί έβαλαν σωστές βάσεις για την λύση αυτού του προβλήματος. 'Αντί να διαλέξουν μία καμπαλιόστικη αντιμετώπιση με σχέσεις, με μέσα πολιτικαντισμού πιο πιθανόν θα τους έδιδαν πιο πολλά επιχειρήματα να έλθουν εδώ να

θριαμβολογήσουν, προτίμησαν τον πιο δύσκολο δρόμο, αλλά και τον πιο σωστό. Τους άξιζει ένα πολύ μεγάλο «μπράβο».

Δύο άλλα θέματα θα ήθελα να θίξω, για τα οποία δεν με παίρνει η ώρα, απλώς τα αναφέρω: Πρέπει η 'Ενωση να έχει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την παιδεία. Περνάμε πάρα πολύ δύσκολα χρόνια. 'Ισως ο φασισμός που έφυγε με τον δικτάτορα Παπαδόπουλο να μάς ξανάλη με κάποια άλλη δικτατορία τεχνοκρατική. Το νομοσχέδιο και η παιδεία είναι μιά βάση ιδεολογική - πιθανόν - για την επιβολή μιάς άλλης μορφής δικτατορίας τεχνοκρατικής.

Και κάτι άλλο ακόμα είναι, ότι πρέπει να χαράξει πάλι η 'Ενωση μιά σωστή βιομηχανική πολιτική που θα βοηθήσει για την ανάπτυξη αυτού του Τόπου. Γίνονται στην Βιομηχανία τρομερές αλλαγές.

Το έκτο πλάνο ανάπτυξης της Γαλλίας, λέει, ότι μέσα σε μιά γενεά προβλέπει, ότι το σύνολο της Βιομηχανίας των αναπτυγμένων χωρών, θα στηρίζεται σχεδόν κατά 80% στην Χημεία.

Εδώ βλέπουμε μιά εισροή κεφαλαίων και τα μισά πάνε στις πολυεθνικές εταιρίες, και τα άλλα μισά στον τουρισμό. Γίνεται μία προσπάθεια να μάς μετατρέψουν στον διεθνή καταμερισμό εργασίας σε χώρα υπηρετών και η 'Ενωση Χημικών έχει υποχρέωση απέναντι στο σύνολο, να χαράξει μιά πολιτική που να δείξει στους 'Ελληνες, ότι έχουμε τους πόρους, έχουμε τα μέσα, μπορούμε να κάμουμε κάτι καλύτερο γι' αυτό τον Τόπο, έστω και αν θα μάς λείψει η Coca-Cola.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Ο συνάδελφος κ. Χηνειάδης έχει τον λόγον.

κ. ΧΗΝΕΙΑΔΗΣ: Κατ' αρχήν χαιρετίζω σαν σωστή την ενέργεια των Δημοσίων Χημικών να κατέβουν αúριο σε άπνεργία, γιατί το πρόβλημά τους είναι στενά συνδεδεμένο με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν και οι Χημικοί της Βιομηχανίας και όλοι οι εργαζόμενοι.

Τά βασικά αίτια της μισθολογικής διαφοράς με άλλα ισότιμα κλαδικά επαγγέλματα, που δουλεύουν στο Δημόσιο, προέρχονται από την Κυβερνητική Πολιτική, η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει διαφορές μεταξύ των συναφών επαγγελματιών και να τους διασπάσει στον κοινόν άγωνα. 'Όπως είπα το βασικό τους πρόβλημα είναι στενά συνδεδεμένο με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι Χημικοί και βασικά οι Χημικοί της Βιομηχανίας, που θέλουν να καταγγείλουν τη συλλογική σύμβαση. Είναι σωστό το αίτημα να ζητήσουμε 40% και όλα τα τεχνικά επιδόματα που θέλουμε - τώρα έρχομαι στη συλλογική σύμβαση - και πάνω εις αυτό θα πρέπει να ζητήσουμε, όπως ζήτησαν προηγούμενα και οι συνάδελφοι Δασκάλους και Παιδίους και μιά τιμαριθμική αναπροσαρμογή.

'Επίσης θα πρέπει να ζητήσουμε και μιά σύνταξη στα 57 χρόνια, που ήτο ένα παλιό αίτημα όλων των εργαζομένων που δούλευαν στα βαρειά ένησημα.

Πάνω στο θέμα της ασφάλισης, το ΙΚΑ έχει πολλές κρατήσεις και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι μηδαμινή.

Για τίς επιτροπές έχω να πω ότι δούλεψαν διάφορα θέματα πολύ ούσιαστικά για τους Χημικούς, αλλά αυτές οι 'Επιτροπές δεν φάνηκαν καθόλου στο περιοδικό με ειδησεογραφία και τα πορίσματα μελέτης.

Το περιοδικό έχει φυσικά θελωθή πάρα πολύ, σε σχέση με το παλιό, αλλά ταυτοχρονα καθυστερεί η έκδοσή του και είναι το μοναδικό όπλο των Χημικών, από το οποίο πληροφορούμαστε διάφορα πράγματα.

Θα πρέπει επίσης στο περιοδικό να αφιερωθούν κάμποσες σελίδες για τα συνδικαλιστικά θέματα και εκεί να γίνονται μερικές επισημοποιήσεις των προβλημάτων.

Για το θέμα της Παρασκευής έχω να πω το εξής: Τό θήμα της Παρασκευής ανήκει σε όλους τους Χημικούς και Δημοκράτες δεν είναι μονάχα οι Δημοκράτες που ανήκουν στην ανανεωτική κίνηση.

Την προπερασμένη Παρασκευή υπογράφτηκε μιά κοινή διακήρυξη με διάφορες δημοκρατικές παρατάξεις άλλων Συλλόγων, σαν κίνηση της Παρασκευής. 'Η Παρασκευή δεν είναι κίνημα η παραταξιακό σχήμα, είναι θήμα όλων των Χημικών. Και δεν είναι σωστό να καπηλευόμαστε το όνομά της, γιατί στον ύπολοιπο χώρο αυτών των σωματείων δεν είναι μονάχα η δημοκρατική παραταξη που μονόπλευρα υπερασπίζει τις δημοκρατικές αρχές. 'Υπάρχουν και άλλες δημοκρατικές παρατάξεις στους εργαζομένους χώρους. Αυτά ήθελα να πω πάνω στο θέμα αυτό.

(χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Για να συντομευθή ο χρόνος περισσότερο, το Διοικητικό Συμβούλιο παρακαλεί να μη επαναλαμβάνονται τα συχαρητήρια προς αυτό, και να ασχολούνται οι συνάδελφοι με προτάσεις, για να το βοηθήσουν στο έργο του. 'Ο συνάδελφος κ. Δημητρίου έχει τον λόγον.

Κ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, λαμβάνω τον λόγον, τελών εν πλήρει βεβαιότητι, ότι θα είναι δυνατόν να συμβάλω εις την καλλιτέραν - όχι όμως ομαλότεραν, διότι είναι ομαλή η σημερινή Συνέλευση - διεξαγωγήν των Γενικών Συνελεύσεων και θα μου έπιτρέψη ο Προεδρεύων αγαπητός συνάδελφος, επειδή είναι αρκετά νεώτερος,

Όπως είναι και η πλειονότης των παρισταμένων δι' ὃ καί χαίρομαι ιδιαίτερος, νά ὑπομνήσω ὅτι εἰς τὰς Γενικὰς Συνελεύσεις τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλλήνων Χημικῶν δέν ἐτίθετο ὄριον εἰς τοὺς ὀμίλητάς, οὔτε ὄριον πέρατος τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως. Διεκόπητο ἡ Συνέλευσις τὴν 3ην ἢ 4ην ἀπογευματινὴν καὶ ἐπανελαμβάνετο τὴν 6ην, τὴν 7ην, τὴν 8ην (θόρυβος, διαμαρτυρία). Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἔχομεν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν νά ἐνημερωθῶμεν καὶ νά ἐνημερωσώμεν. Βεβαίως ὅταν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἦτο ὑποχρεωμένον νά μᾶς ἀναφέρῃ, διὰ τῆς λογοδοσίας του, τὸ ἐκτεταμένον σχέδιον, τὸ ὅποιον ἔχει διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς περὶ Χημικῶν νομοθεσίας, νομίζω, ὅτι αὐτὸ θά ἔπρεπε νά τὸ ἔχη κυκλοφορήσει ὡς ἕνα τευχὸς παρέμβλητον εἰς τὰ Χημικὰ Χρονικά. Ἐνα μῆνα προηγουμένως, νά τὸ ἔχωμεν διαβάσει, ὥστε τὰς 10 σελίδας πού εἶπε ὁ ἀγαπητὸς κ. Γενικὸς Γραμματεὺς νά μὴ ὑποχρεωθῇ νά τὰς ἐπαναλάβῃ.

Ἐπειὰ ὑπάρχει ἕνα ἄλλο πρᾶγμα, τὸ ὅποιον εἶναι ἀπαραίτητο καὶ τὸ ὅποιον τὸ ἦκουσα μὲ ιδιαίτερα χαρὰ ἀπὸ τόν κ. Παπακόστα. Θὰ συνεφώνων καὶ θὰ ἐπιπροσέτιον τὴν δημοσίευσιν τῶν πεπραγμένων τῶσον τῶν ἐκάστοτε Διοικητικῶν Συμβουλίων, ὅσον καὶ τῶν ἄλλων ὀργανῶν τῆς Ἐνώσεως Χημικῶν, τῶν Χρονικῶν, τῶν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν κ.λπ. τοῦλάχιστον 15 ἡμέρας πρὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θά εἶμαστε ἐνημερωμένοι ὅλοι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς.

Ἐχὼ τὴν ὑποχρέωσιν νά ἐπανέλθω ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὅποιον ἡ ἀγαπητὴ συνάδελφος, ἡ τελευταία ἀνεληθοῦσα εἰς τὸ Βῆμα, εἶπε: Κύριοι, μιλάμε περὶ Βιολογικοῦ, θέλω νά τὸ μάθω ἐγώ, δέν τὸ ξέρω, ἂν εἶναι δυνατόν νά τὸ διαβάσω. Ἐάν τυχόν εἶχε δημοσιευσθῇ, ὅτι ὑπάρχεν αὐτὸ καὶ αὐτὸ τὸ θέμα, θά ἦτο ὑποχρεωμένη νά τὸ ἔχη διαβάσει.

Παρέρχομαι τώρα τὸ 5λεπτον, τὸ ὅποιον ἐν τῇ οὐσιαστικῇ ἐννοίᾳ εἶναι ἀρνησις συμβολῆς εἰς τὸ ἔργο τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως. Δέν κακίζω τὸν Πρόεδρο, διότι *χω καὶ ἐγὼ ἐπωμισθῇ κατ' ἐπανάληψιν αὐτὰς καὶ ἄλλας ἀναλόγους εὐθύνας. Ἀλλὰ ἀπλῶς καὶ μόνον ἐφιστῶ τὴν προσοχήν, διὰ νά μὴ ἐπαναλαμβάνωνται τέτοια πρᾶγματα.

Καὶ ἔρχομαι τώρα, δι' ἐλαχίστων νά ὀμιλήσω διὰ μία-δύο, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅπως ὅποτε παραλείψεις. Ἀποφεύγω τὸν χαρακτηρισμόν. Ἡ Ἐνωσις τῶν Ἑλλήνων Χημικῶν σήμερον μέσα εἰς τὴν κρατικὴν μηχανήν, ὅπως εἶδα, διεξελθὼν τὰ πρακτικὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς του μέχρι τῆς χθές, δέν εἶχε κρατικὸν συναντιλήπτορα (γέλωτες). Δέν ὑπάγεται νομοτύπως σέ κανένα Ὑπουργεῖο. Ἐχὼ τὴν γνώμην ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον πρέπει νά ἐπιλέξῃ καὶ νά ἐργασθῇ, ὥστε νά ἔχομεν εἰς τὴν Κρατικὴν Διοίκησιν, ὅπως οἱ ἰατροὶ ἔχουν τὸ Ὑπουργεῖο Ὑγιεινῆς, ὅπως οἱ συνάδελφοι Χημικῆς Μηχανικῆς ἔχουν τὸ Ὑπουργεῖο Βιομηχανίας, ἀπὸ τὸ ὅποιο φύγαμε, νά ξαναπᾶμε ἢ νά πάμε εἰς ἕνα ἄλλο, τὸ ὅποιο καλλίτερα θά ἔμπορούμε νά τὸ κατατοπίσωμε.

Ἐπίσης νομίζω, ὅτι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νά γνωρίζωμεν – τὸ ἔχω πῆ ἄλλη φορά σέ κάποια παλιά Παρασκευὴ – πραγματικῶς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐνώσεως. Διότι, ἡθελημένως ἢ μὴ, δημιουργοῦνται παρεξηγήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ παλαιότερα κατεβάλλετο προσπάθεια νά ἀποφευχθοῦν, ἀλλὰ δυστυχῶς, τρίβοιλοι ἐμφανιζόμενοι, δέν τὸ ἐπέτρεψαν.

Πάντοτε, κύριοι, τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὅποιαν ἦτο ἀπλοῦν ἐπαγγελματικὸν Σωματικόν, μέχρις ὅτου μετὰ ὑπερδραστηριότητος μετὰξὺ ἄλλων καὶ ἐγὼ τὴν μετατρέψαμε καὶ τὴν ἐκάμαμε Ν.Π.Δ.Δ., εἶχαν πάντοτε, λέγω, μέσα εἰς τὰ μέλη των ἕνα συνάδελφον Χημικὸν Μηχανικόν. Σήμερα παρίστανται ἕνας-δύο συνάδελφοι ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ ἕνας-δύο δυστυχῶς ἀπῆλθον, ὅπως ὅλοι ἐρχόμεθα καὶ παρερχόμεθα. Συνεπῶς ὑπῆρχε πάντοτε καὶ ἡ ἐννοία τῆς συνεργασίας καὶ ἡ ἐννοία τῆς συναντιλήψεως. Τώρα ἐάν τυχόν εἰς ὅλους τοὺς κλάδους, εἰς ὅλες τῆς κατηγορίας ὑπάρχον καὶ τρίβοιλοι, αὐτὸ εἶναι ἄλλο θέμα. (Διαμαρτυρία).

Καὶ διὰ νά ὀλοκληρώσω καὶ νά συμπληρώσω τὰ ὅσα εἶπον. Ἐπιδιώξεις εὐκτερές, ἐπαινετὲς ἠκούσαμεν. Ἀποτελέσματα δέν ἔχουν πραγματοποιηθῇ. Δέν κακίζω. Περιμένω τὴν νέα Γενικὴν Συνέλευσιν, διὰ νά ἐπικροτήσω. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν ἀπὸ τοῦ θήματος αὐτοῦ νά φέρω εἰς γνώσιν, εἶναι ὅτι εἰς τὸ πρακτικόν 41 τοῦ Δ.Σ. τῆς 20.10.75 ἀναγράφεται, ὅτι πιθανῶς αἱ συναντήσεις τῆς Παρασκευῆς δέν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κλάδου. Πολλοὶ συνάδελφοι ἔχουν ἀπογοητευθῇ ἀπὸ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὅποιον γίνονται αἱ συζητήσεις εἰς τὰς συναντήσεις αὐτὰς. Θά ἔπρεπε νά ἀποκτιθῶσιν αἱ συναντήσεις αὐταὶ οὐσιαστικὸν νόημα καὶ νά δημιουργηθῶσιν πλατύτερες βάσεις πού θά ἀντιπροσωπεύει τὸ 70% τῶν συνάδελφων πού ἐμήφισαν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὥστε καὶ οἱ συνάδελφοι νά ἔχουν κάτι νά κερδίσουν ἀπὸ τὰς συναντήσεις αὐτὰς καὶ τὸ ὄφελός τους νά εἶναι ὀφθαλμοφανές καὶ νά μὴ χάνουν εἰς τὰς συναντήσεις αὐτὰς τὸν καιρὸν τους.

Ἄλλος συνάδελφος λέγει, ὅτι ἐνῶ κατ' ἀρχὴν ἡ Παρασκευὴ ἦτο ὀφέλιμος, ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ χρόνου παρεξέκλινε (θόρυβος, διαμαρτυρία).

Καὶ ἔρχομαι, ὡς κατακλείδα εἰς τὸ αὐτὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, παραλείπω πολλὰ ἄλλα, νά πῶ, ὅτι ἄλλος συνάδελφος βλέπει μέσα εἰς τὴν Παρασκευήν, – διότι ἐγὼ ἔπιασα τὰ πρακτικὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰ μελέτσια – (θόρυβος, διαμαρτυρία) πολιτικὸν προσανατολισμόν (θόρυβος, διαμαρτυρία), καὶ ἄλλος ὅτι αἱ συζητήσεις γίνονται μᾶλλον σάν διαμάχη, σάν ἀποτέλεσμα δὲ τῶν συναντήσεων τῆς Παρασκευῆς δέν ἔχει παρατηρηθῇ οὐσιαστικὸ περιεχόμενον τούτων. Αὐτὰ καὶ μόνον διὰ σήμερον (θόρυβος, διαμαρτυρία).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ὁ κ. Κορσαβίδης ἔχει τὸν λόγον.

κ.ΚΟΡΣΑΒΙΔΗΣ: Συνάδελφοι, ἕνα θέμα θά θίξω μόνον, πού ἔχει σχέση μὲ τὴν λεγόμενη ἀποχουνοποίηση καὶ θά ἤθελα νά σημειώσω μία διάταξη, ἡ ὅποια – κατὰ τὴν γνώμην μου – ὕψισταται κατὰ αὐτῆ. Εἶναι ὀδυνηρὸ γιὰ μᾶς πού βρέθηκαν στίς τάξεις μας ἄνθρωποι πού δέχθηκαν νά ὑπηρετήσουν τὸ σύστημα διακυβέρνησης τῆς πολιτικῆς ἀληθείας, τὸ σύστημα τῆς ἀποκτινήσεως καὶ τὸ βασανισμοῦ, τοῦ ἠθικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἐξανδραποδισμοῦ μας. Εἶναι ἀπαράδεκτο γιὰ μᾶς ἄνθρωποι ἐργαζόμενοι σάν καὶ μᾶς, μὲ τὴν ἴδια θέση ὅπως καὶ ἡμεῖς οἱ παραγωγοί, μὲ τὰ ἴδια συμφέροντα, νά βρίσκονται ἀπὸ τὴν ἄλλη ὄχθη.

Τὸ λιγότερο ἴσως πού θά περίμενε κανεὶς ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπο, θά ἦτο ἡ ὁμολογία πίστεως στὸν ἀνθρωπισμό. Καὶ αὐτὸ ποδοπατήθηκε βάνασα. Ἡ βαναυσότητα αὐτῆ, συνάδελφοι, ὑπηρετήθηκε ἀπὸ συναδέλφους ἐπὶ 7 χρόνια. Ὅσον ὅμως τὸ θέμα μένει περιορισμένο εἰς τὸ ἐπίπεδο τῶν 5 ἢ τῶν 10 συγκεκριμένων ἀνθρώπων, νομίζω, πῶς ἡ σύλληψη τοῦ θέματος εἶναι ἐλλιπής. Γιατί ὁ καθένας μας δέν ὑπάρχει σάν μεμονωμένο ἄτομο αὐτόνομο στίς ἐπιλογές καὶ τίς ἀποφάσεις του, πού ἐξαρτῶνται τάχα ἀπὸ τὴν ἐλευθερία βούλησίν του μονάχα. Ὁ καθένας μας δέν ὑπάρχει σάν μονάδα χωρὶς παράθυρα, ἀλλὰ ἀντίθετα καὶ οἱ πιὸ προσωπικὲς μας σκέψεις διαμορφώνονται καὶ καθορίζονται κοινωνικά. Οἱ ἀποφάσεις καὶ οἱ ἐπιλογές μας εἶναι πάντα κοινωνικά προσδιορισμένες. Βεβαίως τὸ πρόβλημα τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐπιλογῆς γίνεται σέ σημεῖα αἰχμῆς πρόβλημα προσωπικὸ τοῦ καθένα μας. Καὶ τότε ὅμως ἀκόμη παραμένει καθορισμένο, ἀπὸ συστήματα αξιῶν καὶ προσωπικῶν προτύπων, πού εἶναι κοινωνικά στή φύσιν του. Ὅπως κοινωνικά καθορισμένοι εἶναι καὶ ὁ τρόπος πού στοχαζόμεσθε. Καὶ ὁ βαθμὸς ἐλευθερίας μας εἶναι ἔτσι κοινωνικά περιχαρακωμένοι. Θά ἦτο λοιπὸν λάθος ἀν πίσω ἀπὸ αὐτὲς τίς ἀναμικτές καρδιές πού ἔχασαν ὄλο τους τὸ αἶμα, ἂν πίσω ἀπὸ αὐτὰ τὰ πρόσωπα μὲ τίς νόθευες πνευματικὲς ἀξιώσεις, ἂν πίσω ἀπὸ αὐτὴ τὴν θλιθερὴ ἱστορία θά ἦτο λάθος ἂν δέν βλέπαμε τὸ σύστημα ὀλόκληρο τῶν πειστικῶν μηχανισμῶν, τῶν μηχανισμῶν ἀλλοτριώσεως καὶ ὑποδούλωσής του ἀνθρώπου. Τὸ σύστημα χειραγωγῆσης καὶ ἐπέμβασης, ἐπιρροασμοῦ καὶ διαμόρφωσης τῆς συνείδησίν μας, τὸ σύστημα παραποίησης, ὑποβολῆς καὶ καταπίεσης, τὸ σύστημα τῆς νόθευσης καὶ τῆς ἐπιβουλῆς, μηχανισμοὺς ἰδεολογικούς, πού κύριος ρόλος τους εἶναι ἡ ἐπεξεργασία καὶ ἡ διάδοση μιᾶς συγκεκριμένης ἰδεολογίας, ἐνὸς συγκεκριμένου τρόπου σκέψης (θόρυβος, διαμαρτυρία) κατὰ τὴν ἀντίληψιν μας.

ΕΝ ΜΕΛΟΣ: Διάλεξη γίνεται;

ΕΤΕΡΟΝ ΜΕΛΟΣ: Δέν καταλαβαίνουμε....

(θόρυβος-διαμαρτυρία)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, δέν εἶναι πολὺ εὐκόλο πρᾶγμα νά βάλουμε ὅρια καὶ νά ποῦμε τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀπτεται τῶν συμφερόντων τῶν χημικῶν καὶ τί δέν ἄπτεται. Ὑπάρχουν προσωπικὲς ἀπόψεις. Εἶναι ἐλεύθερος ὁ συνάδελφος, μέσα στὸ πεντάλεπτο, νά ἐκφρασθῇ ὅπως νομίζει καὶ εἶμαστε ὑποχρεωμένοι νά τὸν ἀκούσομε.

ΕΝ ΜΕΛΟΣ: Δέν ὀμιλεῖ ἐπὶ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΚΟΡΣΑΒΙΔΗΣ: Μιλᾶω ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀποχουνοποίησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τὸ θέμα πού ἀναπτύσσει ὁ κ. συνάδελφος ἔχει σχέση μὲ τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του.

ΚΟΡΣΑΒΙΔΗΣ: Συνάδελφοι, κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας, ἡ ὑπαρξὴ καὶ ἡ δράσις αὐτῶν τῶν μηχανισμῶν εἶναι πού πρέπει νά πολεμηθῇ μὲ τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ ἀποτελεσματικότητα, γιατί ὅσο οἱ μηχανισμοὶ αὐτοὶ μένου ἀνέπαφοι καὶ δροῦν, τῶσον οἱ ἐγγυήσεις διὰ τὸ αὐριο θά λιγοστεύουν. Μερικὲς θρασεῖς κινήσεις στὸν εὐρύτερο χῶρον τὸν τελευταῖο καιρὸ εἶναι σέ ὄλους μας γνωστές. Χωρὶς, λοιπὸν, νά θεωροῦμε, πῶς εἶναι χωρὶς ἐνδιαφέρον οἱ προσωπικὲς περιπτώσεις τῶν χημικῶν, ἰδιαίτερα μάλιστα ὅταν πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀνευθέριαστα ἐπιμένουν νά μᾶς μιλάνε γιὰ ἀγώνες καὶ ἐπίλους προβλημάτων. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὀφείλομε νά περιμενοῦμε ἀπὸ τὸ Πειθαρχικὸ Συμβούλιο ἕνα γρήγορο κλείσιμο τῆς ἱστορίας τῆς ἀποχουνοποίησης. Ἐπιμένουμε ὅμως πάντως, πῶς τὸ βασικό κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας, εἶναι ἀποσυναρμολόγησι τῶν χωνυτικῶν μηχανισμῶν κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ἀγῶνα, τοῦ συσπειρωμένου

αντιδικτατορικού Λαού μας.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο συνάδελφος κ. Σκυλακάκης έχει τον λόγο.

ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Θά μου επιτρέψετε, συνάδελφοι, και λόγω ηλικίας και λόγω παρελθόντος να χαιρετίσω τη ζωντανία αυτής της Γενικής Συνέλευσης πού, όπως και για την προηγούμενη Γενική Συνέλευση, είχαμε πάρα πολλά χρόνια να δούμε την Ένωση Έλλήνων Χημικών πραγματικά για πάρα πολλά χρόνια οι γενικές συνελεύσεις μας είχαν σχεδόν αποστεοποιηθεί (χειροκροτήματα). Επιτρέψτε μου πολύ σύντομα να εξετάσω τι υποστηρίζει ή «άξιωματική αντιπολίτευση». Παραπονιέται γιατί όρίσθηκε πεντάλεπτο χρονικό όριο κάθε όμιλίας γιατί..... θά ήθελαν να μιλάνε ό καθένας επί μία ώρα, χωρίς να λένε στην ουσία τίποτε (παρατεταμένα χειροκροτήματα). Λένε πώς δε μπόρεσε τό Διοικητικό Συμβούλιο να λύση τά ζητήματά μας μέσα σ' ένα χρόνο, τή στιγμή πού αύτοί επί σαράντα χρόνια δε μπόρεσαν να τά λύσουν. Παραπονιόταν ότι αποκλείσθηκε μέ τρίτη ή αντιπροσώπευση τής μειοψηφίας στό Διοικητικό Συμβούλιο, γιατί κρίνουν από τόν τόν έαυτό τους, πού κάνουν σχεδόν όλες τίς δουλειές τους μέ τέτοια τρίτη (χειροκροτήματα).

Τελειώνοντας εύχομαι ή σημερινή δημοκρατική, και γι' αυτό επιτυχημένη, λειτουργία τής Ένώσεως Έλλήνων Χημικών να διατηρηθεί πάντοτε, αποφεύγοντας τίς στενά καθοδηγημένες μέθοδοις λειτουργίας, όπως γινόταν σχεδόν από πάρα πολλά χρόνια στην Ένωση Έλλήνων Χημικών. Εύχαριστώ

(χειροκροτήματα)

κ. ΜΠΑΚΟΛΑΣ: Κύριοι συνάδελφοι, ή δράσις του Διοικητικού Συμβουλίου και ή σημερινή έτήσια Συνέλευσις, μπορεί κανείς να πη, ότι χαρακτηρίζεται από τρία σημαντικά όρόσημα.

Τό πρώτο από όλα είναι ή άπεργία τών Δημοσίων Ύπαλλήλων Χημικών, πού μέ τήν άρχή πού έκαμαν σπάνε αύτά τά στοιχεία-θά μπορη να πη κανείς-τής μοιρολατρείας πού επί 10ετίες χαρακτηρίζουν τόν Κλάδο μας και τά προβλήματα μας δεν είχαν καμία διέξοδο. Πιστεύω και έλπίζω, ότι θά είναι ένα καλό μάθημα για όλους έμάς ό δρόμος πού μας άνοιγουν οι συνάδελφοι Δημόσιοι Ύπάλληλοι Χημικοί.

Τό δεύτερο στοιχείο είναι ή συσπειρωση του Κλάδου από αύτη τήν Παρασκευή, όπως τήν χαρακτήρισε τό Συμβούλιο «σκληρά». Αύτή ή Παρασκευή ήτο και είναι και θά είναι ή μαγιά, για να συσπειρωθή ό Κλάδος. Συμβαίνουν παντού αύτά, κ. συνάδελφοι. Όταν πήγαμε στρατιώτες στην άρχή δεν ξέραμε να συγχρονίσουμε τό θήμα μας μέ τούς άλλους. Νέοι συνάδελφοι, οι όποιοι δεν ήσαν έξειδικευμένοι στό προβλήματα του Κλάδου, φυσικά τή λόγω ήτο να παρατηρούνται πολυποίκιλες συζητήσεις μέσα στον χώρο τής Παρασκευής. Άλλά θά έπρεπε, όσοι δεν έρχονται τήν Παρασκευή, να έλθουν. Θά έπρεπε να ήσαν τήν προπερασμένη Παρασκευή, για να παρακολουθήσουν ακριβώς μέ τί εύθύνη και μέ τί σοβαρότητα συνεζητήθησαν πάρα πολύ έπείγοντα και φλέγοντα θέματα του Κλάδου μας. Η Παρασκευή λοιπόν άνδρώνεται. Η Παρασκευή κριτικάριστηκε ακριβώς γιατί αξίζει να κριτικαριστή.

Τό τρίτο θέμα και τό τρίτο όρόσημο είναι ή κοινή διακήρυξη μέ τούς Χημικούς Μηχανικούς και Μηχανολόγους. Αυτό δεν πρέπει να μας περάση άπαρατήρητο. Είναι ίσως τό σημαντικότερο θήμα από τήν έποχή πού ή Ένωση ιδρύθηκε, διότι μέ αυτές τίς τάξεις ποτέ δεν είχαμε επαφές. Πιστεύω, ότι θά έχωμε και μεγαλύτερες επιτυχίες εις τόν τομέα αυτόν. Έπομένως τά συγχαρητήρια δεν άνήκουν μόνο στο Συμβούλιο, αλλά άνήκουν σε όλους τούς συναδέλφους πού έδωσαν σήμερα και δίνουν, μέ τίς παρουσίες τους στην Ένωση Έλλήνων Χημικών τό παρόν τους, σε όλες τίς κλήσεις του Συμβουλίου.

Θά πρέπει να σάς πώ, ότι παλαιότερα-για να μη άναφέρω πάλι τήν 7ετία-ή καθαρίστρια μάζευε άράχνες από τήν αίθουσα Έλλήνων Χημικών. Σήμερα διπλασιάσθηκαν τά έξοδα καθαρισμού, ακριβώς γιατί πάει πολύς κόσμος, κ. συνάδελφοι (χειροκροτήματα). Από τά άδιέξοδα πού δημιούργησε στον Κλάδο αύτή ή μοιρολατρεία πρέπει όπωσδήποτε να ξεφύγουμε. Τά προβλήματα είναι άνοικτά, όπως ακριβώς τά έθιξε εις τόν άπολογισμόν του ό κ. Γενικός Γραμματέας, αλλά και άλλοι συνάδελφοι, είτε λέγεται αύτό ΤΕΑΧ, είτε θέματα συντάξεως κ.λ.π. κ.λ.π. Ο δρόμος πού πρέπει να ακολουθήσουμε θά είναι ίσως σκληρότερος και θά φύγουμε λιγάκι από τήν βολή μας. Ο δρόμος είναι ό δρόμος τής συσπειρώσεως, ό δρόμος είναι ό δρόμος ό σκληρός τών άγώνων, αν θέλουμε οι δικδικήσεις μας να πάρουν σάρκα και όστα, αν θέλουμε να πετύχουμε μία καλή συλλογική σύμβαση, αν θέλουμε άξιοπρεπώς, όταν απέλθουμε σαν συνταξιούχοι να ζούμε άνάμεσα στους άλλους ανθρώπους, όπως ακριβώς αξίζει εις τήν θέση τους. Γι' αύτό λοιπόν ό Κλάδος πρέπει να έτοιμασθή και για άλλους άγώνες και ίσως σύντομα να έχουμε έκτακτη Γενική Συνέλευση, όπως έπείσε ό κ. Πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας διά συγκεκριμένα και επίμαχα προβλήματα του Κλάδου, εις τά όποια θά κλη-

θούμε να άποφασίσωμεν και θά κληθώμεν όλοι να δώσουμε τό παρόν μας. Εύχαριστώ.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο συνάδελφος κ. Δοντάς έχει τον λόγο.

κ. ΔΟΝΤΑΣ: Άγαπητοί συνάδελφοι, στα περισσότερα προβλήματα μέ έχουν καλύψει οι άλλοι συνάδελφοι, όπως ό συνάδελφος Μπακόλας, ό συνάδελφος Δασκαλάκης και άλλοι.

Θέλω όμως και έγω, από τήν μεριά αύτή, να συγχαρώ τό Διοικητικό Συμβούλιο, παρ' όλον πού τό άπηγόρευσε, γιατί πραγματικά δούλεψε πολύ σκληρά και είχα τήν ευκαιρία να τό παρακολουθήσω από κοντά. Έχει δούλεψει πάρα πολύ σκληρά και παρ' όλον ότι δεν φαίνονται ακόμη οι επιτυχίες του όσο θά ήθελαν άλλοι παλαιότεροι συνάδελφοι-έχει πετύχει πάρα πολλά πράγματα, πράγμα πού άλλοι, όπως είπαν και προηγουμένως, 40 χρόνια δεν κατάφεραν να πετύχουν.

Ένα από τά σημαντικότερα είναι ακριβώς ή ύπογραφή ενός έγγραφου μέ τούς συναδέλφους Χημικούς Μηχανικούς και Μηχανολόγους, πού και σήμερα δημοσιεύεται, εν μέρει, στις έφημερίδες και τό όποιον κατοχυρώνει και τούς έπιστήμονες γενικά εις τήν δικδικήση και από πάνω στα αίτήματά τους έναντι τής εργοδοσίας και του Κράτους. Αυτό τό χαρτί, πού θέβαια δεν ύπογράφηκε σαν Διοικητικό Συμβούλιο, αλλά σαν Παρασκευή, έρχεται να δείξη στον συνάδελφο Δημητρίου, ποιά είναι ή σημασία τής Παρασκευής. Είναι μερικές Παρασκευές πού είναι θεαλλώδες. Είναι μερικές Παρασκευές πού υπάρχουν άντεγκλήσεις. Άλλά αν δε γίνη ζύμωση τών ιδεών, δεν πρόκειται να βγη ούτε μέσα από τήν Παρασκευή, ούτε από καμμία παράταξη-αν μπορη να θεωρηθή ή Παρασκευή παράταξη-έκείνο πού είναι πραγματικά σωστό και ώραίο να βγη. Και θά έπουμε και από αύτή τήν περίπτωση, του χαρτιού πού ύπογράφηκε μέ τούς Χημικούς Μηχανικούς και τούς Μηχανολόγους, ότι πράγματι μπορούν να βγούν σωστά και μεγάλα έπιτεύγματα.

Θά άναφερθώ λίγο σε όρισμένα θέματα, όπως είναι ή σύμβαση, στην όποιαν πρέπει να μηπ και τό τιμαριθμικό έπίδομα, για να μη έχωμε κάθε φορά τήν καταγγελία τής σύμβασης έξ ύπαρχής, για τό γεγονός ότι ό τιμαριθμός έτσι και άλλους άνεβαίνει καθεμέρα και συνεπώς ή σύμβαση και από τήν στιγμή πού κατακυρώνεται είναι ξεπερασμένη, γιατί ό τιμαριθμός έχει άνεβή κατά 10 ή 20 και 30% όπως τελευταία συμβαίνει, μέ άποτέλεσμα ό μισθός ήδ και είναι ξεπερασμένος.

Ένα θέμα, στο όποιο δεν έχει γίνει αρκετή δουλειά από μέρος τής Ένώσεως, είναι τό θέμα του Καταστατικού. Ο κ. Γενικός Γραμματέας μας είπε, ότι θά γίνη έφετος μία προσπάθεια πάνω σ' αυτό τό θέμα και τόν πιστεύωμε θεβαια απόλυτα. Θά θέλαμε όμως να γίνη, όσο τό δυνατόν μεγαλύτερη, γιατί πραγματικά τό Καταστατικό αύτό από τό 1935 δεν αντιπροσωπεύει σήμερα, κατά κανένα τρόπον, τίς δημοκρατικές έλευθερίες πού έχωμε πετύχει. Και αύξημένα μέλη πρέπει να υπάρχουν και αναλογική στην ψηφοφορία. Συμφωνούμε επίσης μέ τό Διοικητικό Συμβούλιο στην άύξηση τής συνδρομής. Οι 20 δραχμιές δεν είναι καμμία έπιβάρυνση για μας, αλλά θά είναι μεγάλο όφελος για τήν Ένωση, πού σημαίνει ότι θά είναι μεγάλο όφελος για μας πάλι. Και για τίς εισπράξεις, όπως δέχεται να κάμη, συμφωνούμε απόλυτως.

Στό θέμα τής άπεργίας τών Δημοσίων Ύπαλλήλων, θέλω να άναφερθώ και να πώ ότι συμφωνούμε απόλυτα και εκεί. Θέλω μόνον να προσέξωμε κάτι. Στο ψήφισμα πού έχωμε κάμη να προσεβή ακόμη μία φράσις, «να δημοσιευθή τό παρόν ψήφισμα και διά του Έμερησιου Τύπου».

ΕΝ ΜΕΛΟΣ: Θέλει λεπτά αύτό.

ΔΟΝΤΑΣ: Τά λεπτά θά τά βρούμε. Θά τό δημοσιεύση ή Ένωση Έλλήνων Χημικών. Έάν ή Ε.Ε.Χ. δεν έχη, θά τά βρούμε από τήν Γενική Συνέλευση σήμερα.

Δεν θά ήθελα να άποσυχολήσω περισσότερο τόν Κλάδο, γιατί ήδη έχω περάσει τό 5λεπτο και τελειώνω μέ τήν εύχή να δημοσιευθή πράγματι στον Τύπον αύτό τό ψήφισμα.

(χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η συνάδελφος δις Λιόλιου έχει τον λόγο.

ΔΙΣ ΛΙΟΛΙΟΥ: Συνάδελφοι, ίσως όλοι οι προηγούμενοι όμιλητές έθιξαν τό περισσότερο θέματα, αλλά θά ήθελα να τά ξαναθίξω και έγω, έστω και αν τά επαναλάβω.

Σήμερα τό Διοικητικό Συμβούλιο, πού έμεις εκλέξαμε μέ τήν συντριπτική πλειοψηφία του 70%, κλείνει σχεδόν ένα χρόνο. Άναυριζόμαστε πώς τόν χρόνο πού πέρασε είχε να αντιμετώπιση πάρα πολλά προβλήματα. Είχε να ξεκαθαρίση πολλές ύποθέσεις πού εκκρεμούσαν επί χρόνια, είχε να θάλη μία τάξη, να βρη ένα έσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του, πού να μπορη να άποδώση όσο τό δυνατό περισσότερο. Ουσιαστικά ό χρόνος δράσης του αρχίζει από τώρα. Ηδη ό Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου έξέθεσε τό πρόγραμμα γι' αυτόν τόν χρόνον. Έμεις καλούμαστε να συσπειρωθώμε γύρω από τά προβλήματα του Κλάδου, γύρω από

τό Δημοκρατικό Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Έλλήνων Χημικών και τό Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας. Πρέπει όλοι να ξέρουμε πώς με όση πλειοψηφία και άν βγη, ένα Διοικητικό Συμβούλιο, όσο προοδευτικό και άν είναι, δέν μπορεί μόνο του νά λύση τά προβλήματα, δέν μπορεί άν δέν βοηθηθή από τά ίδια του τά μέλη. Παρ' όλες τίς δυσκολίες πού αντιμετώπισε τό Διοικητικό Συμβούλιο μέσα στόν χρόνο πού πέρασε, είχε πολλά θετικά και νομίζω, ότι είναι σημαντικό αυτά νά τονιστούν.

Θά αναφέρω άπλως μερικά, όπως είναι ή επανασύνδεση με διεθνείς οργανισμούς ή επανασύνδεση με οργανισμούς άλλων χωρών, ή δημιουργία Έπιτροπών για τή μελέτη και τήν προώθηση των προβλημάτων του Κλάδου, ή οργάνωση των σεμιναρίων για τούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Ένα τέταρτο και σημαντικότερο είναι ή κοινή διακήρυξη πού υπογράφηκε από Χημικούς Μηχανικούς και Μηχανολόγους. Παρ' όλο πού ή διακήρυξη αυτή υπογράφηκε σε επίπεδο δημοκρατικών παρατάξεων, νομίζω πώς από μέρους μας ήτο μία επιτυχία του Διοικητικού Συμβουλίου, γιατί τό Διοικητικό Συμβούλιο είναι και αυτό ή Παρασκευή. Η υπογραφή αυτής της διακήρυξης άνοιγει μία καινούργια νοοτροπία, ένα καινούργιο τρόπο αντιμετώπισης των σχέσεων και των προβλημάτων.

Δέν έχουμε, συνάδελφοι, τίποτε νά χωρίσουμε με τούς συναδέλφους επιστήμονες και τεχνικούς πού συμμετέχουν στή διαδικασία της παραγωγής. Τά προβλήματα μας είναι κοινά, ό εχθρός είναι ένας, ή εργοδοσία, και είναι κοινός. Οί Έπιστήμονες έννομην πρέπει νά αντιμετωπίσουν τά προβλήματα. Είναι καιρός πιά νά πάψουμε νά αντιμετωπίζουμε τήν κατοχύρωση του επαγγέλματος σε συντεχνιακά πλαίσια. Η λύση βρίσκεται εκεί.

Θάθελα νά σταθώ και σε δύο κύρια προβλήματα πού άποσχολούν τούς Χημικούς. Πρώτον τό θέμα των συλλογικών συμβάσεων. Αν λάθουμε υπ' όψη μας, ότι τό έθνικόν εισόδημα αύξάνει, ότι οί ισολογισμοί όλων των Έπιχειρήσεων δείχνουν, ότι πραγματοποιούν κέρδη, ότι ή συμμετοχή των Έπιστημόνων στήν διαδικασία της παραγωγής αύξάνει, 15.000 δραχμές είναι τό λιγότερο πού μπορούμε νά ζητήσουμε σάν κατώτερο βασικό μισθό.

Επίσης ό καθορισμός του άνωτέρου βασικού μισθού για τό 30 χρόνια στις 31.500, όπως και ό καθορισμός όλων των θαμνίδων είναι σημαντικό και έχει σχέση όπωσδήποτε και με τόν καθορισμό της σύνταξης. Πρέπει νά ζητήσουμε επίσης τιμαριθμική αναπροσαρμογή των μισθών και αύξηση, όση είναι ή αύξηση του έθνικου εισοδήματος. Είναι τό ελάχιστο πού πρέπει νά πάρουμε πίσω, σε σχέση με αυτά πού προσφέρουμε. Είναι τό ελάχιστο πού πρέπει νά πάρουμε, για νά σταθούμε στο ύψος της εύθύνης πού φέρουμε για τήν ανάπτυξη της οικονομίας αυτού του Τόπου, προς όφελος του λαού.

Θά ήθελα νά σταθώ και στα εισοδήματα. Τό σημαντικότερο κατά τήν γνώμη μου είναι, ότι πρέπει νά διεκδικήσουμε τό άνθυγιεινό επίδομα, όπου και άν δουλεύουν οί Χημικοί, και όχι μόνον στις Έπιχειρήσεις πού καθορίζονται σάν άνθυγιεινές. Γιατί όπου και άν δουλεύουν οί Χημικοί, είτε στήν παραγωγή, είτε στήν άνάλυση, οί συνθήκες πάντα είναι άνθυγιεινές και τό έχουνε νιώσει.

Επίσης για τό επίδομα της επιμόρφωσης, θά τό έλεγα και όχι επίδομα γλώσσας ή βιβλιοθήκης, νομίζω, ότι ό όρος εκφράζει περισσότερο αυτό πού θέλουμε νά πετύχουμε.

Θά ήθελα επίσης νά πώ και δύο λόγια για τό TEAX. Σήμερα ή κατώτατο όριο σύνταξη πού παίρνουμε από τό TEAX, ύστερα από 35 χρόνια πλήρους άποσχόλησης είναι 3.520 δραχμές. Είναι σχεδόν άνούπαρκτη. Ένας πόρος του Ταμείου είναι ό κοινωνικός πόρος, ό όποιος έχει καθορισθή από τό 1946 σε μηδαμινά ποσά και σε πολύ ελάχιστα προϊόντα. Η Χημική Βιομηχανία εκείνη τήν εποχή ήτο αύτη. Σήμερα όμως έχει αλλάξει. Είναι κατά πολύ πολλαπλάσια. Πρέπει νά ζητήσουμε όπωσδήποτε τήν ποσοστιαία αύξηση και επίσης επέκταση του κοινωνικού πόρου σε όλα τά προϊόντα της Χημικής Βιομηχανίας.

Ένα επίσης πού μπορούμε νά ζητήσουμε είναι μία εφ' άπαξ εισφορά ύπέρ του Ταμείου του TEAX για κάθε κατ' έφεση άνάλυση στο Γενικό Χημείο του Κράτους. Επίσης μία εφ' άπαξ εισφορά ύπέρ του Ταμείου για κάθε άδεια κυκλοφορίας προϊόντων Χημικής Βιομηχανίας.

Ένα σημαντικό επίσης είναι ότι τά χρόνια σπουδών και τά χρόνια των μεταπτυχιακών σπουδών, όπως και τά χρόνια της θητείας, θά πρέπει νά λαμβάνονται υπ' όψη σάν προϋπηρεσία για τή σύνταξη.

Ένα επίσης σημαντικό για τό Ταμείο αυτό είναι, ότι ή Διοίκηση του άνήκει σε κάποιο Συναγματοάρχη. Νομίζω, πώς είναι καιρός νά άνήκει όπωσδήποτε σε Χημικούς.

Θά ήθελα νά πώ στήν κ. Γεωργακοπούλου κάτι: Ότι έχει περάσει ό καιρός των ρουφετολογιών. Δέν πρέπει νά διεκδικούμε μέσω γνωστών μας, σε διάφορα Υπουργεία, τά δικαιώματά μας.

Επίσης θά ήθελα νά πώ κάτι για τήν άποχουντοποίηση. Καθολικό λαϊκό αίτημα, λαϊκό είναι όπωσδήποτε ή άποχουντοποίηση και ή κάθαρση σε όλους τους φορείς. Στόν ιδικόν μας φορέα νομίζω πώς είναι καιρός άνθρωποι πού ήσαν πάντα εμπόδιο στα συμφέροντα του Κλάδου μας, κατά κάποιον τρόπο, νά τιμωρηθούν.

Χαιρετίζω επίσης τήν άπόφαση των Χημικών Δημοσίων Υπαλλήλων νά διεκδικήσουν δυναμικά τά δικαιώματά τους και νομίζω πώς είναι ή πρώτη φορά πού οί χημικοί διεκδικούν δυναμικά τά αιτήματά τους. Μας άνοίγουν, λοιπόν, ένα καινούργιο δρόμο και θά τούς συμπαρασταθούμε με όποιο τρόπο και άν χρειασθή (χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η συνάδελφος δίσ Τριανταφύλλου έχει τόν λόγον.

Δίς ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ: Συνάδελφοι, ό άπολογισμός-έκθεση, δράση του Διοικητικού Συμβουλίου κύρια ήταν τό ξεκαθάρισμα πού έγινε μετά τήν επτάχρονη τυραννία και μäs έβαλε τίς προοπτικές για τόν άγώνα πού έχουμε από τώρα και στο έξής. Η σημερινή μας συνέλευση είναι σταθμός στήν πορεία του κλάδου γιατί, πραγματικά μπαινουμε σε τάξη όλα τά προβλήματα πού άποσχολούν τόν κλάδο και καλούμαστε έμεις νά συσπειρωθούμε γύρω άπ' αυτά τά συγκεκριμένα προβλήματα για νά βρούμε τή λύση τους νά πετύχουμε τή λύση τους με όποιονδήποτε τρόπο, άγωνιστικά, δυναμικά και με άπεργία όπως σωστά ξεκίνησαν οί συνάδελφοι δημοσίοι ύπάλληλοι χημικοί. Κυρίως θά σταθώ στο θέμα άνθυγιεινό επίδομα, άνθυγιεινές συνθήκες δουλειάς. Καθημερινά ό τύπος γράφει για άτυχήματα εργατικά, για τή μόλυνση του περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα για τόν κλάδο τό δυστύχημα στο Περγάλκ, κόστιση τή ζωή ανθρώπων και συναδέλφων χημικών, ή άπεργία της ΕΘΥΛ στή Θεσσαλονίκη με τά δηλητηριώδη άέρια και τίς δηλητηριώδεις χημικές ουσίες, ή κατάσταση είναι φανερή ότι όσο δουλεύουν στις χημικές βιομηχανίες αντιμετωπίζουν κάθε μέρα άνθυγιεινές συνθήκες δουλειάς. Έμεις σάν χημικοί πρέπει νά πάρουμε στα χέρια μας τόν έλεγχο, τήν άνάλυση, νά καθίσουμε νά κάνουμε κατάλογο ποιές χημικές ουσίες είναι επιβλαβείς. Επίσης πρέπει νά γίνεται έλεγχος στα μηχανήματα μέσα στή χημική παραγωγή. Όλα αυτά, ό έλεγχος των άνθυγιεινών συνθηκών δουλειάς και πώς θά γίνουν ύγιεινές συνθήκες δουλειάς μέσα στα εργοστάσια, πρέπει νά έρθει στα συνδικάτα των εργαζομένων και σ' όλους τούς αρμόδιους φορείς, πού έχουν λόγο, γιατρούς, φαρμακοποιούς, χημικούς και τά συνδικάτα των άλλων εργαζομένων μέσα στή βιομηχανία.

Η εργοδοσία βέβαια παρεμβάλλει εμπόδια λέγοντας ότι θά τά φτιάξουμε, αλλά κοστίζει.

Κάθε μέρα όμως βλέπουμε από τούς ισολογισμούς ότι τά κέρδη τους έχουνε φτάσει στα ύψη. Τά κέρδη είναι στα ύψη, ενώ ό τιμάρηθμος άνεβαίνει, οί μισθοί είναι καθηλωμένοι, όλα αυτά τά προβλήματα είναι φανερά κάθε μέρα. Για νά πετύχουμε, λοιπόν, νά δημιουργήσουμε μέσα στους χώρους δουλειάς ύγιεινές συνθήκες δουλειάς, πρέπει ακριβώς νά μειωθούν τά κέρδη της εργοδοσίας, για νά μπορούμε νά προφυλάξουμε όλους τούς εργαζόμενους μέσα στή βιομηχανία.

Επίσης είναι και τό άλλο, ότι τελικά όταν γίνεται ένα δυστύχημα μέσα στή βιομηχανία ποιόν θεωρεί υπεύθυνον τό κράτος; Τόν χημικό, άν και δέν είναι υπεύθυνος, από τήν στιγμή πού κάνει προτάσεις στόν εργοδότη, ό εργοδότης δέν τόν παίρνει υπ' όψη του, κάνει αυτά πού υπαγορεύει τό νά έχη όσον τό δυνατόν μεγαλύτερο κέρδος και τελικά τρέχουν στα δικαστήρια τούς συνάδελφους χημικούς.

Πρέπει, λοιπόν, μέσα στο νομοσχέδιο, πού πάμε νά δημιουργήσουμε με τούς χημικούς μηχανικούς και τούς μηχανολόγους, πού είναι μία πολύ σωστή άφετηρία για νά μπορούμε όλοι μαζί οί επιστήμονες νά λύσουμε τά προβλήματά μας κοινά, πού είναι κοινά άπέναντι στήν εργοδοσία, νά δημιουργηθή πράγματι τό νομικό πλαίσιο πού θά κατοχυρώνη τούς εργαζόμενους μέσα στή βιομηχανία και θά είναι αυτοί οί μόνοι υπεύθυνοι για τόν έλεγχο των ύγιεινών συνθηκών δουλειάς πού πρέπει επιτέλους νά δημιουργηθούν. Όλη αυτή τώρα ή διαδικασία, άνθυγιεινές συνθήκες δουλειάς, άπόβλητα, δηλητηριώδη άέρια, θλαβερές χημικές ουσίες έχουν μεγάλο αντίκτυπο, όπως είναι φυσικό και στο περιβάλλον. Τό περιβάλλον επιμολύνεται κάθε μέρα, τά ποτάμια, οί θάλασσες, ό Σαρωνικός, όλες οί θάλασσες έχουν μολυνθή. Βέβαια ή εργοδοσία δέν έχει καμμία διάθεση νά προβή για τόν έξευγενισμό των άποβλήτων, ύγρών, αερίων, αιθέρων και γι' αυτό είναι καθήκον σε μäs όλους νά μελετήσουμε όλα αυτά τά προβλήματα, νά μελετήσουμε όλες τίς χημικές ουσίες και νά δούμε πώς θά γίνη ό έξευγενισμός, πώς θά δημιουργήσουμε πραγματικά ύγιεινές συνθήκες και έξω από τό εργοστάσιο, πώς θά προφυλάξουμε όλο τόν έλληνικό λαό από τήν κατάσταση πού πάει νά τόν όδηγήσει ή εργοδοσία. Θάθελα νά σταθώ λιγάκι και στήν εισήγηση της Έπιτροπής άποχουντοποίησης. Ήρθαν εδώ πέρα οί συνάδελφοι οί άλλοι με κροκοδείλια δάκρυα νά μάς πουν ότι έξερете λίγο άναμειχθήκαμε, λίγο δέν άναμειχθήκαμε

καί νά μᾶς θυμίσετε ποιά εἶναι τὰ προβλήματα τοῦ κλάδου. Φτάσαν σ' αὐτό τό σημείο ἄνθρωποι πού ἐπί δλόκληρα χρόνια ἦταν στή διοίκηση καί τῆς Ἐνώσεως Χημικῶν καί τοῦ Συλλόγου Χημικῶν Βιομηχανίας νά μᾶς θυμίσουν τώρα ἐμᾶς ποιά εἶναι τὰ προβλήματα τοῦ κλάδου καί πῶς πρέπει νά τὰ προωθήσουμε. Εἶναι ἀπαράδεκτο οἱ συνάδελφοι αὐτοί νά ἔχουν τό θράσος νά μᾶς κάνουν αὐτές τίς προτάσεις καί νά καλοῦν σέ ἐνότητα δῆθεν. Ὅχι συνάδελφοι. Πρέπει νά συσπειρωθοῦμε γύρω ἀπ' αὐτά τὰ συγκεκριμένα προβλήματα καί νά διώξουμε ἀπ' τόν κλάδο τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, πού στέκονται ἐμπόδιο γιά τήν παραπέρα προώθηση τῶν προβλημάτων μας. Αὐτά εἶχα νά πῶ.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σᾶς παρακαλῶ, ἐάν ὑπάρχουν μερικοί συνάδελφοι, οἱ ὅποιοι νομίζουν ὅτι ἔχουν καλυφθῆ, σέ ὅσα ἔχουν νά πουν, ἀπό τοὺς προηγουμένους συναδέλφους, νά παραιτηθοῦν. Ἐπίσης παρακαλῶ ὅσοι πρόκειται νά ὁμιλήσουν, ἂν εἶναι δυνατόν νά συτομεύσουν τό πεντάλεπτο ἀκόμη περισσότερο, γιατί πρέπει ἀκριβῶς νά ἀσχολούμεθα μέ θετικά καί συγκεκριμένα θέματα καί νά μὴ ἀπεραντολογοῦμε.

Ὁ κ. Λαγωνίκας ἔχει τόν λόγον.

ΛΑΓΩΝΙΚΑΣ: Θά προσπαθῶ συνάδελφοι νά εἶμαι σύντομος. Χωρίς ἀμφιβολία, θετική ἦταν ἡ δράση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐνώσεως. Πρέπει ἰδιαίτερα νά σταθοῦμε σ' ἓνα σημείο. Νά σημειώσουμε τὰ ὀφέλη πού ἐρχονται, ὅταν περνᾶν τὰ σωματεία, οἱ σύλλογοι, οἱ ἐνώσεις στά χέρια τῶν εργαζομένων. Καί κάτι τέτοιο ἔγινε στήν Ἐνωση Ἑλλήνων Χημικῶν, κάτι τέτοιο ἔγινε πρόσφατα στόν Πανελλήνιο Σύλλογο Χημικῶν Βιομηχανίας. Τά θετικά ἀποτελέσματα βασίζονται κύρια σ' αὐτό τό σημείον. Πιστεύουμε ὅτι ὁ Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικῶν Βιομηχανίας, καί θεωροῦμε κατάλληλη τῆ στιγμή νά τό πούμε, μέ τήν συνεργασία ὄλων τῶν συναδέλφων πού ἐργάζονται στή Βιομηχανία, μέ τήν συνεργασία ὄλων τῶν χημικῶν θά ἐπιλύσουμε τὰ καυτά προβλήματα τοῦ κλάδου. Ἐπιγραμματικά θά τὰ ἀναφέρω, εἶναι ἡ συλλογική σύμβαση, εἶναι τό νομοσχέδιο γιά τήν Χημική Βιομηχανία. Σ' αὐτό τό σημείο θά σημειώσω τή νέα ποιότητα, πού φέρνει ἡ διακήρυξη πού υπογράφηκε ἀπό μᾶς καί τοὺς συναδέλφους χημικούς-μηχανικούς καί μηχανολόγους ἠλεκτρολόγους. Εἶναι τό Τ.Ε.Α.Χ., εἶναι τό θέμα τῆς ἐφηρομομένης ἔρευνας καί τό θέμα τῆς μόλυνσης τοῦ περιβάλλοντος καί ἰδιαίτερα στοὺς τόπους δουλειᾶς, μαζί μέ τήν ἀσφάλεια τῶν εργαζομένων στοὺς τόπους δουλειᾶς. Πραγματικά ἐδῶ θά συμφωνήσω μέ τήν συνάδελφο Τριάνταφυλλο, πού πρὶν λίγο ἦταν στό βῆμα καί θά πῶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη πιά νά περάσῃ στά χέρια τὰ δικὰ μας τό σοβαρό αὐτό πρόβλημα. Θά σημειώσω τό πόσο σοβαρή δουλειά κάνανε οἱ γιατροὶ καί οἱ φαρμακοποιοὶ καί τό τί ἀντίκτυπο εἶχε στήν κοινὴ γνώμη ὄλο αὐτό τό πρᾶγμα πού παρουσιάσθηκε τελευταία μέ τὰ ἐπιχειρήματα, μέ τοὺς ἀριθμούς. Κάτι τέτοιο πρέπει νά γίνη καί ἀπὸ μᾶς συνάδελφοι. Γιά ὅλα αὐτά τὰ θέματα χρειάζεται ἐπαγρύπνηση, ἐνότητα, συσπείρωση γύρω ἀπὸ τὰ δημοκρατικά διοικητικά συμβούλια, μαζί μέ μαχητικὴ διάθεση.

Γιά τὰ ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ θά πῶ ἀπλῶς ὅτι πρέπει νά τὰ δοῦμε καί ἔτσι τὰ βλέπει καί ὁ Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικῶν Βιομηχανίας, σάν μέσο ἀνταλλαγῆς προβληματισμοῦ, γνωριμίας μέ τὰ προβλήματα τοῦ κλάδου καί ἀνεξάρτητος τῆς μαχητικῆς διάθεσης τῶν συναδέλφων. Ἀπὸ τό βῆμα αὐτό ὁ συνάδελφος Παπαδημητρίου καί ὁ συνάδελφος Δημητρίου βρῆκαν τήν εὐκαιρία νά δημαγωγῆσουν καί νά μᾶς γεμίσουν μέ πολλές καί διάφορες ιδέες. Θά ἤθελα νά σταθῶ σέ δύο σημεία. Στήν προσπάθειά τους νά μιλήσουν γιά δημοκρατία ὅταν ποτέ τους δέν τήν ἐφάρμοσαν καί ἰδιαίτερα νά ἀναφερθῶ στόν συνάδελφο Παπαδημητρίου καί νά πῶ ὅτι δέν δικαιολογεῖται νά παίρῃ θέση καν στό θέμα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, πού αὐτή τήν στιγμή ἀνοίγουν τήν ἀγωνιστικὴ πορεία πού ὅλοι οἱ χημικοὶ θά ἀκολουθήσουμε, δέν δικαιολογεῖται νά λήθῃ ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτη ἡ κατάσταση τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὅταν ὁ ἴδιος ἐδῶ μᾶς εἶπε ὅτι εἶναι ἀπ' τοὺς ἰδρυτές τοῦ Συλλόγου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὅταν ὄλα αὐτά τὰ χρόνια δέν εἶπε κουβέντα γ' αὐτή τήν ἀπαράδεκτη κατάσταση πού ὑπάρχει στό χώρο αὐτό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Εἶπε ἀλλὰ δέν γινόταν τίποτα.

ΛΑΓΩΝΙΚΑΣ: Ἀκριβῶς γιατί δέν τό εἶπε σωστά, ἀκριβῶς γιατί πῆγε στόν τάδε Ὑπουργό ἢ τόν ἄλλο Ὑπουργό.

(χειροκροτήματα)

Καί μέ τήν εὐκαιρία θά συμφωνήσω μέ τήν συνάδελφο Λιόλιου γιά ὅσα εἶπε στή συνάδελφο Γεωργακοπούλου, μ' ὄλο τόν σεβασμὸ πού ἔχουμε γιά τήν δράση της καί τήν ἡλικία της. Ἡ συνάδελφος Γεωργακοπούλου θά πρέπει νά ἀντιληφθῆ ἀπ' τήν πείρα τῶν σαράντα τόσων χρόνων, ἡ καί περισσότερων, ὅτι δέν μπορούμε νά λύνουμε τὰ προβλήματα μέ τόν τρόπο πού μᾶς εἶπε ἐδῶ, νά ψάξουμε νά βροῦμε κανένα γνωστὸ, ξέρω γώ, Ὑπουργό, κανένα γνωστὸ ἐκεῖ καί ἄλλο. Ἀπὸ τό 1946, μᾶς εἶπε ἡ ἴδια, ὅτι δέν ἔχει γίνει καμία ἀλλαγὴ, καμία αὐξηση κοινωνικοῦ πόρου, ἀκριβῶς γιατί

ἀκολουθήθηκε αὐτὴ ἡ πορεία.

Συνάδελφοι θά συμπαρασταθοῦμε, ἀπὸ αὔριο κίολας, στόν ἀγῶνα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Θά συμπαρασταθοῦμε σ' αὐτόν τόν ἀγῶνα καί θά ἀκολουθήσουμε σύντομα κ' ἐμεῖς, γιατί τὰ προβλήματα μᾶς εἶναι καυτά. Στήν ἐποχὴ τῆς λιτότητας πού θέλει νά μᾶς φέρῃ ἡ Κυβέρνηση, ἐμεῖς θά ἀπαντήσουμε μέ τόν ἀγῶνα μας γιά νά κερδίσουμε αὐτό πού μᾶς παίρνουν οἱ βιομήχανοι. Καί θά τό κερδίσουμε, εἶναι σίγουρο, ὅπως τό ἀπέδειξαν οἱ ἄλλοι εργαζόμενοι πού ἀγωνίζονται. Καί χαρακτηριστικὰ δὲ σὰς πῶ ὅτι παρ' ὅλη τήν πολιτικὴ τῆς λιτότητας τῆς Κυβέρνησης, οἱ λιμενεργάτες προχθές κέρδισαν μιά αὐξηση 30 μέ 60% στίς ἀποδοχές τους, ἐκτός ἀπ' τήν ἐπίλυση ἄλλων σοβαρῶν αἰτημάτων.

Γιά τό θέμα τῆς ἀποχουντοποίησης συμφωνῶ ἀπόλυτα μέ ὅσα παρουσιάσει ἡ Ἐπιτροπὴ καί μέ τὴν δευτερολογία τοῦ συνάδελφο Μιχαηλίδου.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ὁ συνάδελφος κύριος Στρατηγάκης ἔχει τόν λόγον.

ΣΤΡΑΤΗΓΑΚΗΣ: Συνάδελφοι, ἔχω καλυφθῆ ὅσον ἀφορᾶ τὰ ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, τήν ἀποχουντοποίηση κ.λ.π. καί ἔτσι δέν θά χαιρετίσω κ' ἐγώ, ὅπως χαιρετίσαν τόσοι συνάδελφοι. Θέλω νά τονίσω μόνον μερικά σημεία. Θά πρέπει τό θέμα τῆς ἀνεργίας τοῦ κλάδου νά τό συνδυάσουμε μέ τήν οικονομικὴ ἀνάπτυξη καί τήν περισσότερη ἀνεργία τῶν συναδέλφων θά πρέπει νά τήν ταυτίσουμε μέ τήν περισσότερη οικονομικὴ καθυστέρηση τῆς χώρας. Εἶναι γεγονός, (πρέπει νά γίνη κάπως ἔτσι ἡ ἐκτίμηση) ἡ πολιτεία ἔχει Πανεπιστήμια, ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, Πολυτεχνεῖα, μᾶς ἐκπαιδεύει πέντε-ἕξ χρόνια καί μετὰ μᾶς ἀφήνει στό περιθώριο. Αὐτὸ εἶναι μιά οικονομικὰ ἐσφαλμένη ἐνέργεια. Ὅσο πιο πολύ δέν δουλεύουμε, τόσο πιο πολύ θά μένη καθυστερημένη οικονομικὰ ἡ χώρα. Αὐτὸς ὁ συνδυασμὸς δέν ἔγινε, γι' αὐτό τὸν ἀναφέρω. Στὸ θέμα τῶν χημικῶν-μηχανικῶν, τῶν σχέσεων μέ ἐμᾶς καί τοῦ χαρτιοῦ πού υπογράφτηκε μαζί καί μέ τοὺς μηχανολόγους, εἶναι ἓνα τέλος μακρῶν καί σκληρῶν διαπραγματεύσεων, ἀλλὰ εἶναι συγχρόνως καί μιά ἀρχή. Ἀρχὴ μᾶς νέας περιόδου πού οἱ εργαζόμενοι δέν ἀφήνουν στόν ἐργοδότη τήν ἀποκλειστικότητα τῆς ρύθμισης τῶν διαφορῶν τους, ἀλλὰ αὐτοὶ πρῶτα θά λύνουν τήν διαφορά καί θά παρουσιάζουν ἔτοιμες λύσεις. Εἶναι γεγονός ὅτι τό «διαίρει καί βασίλευε» ἴσχυε καί ἰσχύει ἀκόμη σ' αὐτὴ τήν περίπτωση καί θά πρέπει νά πάψῃ νά ἰσχύῃ ἀπ' ἐδῶ καί πέρα.

Ὅσον ἀφορᾶ τό τιμαριθμικὸ ἐπίδομα, κ' ἐκεῖ κάνω σκέψη, μέ τό ἓνα χέρι σοῦ δίνουν μιά αὐξηση καί μέ τό ἄλλο χέρι μέ τόν πληθωρισμὸ τήν παίρνουν ἢ τήν ἔχουν πᾶρε πρὶν καλά-καλά τὴ δώσουνε. Γιά παράδειγμα σὰς λέω ὅτι γιά τό 1975 ἡ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία ἔδωσε μιά αὐξηση τοῦ τιμαριθμοῦ κατὰ 15,2%, καί γιά τό 74 εἶχε δώσει νομίζω 34%. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι γιά μὲν τό 74 κάθε αὐξηση λιγότερο ἀπὸ 34% ἦταν μείωση οὐσιαστικὰ καί γιά τό 1975 κάθε αὐξηση λιγότερο ἀπὸ 15,2% τό ἴδιο.

Τελειώνω καί ἀναφέρομαι πάλι σέ κάτι καινούργιο. Ἀρχίζουμε μιά περίοδο ἐντόνων διεκδικήσεων τοῦ κλάδου, μέ τήν ἀπεργία πού γίνεται ἀπὸ τοὺς συναδέλφους τοῦ Δημοσίου. Καί αὐτὸ εἶναι μιά καινούργια ἀρχή. Ἐδῶ ἤθελα νά κάνω μιά παρατήρηση. Θά προτιμοῦσα αὐτό τό ψήφισμα συμπάραστασης πού ὅπως δῆποτε πιστεύω θά τό ἐγκρίνουμε, ἂν εἶναι δυνατόν νά γραφθῇ στή δημοτικὴ γλώσσα, γιατί πρέπει κάπως νά θάλομε νά πράγματι στή θέση τους.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Βλέπετε ὅτι, παρ' ὄλο τό πεντάλεπτο πού καθιερώσαμε, ἡ αἴθουσα σχεδόν ἔχει ἀδειάσει. Ἐάν πραγματικὰ ἐνδιαφερόμεθα γιά τὰ ζητήματα τοῦ κλάδου, ὀφείλομα νά μένουμε ἐδῶ πέρα νά ἀκούσουμε τοὺς συναδέλφους καί νά κάνουμε καί τίς ψηφοφορίες. Δέν εἶναι μόνο νά λέμε λόγια, ἀλλὰ πρέπει καί μέ πράξεις νά ἐκδηλώνουμε τό ἐνδιαφέρον μας.

ΕΝ ΜΕΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μοῦ ἐπιτρέπετε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ὅριστε.

ΕΝ ΜΕΛΟΣ: Εἶναι δυνατό νά θέσετε σέ ψηφοφορία τὰ ἐπιγιγοντα αὐτὰ ψηφίσματα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δέν εἶναι δυνατόν νά θέσῃ σέ ψηφοφορία τὰ ἐπιγιγοντα ψηφίσματα, διότι οἱ συνάδελφοι πού ἔχουν ἐγγραφεὶ ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἔχουν δικαίωμα νά ὁμιλήσουν. Ὁ κ. Φωμῆς ἔχει τόν λόγο.

ΨΩΜΑΣ: Συνάδελφοι, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔχω καλυφθῆ καί ἐπειδὴ εἶναι προχωρημένη ἡ ὥρα, θά πῶ δύο πράγματα μόνο γιά τὴν Συλλογικὴ Σύμβαση, ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι θίχθηκε μόνο τό θέμα τῶν μισθῶν, ἐνῶ δέν πιάσαμε τό θέμα τῶν ἀδειῶν, τῶν ὥρων ἐργασίας κ.λ.π. τὴν ἐβδομάδα.

Πιο μπροστὰ θά πρέπει νά ἀναφερθῶ στό θέμα τοῦ τρόπου πού θά πρέπει νά διεκδικήσουμε τὰ αἰτήματά μας. Ὁ τρόπος εἶναι αὐτός πού μᾶς δείχνουν σήμερα οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, στοὺς ὁποί-

ους θα πρέπει να συμπαρασταθούμε με όλες μας τις δυνάμεις. Συνεπώς ούτε ρουφρέτια ζητάμε από κανένα, ούτε και κανένα προστάτη σε κάποιο Υπουργείο, δεν θέλουμε κανένα δικό μας Υπουργείο, όπως κάποιος συνάδελφος είπε προηγουμένα. Λοιπόν, κλιμάκια τών μισθών. Ζητάμε από 15.000 που είναι το ελάχιστο που μας χρειάζεται για να μπορέσουμε να παρέχουμε τις υπηρεσίες μας στην κοινωνία σήμερα μέχρι 31.500 για τα 30 χρόνια. Δεύτερον, είναι το άθυγιεινό επίδομα. Ξέρουμε όλοι μας ποιές είναι οι συνθήκες κάτω από τις οποίες δουλεύουμε. Υπάρχουν πρόσφατα άρθρα επιστημόνων που αναφέρουν συγκεκριμένα ότι ένας στους πέντε χημικούς θα πεθάνει από καρκίνο. Συνεπώς δεν είναι υπερβολική ή απαίτησή μας να πάρουμε το άθυγιεινό επίδομα που παίρνουν όλοι οι εργαζόμενοι και που αν σε μία βιομηχανία δεν το παίρνουν, εφ' όσον δουλεύουν στην παραγωγή ή στο εργαστήριο, θα πρέπει να παίρνουν τουλάχιστον 10%.

Παρακάτω με την ίδια λογική ζητάμε ή άδεια να είναι είκοσι εργάσιμες ημέρες και επιτέλους να φύγει αυτό το μπέρδεμα που υπήρχε. Από τον επόμενο χρόνο να ανεβαίνει κατά δύο ημέρες μέχρι να φτάσουμε στις τριάντα ημέρες. Και τελευταία ζητάμε οσάντα ώρες δουλειάς την εβδομάδα για δύο κύρια λόγους. Πρώτον, ο ένας είναι επειδή άκριτως το επάγγελμα είναι άθυγιεινό και δεύτερον γιατί το ότι σαν επιστήμονες θα πρέπει να παρακολουθούμε τις εξελίξεις της επιστήμης μας, θα πρέπει να έχουμε χρόνο να παρακολουθήσουμε ένα σεμινάριο ή να μάθουμε μία ξένη γλώσσα. Ξέρουμε πολύ καλά ότι με τον ταχύ ρυθμό της αλλαγής της επιστήμης, γρήγορα ξεπερνάμε από τα πράγματα και οι γνώσεις που αποκτάμε στο Πανεπιστήμιο είναι ξεπερασμένες, απ' τα πέντε χρόνια κιάλας άμέσως μετά την αποφοίτησή μας. (χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η δεσποινίς Καραμπέλα έχει τον λόγον.

ΔΙΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ: Συνάδελφοι, παραλείποντας τα συγχαρητήρια, που όλοι είπαν εδώ και πού φυσικά αξίζουν στο Διοικητικό Συμβούλιο, θέλω να σταθώ σε δύο μόνο σημεία που ή λίγο θίχτηκαν ή καθόλου. Το πρώτο είναι η άνεργία και το δεύτερο είναι οι απολύσεις. Η άνεργία είναι ένα πρόβλημα που έχει διαστάσεις σήμερα και το ξέρουμε εμείς οι νέοι περισσότερο, γιατί εμείς το ζούμε, εμείς θγαίνουμε από το Πανεπιστήμιο και κάνουμε πέντε μήνες, έξι μήνες, ένα χρόνο να βρούμε δουλειά και απ' δ, τι στατιστικά στοιχεία έχω υπ' όψη μου μέχρι τώρα, είναι γύρω στο 4% με 5% η άνεργία αυτή την στιγμή στον κλάδο. Αιτία δεν είναι, όπως ακούγεται συχνά, ότι θγαίνουν πολλοί χημικοί. Οι χημικοί είναι για τις πραγματικές ανάγκες της χώρας και λίγοι μάλιστα. Η αιτία της είναι η κακή προγραμματισμένη παραγωγή, το ότι καμμία βιομηχανία αυτή την στιγμή ή ελάχιστες δεν έχουν ένα ερευνητικό εργαστήριο, πράγμα που θα αύξανε τις οργανικές θέσεις των χημικών, είναι ή μη ύπαρξη τυποποίησης των προϊόντων, πράγμα που θίγει αυτό το νομοσχέδιο και που είναι πολύ σημαντικό, είναι ή αποφυγή και από το Κράτος κι' από τις Κρατικές υπηρεσίες να προσλάβουμε χημικούς, γενικά επιστήμονες. Προσλαμβάνουν όσον το δυνατόν λιγότερους. Συνδέω το θέμα της απεργίας και με το θέμα του νομοσχεδίου, γιατί πιστεύω ότι αυτό το νομοσχέδιο που κατοχυρώνει τον επιστήμονα στην παραγωγή, κατοχυρώνει και τη θέση του στην παραγωγή, διευρύνει και αυξάνει τις εργατικές θέσεις των χημικών. Με το να επιδιώξουμε όλοι μαζί να υπάρχει πραγματικά οργανωμένη και επιστημονικά ανεπτυγμένη παραγωγή, με το να υπάρχει εφάρμοστη έρευνα αυτής της βιομηχανίας, με το να υπάρχει τυποποίηση προϊόντων, έλεγχος προδιαγραφών, για όλα αυτά όχι μόνο επαρκούν οι θέσεις, επαρκούν οι χημικοί που υπάρχουν, αλλά ήδη θα είναι και λίγοι.

Επίσης το άλλο θέμα που ήθελα να θίξω είναι οι απολύσεις. Συνήθως απολύουν χημικούς οι βιομηχανίες, όταν υπάρχει μία οικονομική κάμψη λές και για την οικονομική κάμψη φταίνε οι χημικοί. Η συνήθως απολύουν οι βιομηχανίες όταν αυξάνεται ή παραγωγικότητα της εργασίας, που αυτή ή αύξηση της παραγωγικότητας οφείλεται και στους χημικούς και οι χημικοί είναι τα θύματά της. Γιατί; Για να σταθεροποιήσουν τα κέρδη τους οι βιομήχανοι και μόνο γι' αυτό.

Άλλος λόγος απολύσεως είναι το ότι χημικοί που έχουν κάθε δικαίωμα και όχι μόνο δικαίωμα, αλλά και την υποχρέωση να ασχοληθούν με τα προβλήματά τους, γιατί φυσικά αν ο χημικός δεν ασχοληθή με τα προβλήματά του, δεν ξέρω με ποιανού τα προβλήματα θα έπρεπε ν' ασχοληθή, αυτοί οι χημικοί είναι σε επισφαλέστερη θέση απ' όλους τους υπόλοιπους. Και μιλώ για τους συνδικαλιστές χημικούς.

Νομίζω ότι το πρόβλημα της ανεργίας και το πρόβλημα των απολύσεων θα πρέπει να το δει και το Διοικητικό συμβούλιο, όπως με τόση προσοχή είδε όλα τα προβλήματα των χημικών και να φροντίσει όπως θα φροντίσουμε κι' εμείς, επανδρώνοντας και συμμετέχοντας σ' όλη αυτή τη διαδικασία αυτό το θέμα να λυθή και να λυθή πώς, με τον άγωνα μας, με το ότι εμείς θα είμαστε άλληλέγγυοι στον συνάδελφό μας, σ' αυτόν που θγάλαμε μαζί το Πανεπιστήμιο, που περάσαμε τα ίδια δράματα, τις ίδιες ταλαιπωρίες για να βρούμε δουλειά, τις ίδιες κακές συνθήκες για να δουλέψουμε στη

βιομηχανία. Μόνο έτσι και μόνο αν οι χημικοί συσπειρωθούν γύρω απ' τα προβλήματά τους, αν όλοι καταγγέλλουμε όλες αυτές τις συνθήκες που υπάρχουν στη βιομηχανία, αν όλοι καταγγέλλουμε την χωρίς λόγο και άδικη απόλυση μας, τότε μόνο μ' αυτή τη βοήθεια το Διοικητικό Συμβούλιο θα μπορέσει να λύσει αυτά τα προβλήματα και να μην αισθανώμαστε άνασφάλεια σε ό,τιδήποτε και αν κάνουμε.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ό κ. Νικολάου έχει τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Αγαπητοί συνάδελφοι, δεν νομίζω ότι έχω ρητορικές ικανότητες και ούτε νομίζω μπορώ να προσφέρω τίποτα καινούργιο σ' αυτό τον προβληματισμό που ακούσθηκε μέχρι τώρα.

Στην τελευταία συνεδρίαση του Συλλόγου των Χημικών της Βιομηχανίας συζητήσαμε για διάφορα θέματα, για μισθολογικά και για το TEAX και για μία σειρά από άλλα και άφησαμε κάτι, τον θάνατο κάποιου συναδέλφου που είχε πεθάνει σε δυστύχημα πάνω στη δουλειά. Τό πνίξαμε. Σήμερα είναι ή πρώτη Γενική Συνέλευση μετά την δικτατορία που άπτεται ενός βασικού θέματος, της άποχυντοποίησης. Και πάλι σήμερα αυτό το πράγμα θα περάσει στο νουόκου. Νομίζω ότι δεν πρέπει να φύγει κανείς απ' αυτή την αίθουσα εάν δεν έχη εξακαθαρίσει μερικές απόψεις. Δηλαδή σαν επιστήμονες έχουμε να κρίνουμε μία σειρά από συναδέλφους, που καλώς ή κακώς δέχτηκαν να είναι μέλη ενός Διοικητικού Συμβουλίου ή τήρησαν μία όρισμένη στάση κατ' αυτή τη διάρκεια. Ποία είναι ή ευσθηνή που τους αποδίδουμε; Πιστεύω και αυτή είναι ή πρόθεσή μου, ότι πρέπει να τό εξακαθαρίσουμε και έχω πρόθεση να μιλήσω μόνο γι' αυτό. Ζητώ την έγκρισή σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έχετε μόνο πέντε λεπτά για να μιλήσετε.

Επί του θέματος αυτού, για να διευκρινίσω το θέμα του κυρίου συναδέλφου, ή Γενική Συνέλευση όφειλε να άκουση την έκθεση μίας έπιτροπής, που εξέλεγε πέρυσι από μία άλλη Γενική Συνέλευση. Αυτό τό έργο έγινε. Τό έργο αυτό εν συνεχεία θα άποδοθη στους άρμοδιους που πρέπει να κρίνουν περαιτέρω, δηλαδή στο πειθαρχικό συμβούλιο. Από εκεί και πέρα νομίζω ότι ή διαδικασία είναι άρτια, σωστή, δημοκρατική, αντικειμενική, ήθικη. Δεν μπορεί κανείς να μεμφθή κανένα άπολύτως. Έκείνοι οι όποιοι είναι κατηγορούμενοι αυτή την στιγμή έχουν τό δικαίωμα και αυτοί να άπολογηθούν.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Δεν έχω καμία πρόθεση ούτε να άποδώσω μία συγκεκριμένη εΰθύνη, ούτε να δικάσω κανένα. Πιστεύω όμως ότι είναι άπαραίτητο μέσα σε μαζικούς χώρους και σε γενικές συνελεύσεις να υπάρχει ένας διάλογος και μία διακίνηση ιδεών τέτοια που να μας εξακαθαρίσει κάτι. Γιατί εμείς κατ' άρχην δεχόμαστε ότι αυτοί οι άνθρωποι πρέπει να αντιμετώπισουν ένα Πειθαρχικό Συμβούλιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σωστό, αυτό θέβαιο γίνεται, αλλά να έχετε υπ' όψη σας ένα πράγμα.....

ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Αυτό γίνεται έξ αντικειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Παρακαλώ να έχετε υπ' όψη σας ένα πράγμα. Βλέπετε την αντικειμενική δυσκολία να μπορέσουμε να κρατήσουμε την Γενική Συνέλευση για να λάβουμε όρισμένες αποφάσεις επί θεμάτων που είναι ζεστά, όπως είναι ή άπεργία των συναδέλφων δημοσίων υπαλλήλων και τα ψηφίσματα αυτά τό όποια πρέπει να γίνουν. Και βλέπετε, ότι ακολουθούμε άπόλυτα δημοκρατική διαδικασία να όμιλούν όλοι οι συνάδελφοι που τό έζητησαν. Παρ' όλα αυτά βλέπετε ότι τό άκροατήριο έχει άραιώσει. Ήταν γεμάτη ή αίθουσα και τώρα είναι άδεια. Βλέπετε λοιπόν ότι εάν δδηγηθούμε σε μία περαιτέρω συζήτηση επί των θεμάτων αυτών και μακροηορήσουμε, τό μόνο άποτέλεσμα που θα έχουμε, είναι να μην έχουμε κάνει τό έργο μας..

Η δική σας άποψη δεν είναι ή άλήθεια ή άπόλυτη, είναι ή άποψη ενός ανθρώπου. Υπάρχουν εδώ πέρα άλλοι συνάδελφοι που ό καθένας έχει την άποψη του. Η Γενική Συνέλευση θα μας δώσει την συνισταμένη αυτών των άπόψεων.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Έγώ δέχομαι ότι ή γενική συνισταμένη μπορεί να προέλθι μόνο από μία συζήτηση, ή όποια δεν έχει γίνει μέχρι τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η συζήτηση αυτή έξ αντικειμένου δεν είναι δυνατόν να γίνι.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Τό γιατί, από ποιούς και πώς ήρθε αυτή ή δικτατορία είναι γνωστό. Αυτό που θέλω να πώ είναι ότι ή δικτατορία στην πατρίδα μας δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία και θρέθηκε και έπεσε μέσα σ' ένα ανθρώπινο ύλικο, που έχει διαμορφωθεί μέσα από μία διαδικασία κοινωνική και οικονομική που διαμορφώνει άνθρωπους όχι ελεύθερους. Αυτό τό σύστημα της τωρινής κοινωνικής οργάνωσης, άποσκοπει κάπου, βασικά στό να εκμεταλλευτεί τό ανθρώπινο δυναμικό με όλα τό δυνατόν μέσα και να του δημιουργήσι μία σειρά από προβλήματα, έτσι που να τό καθιστούν ουσιαστικά άνικανο να άντιτάξει ένα όχι. 'Απ' αυτή την άποψη ό σημερινός άνθρωπος, μόνο με αισθήματα προσωπικής άσηματότητας και άδυναμίας κινείται μέσα σ' αυτή την κοινωνία. Και απ' αυτή την άποψη είναι πολύ δύσκολο να του άποδώσουμε ήθικες εΰθυνες. Πιστεύω δηλαδή ότι σε ένα τέτοιο σύστημα ό βασικός, ό αντικειμενικός μας στόχος δεν μπορεί να είναι τό οποιοδήποτε πρόσωπο που κράτησε μία συγκεκριμένη στάση. Είναι τό γενικό σύστημα. Ό άξονας της άντίστασης μας πρέπει να είναι ή αλλαγή αυτών των νόμων της λειτουργίας του συστήματος. Πιστεύω θέβαιο ότι παρ' όλα αυτά κανένα άτομο δεν είναι άπαλλαγμένο από ένα είδος και από ένα μέρος εΰθύνης,

γιατί η κοινωνία δεν αποτελεί απλά και μόνο πεδίο άσκησης της βίας και της καταπίεσης των λίγων απέναντι στους πολλούς, των ισχυρών απέναντι στους αδύνατους, αλλά αποτελεί και ένα πεδίο πάλης, πεδίο πάλης των νέων ιδεών και πού οι άνθρωποι μέσα σ' αυτό το πεδίο αντίστέκονται και ζητούν καλύτερες συνθήκες ζωής περισσότερο ανθρώπινα και πολιτικά δικαιώματα και ζητούν ένα κόσμο χωρίς βία καταπίεση και αδίκιες. Και ο καθένας μας ακριβώς εκεί κρίνεται, στο τι θέση παίρνει μέσα σ' αυτό τον αγώνα. Δεν έχει σημασία το αν θα καταδικαστούν ή όχι αυτοί οι άνθρωποι από το Πειθαρχικό Συμβούλιο. Έμεις πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ένα πράγμα.

Μέ ποιο πνεύμα ζητάμε αυτή την αποχουντοποίηση. Και πιστεύω ότι πρέπει να την ζητάμε με ένα πνεύμα ότι ο οποιοσδήποτε κολασμός δεν πρέπει να τιμωρή, αλλά πρέπει να παραδειγματίζη. Και αυτό μόνο και μόνο για να προλάβη μία επανάληψη και ότι δεν εμπνέεται από τό μίσος αλλά από ένα αίσθημα δικαιοσύνης που δεν είναι εκδίκηση αλλά είναι η νόμιμη άμυνα. Και πιστεύω πως πάντα πρέπει να αφήνη περιθώρια αυτός ο κολασμός για όποιονδήποτε θέλει να επανεξετάση την στάση του και να διεκδικήση μία θέση πάλι ανάμεσα στους ανθρώπους που μάχονται και αγωνίζονται για την πρόοδο. Δεν έχω να πώ τίποτα άλλο (χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η δεσποινίς Στέλλα Μηναδάκη έχει τον λόγον.

δ. ΜΗΝΑΔΑΚΗ: Θά ήθελα να κάνω μιά αναδρομή στο πρόσφατο παρελθόν και ν' αναφερθώ στην Γενική Συνέλευση την οποία είχα την άτυχια μάλλον να παρακολουθήσω, το 1973. Ήθελα να πώ στους συναδέλφους που τότε μάς αντιμετώπισαν, μιά μικρή ομάδα που αποφάσισε να συμμετάσχη σ' εκείνη την Γενική Συνέλευση, ότι σήμερα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ποιά είναι τελικά η διαφορά ανάμεσα στις τότε και στις τωρινές συνθήκες. (χειροκροτήματα).

Αναφέρομαι συγκεκριμένα, χωρίς να αναφέρω προσωπικά, δεν θέλω να δημιουργήσω προσωπικό θέμα, στον κύριο Δημητρίου, ο οποίος τότε ήταν Πρόεδρος στη Γενική Συνέλευση ο οποίος κυριολεκτικά μάς πέταξε έξω. Και αυτό έγινε επειδή κατά την αντίληψη του κυρίου Δημητρίου ήταν παρανοϊκοί όσοι ζητούσαν εκλογές. Και αυτό έγινε επειδή πράγματι φοβούμαι πολύ, ότι σύμφωνα με την αντίληψη του κυρίου Δημητρίου ήμασταν παρανοϊκοί. (Γέλωτες). Γιατί μέσα σε ένα κλίμα αποδοχής της γενικής παρανοϊκότητας, ήταν επόμενο αυτοί που ζητούσαν κάτι που ήταν παράλογο σε σχέση με αυτό το παράλογο σύστημα, να χαρακτηρίζονται έτσι. Τό ζήτημα είναι ότι αυτή η αποδοχή, από την πλευρά αυτού του τμήματος των συναδέλφων που όμως βέβαια ήταν ήγεια τελικά του χώρου, δημιουργήσε συνθήκες τέτοιες που απομόνωσαν τον κλάδο, απομόνωσαν τους ανθρώπους αυτούς από την οποιαδήποτε συμμετοχή και φθάσαμε στο σημείο, που είπε ο προηγούμενος συνάδελφος η καθαριότητα να καθαρίζη άραχνες. Ή διαφορά που υπάρχει από τότε μέχρι τώρα συνίσταται ακριβώς στο ότι δεν υπάρχει ο φραγμός εκείνων των εκλογών, της ενεργητικής συμμετοχής των μελών μέσα στον οποιοδήποτε οργανισμό, στην περίπτωση μας, στην Ένωση Ελλήνων Χημικών.

Αυτό τό πράγμα φαίνεται όχι μόνον από τον αριθμό, όχι μόνο από τό ότι μαζεύονται οι συνάδελφοι και επανδρώνουν τις επιτροπές, είτε μαζεύονται κάθε Παρασκευή, είτε μαζεύονται σε ομάδες στα σπίτια τους, είτε προσφέρουν την οποιαδήποτε δουλειά, φαίνεται από τό ότι η ποιότητα τελικά είναι διαφορετική. Αυτή η συνάθροιση δηλαδή των περισσότερων ανθρώπων δεν είναι μόνον θέμα αριθμητικό, είναι θέμα αποτελέσματος, που ακριβώς προέρχεται από την πρόσθεση-σύνθεση της προσφοράς του καθενός μας. Και νομίζω ότι είναι πράγματι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα να συζητηθή σε μιά Γενική Συνέλευση αυτή ακριβώς η πορεία που ακολούθησε μέχρι τώρα. Αν έμεις φανταστούμε την Ένωση Ελλήνων Χημικών να περιβάλλεται από ένα πλαίσιο, νομίζω ότι μπορούμε να πούμε ότι προς τό πάνω έχει μιά και μόνον όδο και είναι ως πούμε τό όρια που θέτει η πολιτεία, που θέτει τό κράτος. Από τό κάτω όμως η Ένωση Ελλήνων Χημικών έχει μιά βάση που είναι πραγματικά εύρύτατη. Είναι πάνω από 3.000 άνθρωποι. Ο οποιοσδήποτε μπορεί να καταλάβη ότι στις σημερινές συνθήκες τό προβλήματα είναι τόσο ογκώδη, που πραγματικά δεν μπορούνε ναλυθούν από την προσφορά εννιά ανθρώπων σε ένα διοικητικό συμβούλιο, όσο άριστη και αν είναι η επιλογή των προσώπων αυτών. Εάν αυτό γίνη συνείδηση, και αν αυτό γίνη συνείδηση όχι μόνο με την έννοια ότι περισσότεροι δίνουν σωστότερα αποτελέσματα, αλλά ότι η συμμετοχή αυτή είναι προσφορά πραγματικά προς τον ίδιο τον εαυτό μας, εάν αυτό επαναλαμβάνω γίνη συνείδηση, τότε θά καταλάβουμε ότι η έκκληση για συμμετοχή και η έκκληση για συνεργασία δεν είναι τίποτα άλλο παρά μιά έκκληση για προώθηση των προσωπικών συμφερόντων του καθενός και προώθηση των συμφερόντων των χημικών γενικότερα. Δεν θά μπορούσαμε να έχουμε κανένα αποτέλεσμα θετικό αυτή τη στιγμή που μιλάμε, ένα χρόνο σχεδόν λειτουργίας, εάν δεν είχαμε κατορθώσει να πείσουμε αυτή την ομάδα των νέων βασικά συναδέλφων και από εκεί

και ύστερα ελπίζουμε όλων των συναδέλφων, ότι η συμμετοχή τους είναι απαραίτητη για την οποιαδήποτε προώθηση του οποιοδήποτε προβλήματος. Αυτή η βάση λοιπόν, ή προς τό κάτω βάση λοιπόν, της οποιασδήποτε διοίκησης της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, εάν κατορθώσουμε να διευρυνθή ακόμη περισσότερο, εάν πραγματικά ο κάθε ένας από μάς συμμετάσχη και σε μιά επιτροπή, πιστεύω ότι τό αποτελέσματα στην επόμενη Γενική Συνέλευση θά είναι πραγματικά θεματικά.

Τελειώνω με μιά παρατήρηση. Κατά την προσωπική μου γνώμη η Γενική Συνέλευση είναι η μοναδική ευκαιρία όπου η μεγάλη μάζα των χημικών έρχεται σε άμεση επαφή. Τά συγκεκριμένα ζητήματα, αυτά δηλαδή που συζητήσαμε μέχρι τώρα, είναι θέματα που απασχολούν όπωσδήποτε τη Γενική Συνέλευση, αλλά δεν θά πρέπει σε καμιά περίπτωση να ξεχνάμε τά άλλα τά γενικά, αυτά που οι προηγούμενοι συνάδελφοι έθιξαν, μιλώντας για την αποχουντοποίηση ή αυτά που νομίζω εν πάση περιπτώσει ότι θίγη αυτήν την στιγμήν. Εάν δηλαδή αφήνουμε έξω απ' τη Γενική Συνέλευση τον γενικότερο προβληματισμό, αυτό τό πράγμα, μάς αποκόβει από εκείνη τη μεθοδολογία που θά μάς επιτρέψη να άσχοληθούμε με τά πρακτικά και τά μικρά πάνω σε καθημερινή όμως βάση. Γιατί τά προβλήματα που έχουν σχέση με τά συγκεκριμένα θέματα, τά συζητάμε κάθε μέρα, κάθε βδομάδα, σε κάθε ευκαιρία, συμμετέχοντας σε μιά επιτροπή. Στη Γενική Συνέλευση πρέπει νομίζω να θίγονται αυτά τά οποία μπορεί να μνη φαίνονται ότι έχουν τό συγκεκριμένο πρακτικό αποτέλεσμα, που τελικά όμως αποτελούν την βάση εκείνη της νοοτροπίας που θά μάς επιτρέψη τις επόμενες μέρες, τις επόμενες βδομάδες να δράσουμε συγκεκριμένα και με τά συγκεκριμένα πάλι αποτελέσματα. Τίποτα άλλο, εύχαιριστώ πολύ. (χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο συνάδελφος κύριος Λιακόπουλος έχει τον λόγο.

ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν θά άπασχολήσω πολύ την Γενική Συνέλευση. Πρώτον, πάνω στην άλλαγή του καταστατικού, ή οποία είναι απαραίτητη, θά πρέπει να προβλεφθούν άρθρα που να καθιστούν πιο ενεργή και αποτελεσματική την διεκδίκηση των αιτημάτων του κλάδου. Δεύτερον, να γίνη καταστατικά δυνατή, στο μέτρο του δυνατού πάντα, ή ύποχρεωτική εφαρμογή των αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων και του διοικητικού συμβουλίου από τό μέλη της Ένώσεως Ελλήνων Χημικών, έτσι ώστε να μπορούμε να μαζικοποιήσουμε και τις κινήσεις μας. Τρίτον, να δελτιωθούν οι άσφαφείς διατάξεις πάνω στις άρμοδιότητες του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Όσο άφορά τό περιοδικό. Θά μπωρώ να πώ ότι τώρα πιά σου κάνη όρεξη να τό διαβάσης αυτό τό περιοδικό και όχι σάν πρώτα. Παρά την αντίδραση κάποιου συνάδελφου που πίστευε πως άλλη γλώσσα μιλάνε οι επιστήμονες και άλλη γλώσσα ο λαός.

Πάνω στην άπεργία. Επί τέλους κάποτε πρέπει οι χημικοί να καταλάβουν πως είναι εργαζόμενοι και να τό δείξουν δυναμικά προς όλες τις κατευθύνσεις. Τουτό όμως θά επιτευχθί αν καταλάβουμε πως με συσπείρωση αγωνιστική και μόνο θά μπορούμε να πετύχουμε και μόνο αν καταλάβουμε πως ή θέση μας είναι δίπλα στους άλλους εργαζόμενους κι' όχι στους εργοδότες με οποιοδήποτε όνομα και αν εμφανίζονται, είτε εταιρείες, είτε κράτος. (χειροκροτήματα)

Κατηγορήθηκε ή Παρασκευή και γενικότερα οι συνελεύσεις μας πως κάνουν πολιτική. Κάθε διεκδίκηση δικαιωμάτων είναι πολιτική.

Γι' αυτό όλοι κάνουμε πολιτική, όπως πολιτική κάνουν και αυτοί που κατακρίνουν κάτι τέτοιο. Μόνο που ή πολιτική τους είναι και γνωστή και ύποπτη.

(χειροκροτήματα).

Για την Επιτροπή της κάθαρσης πιστεύω ότι έγινε καλή δουλειά. Νομίζω ότι λείπουν όρισμένα όνόματα, όπως αυτό που είπε ή δεσποινίς Μηναδάκη. Επειδή όμως ή κάθαρση δεν είναι δουλειά μόνον ενός κλάδου, αλλά γενικότερη δουλειά και επειδή υπάρχουν άλληλοεπιδράσεις και προεκτάσεις, νομίζω πως ή Γενική Συνέλευση πρέπει να πάρη θέση πάνω σε παρόμοια γενικότερα θέματα και να μνη άφήση αναπάντητο τό ότι ο Μάλλιος και ο Μπάμπαλης, που πολλοί από μάς τους ξέρουν από ίδια πείρα, θά εμφανισθούν την πέμπτη από μάς τούς κατηγορίας δύο από τά γνωστότερα αντιστασιακά όνόματα του Γιάννη του Κάρτη και του Παπαζήση! Έτσι λοιπόν γι' αυτό με την ύποστήριξη και την έγκριση των μελών του διοικητικού συμβουλίου της Ένώσεως και του Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας ύποβάλλω τό παρακάτω ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ

«Με συνείδηση πως κάθε ομάδα πνευματικών ανθρώπων είναι ύποχρεωμένη να παίρνη θέση όχι μόνο πάνω σε ειδικά, επαγγελματικά, αλλά και σε γενικά θέματα και έχοντας πλήρη συνείδηση των συμφερόντων που σώριασε ή επτάχρονη δικτατορία, ή Γενική Συνέλευση των Ελλήνων Χημικών

Ψηφίζει:

Θεωρεί απαράδεκτον το ότι στις πέντε (5) Φεβρουαρίου δικάζονται δύο γνωστά πρόσωπα του αντιστασιακού χώρου οι Γιάννης Κάτρης και ο Βίκτωρ Παπαζήσης με κατηγορίες δοσίλογα και υπόδικα όργανα του τυραννικού καθεστώτος. Ακόμη πιο απαράδεκτο θεωρεί το γεγονός, ότι η δικαστική ενέργεια κινήθηκε με γραπτή παραγγελία του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως που δέχεται σαν δημοσία αρχή το άντρο βασανισμού της οδού Μπουμπουλίνας όπου εκατοντάδες απροσκόνητοι Έλληνες και Ελληνίδες δοκίμασαν τις τρομερές εμπειρίες των χουντικών μηχανισμών, οι οποίοι έχουν καταδικαστεί απ' την δικαιοσύνη, την Βουλή και την Έλληνική και Παγκόσμια συνείδηση. Η Γενική Συνέλευση των Έλλήνων Χημικών αισθάνεται το χρέος να επιστημονήσει προς όλες τις κατευθύνσεις ότι οι διώξεις αυτές αποτελούν πρόκληση προς το δημόσιο αίσθημα. Επιπλέον έντείνει τις ανησυχίες ότι ο εύνοχισμός της καθάρσης υπονομεύει τα θεμέλια της δημοκρατίας, αποθρασύνει τους έχθρους της και οδηγεί σε εξοργιστική αντίστροφή των όρων. Την αλήθεια αυτή επιβεβαιώνει η αιωρούμενη απειλή κατασχέσεως ημιστασιακού θιθλίου, γεγονός που θα αποτελέσει βαρύ πλήγμα για την ελεύθερη σκέψη. Η Γενική Συνέλευση των Έλλήνων Χημικών ζητά να σταματήσουν οι διώξεις των αγωνιστών που αντιστάθηκαν στην δικτατορία, να προχωρήσει η καθάρση σ' όλους τους τομείς για να γίνει πραγματικό το αίτημα: ποτέ πιά δικτατορία!» (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το θέμα που με προβληματίζει είναι γι' αυτό το τελευταίο ψήφισμα. Στά θέματα ημερησίας διατάξεως δεν περιλαμβάνεται το θέμα αυτό. Θα έπρεπε να είχε τεθεί αυτό στην αρχή της Συνελεύσεως. Τέλος πάντων όμως θα το κουβεντιάσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο συνάδελφος κύριος Άλικαριδης έχει τον λόγο.

ΑΛΙΚΑΡΙΔΗΣ: Έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κύριος Γεωργιάδης έχει τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Δύο λόγια θα πω, συνάδελφοι, σε γενικό πνεύμα, όχι πάνω στην ειδικότητα των προβλημάτων, αλλά στην γενικότητα κάτω από την οποία πρέπει να εξετάζονται. Έθιγη αυτό το πράγμα και από τον Γραμματέα και από την δεσποινίδα Μηναδάκη, αλλά θέλω να το πείσω κι εγώ, γιατί είναι σπουδαίο. Η λύση επί μέρους των προβλημάτων θα είναι μερική, θα 'ναι άποσπασματική εάν δεν συνοδεύεται από μία γενική θεώρηση του όλου χώρου της χημικής Βιομηχανίας, αλλά και όλων των κλάδων των Χημικών. Είναι γνωστό πως η Ένωση Έλλήνων Χημικών, σαν το γενικό όργανο των Χημικών, θα πρέπει να καλύπτει με τη γενικότητά του όλους τους προβληματισμούς, που απασχολούν όλους τους κλάδους των Χημικών. Δηλαδή χρειάζομαστε μελέτη, γνώση, επισήμανση όλων των προβλημάτων των στενών χημικών με μία έννοια έσωτερικότητας, αλλά με την έννοια πως άπτονται αυτά τα θέματα σε σχέση με τον γενικό Έλληνικό χώρο. Π.χ. η Χημική Βιομηχανία μας απασχολεί και από την άποψη την ειδική, ποιά η θέση μας δηλαδή σ' αυτή και η όμοιότητά μας και η προσφορά μας και η ανταπόδοση αυτής σε μας, αλλά και από γενική, προς τα που θα δίνει η Χημική Βιομηχανία, ποιά είναι οι δρόμοι εξέλιξής της, ποιά είναι το επίπεδο της και ποιά η εξάρτησή της.

Όλα αυτά είναι θέματα που πολύ πρέπει να μας απασχολήσουν έμας. Γιατί θα πρέπει να παρέμβουμε κι εμείς μιά και μας απασχολεί άμεσα το θέμα. Δουλεύουμε στη Χημική Βιομηχανία και πρέπει εμείς να έχουμε λόγο και ειδικό και γενικό για το πρός τα που θα εξελιχθούν οι δρόμοι της Βιομηχανίας στην Ελλάδα. Την Βιομηχανία την αναφέρω σαν παράδειγμα όλων των θεμάτων που απασχολούν τον κλάδον μας. Χρειάζομαστε λοιπόν μελέτη και γνώση, γιατί αυτή θα μας δώσει το θεωρητικό υπόβαθρο, που δίχως αυτό η λύση των προβλημάτων δεν πρόκειται να είναι αυτή που πρέπει να είναι, αν καταφέρει κάπως να προωθηθεί. Πρέπει να έχουμε μία θεωρία, γιατί δίχως την θεωρία που θα 'ρθη από την μελέτη την συγκεκριμένη των πραγμάτων, δεν πρόκειται να μεθοδεύσουμε με στρατηγική, προοπτική και σχέδια τα προβλήματα. Δεν πρέπει να σκοντάφουμε πάνω στα προβλήματα και τότε να σκεφθούμε να βρούμε, πως θα τα λύσουμε. Πρέπει να μεθοδεύσουμε, να έσοουμε σκοπούς, στόχους μακρινούς, μάλιστα θα έλεγα ότι ένας απ' τους κύριους στόχους που πρέπει μακροπρόθεσμα να έχουμε στο μυαλό μας είναι η συμμετοχή μας, γιατί εκεί είναι και η ουσία του πράγματος, η συμμετοχή μας στα κέντρα λήψεως αποφάσεων. Αυτό το πρόβλημα και η προοπτική αυτή θα δώσει αποτελεσματικότητα και μονιμότητα και στην τοποθέτηση, αλλά και στη λύση των προβλημάτων μας. Αυτό δημιουργεί μία νέα ποιότητα που όμως απαιτεί και μία νέα ποιότητα δουλειάς. Δεν μπορούμε να δουλεύουμε με τα έννεα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ειπώθηκε αυτό, τό λέω κι εγώ. Η συμμετοχή πρέπει να 'ναι πλατεία. Η μελέτη των προβλημάτων είναι αδύνατον να γίνει από έννεα ανθρώπους. Αυτό που λέμε δεν θα κάνουμε, δεν

πρόκειται να τό κάνουν άλλοι για μάς. Και είναι τόσο πολλά τά προβλήματα που χρειάζεται η μαζική συμμετοχή, με επιτροπές με ό,τιδήποτε άλλο, ό καθένας στο χώρο του και στο εργοστάσιο του, πρέπει να δουλέψη προς την κατεύθυνση αυτή.

Τελικά ήθελα να πω σαν κατακλείδα, ότι η μαζική συμμετοχή, ή μαζική δραστηριότητα μέσα απ' την πιο πλατεία ένότητα, είναι οι απαραίτητοι όροι για ένα μέλλον διαφορετικό απ' το σημερινό.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κύριος Στεφανάκης έχει τον λόγο.

ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ: Θά 'θελα να κάνω μία πρόταση. Νά όρισθη από τό νέο Διοικητικό Συμβούλιο μιά Έπιτροπή Έπιθεωρήσεως Βιομηχανιών. Η Έπιτροπή αυτή θά επιθεωρή τās συνθήκας εργασίας τών χημικών εις τās βιομηχανίας και τών όρων πληρωμής, αι επιθεωρήσεις δέ αυτές νά γράφονται εις τὰ «ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ».

Επίσης έχω μία πρόταση για τό πως θά μπορούσαμε να αύξησουμε τὰ έσοδα τών «ΧΗΜΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ» και κυρίως από τīs διαφημίσεις. Μία ενέργεια θά είναι να γνωστοποιήσουμε εις τīs αντιπροσωπείες τών χημικών προϊόντων ότι τὰ «ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» είναι ένα περιοδικό, τό όποιον απευθύνεται σε όλους τούς χημικούς, τό αγοράζουν οι χημικές βιομηχανίες. Επομένως τούς συμφέρει και αυτούς, αλλά και τīs χημικές βιομηχανίες, να θέτουν τīs διαφημίσεις τών εκεί δια να ενημερώνονται οι χημικοί τεχνικοί διευθυντές δια τὰ υλικά που αντιπροσωπεύουν.

Πιστεύω ότι είναι πάρα πολλαί αι αντιπροσωπείαι αυταί απ' αυτές θά ήθελα κι εγώ να χρησιμοποιήσουν αυτό τό ήθημα.

Γιά τό Τ.Ε.Α.Χ. θά ήθελα να αναφέρω ότι υπάρχουν ύπότροφοι χημικοί, νομίζω κάποιος τό ανέφερε, οι όποιοι δέν είναι ασφαλισμένοι. Κάνω λοιπόν την πρόταση να υπολογίζονται τά έτη ύποτροφίας τών ύποτρόφων χημικών του Έθνικού Ίδρύματος Έρευνών, Δημοκρίτου κ.λ.π. ως χρόνια προϋπηρεσίας. Στην Συλλογική επίσης Σύμβαση θά ήθελα να γίνει μία πρόταση, ως προϋπηρεσία να υπολογίζεται και ό χρόνος εργασίας εις τό εξωτερικό. Πολλοί συνάδελφοι έρχονται απ' έξω και τά χρόνια που εκάθησαν δέν υπολογίζονται ως χρόνια προϋπηρεσίας. Από την έπιτροπή αποχουντοποιήσεως ένα όνομα δέν άκουσα, θέθαια ίσως διότι δέν κατηγγέλη και περίμενα ότι οι συνάδελφοι του Ήρακλείου θά τό κατηγγέλλαν. Είναι ένας συνάδελφος Στ. Άλεξάκης, γνωστόν ενεργόν μέλος τής Έλληνικής Λέσχης, ό όποιος είχε και τό «θάρος» να ζητά την αντιπροσωπείηση των Χημικών του Ήρακλείου Κρήτης. Όπως τό ξέρετε από τό καταστατικό δέν προβλέπονται βαρείες ποινές γι' αυτά τά πρόσωπα. Οι ποινές που προβλέπονται είναι μιά άπλη επίπληξη ή ένα μικρό πρόστιμο. Δέν νομίζω όμως ότι μιά τέτοια ποινή θά ίκανοποιήσε τούς συναδέλφους Στ. Άλεξάκη. Διά τόν λόγον τούτον κάνω την πρόταση να γίνει ένα ειδικό ψήφισμα από την Γενική Συνέλευση, τό όποιο να λέγη ότι θά απομονώνονται «οί συνάδελφοι», αυτοί από την άνάμειξη εις τά κοινά.

ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ: Υπάρχει αυτή ή ποινή στο καταστατικό.

ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ: Μέ συγχωρείτε.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο συνάδελφος Μαρκάκης έχει τον λόγον.

ΜΑΡΚΑΚΗΣ: Γιά την αποχουντοποίηση αυτό που έχω να πω είναι ότι πιστεύω ότι καλά λειτούργησε ή έπιτροπή αποχουντοποίησης, αλλά εκείνο που δέν ήταν να μη στη διαδικασία και Πειθαρχικό. Έγώ θά περίμενα σήμερα να έχουμε αποτελέσματα του Πειθαρχικού και όχι να έχουμε την έπιτροπή έδω να μάς λέει τά όνόματα. Θά ήτανε πολύ πιο καλά στα γρήγορα να είχε λειτουργήσει όλη αυτή ή διαδικασία και να είχαμε σήμερα αυτούς που θά ήτανε όριστικά καταδικασμένοι.

Στά οικονομικά έχω να πω, ότι είναι σωστή ή αύξηση τών είκοσι δραχμών και ό τρόπος που θέλει να αντιμετώπιση τό διοικητικό συμβούλιο όλες τīs εισφορές, τīs όποιες χρωστάνε συνάδελφοι από παλιά. Γιά τό περιοδικό εκείνο που θέλω να πω είναι ότι πρέπει να δώσουμε μιά μεγαλύτερη βοήθεια στη συντακτική έπιτροπή για να γίνονται πιο πολλές μεταφράσεις από ξένα αντίστοιχα περιοδικά και να τό κάνουν αν είναι δυνατόν μηνιαίον, ούτως ώστε να έχη μεγαλύτερη έπικαιρότητα και να μπορη να καλύψη την έκδοση του Τεχνικού Έπιμελητηρίου και τελευταία τόν Δεκέμβριον με την Ψύλο όπου έπιανε τό θέμα τών διυλιστηρίων και τών ναυπηγείων του Καραγιώργη. Τέτοια θέματα όπωσδήποτε εξφεύγουν από τά στενά πλαίσια τά επαγγελματικά, αλλά άκρίθως επειδή είναι κοινωνικά ή έθνικά θέματα ένδιαφέροντα πολύ κόσμο. Πιάνοντας τέτοια θέματα, θά καταφέρουμε να πλατύσουμε τό αναγνωστικό μας κοινό και να δώσουμε μιά ώθηση μεγαλύτερη στο περιοδικό, που όπωσδήποτε πρέπει να σημειώσουμε είναι σημαντικότητας ή άλλαγή του τούς τελευταίους μήνες. Εύχαριστώ.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο συνάδελφος κ. Καπούλας εξήτησε τόν λόγο.

ΚΑΠΟΥΛΑΣ: Θέλω να πω μία άποψη, για μισό λεπτό μόνον, επί αυτών που ανέφερε ο κύριος Δημητρίου για την Παρασκευή. Πιστεύω ότι το διοικητικό συμβούλιο και το πρόγραμμά του προήλθε και γεννήθηκε μέσα στην Παρασκευή. Πιστεύω επίσης ότι κάθε άνθρωπος έχει υποχρέωση να έχει πολιτική συνείδηση, αλλά συνείδηση θά πη να σκέπτεται συνενών τι κάνει. Να κάνει αυτοκριτική με άλλα λόγια. "Αν ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου τήν μία μέρα, ένας άλλος τήν άλλη, διερωτήθηκε ύψηλόφωνα αν ο ίδιος ή το διοικητικό συμβούλιο ή η Παρασκευή δουλεύει καλά, για μένα είναι πρὸς τιμήν του. Δεν κατηγορήσε κανέναν, ήλεγξε τίς πράξεις και άφου έκανε τόν έλεγχο πείσθηκε για τό σωστό ή προσπάθησε να γίνη κάτι σωστότερα. "Αν δεν έκανε έτσι, τότε δεν θα είχε συνείδηση, θα είχε απλώς μία πολιτική τοποθέτηση, και θα εύλογοῦσε τά γένεια του και δεν θα 'κανε αυτοκριτική. "Επομένως, έμένα προσωπικά τουλάχιστον ο κύριος Δημητρίου δεν μπορεί να μέ πείση, ότι άφου διεξήλθε τά πρακτικά λεπτομερῶς τά μόνα ενδιαφέροντα σημεία, τά σπουδαιότερα που είχε να πη για τό καλό της Ένώσεως, θά ήταν τό ότι διερωτήθηκε κάποιος και έκανε αυτοκριτική. Εύχαριστώ.

(χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κύριος Δημητρίου εξήτησε τόν λόγο για δύο λεπτά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, λυπούμαι διότι ένας καλός νεώτερος συνάδελφος, ο κύριος Καπούλας, δεν ξέρει τήν προσωπική μου ιστορία εις τήν Ένωση (διαμαρτυρία). Καί συμπληρώνω, από είκοσι πέντε (25) σελίδες που έχω κρατήσει σημειώσεις, επειδή εκ τής αδυναμίας του χρόνου δεν ήταν δυνατόν να αναφερθῶ εις αυτές, αναφέρθηκε σε εκείνο μόνο τό όποιον έχει μεγάλη σημασία και παρακαλώ, κύριοι, ακούστε τή φράση που λέω, τό επαναλαμβάνω, παρακαλώ τήν συνάδελφον ή όποία είχε τήν ευγενή κωλοσύνη να αναμνησθή τής Συνελεύσεως του 1973, ως και όλους τούς άλλους συνάδελφους, να μου πουνε ποία Παρασκευή θά είναι εις τήν Ένωση και να είναι και ο κύριος Καπούλας και να προσέλθω διά να όμιλήσω και ξεκαθαρίσω τά σχετικά!

(διαμαρτυρία)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, ή συζήτηση επί των διαφόρων θεμάτων έχει ολοκληρωθή. Τώρα πρέπει να πάρουμε τίς αποφάσεις. Καί πρώτον τίθεται υπό ψηφοφορίαν τό ψήφισμα για τό θέμα έφαρμογής του Ν.Δ. 131/73 όπως έχει αναγνωσθή από τόν συνάδελφο κύριο Καπούλα. Έγκρίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Προχωρούμε στο ψήφισμα συμπαραστάσεως στην άπεργία των Χημικών Δημοσίων Ύπαλλήλων.

ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ: Νά γραφή στή δημοτική γλώσσα.

ΕΤΕΡΟΝ ΜΕΛΟΣ: Νά δημοσιευθή στις εφημερίδες τό ψήφισμα για τήν άπεργία των Χημικών Δημοσίων Ύπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λοιπόν κατ' άρχήν τό ψήφισμα ψηφίζεται. Τώρα ή δημοσίευση στις εφημερίδες θά γίνη και τά έξοδα τά αναλαμβάνει ή Ένωση Έλλήνων Χημικών. Επίσης εγκρίνεται να γραφή τό κείμενο στη δημοτική.

- Έγκρίνεται ή αύξηση της μηνιαίας συνδρομής.

- Έγκρίνεται ή διενέργεια άπογραφής των περιουσιακών στοιχείων της Ε.Ε.Χ. (μετά πρόταση μέλους της Συνελεύσεως).

- Έγκρίνεται ή αύξηση ..... από 5.000, σε 50.000.

- Θέμα Ταμείου Άρωγής (.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μία συνάδελφος εξήτησε τήν συγκρότηση επιτροπής για να εξετάσει τό θέμα της άνεργίας. Αυτό είναι μάλλον έργο του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τώρα θά θέσουμε σε ψηφοφορία τό ψήφισμα της κυρίας Φιλίππου για τήν προστασία του περιβάλλοντος και συγκεκριμένα του πρασίνου του Ύμηττου.

Θά σας διαβάσω τό κείμενο του ψηφίσματος που μου άνέθεσε ή «Γενική Συνέλευση» της Ε.Ε.Χ. της 1ης Φεβρουαρίου του 1976 πληροφορηθείσα τήν προβλεπομένη καταστροφή του δασικού πλούτου του Ύμηττου βάσει χουντικών νομοθετικών διαταγμάτων, διά τήν άνέγερση πολυκατοικιών διά τούς άξιοματικούς, διαμαρτύρεται έντονα για τό κοινωνικό έγκλημα που γίνεται σε θάρος όλων των κατοίκων της περιοχής Άθηνών με τήν καταστροφή του πρασίνου. "Όταν όλες οι κόρες του κόσμου αγωνίζονται για να μειώσουν τίς συνέπειες της μόλυνσης του περιβάλλοντος, είναι τουλάχιστον ντροπή έμεις να έγκληματούμε σε θάρος του Έλληνικού λαού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έγώ προσωπικά θά έλεγα να αλλάξει.

ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ: Πρέπει να λείψη ή λέξη άξιοματικοί.

ΕΤΕΡΑ ΜΕΛΗ: Τό«άξιοματικοί» να μείνη και να τεθή υπό ψήφισον.

(Φωνάι: γιατί να φύγη.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ύπάρχουν δύο θέματα που πρέπει να αλλάξουν, όπως είπαν συνάδελφοι, τό θέμα «βάσει χουντικών νομοθετικών διαταγμάτων», να πάρη άλλη μορφή και «πολυκατοικίες διά τούς άξιοματικούς». Λοιπόν να αποφασίσουμε για τό πρώτο θέμα αν θά μείνη τό «βάσει χουντικών νομοθετικών διαταγμάτων».

ΕΤΕΡΑ ΜΕΛΗ: Άφου είναι πραγματικότητας, γιατί να τό σήσουμε; (Φωνάι, διαμαρτυρία)

ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, χωρίς να θέλω να θίξω τήν άξιόπιστία της συνάδελφου, νομίζω ότι επειδή θά είναι μία συγκεκριμένη άπόφαση που θά πάρουμε, και πρέπει να έχουμε τήν ευθύνη των αποφάσεών μας, θά ήθελα να μη μιά παρατήρηση στο ψήφισμα προτου έγκριθῆ. Δηλαδή, έφ' όσον άποδειχθῆ ότι είναι πράγματι τά νομοθετήματα χουντικά και έφ' όσον τά πράγματα εύσταθούν νομικά και τυπικά. Τότε ναί. Άλλά χωρίς και πάλι να θέλω να θίξω τήν συνάδελφο, πρέπει τά στοιχεία αυτά που έχει ή συνάδελφος να είναι άποδεδειγμένα και μετά να πάρη τήν άπόφασή του ο κλάδος. Είναι λεπτό τό θέμα και δεν υπάρχει λόγος να έκτιθέμεθα. Με συγχωρείτε, κα Φιλίππου, δεν θέλω μ' αυτό να σας θίξω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η κυρία Φιλίππου έχει τόν λόγον.

κα **ΦΙΛΙΠΠΟΥ:** Σχετικῶς με τά χουντικά ψηφίσματα ένα είναι γεγονός. Είναι τό 304 του 1974.

ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ: Με συγχωρείτε. Τότε, να αναφερθῆ τό νούμερο του Νόμου και έπομένως δεν έχω καμμίαν αντίρρηση.

κα **ΦΙΛΙΠΠΟΥ:** Πάνω σ' αυτό τό διάταγμα στηριχτήκανε και κάνανε ένα καινούργιο διάταγμα, καινούργια άπόφαση ο κύριος Άθέρωφ ο Ύπουργός των Ένόπλων Δυνάμεων και ο κύριος Γιαννούσης, Ύφυπουργός Γεωργίας, ο κύριος Γιαννούσης μάλιστα είχε πολλές αντίρρήσεις, αλλά πείσθηκε πολύ άπ' τόν κύριο Άθέρωφ και αναγκάσθηκε να ύπογράψη (διαμαρτυρία).

Μάλιστα έλέγχθη ότι θά καταστραφῆ μόνο τό 6% και τό ύπόλοιπο 40% θά μείνη. Άλλά τίθεται τό θέμα: είναι τόσα πολλά τά δάση μας ώστε και τό 6% να καταστραφῆ; Καί άν λέω συγκεκριμένα για άξιοματικούς, κι εγώ τό σκέφτηκα, τό κάνω διότι είναι συγκεκριμένο τό θέμα. Έγινε νόμος και δάθηκε στους άξιοματικούς. Πῶς να τό κάνουμε; "Αν γινόταν για τούς χημικούς, θά έλεγα τούς χημικούς.

Κ. ΔΟΝΤΑΣ: Θά ήθελα να πω δυό λόγια. Κι εγώ είμαι κάτοικος Χολαργού και τό ξερω άκριβῶς πολύ τό θέμα. Τό 1950 ιδρύθηκε ο Α.Ο.Ο.Α, δηλαδή ο Αυτόνομος Οικοδομικός Οργανισμός Άξιοματικών στον όποιον παραχωρήθηκαν όρισμένα οικόπεδα στην περιοχή τήν γνωστή του Παπάγου που έχει γίνη πλέον άξιοματούπολη. Τό πρόβλημα ήτανε ότι ο Α.Ο.Ο.Α ιδρύθηκε και ο ίδρυτικός του σκοπός ήτανε ή στεγάση των άξιοματικών και όχι ο πλουτισμός των άξιοματικών. Αυτή τή στιγμή ύπάρχουν άξιοματικοί οι όποιοι έχουν ένα και δύο και πέντε και δέκα διαμερίσματα, μέ άποτέλεσμα όλο τόν δασικό πλούτο, δηλαδή αυτή ειδικά τήν λωρίδα του Ύμηττου, να θέλουν να τήν πάρουνε με παλαιά διατάγματα και οι βασικές άρχες του Α.Ο.Ο.Α αυτήν τήν στιγμή θέλει να πάρη μόνον τόν Ύμηττό.

Έν συνεχεία έγινε τό Ν.Δ. 303/74 του Άνδρουτσόπουλου, τό όποιο έχει κάνει ο δήμαρχος Χολαργού μήνυση και θέλω να σας πληροφορήσω, ότι έχουνε δώσει περίπου τά 75 στρέμματα αντί τιμής χιλίων δραχμών τό στρέμμα, τήν στιγμή που κάνει 5.000 τό τετραγωνικό αυτή τή στιγμή. Βλέπετε ότι τά προβλήματά μας συσσωρεύονται και όρισμένες τάξεις, άσχετα αν αυτή τή στιγμή είναι των άξιοματικών ή όποιοιδήποτε άλλου, πάνε να εξαπλώσουνε τό τσιμέντο, της Άθήνας και να ζήσουμε μέσα σε μία άτμόσφαιρα, για τήν όποιαν έμεις, σαν υπεύθυνοι τουλάχιστον του περιβάλλοντος, θά μπορούσαμε να δώσουμε μία άπάντηση. Νομίζω ότι ο Α.Ο.Ο.Α εκθέτει τό σώμα των άξιοματικών με αυτές τίς πλουτοκρατικές επενδύσεις. Όπότε ή παράγραφος αυτή του ψηφίσματος δεν θίνει τό σώμα και θά μπορούσε κάλλιστα τήν έπεκτατική τάση του Α.Ο.Ο.Α να έκθέτη έδώ πέρα και όχι των άξιοματικών.

ΠΟΛΛΑ ΜΕΛΗ: Νά τεθή «Α.Ο.Ο.Α.».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Προσωπικῶς, ή άποψη ή δική μου κυρίως για τό ψήφισμα είναι ότι έχει μία ιδιαιτερότητα. Άσφαλῶς τό θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος και της μόλυνσεως είναι γενικό θέμα, και ύπάρχουν τέτοια προβλήματα πολλά. Μία Γενική Συνέλευση αν άσχοληθῆ μόνο με τό θέμα αυτό και να μήν τό θέσει σε γενικότερα πλαίσια, νομίζω ότι άδυνατίζει τή φωνή της Γενικής Συνελεύσεως.

Έάν θέβαια ή Γενική Συνέλευση νομίζει ότι αυτό προωθεί και δυναμώνει τόν αγώνα των Χημικών, να γίνη.

ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ: Έχει καθῆκον ο ένας Χημικός να προστατεύσει τήν Έλλάδα.

(χειροκροτήματα)

κα ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Νά βάλετε, νά εξετασθ τó ζήτημα αυτό καί νά προχωρήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έχουμε ακόμη τó ψήφισμα γιά τούς δικαζόμενους Κάτρη καί Παπαζήση. Τό ψήφισμα αυτό εγκρίνεται;

ΠΟΛΛΑ ΜΕΛΗ: Έγκρίνεται.

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Έπειδή έπίκειται νά γίνη ή δίκη μήπως αυτό τó ψήφισμα άποτελεί έπηρεασμόν τής δικαιοσύνης;

ΚΑΛΙΠΟΛΙΤΗΣ: Ο κύριος Πρόεδρος τής Συνελεύσεως μου έπέτρεψε γιά μισό λεπτό νά διοικρινίσω γιά τί άκριβώς πρόκειται, γιά νά μή νομίζουν όρισμένοι συνάδελφοι ότι παγιδεύονται.

Ο Γιάννης Κάτρης καί ο Βίκτωρ Παπαζήσης πού παραπέμπονται στο δικαστήριο, ο μέν πρώτος είναι γνωστός δημοσιογράφος, ο δε δεύτερος είναι ένα στέλεχος τής δημοκρατικής άμυνας πού συνελήφθη τó 1969, κατεδικάσθη, έθασανίσθη κ.λ.π.

Τό επίμαχο θέμα είναι ότι ο Κάτρης στο βιβλίο του «Η γέννηση τού Νεοφασισμού στήν Έλλάδα» αναφέρει εκτεταμένα τούς θασανισμούς Έλλήνων κρατουμένων κατά τήν διάρκεια τής έφταετίας επώνυμα, παίρνοντας τά στοιχεία του άπ' τó Στρασβούργο, δηλαδή άπ' τίς δίκες πού έγιναν άπό τήν Εύρωπαϊκή κοινή γνώμη στο Στρασβούργο καί άπό μαρτυρίες άλλων Έλλήνων. Τού έχουν κάνει μήνυση γιά συκοφαντική δυσφήμιση οι διάφοροι θασανιστές, οι όποιοι άθωώθηκαν ή καταδικάσθηκαν στο δικαστήριο τής Χαλκίδας. Αυτό είναι τó θέμα. Παραπέμπονται σε δίκη. Τó θέμα δέν είναι ειδικό, είναι γενικό. Θεωρούμε ότι είναι ανεπίτρεπτο οι θασανιστές τού Έλληνικού λαού νά έχουν τήν τόλμη νά στέλνουν στο δικαστήριο. (Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τó ψήφισμα εγκρίνεται.

ΨΗΦΙΣΜΑ

1) Γενική Συνέλευση τής Ε.Ε.Χ. τής 1-2-76 άφου πληροφορήθηκε τήν προβλεπόμενη καταστροφή τού δασικού πλούτου τού Έμπετου βάσει χοντρικών νομοθετικών διαταγμάτων γιά τήν άνέγερση πολυκατοικιών τού Α.Ο.Ο.Α, διαμαρτύρεται έντονα γιά τó κοινωνικό έγκλημα πού γίνεται σε θάρος όλων τών κατοίκων τής περιοχής Άθηνών με τήν καταστροφή τού Πράσινου.

Όταν όλες οι χώρες τού κόσμου άγωνίζονται γιά τήν εξέλιξη τού πράσινου καί τή μείωση άπό τίς συνέπειες τής μόλυνσης τού περιβάλλοντος, είναι τουλάχιστον άπαράδεκτο έμεις νά άνεχόμεστε έγκληματικές ένέργειες σε θάρος τού Έλληνικού λαού.

Λογοδοσία τού Δ.Σ. κατά τήν Γεν. Συνέλευση τής 1.2.1976

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τό Διοικητικόν Συμβούλιον έπιθυμεί ν' άπαντήσει σε μερικά έρωτήματα πού τέθηκαν άπό τούς όμιλητάς, νά κλείση τή Γενική Συνέλευση.

(Χειροκροτήματα)

ΕΙΡΗΝΗ ΔΗΛΑΡΗ (Καθ. Παν. Άθηνών-Πρόεδρος Ε.Ε.Χ.): Άσφαλώς θά έχετε άντιληφθ ή όλοι σας ότι σήμερα είχαμε μία Ιστορική Συνέλευση. Χαρακτηριστικό, ότι υπάρχει μία σύμπτωση. Σχεδόν δέν έχουμε θέματα, στα όποια θά έπρεπε νά άπαντήσουμε, εκτός άπό έλάχιστα καί αυτό είναι πάρα πολύ ίκανοποιητικό γιά μās, τó Διοικητικό Συμβούλιο. Θά θέλαμε με τήν εύκαιρία αυτή νά έχετε ύπ' όψη σας, ότι εργασθήκαμε σε περισσότερες άπό 57 συνεδριάσεις γιά νά βγάλουμε τά συμπεράσματα καί νά προγραμματίσουμε τίς ένέργειες μας παράλληλα με τίς άλλες έπιτροπές. Άλλά τώρα βλέπουμε με ίκανοποίηση τήν άποδοχή τών άποτελεσμάτων τών ένεργειών μας. Αυτό δείχνει ότι ή Ένωση Έλλήνων Χημικών θά ξεπεράσει τίς πολλές πραγματικά δυσκολίες τής. Χαίρετιζω αυτή τήν Συνέλευσή μας καί εύχομαι στήν Ένωση Έλλήνων Χημικών νά δραστηριοποιηθ ή ακόμη περισσότερο αυτό τó χρόνο. Τώρα θά ήθελα ν' άναφερθώ στα σημεία πού έχουν γινη καί χρειάζονται μία άπάντηση. Ιδιαίτερα αναφέρομαι στούς παλαιότερους συνάδελφους. Έχετε άντιληφθ καί μόνοι σας με πόση άγάπη καί με πόσο σεθασμό φέρονται οι νεώτεροι συνάδελφοι στούς παλαιότερους. Πραγματικά αισθανόμεστε όσα Δ.Σ. εύγνωμοσύνη στο σύλλογο τών Συνταξιούχων Χημικών καί όφείλομε ιδιαίτερες εύχαριστίες γιά τήν κατανόησή τους καί συνεργασία καί γιά τó συμβολικό δώρο τους πού έκαναν στήν ΕΕΧ, ένα τηλεφωνικό θάλαμο. Άλλά πέρα άπό αυτό θέλουμε νά πούμε τή γνώμη μας, ότι έμεις οι παλαιότεροι συνάδελφοι θά ήταν πάρα πολύ σωστό νά άφήσουμε τούς νεώτερους τουλάχιστον νά συνεχίσουν τήν εξέλιξη τους πού πραγματικά είναι δύσκολη.

Άναφέρομαι ιδιαίτερα στον κύριο Παπαδημητρίου, ο όποιος άνάμειξε καί πάλι ένα θέμα παλιό πιά αλλά σοβαρό, τών εκλογών: τó επάνεφερε παρ' όλο πού θεωρείται ότι εκλείσει καί παρ' όλο πού μās είχε προκαλέσει τόσες ταλαιπωρίες καί παρεμποδίσεις στα κα-

θήγοντά μας αυτό τó ζήτημα. Άφου είχαμ δικό τους εκπρόσωπο, έννοώ οι ύποψήφιοι τού άλλου ψηφοδελτίου, τόν κύριο Δημητρίου, καί άφου τó εκλεγμένο νέο Διοικητικό Συμβούλιο δέν είχε καμία δικαιοδοσία νά επέμβη στα ζητήματα τών εκλογών. Ύπήρχε ή εξέλεγκτική Έπιτροπή πού ήταν καί άρμοδία, πράγμα πού στηρίζεται στο καταστατικό μας. Τό Διοικητικό Συμβούλιο έτεινε χείρα συνεργασίας σε όλους τούς χημικούς, γιατί δέν θεωρεί τούς συνάδελφους με κανένα τρόπο «άντιπάλους». Οι εκλεγέντες αναπληρωματικοί, κύριος Στεφανόπουλος καί κύριος Δούκας, ήλθαν στο συμβούλιο μας δύο ή τρεις φορές. Έπειτα άρχισαν τίς κινήσεις μέσα στο Έπουργείο Βιομηχανίας. Αυτούμαι πού τó λέω άλλα είμαι ύποχρωμένη νά πληροφορήσω τόν κύριο Δημητρίου....

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Θά σας άπαντήσω (Φωνάϊ-διαμαρτυρία)

ΕΙΡΗΝΗ ΔΗΛΑΡΗ: (Καθην. Πρ. Ε.Ε.Χ.): Σας παρακαλώ, δέν σας διέκοψα στήν όμιλία σας, θέλω νά πληροφορήσω τόν κ. Δημητρίου, ότι τó άποτέλεσμα νά μήν είμαστε ύπό τήν «προστασία» τού Έπουργείου Βιομηχανίας, πράγμα πού έμένα άτομικά δέν με ένδιαφέρει, ήταν άποτέλεσμα, λυπάμαι πού τó λέω, τής παρεμβατικής δραστηριότητας τού κυρίου Στεφανόπουλου. Τό Έπουργείο τής Βιομηχανίας μās τó έκανε αυτό γνωστό με έπίσημο έγγραφο. Μετά τó Δ.Σ. είχε ύποχρέωση ν' άποταθ στο Έπουργείο Έργασίας όπως καί έγινε άλλω καί πάλι τó Έπουργείο Έργασίας άπάντησε ότι είναι άναρμόδιο.

Παρ' όλα αυτά, θά ήθελα νά σας τó γνωρίσω ότι, έπειδή καί οι νεώτεροι Χημικοί καί είναι έξ ίσου καλοί χημικοί καί έξ ίσου υπεύθυνοι γιά τά συμφέροντα όλου τού κλάδου, έχουν ύπ' όψη τους αυτό τó θέμα, τó μελετούν καί θά τó συζητήσουν πάρα πολύ σοβαρά, όταν θά έρθη τó θέμα γιά τó καταστατικό. Δέν πάμε γυρεύοντας νά ζητήσουμε «Προστάτες»

(Χειροκροτήματα)

Ήθελα τώρα νά προσθέσω ότι τó Διοικητικό Συμβούλιο είναι πάρα πολύ εύαίσθητο όταν άντιμετωπίζει θέματα γιά τούς εργαζόμενους Χημικούς καί γιά τούς νέους Χημικούς, τόσο εύαίσθητο πού δέν είναι δυνατόν νά έπιτρέψη όποιαδήποτε παράλειψη ή έπέμβαση στα σχέδιά του αναπτύξεως τού κλάδου μας. Γιά μās είναι άδιανόητο νά μήν ύπάρχουν οι άπαραίτητες προϋποθέσεις, ώστε οι νέοι μας χημικοί νά εργαζονται με συνθήκες πολύ καλύτερες άπό εκείνες πού βρήκαμε έμεις καί κυρίως νά μήν μειώνονται στή δουλειά τους καί νά είναι δυνατόν νά εξελιχθούν στή δουλειά τους.

Σήμερα στή Συνέλευσή μας σημειώθηκε καί ένα άλλο συγκινητικό γεγονός. Όλοι οι όμιλητές ζήτησαν ν' αύξήσουν τίς γνώσεις τους. Άκόμα όλοι ζήτησαν με άξιοπρέπεια ή ΕΕΧ νά μήν τρέχη καί νά ζητά, σάν ένα είδος έλεημοσύνης άπό τόν ένα Έπυργό ή άπό τήν άλλη ύπηρεσία νά διεκπεραιωθ ήνα θέμα τους. Αυτό τó σημείο πρέπει καί πάλι νά τó χαιρετίσουμε. Τό διοικητικό συμβούλιο ύπόσχεται στούς νέους ότι θά καταβάλη καί άλλους κόπους γιά νά εξασφαλίση τίς καλύτερες προϋποθέσεις με μέσα πού θά στηρίζονται πάνω στήν άξιοπρέπεία του, σάν έπιστημόνων. Είναι άνάγκη νά σας πώ ότι κάθε θέμα πού έρχεται στο διοικητικό συμβούλιο, εξετάζεται βαθύτερα καί προσεκτικά γι' αυτό τó λόγο. Πραγματικά θά ήταν εύκολο νά τρέχη κανείς άπό τó ένα Έπουργείο στο άλλο καί νά ένα θάλαμο στον άλλο γιά νά δείξει δραστηριότητα. Στο τέλος μπορούσαμε νά πετύχουμε ένα δυό πράγματα άσφαλώς άόημαντα. Άλλά δέν ήταν αυτή ή θέση μας, γιά τήν όποια μās έχουν εκλέξει οι Χημικοί συνάδελφοί μας. Η θέση μας καθορίζεται μέσα άπό τίς άρχές πού έχει διακηρύξει ή «Ανανεωτική Κίνηση», καί ή «Ανανεωτική Κίνηση» είναι κάτι πού πρέπει νά σεβάμαστε όλοι μας καί νά τή ζούμε καί νά πιστεύουμε ότι δέν είναι άνάγκη νά δημοσιεύη τίς σκέψεις τής στίς εφημερίδες. Όπως άναφέρθηκε, ή «Ανανεωτική Κίνηση» είναι εκείνη πού έδωσε ζωή στήν Ένωση, είναι οι συνάδελφοί μας πού συμπαραστέκουν στήν ΕΕΧ. Σάν Διοικητικό Συμβούλιο μπορούμε νά πούμε ότι ενισχύομαστε στο δύσκολο έργο μας άπό τίς συναντήσεις τής Παρακευής. Στο πιό λεπτό αυτό σημείο τής Παρασκευής, ο κύριος Δημητρίου βρήκε νά άναφέρη ότι στο διοικητικό συμβούλιο έγινε συζήτηση γιά τήν Παρασκευή καί ότι άναφέραμε όρισμένες άπόψεις. Φυσικά κ. Δημητρίου γίνεται συζήτηση γιά τήν Παρασκευή. Μά αυτό δείχνει τόν παλμό μας καί τή σύνδεσή μας με τήν Παρασκευή. Όσοι έρχονται στήν Παρασκευή έξερουν ότι έχουν δημιουργηθεί, όπως είναι φυσικό, όρισμένα ζητήματα, τά συζητούμε όμως, έχουμε διαφωνίες, τίς ξανασυζητάμε καί όλοι μαζί προσπαθούμε νά βρούμε τó σωστό δρόμο, ο καθένας με τόν τρόπο του. Σήμερα φάνηκε ο σωστός δρόμος τής συνεργασίας μας. Άπ' τήν άλλη μεριά θά ήθελα νά τονίσω ότι οι νέοι Χημικοί περνάνε δύσκολες στιγμές καί θά παρακαλούσαμε σάν Διοικητικό Συμβούλιο όλους τους παλαιότερους συνάδελφους νά βοηθήσουν ή θά παρακαλούσαμε τουλάχιστον νά μήν επεμβαίνουν μόνο άρνητικά, εύτυχώς έλάχιστοι, αλλά νά συνεργασθουν μαζί μας. Έχω όμως νά σας

δηλώσω ένα πράγμα, ότι πολλοί παλαιοί συνάδελφοι, μεγάλης ηλικίας, είναι κοντά μας. Σας τό λέω αυτό για να γίνη γνωστό. Πολύ ελάχιστοι είναι εκείνοι που έχουν διαφορές. Καί προτείνω να τό ξεχάσουμε αυτό τό ζήτημα.

Βέβαια έχει μεγάλη σημασία τό γεγονός ότι σήμερα διαφάνηκε μέσα στη συνέλευσή μας ό προβληματισμός τών δημοσίων υπαλλήλων συναδέλφων μας. Γνωρίζω τίς δυσκολίες τους. Τό σπουδαίο είναι ότι οι συνάδελφοί μας του Δημοσίου προβληματίσθηκαν όχι μόνο σε μικρά θέματα που άφορούν τή θέση τους, αλλά σε μία γενικότερη βάση. Καί πραγματικά, ποιός θά εξέλιξη τήν εθνική οικονομία εδώ σ' αυτήν τή χώρα; Ποιός θά εξασφαλίση τήν σταθερότητα του τιμαριθμού; Ποιός θά εξασφαλίση τήν ικανότητα ώστε τό Κράτος μας να μπορη να αντιμετώπιξη όλα τά ζητήματα, είτε αυτά είναι σε τελωνείο, είτε είναι έξω στην Ευρωπαϊκή Κοινή Άγορά, είτε είναι σε εξέλιξη στη βιομηχανία; Άσφαλώς οι συνάδελφοί μας στις δημόσιες υπηρεσίες. Γι' αυτό τό λόγο νομίζω ότι πρέπει να βοηθήσουμε τούς συνάδελφούς μας δημοσίους υπάλληλους να ξεπεράσουν τή δύσκολη στιγμή, γιατί πράγματι έχουν ύποστη πρώτα απ' όλα άνιση μεταχείριση. Θά τούς συμπαρασταθούμε όλοι.

Τό ίδιο επιθυμώ να πώ και για τούς Βιοχημικούς. Είναι γνωστή ή υπόθεσή τους. Τό διοικητικό συμβούλιο της ΕΕΧ αποδέχεται τίς προτάσεις και τίς θέσεις που άνάπτυξε ό κύριος Καπούλας, που ήταν οι θέσεις της Ένώσεως Έλλήνων Βιολόγων. Θά ήθελα να τονίσω στο σημείο αυτό ότι δεν επιδιώκουμε σαν ΕΕΧ να λύσουμε άπλως και μόνο τά προβλήματα όρισμένων Χημικών. Η πρόθεσή μας είναι ή δημιουργία της Κλινικής Χημείας. Η νίκη μας θά είναι να πετύχουμε συνεργασία με όλους τούς επιστήμονες. Πιστεύουμε ότι με κάθε θυσία πρέπει να συνεργασθούμε με τούς άλλους επιστήμονες, είναι φανερό γιατί δημιουργούνται αυτές οι διαφωνίες. Οι νέοι συνάδελφοι θά προωθήσουν πάρα πέρα τά θέματα αυτά και σας διαβεβαιώ ότι ή ικανοποίησή μου θά είναι μεγάλη. Θά ήθελα τώρα να άπαντήσω σε μερικά σημεία στο συνάδελφο Παπακώστα. Δεν ήταν συνέδριο αυτό που έγινε στη Μαδρίτη. Ήταν σύσκεψη, ήταν όμαδική δουλειά, περίπου 300 εκπρόσωποι απ' όλα τά μέρη του κόσμου. Μόνο ή Κίνα δε δέχτηκε να ρηθ, γιατί θά ήταν εκπρόσωποι της Φορμόζας. Πραγματικά ή ΙUPAC προβληματίσθηκε για τό ζήτημα της χώρας. Άλλά αποδείχθηκε ότι δόθηκε μία ήθικη ένίσχυση στους δημοκράτες Ίσπανούς Χημικούς. Στά επόμενα «Χημικά Χρονικά» θά διαβάσετε γι' αυτό τό θέμα.

Θά πώ δυό λόγια τώρα για τήν Έπιτροπή του περιβάλλοντος. Ειδικά για να μελετηθ ή και να κινηθ ή Έπιτροπή του περιβάλλοντος δεν είναι άπλό θέμα. Εμείς σαν χημικοί είμαστε υποχρεωμένοι να μελετήσουμε τό χώρο μας πρώτα κι αυτά τά στοιχεία θά έπρεπε να συμπεριληφθούν σ' ένα θέμα, που είναι σχετισμένο με σας. Η συμβολή στη Μελέτη για τήν Προστασία του Περιβάλλοντος και του Άνθρώπου από τήν Χημική Βιομηχανία. Εκεί υπάρχει ανάγκη εργασίας για όλους μας. Πραγματικά θά βοηθήσουν και οι δημόσιοι υπάλληλοι από τίς υπηρεσίες τους και στο τέλος θά έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις που θά τίς επιβάλουμε στις κρατικές υπηρεσίες

ες, γιατί θά είναι σωστές. Τό άλλο σοβαρό σημείο στην Ένωσή μας είναι τό πρόβλημα με τό νομοσχέδιο τών Χημικών και Χημικών-μηχανικών και ή συνεργασία με τούς άλλους τεχνικούς. Βέβαια καταλαβαίνετε τίς δυσκολίες. Άλλά δεν μπορείτε να φανταστήτε τό πώς εργάσθηκε ή έπιτροπή του Δ.Σ. και εκπρόσωποι της Παρασκευής, δηλαδή οι άνθρωποι που είχαν εργασθ ή στο σχέδιο. Αυτές οι απόψεις έχουν εγκριθ ή από τό διοικητικό συμβούλιο μας. Έχει άρχισει ή διαδικασία να εγκριθ ή και από τά άλλα συλλογικά σώματα και στο τέλος όλοι μαζί, σε ύψος διοικητικών συμβουλίων, θά προχωρήσουμε προς τό υπουργείο Βιομηχανίας.

Μετά απ' αυτό είμαι υποχρεωμένη ν' άπαντήσω για τό Πειθαρχικό Συμβούλιο. Αυτή ή εύθύνη είναι δική μου σαν Προέδρου και θά πρέπει να σας εξηγήσω. Ο συνάδελφος Μαρκάκης είπε «να αποφασίση στα γρήγορα τό Πειθαρχικό Συμβούλιο». Θά μου επιτρέψετε να σας πώ ότι είναι δύσκολη υπόθεση. Εμείς που είμαστε στο Πειθαρχικό Συμβούλιο τό ξέρουμε. Δεν είναι άπλως Πειθαρχικό Συμβούλιο, είναι δικαστήριο. Δεν είναι άπλως ότι θά συζητήσουμε τά θέματα. Όπως ή Έπιτροπή της αποχουντοποίησης εργάσθηκε πολύ εύσυνειδητα, με τόσο μεγάλη άξιοπρέπεια, για να εκφράση όλο τό σώμα τών χημικών, έτσι κι εμείς έχουμε τήν ίδια υποχρέωση. Άρχισε μάλιστα ή διαδικασία του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Θά μάς επιτρέψετε να κάνουμε τό καθήκον μας όσο τό δυνατόν καλύτερα, για όφελος όλου του σώματος. Τό καταστατικό μας δεν έχει άυστηρές ποινές. Νομίζω ότι άποκλείονται πολλοί σαν δημόσιοι υπάλληλοι. Άλλά τό ότι έχουν άναγνωσθ ή αυτά τά όνόματα στη Γενική Συνέλευση εδω είναι τό πιο σημαντικό. Άλλωστε μετά από τό Πειθαρχικό Συμβούλιο υπάρχει και τό Συμβούλιο Έπικρατείας. Τό χημικό σώμα δεν είναι εκδικητικό. Δεν έχει πάθος. Άλλά δεν είναι ώστόσο δυνατόν να άφήση αυτά τά ζητήματα να περάσουν άπαρατήρητα. Με κάθε θυσία θά πρέπει να προφυλάξουμε τό μέλλον από παρόμοιες περιπτώσεις. Τέλος θά ήθελα να εύχαριστήσω τήν Γενική Συνέλευση για τόν τρόπο με τόν όποιον αντιμετώπισε όλα τά θέματα. Οι εύχαριστίες και τά συγχαρητήρια που άκούστηκαν δεν είναι του διοικητικού συμβουλίου, είναι όλου του Σώματος που πραγματικά έχει εργασθ ή. Θά θέλαμε και πάλι να σας κάνουμε γνωστό ότι τό διοικητικό συμβούλιο σκέπτεται για τά συμφέροντα όλου του σώματος τών Χημικών, ότι συνεδριάζει με άνοικτές συνεδριάσεις. Όποιος θέλει να ρηθ ή να συνεδριάση μαζί μας είναι εύπρόσδεκτος. Τά πρακτικά είναι στη διάθεση κάθε συναδέλφου.

(παρατεταμένα χειροκροτήματα)

Επίσης ήθελα να εκφράσω και εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου τίς εύχαριστίες μας στον Πρόεδρο της Συνελεύσεως μας.

(χειροκροτήματα)

Έγκρίνεται ό προϋπολογισμός της Ένώσεως Έλλήνων Χημικών και τών Χημικών Χρονικών.
Λήγει ή συνεδρίαση

ΤΕΛΟΣ

'Αγγελίες

Χημικός Πανεπιστημίου Άθηνών ειδικευθείς στα Πλαστικά ζητεί ανάλογον εργασία. Τηλ. 6463.337.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στό τεύχος Σεπτεμβρίου τών Χημικών Χρονικών, στην στήλη Έλληνικά Χημικά εργαστήρια, άνεφέρθη εκ παραδρομής ως παρασκευάστρια ή βοηθός Μαρία Π. Λιούνη.

Καί πάλι τό Γενικόν Χημεῖο τοῦ Κράτους.

Μέ προηγούμενη ἀνακοίνωση τό Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. ἔκρινε μέ κατανόηση καί θετικά τό ἔργο τοῦ Γενικοῦ Δ/ντοῦ τοῦ Γ.Χ.Κ., παρ' ὄλον ὅτι ἤξερε τό παράπονο τῶν Χημικῶν τοῦ Γ.Χ.Κ. γιά προκατειλημένο παραγωγισμό τους ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως καί σέ ὄφελος τῶν διοικητικῶν. Τό Δ.Σ. ἔπραξε αὐτό γιὰτί ἀφ' ἐνός μὲν πολιτική του ἦταν καί εἶναι ἡ προσπάθεια νά ἀμβλυνθοῦν οἱ ἀντιθέσεις, ἀφ' ἑτέρου δέ ὁ Ὑφυπουργός Οἰκονομικῶν κ. Ἐβερτ συγκρότησε Ἐπιτροπή γιά τή μελέτη τοῦ νέου ὄργανισμοῦ στήν ὁποία κλήθηκε ἐπίσημα νά συμμετάσχη ὁ Σύλλογος τῶν Χημικῶν τοῦ Γ.Χ.Κ. καί πίστευε ὅτι ὁ δρόμος γιά τόν διάλογο εἶχε ἀνοίξει. Δυστυχῶς ἀπό τίς συζητήσεις αὐτές διαπιστώνομε τήν ἐμμονή τῆς Διοικήσεως τοῦ Γ.Χ.Κ. στίς παλαιές θέσεις.

Κρίνομε ἀπαράδεκτη τήν ἐμμονή τῆς Διοικήσεως ὅτι μπορεῖ νά εἶναι Ἄναπληρωτής Γενικοῦ Δ/ντοῦ, Ἐπιθεωρητής καί Προσωπάρχης Διοικητικοί ὑπάλληλοι. Ὅπως κρίνομε ἀπαράδεκτη τήν πρόταση τῆς Διοικήσεως γιά αὐξήσεις τῶν θέσεων τῶν Δ/ντῶν Χημικῶν κατά 45 % ἐνῶ τῶν θέσεων τῶν Διοικητικῶν Δ/ντῶν κατά 600%, καί τήν μή ἀποδοχή τοῦ αἰτήματος προσλήψεως τῶν Χημικῶν μέ 60 βαθμό.

Τό Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. πιστεύει ὅτι μέ τήν ἀντίθεση ἀνάμεσα στούς ἐργαζομένους δέν ἐπιλύονται τά κλαδικά τους προβλήματα. Στήν προκειμένη ὁμως περίπτωση δέν εἶναι ἓνα πρόβλημα στενά ἐπαγγελματικό τοῦ κλάδου, ἀλλά ἓνας κίνδυνος: μιὰ καθαρά Τεχνική Ὑπηρεσία, ὅπως εἶναι τό Χημεῖο τοῦ Κράτους, πού σκοπό ἔχει τήν προστασία τῆς Δημόσιας Ὑγείας, τήν προστασία τοῦ καταναλωτοῦ, τόν ἔλεγχο τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καί τά τεράστια οἰκονομικά συμφέροντα τῆς Πολιτείας καί τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, νά μετατραπῆ σέ μιὰ Γραφειοκρατική Ὑπηρεσία. Καί γιά ἓνα τόσο σπουδαῖο θέμα δέν εἴμαστε διατεθειμένοι νά διαπραγματευθοῦμε ἢ νά ὑποχωρήσουμε.

Καλοῦμε τόν Ὑφυπουργό κ. Ἐβερτ καί τόν Γενικό Δ/ντή κ. Χατζηθανασίου νά ἀναλογισθοῦν τίς εὐθύνες τους καί ἔστω καί τήν τελευταία στιγμή νά προχωρήσουν καί νά ἀποδεχθοῦν τίς θέσεις τοῦ Συλλόγου τῶν Τεχνικῶν Χημικῶν τοῦ Γ.Χ.Κ. καί μέ τίς ὁποῖες συμφωνοῦν ὅλοι οἱ Ἕλληνες Χημικοί.

Τηλεγράφημα τοῦ Δ.Σ. στόν κ. Έβερτ

Μετά τήν δυσμενῆ εξέλιξη τῶν συζητήσεων γιά τόν Νέο Όργανισμό τοῦ Γ.Χ.Κ. τό Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. ἔστειλε στόν κ. Έβερτ, Ὑφυπουργό Οἰκονομικῶν, τό πιό κάτω τηλεγράφημα:

Κύριε Ὑφυπουργέ,

Καταγγέλομεν τήν προσπάθεια μέ τόν νέον Όργανισμόν μετατροπῆς τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους ἀπό μιὰ καθαρά Τεχνική Ὑπηρεσία σέ γραφειοκρατία καί τήν ὑπαγωγή τῶν φορέων τοῦ ἔργου αὐτῆς, τῶν Τεχνικῶν Χημικῶν, σ' ἓνα κλάδο πού εἶναι ἐπιφορτισμένος μέ καθαρά διεκπεραιωτικό καί μόνο ἔργο ΣΤΟΠ ἡ ἀπαράδεκτος αὐτή μετατροπή τῆς Ὑπηρεσίας θέλει ἀποβῆ εἰς βάρος τοῦ ἔργου αὐτῆς μέ σοβαροτάτας ἐπιπτώσεις ἐπί τῆς Δημοσίας Ὑγείας, τῆς προστασίας τοῦ καταναλωτοῦ, καί τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τῆς Πολιτείας καί τοῦ Κοινωνικοῦ Συνόλου ΣΤΟΠ Ἄδύνατον νά δεχθῶμεν ὅτι μετά 47 χρόνια εὐδοκίμου λειτουργίας τοῦ Γ.Χ.Κ. ὁ νέος Όργανισμός θά εἶναι χειρότερος ἀπό τόν ἰδρυτικόν Νόμον 4328/1929 πού σαφῶς καθόριζε τούς σκοπούς τῆς ἰδρύσεως τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους καί τόν τρόπο λειτουργίας του, χωρίς νά λαμβάνη ὑπ' ὄψιν τά σημερινά δεδομένα καί τίς σημερινές ἀνάγκες ΣΤΟΠ Παρακαλοῦμε ἀκόμα μιὰ φορά γιά μιὰ προσωρινή συνάντηση καί στό μεταξύ πλήρη ἀναστολή προωθήσεως ἀναχρονιστικοῦ καί ἀπαραδέκτου ἀπό τό σύνολον τῶν χημικῶν νέου Όργανισμοῦ ΣΤΟΠ

Μετά τιμῆς τό

Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς

Ἐνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν

ΕΚΔΟΣΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑΣ

Ἡ ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ἀποφάσισε τήν ἔκδοση ΠΙΝΑΚΑ ΜΕΛΩΝ γιά ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ στό 1977, πού θά περιλαμβάνει ὅλους τούς Χημικούς τῆς Χώρας μέ διευθύνσεις, τηλέφωνα, καί λοιπά στοιχεία.

Ἡ ἐτήσια αὐτή ἔκδοση θά σταλεῖ Δ Ο Ρ Ε Α Ν σέ 3.500 Χημικούς ὅλης τῆς Χώρας, καθώς καί στίς Δημόσιες Ὑπηρεσίες, Όργανισμούς, κ.λ.π. φορεῖς.

Γιά τήν ἐπαγγελματική ἐξυπηρέτηση τοῦ κλάδου μας κρίθηκε σκόπιμο νά περιληφθοῦν καταχωρήσεις Ἐταιρειῶν, Βιομηχανιῶν καί Ἀντιπροσωπειῶν μέ τίς ὁποῖες συναλλάσσονται οἱ Ἕλληνες Χημικοί, ταξινομημένες κατά κλάδους δραστηριότητας.

Τήν ἐργασία αὐτή, τῆς συγκέντρωσης καί εἰσπραξης τῶν ἐντολῶν διαφημίσεων, ὅπως καί τήν εὐθύνη τῆς ἔκδοσης, ἔχει ἀναλάβει μετά ἀπό σχετική συμφωνία μέ τήν ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ, ἡ «ΕΚΔΟΤΙΚΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ Ο.Ε.» Καλλιρόης 47, Ἀθήνα, Τ.Τ. 410, Τηλ. 9224.826 9221.996, μέ τήν ὁποία μπορείτε νά ἔλθετε σέ σχετικές συνεννοήσεις.

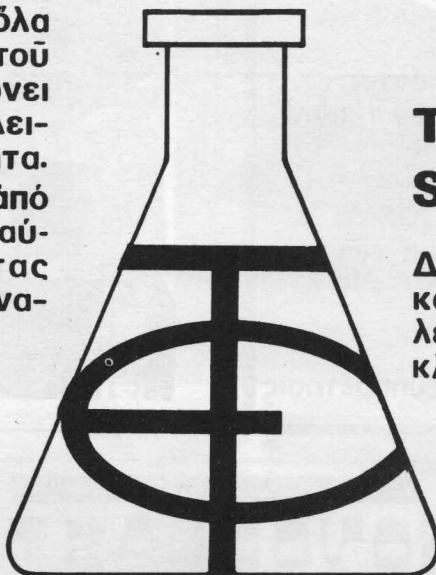
Τήν ἐπίβλεψη τῆς ἔκδοσης πού ἔχει ἀναλάβει ἡ «Ἐνωση Ἑλλήνων Χημικῶν» παρακαλεῖ ὅλους νά βοηθήσουν αὐτή τήν προσπάθεια.

TREATEX F5

Συντηρεί τόν άτμολέβητα και μειώνει τό κόστος παραγωγής άτμου.

Ό άτμολέβητας είναι ή καρδιά του μηχανικού σας συστήματος.

Γιά νά λειτουργή σωστά χρειάζεται «καθαρή τροφή». Καθαρό καύσιμο! Τό TREATEX F5 διαλύει όλα τά περιττά κατάλοιπα του καυσίμου, τό δυναμώνει και διευκολύνει τή λειτουργία του άτμολέβητα. Μ' άλλα λόγια, έκτός από τή βασική τροφή (τό καύσιμο), ό άτμολέβητας χρειάζεται και τό «δυναμωτικό» του: Τό TREATEX F5.

TREATEX 600

Προϊόν μέ βάση τό EDTA έπεξεργασμένο

Καθαρίζει τό πουρί στους άτμολέβητες έν λειτουργία και συντηρεί.

TREATEX SDMBT

Δέν αφήνει νά γίνη πουρί και διάβρωσις στον άτμολέβητα και όλο τό κύκλωμα του άτμου.

ΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ
ΚΑΥΣΙΜΑΚΗ

ΧΗΜΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ

ΧΗΜΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΤΜΟΛΕΒΗΤΩΝ

Άποσκληρύνσεις -

Άπιονισμούς
μέ ιονταλλάκτες

Άλλα 40 προϊόντα TREATEX διά άτμολέβητες, ψυκτικούς πύργους και γενική έπεξεργασία ύδατος.

N. ΤΖΟΥΦΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

Βασ. Κωνσταντίνου 14, Ν. Σμύρνη, ΑΘΗΝΑΙ Τηλ. 93.21.636 - 93.40.952

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ Β. ΔΕΜΙΡΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ

ΟΔΟΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ 2 - ΑΘΗΝΑΙ (222) ΤΗΛ: 8618.863 - 871.809
ΤΗΛΕΓΡ. Δ/ΣΙΣ ΕΥΡΙΔΕΜΙΡ - ΑΘΗΝΑΙ

- Νιτρική άμμωνία 34,5% N min
- Τριχλωροκυανουρικό οξύ (TCCA)
- SOFTONIUM "S", Μαλακωτικό ύφασμάτων
- Λιπαρές άμινες
- SURCHLOR (Σέ ταμπλέτες 5 γρ. καί 600 γρ. διά πιόινες)
- Άλουμινίου κόνεις καί πάσαι
- Ζελατίνες βρωσ. όλων τών τύπων
- Λακτόζη DMV Όλλανδίας
- Όγλικά έπιπλεύσεων
- Παραφινέλαια φαρμ/κά COSMETIC
- Μηχανήματα συσκευασίας τών παγκοσμίου φήμης έργοστασίων EMCHART-KNAPP

Έρευνα αγοράς χημικών - έξυπνρήτσει

**EREAR LABORATORY
CHEMICALS
CATALOG**Γ. Δ. ΧΑΤΖΗ-ΙΩΑΝΝΟΥ
Άγποιλίου 35 Τ.Τ. 106
Τηλ: 5233.887 - 5232.370
Άθίναι**STANDARDS ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΑ**

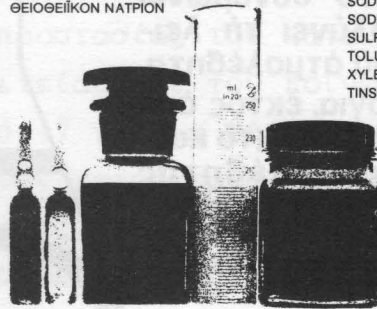
Tinsols for the preparation of 1 liter solution 1 N or 0,5 liter solution 2 N

TINSOLS
Concentrated Normal solutions in plastic ampoules

Tinsols for the preparation of 1 liter solution 0,1 N or 0,5 liter solution 0,2 N

ACETIC ACID
ΟΞΙΚΟΝ ΟΞΥ
HYDROCHLORIC ACID
ΥΔΡΟΧΛΩΡΙΚΟΝ ΟΞΥ
POTASSIUM HYDROXIDE
ΥΔΡΟΞΕΙΔΙΟΝ ΚΑΛΙΟΥ
SODIUM HYDROXIDE
ΥΔΡΟΞΕΙΔΙΟΝ ΝΑΤΡΙΟΥ
SULFURIC ACID
ΘΕΪΚΟΝ ΟΞΥ
SODIUM THIOSULFATE
ΘΕΙΟΘΕΪΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ

Chemicals

ACETIC ACID GLACIAL
ACETONE
AMMONIA SOLUTION
BENZENE
n-BUTYL ALCOHOL
CALCIUM CHLORIDE
CARBON TETRACHLORIDE
CHLOROFORM
DIETHYL ETHER
ETHANOL ABSOLUTE
ETHYL ACETATE
FORMALDEHYDE SOLUTION
GLYCEROL
n-HEXANE
HYDROCHLORIC ACID
ISOBUTYL ALCOHOL
ISOPROPYL ALCOHOL
METHANOL
NITRIC ACID
OIL OF TURPENTINE
PETROLEUM ETHER
POTASSIUM HYDROXIDE
SODIUM CARBONATE ANHYDROUS
SODIUM CHLORIDE
SODIUM HYDROGEN CARBONATE
SODIUM HYDROXIDE
SODIUM SULFATE
SULFURIC ACID
TOLUENE
XYLENE
TINSOLS

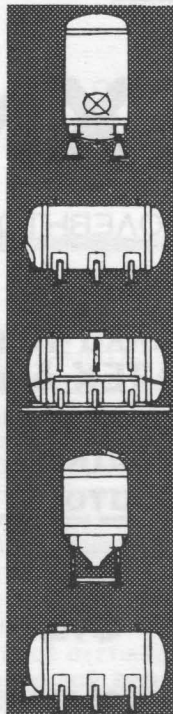
- Άμεσος έξυπνρήτσει
- Παρακαταθήκη συνεχής
- Τιμαί συναγωνιστικά

ΝΟΒΟΠΛΑΣΤ

ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΑΙ ΠΛΑΣΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ

ΔΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΝΑΠΟΘΗΚΕΥΣΙΝ

- ΟΙΝΟΥ
- ΓΛΕΥΚΟΥΣ
- ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΣ
- ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΥΜΩΝ ΦΡΟΥΤΩΝ
- ΓΑΛΑΚΤΟΣ
- ΕΛΑΙΟΥ
- ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΟΞΕΩΝ
- ΑΛΚΑΛΙΩΝ

Βυτία καί βυτιοφόρα κατασκευάζονται
εις διάφορα σχήματα καί χωρητικότητας
άπό 150 μέχρι 500.000 κιλών.Έκτέλεσις παντός μηχανολογικού
σχεδίου**ΝΟΒΟΠΛΑΣΤ**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΥΛΙΕΖΟΣ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΒΥΤΙΩΝ
ΔΕΞΑΜΕΝΩΝΑ. ΑΘΗΝΩΝ 175 ΣΤΑΣΙΣ Κ.Ε.Δ. ΧΑΪΔΑΡΙ
ΤΗΛ. 5982.330-5983.026. Άθίναι

ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ

IRAN HELIFLEX IRAN S.A.
 ΙΤΑΛΙΑ HELIFLEX ITALIANA S.p.A.
 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ HELIFLEX PORTUGUESA LDA.

ΘΥΓΑΤΡΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ

ΓΑΛΛΙΑ HELIFLEX FRANCE S.A.R.L.
 ΔΥΤ. ΓΕΡΜΑΝΙΑ HELIFLEX DEUTSCHLAND PLASTICS GmbH

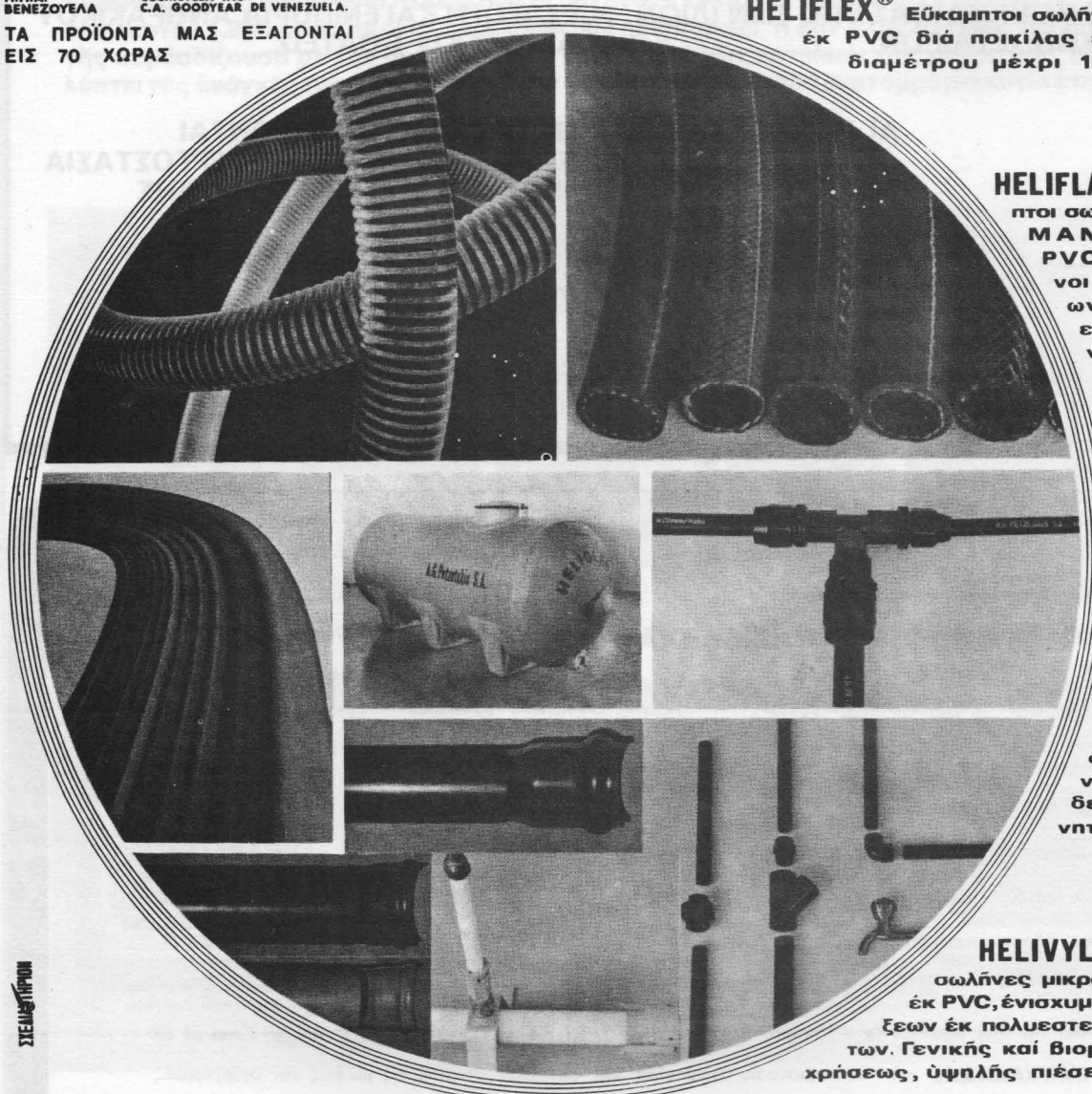
**ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΥΠΟ ΑΔΕΙΑΝ
 ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΩΝ**

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ DUNLOP ARGENTINA LTD.
 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ EMPIRE RUBBER (AUST.) PTY. LTD.
 ΒΡΑΖΙΛΙΑ TUBOS PLASTICOS HELIFLEX LTDA.
 ΚΟΛΟΜΒΙΑ GOODYEAR DE COLOMBIA S.A.
 ΙΝΔΙΑ DUNLOP INDIA LTD.
 ΙΑΠΩΝΙΑ THE TOYO RUBBER INDUSTRY CO., LTD.
 ΜΕΞΙΚΟ COMPANIA HULERA GOODYEAR-OKO, S.A.
 ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ DUNLOP NEW ZEALAND LTD.
 ΠΟΛΩΝΙΑ POLIMEX-CEKOP (GAMRAT-Jasio)
 ΙΣΠΑΝΙΑ DUNLOP IBERICA S.A.
 Ν. ΑΦΡΙΚΗ DUNLOP INDUSTRIAL PRODUCTS (PTY) LTD.
 ΣΑΟΥΔΑΡΑΒΙΑ ABDUL AZIZ M. BAHAMDEIN ESTB.
 ΗΝΩΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ MILES REDFERN LTD.
 Η.Π.Α. THE GENERAL TIRE & RUBBER COMPANY
 ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ COSMOFLEX INC. C.A. GOODYEAR DE VENEZUELA.

ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΑΣ ΕΞΑΓΟΝΤΑΙ
 ΕΙΣ 70 ΧΩΡΑΣ

HELIFLEX® Εύκαμπτοι σωλήνες ΣΠΙΡΑΛ
 εκ PVC διά ποικίλας εφαρμογής,
 διαμέτρου μέχρι 12".

HELIFLAT® Εύκαμπτοι σωλήνες τύπου ΜΑΝΙΚΑΣ εκ PVC ενισχυμένοι διά πλέξεων εκ πολυεστερικών νημάτων. Γενικής χρήσεως - Άρδεύσεως - Πυροσβεσσεως.

HELIDUR® Σκληροί σωλήνες εκ PVC διά δίκτυα Υδρεύσεως - Αποχετεύσεως - Υπονόμων - Άρδεύσεως - Τεχνικής βροχής.

HELIVYL® Εύκαμπτοι σωλήνες μικράς διαμέτρου εκ PVC, ενισχυμένοι διά πλέξεων εκ πολυεστερικών νημάτων. Γενικής και βιομηχανικής χρήσεως, ύψλης πίεσεως.

HELITHEN® Εύκαμπτοι σωλήνες εκ πολυαιθυλενίου διά δίκτυα Υδρεύσεως - Άρδεύσεως.

Α.Γ. ΠΕΤΖΕΤΑΚΗΣ Α.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ & ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ & ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Α' : ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ & ΧΑΛΔΡΗ ΜΟΣΧΑΤΟΝ, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ	ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ : ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΑΧ. ΘΥΡΙΣ 97
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Β' : ΚΥΠΡΟΥ 12, ΑΓΙΟΣ ΙΣΑΝΝΗΣ ΡΕΝΤΗΣ, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ : 4816.911 - 8 (8 ΓΡΑΜΜΑΙ)
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Γ' : ΚΟΜΟΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΣ ΘΗΩΝ (73 ΧΛΜ. ΕΘΝ. ΟΔΟΥ)	ΤΗΛΕΓΡΑΜΜΑΤΑ : ΠΕΤΖΑΡ, ΑΘΗΝΑΙ
	ΤΗΛΕΣΤΡΟΦΩΝΟΝ : 4810.790
	ΤΗΛΕΣΤΡΟΦΩΝΟΝ : 21.2504 - 21.2848

HELIGLASS® Πολυεστερικοί Δεξαμεναι - Βυτία - Κάδοι - Σωλήνες.

ΣΤΕΛΕΣΤΗΡΙΟΝ

ΕΒΕΧΗΜ-ΧΗΜΙΚΑ

ΜΑΣ Β.Ε.Ε.Π.Ε.

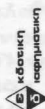
Α. ΣΙΝΑΠΛΙΔΗΣ - Β. ΑΡΓΥΡΑΚΗΣ - Β. ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ (ΧΗΜΙΚΟΙ)

- ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙ' ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ.
- ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
- ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡ/ΣΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜ/ΝΙΑΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ (ΕΤΑΙΡΩΝ)
- ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΜΕΝΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ.
- ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟΥ ΑΣΒΕΣΤΙΟΥ COATED.

ΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΑΙ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΙ' ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΜΑΣ ΑΠ' ΕΥΘΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ - ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: 539.285
ΕΒΕΧΗΜ: 3ον Χλμ. πρὸς Καλοχώρι - Τηλ. 536.467
ΜΑΣ Β.Ε.Ε.Π.Ε. Καλοχώρι - Τηλ. 534.714

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ: ΒΑΣ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 10 - ΤΗΛ. 510.421 - 534.714
ΑΘΗΝΩΝ : ΛΑΚΩΝΙΑΣ 9 - ΤΗΛ. 6918.185 - TELEX: 41695

Αγαπητοί Συνεργάτες

Θά σᾶς εἶμαστε ὑπόχρεοι ἂν σημειώνατε ὅτι τὰ . . . . . **" Π Α Ν Χ Η Μ Ι Κ Α , ,**
ἀπὸ τῆς Ἰουνίου διεύθυνει ἢ κυρία . . . . . **ΔΗΜΗΤΡΑ Π. ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**
στὴν ἴδια ὅπως πρὶν διεύθυνση . . . . . **ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 105 - ΜΟΣΧΑΤΟΝ - ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ (Τ. Τ. 59α)**
μὲ τὰ ἴδια ὅπως πρὶν τηλέφωνα . . . . . **94.20.485 - 76.40.640**

παράγοντας τὰ ἴδια προϊόντα **ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΕΡΟΥ - ΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ - ΑΔΡΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΞΕΑ**

δηλαδή γιὰ τὴν κατεργασία νεροῦ θερμάνσεως καὶ ἀτμοπαραγωγῆς . . . . . **"PANCAL,,**

γιὰ τὴν κατεργασία νεροῦ ψύξεως . . . . . **"PANCOCOL,,**

καθαριστικά βιομηχανικῆς χρήσεως . . . . . **"PANCLIN,,**

βελτιωτικὸ καύσεως μαζοῦτ . . . . . **"PANFLOX,,**

καὶ ἀδρανοποιημένα ὀξέα . . . . . **"ADROX,,**

μὲ τὶς ἴδιες ὅπως πρὶν τιμὲς καὶ τὴν γνωστὴ σας ποιότητα.

Ἀπὸ τὴν ἴδια ἡμερομηνία ὁ Χημικὸς Μηχανικὸς κ. ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ συνεργάζεται μὲ τὰ **"ΠΑΝΧΗΜΙΚΑ,,** σὰν ἐπιστημονικὸς Σύμβουλος καὶ συνεχίζει ἀτομικὰ τὶς μελέτες καὶ καθαρισμοὺς Χημικῶν Ἐγκαταστάσεων καὶ τὴν ἀντιπροσώπευση ξένων κατασκευαστῶν Χημικῶν Προϊόντων στὴν διεύθυνση: **ΑΡΗΤΗΣ 10-12 - ΑΘΗΝΑΙ (Τ. Τ. 511).**

Πάντα στὴν διάθεσὶ σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν συνεργασία σας.

"ΠΑΝΧΗΜΙΚΑ,, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
ΔΗΜΗΤΡΑ Π. ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 105 - ΜΟΣΧΑΤΟΝ (59Α)
ΤΗΛΕΦ. 9420.485 - 9413.125

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΥΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΞΥΛΟΥ (ΒΕΛΠΕΞ Α.Ε.)

Μέχρι τό έτος 1962 ή χώρα μας εισηγάγε πυρεία έκ του έξωτερικού. Από τό έτος 1962 τό Έλληνικόν Δημόσιον συνεβλήθη μετά τής Έταιρείας ΒΕΛΠΕΞ Α.Ε. ή όποία παράγει πυρεία διά λογαρισμόν του.

Η ΒΕΛΠΕΞ Α.Ε. έχει στοιχεΐα καί πιστεύει ότι τά Έλληνικά πυρεία είναι άνώτερα όλων των Εύρωπαϊκων. Αί σύγχρονοι ήλεκτρονικά μηχανικά εγκαταστάσεις της έν Λαυρίω παράγουν ανά λεπτόν 1.800 κυτία πυρεία, ήτοι 1.800.000 ήμερησίως. Η κατ' έτος αύξησις τής παραγωγής συμβαδίζουσα μέ τήν άνύψωσιν του πολιτισμού των κατοίκων τής χώρας μας, υπερκαλύπτει τας ανάγκας της καί είναι εις θέσιν νά έξαγάγη μέχρι 200 έκατομμύρια κυτία έτησίως.

Α' ΠΥΡΕΙΑ ΚΟΙΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Β' ΠΥΡΕΙΑ ΕΙΣ ΦΑΚΕΛΛΙΣΚΟΥΣ

Δι' αποφάσεως του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ έπετρέπη εις παντός είδους ΦΥΣΙΚΑ καί ΝΟΜΙΚΑ πρόσωπα ή διαφήμισις δι' ανάλογο παραστάσεως των, μέχρι καί τετραχρωμίας, επί του Α' όσο καί επί του Β' ως άνω τύπων πυρείων.

Οί έπιθυμούντες νά διαφημισθώσιν δέον νά άπευθύνωνται εις τήν ΒΕΛΠΕΞ Α.Ε. Νίκης 11
Τηλ. 3248080 - 3229313.

Galenica

φαρμακευτική βιομηχανία
διεθνούς συνεργασίας

RHÔNE-POULENC τό γαλλικό groupe προσφέρει τή συνεργασία του - για καλύτερο μέλλον - στις ελληνικές βιομηχανίες συνθετικών καί χημικών προϊόντων.

Μέ 126 εργοστάσια σέ 4 ήπειρους τοῦ Κόσμου καί 140.000 τεχνικούς, τό groupe Rhône - Poulenc προσφέρει πρώτες ὕλες καί τεχνική βοήθεια στίς βιομηχανίες, μέ τούς ἐξῆς κλάδους δραστηριότητος:

Divisions: TEXTILE, POLYMÈRES, CHIMIE FINE, CHIMIE MINÉRALE, PÉTROCHIMIE, SANTÉ ET HUMAIN, PHYTOSANITAIRE, FILMS.

Γιά τήν ὕφαντουργία, τό groupe Rhône - Poulenc συνενώνει τίς δραστηριότητες τῶν ἐργοστασίων Rhodiacéta, C.T.A., Rhovyl, D.R.A.G., S.A.F.A. καί Chavanoz (Γαλλίας, Γερμανίας καί Ἰσπανίας) καί προσφέρει ἴνες καί νήματα Polyester, Acrylique, Nylon (P. 66), Chlorofibre, Triacétate, Acétate, Polynosique, Rayonne Viscose, Fibranne Viscose κ.λ.π. μέ τά σήματα διεθνούς ἀκτινοβολίας TERGAL, BIDIM, CRYLOR, CRYLDÉ, NYLFRANCE, OBTEL CLÉVYL, RHOVYL καί ἄλλα.

Γιά τίς βιομηχανίες χημικῶν προϊόντων ἐξ ἄλλου, τό groupe Rhône - Poulenc συνενώνει τίς δραστηριότητες τῶν ἐργοστασίων RHÔNE POULENC INDUSTRIES - Polymères, Chimie Fine, Chimie Minérale, Pétrochimie - THAN ET MULHOUSE, SODETHANE, SIFRANCE, TECHNYL, PRODELEC, XYLOCHIMIE, HICKSON' S καί προσφέρει πρώτες ὕλες γιά ἀνόργανα καί ὀργανικά χημικά προϊόντα, πλαστικά, φάρμακα, φυτοφάρμακα, σιλ κόνες κ.λ.π.

RHÔNE-POULENC S. A.

Agent pour la Grèce:
RHODIA HELLAS,
Βουλῆς 22, Ἀθήναι 126
Τηλέφωνα: 3225.178,
3230.991,2,3,4
Telex: (21) 6148 RHOD.

eaP OLYMPIC

GOLDSCHMIDT

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΠΡΟΟΔΟ

Ἡ ΓΚΟΛΤΣΜΙΤ μετὰ 6.000 προϊόντα της ἀπὸ τὸ 1847 συμβάλλει στὴν πρόοδο καὶ στὴν ἐξέλιξη.
Μερικὲς ἀπὸ τὶς κατηγορίες προϊόντων πού παράγει:

ΣΙΛΙΚΟΝΑΙ

- Πρόσδετα χρωμάτων
- Ἀντιαφριστικά
- Ἀποκολλητικά
- Ἀδιαβροχοποιητικά οἰκοδομῶν
- Πρόσδετα ὑφαντουργίας κλπ.

ΓΑΛΑΚΤΩΜΑΤΟ ΠΟΙΗΤΑΙ & ΔΙΑΒΡΕΚΤΑΙ

- Διὰ καλλυντικά: TEGIN®
- Διὰ τρόφιμα: TEGOMULS®

ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΙΣ TEGO®

- Προϊόντα καὶ Μέθοδοι
- Διὰ νοσοκομεία
  - Διὰ ζωτροφεία
  - Βιομηχανίες τροφίμων

ΜΕΤΑΛΛΑ

- Ἀντιτριβῆς διὰ ἔδρανα TEGOTENAX S®
- Προϊόντα κασιτέρου
- Μαγνήται διάρκειας

Θ. ΓΚΟΛΤΣΜΙΤ Ε.Π.Ε.
ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Λ. Κηφισίας 140 - Ψυχικόν - Ἀθήναι
Τηλ. 6915.360 TELEX 21-9246 TEGO GR